

Załącznik nr 2
do uchwały nr 66/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

**Ocena programowa
Profil praktyczny**

Raport samooceny

Kierunek:
PEDAGOGIKA
STUDIA PIERWSZEGO I DRUGIEGO STOPNIA

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

**POZNAŃSKA AKADEMIA MEDYCZNA
NAUK STOSOWANYCH IM. KSIĘCIA MIESZKA I
WYDZIAŁ NAUK SPOŁECZNYCH
UL. BUŁGARSKA 55
60-320 POZNAŃ
Tel. 61 646 02 67
www.pam.poznan.pl
rektorat@pam.poznan.pl**

Link do raportu samooceny na stronie www Uczelni: <https://pam.poznan.pl/bip>

Nazwa ocenianego kierunku studiów: PEDAGOGIKA

1. Poziom/y studiów: **STUDIA PIERWSZEGO I DRUGIEGO STOPNIA**

2. Forma/y studiów: **STACJONARNA I NIESTACJONARNA**

3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹

PEDAGOGIKA

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
<u>Pedagogika studia I stopnia, w zakresie:</u> - pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z terapią - pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i resocjalizacyjna	210 215	100
<u>Pedagogika studia II stopnia, w zakresie:</u> - pedagogika społeczna i resocjalizacja - doradztwo szkolne i zawodowe z elementami coachingu - zarządzanie oświatą	128 127 127	

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

X TAK

W przypadku zaznaczenia opcji TAK, proszę wskazać rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie (można zaznaczyć więcej niż jedną opcję):

X nauczyciel prowadzący zajęcia: wspierające uczniów w rozwijaniu umiejętności emocjonalnych i społecznych, akademickich; dotyczące profilaktyki i edukacji zdrowotnej; świetlicowe

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych, Dz.U. 2018poz. 1818.

OPIS ZAKŁADANYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ*

nazwa kierunku studiów: **Pedagogika**

poziom uczenia się: **studia pierwszego stopnia**

profil uczenia się: **praktyczny**

Opis zakładanych efektów uczenia się dla kierunku, poziomu i profilu studiów uczenia się uwzględnia uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia dla poziomów 6 - 7 określone w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 986 i 1475 oraz z 2018 r. poz. 650) oraz charakterystyki drugiego stopnia dla poziomów 6 - 7 określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218).

kategorie opisowe	efekty obszarowe/ kod składnika opisu	efekty kierunkowe/ kody	efekty uczenia się / zakres: wiedza	dziedzina nauki	dyscyplina
zakres i głębia	P6S_WG	K6_WG01	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne stanowiące teoretyczne podstawy działalności pedagogicznej	n. społeczne	pedagogika
		K6_WG02	Zna cechy człowieka, jako twórcy kultury i podmiotu konstytuującego struktury społeczne oraz zasady ich funkcjonowania	n. społeczne	pedagogika
		K6_WG03	Ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą miejsca pedagogiki w systemie nauk oraz o przedmiotowych i metodologicznych zależnościach i powiązaniach z	n. społeczne	pedagogika

			innymi dyscyplinami		
		K6_WG04	Zna i rozumie najważniejsze tradycyjne i współczesne nurty i systemy pedagogiczne, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	n. społeczne	pedagogika
		K6_WG05	Ma zaawansowaną wiedzę na temat wychowania i uczenia się, ich filozoficznych, historycznych, społeczno-kulturowych, biologicznych, psychologicznych i medycznych uwarunkowań	n. społeczne	pedagogika
		K6_WG06	Ma zaawansowaną wiedzę o projektowaniu i prowadzeniu badań w pedagogice, a w szczególności o problemach badawczych, metodach, technikach i narzędziach badawczych	n. społeczne	pedagogika
		K6_WG07	Ma zaawansowaną wiedzę na temat różnych subdyscyplin pedagogiki (obejmującą terminologię, teorię, metodykę) oraz ich wzajemnych zależności	n. społeczne	pedagogika
		K6_WG08	Ma zaawansowaną wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym	n. społeczne	pedagogika
		K6_WG09	Zna rodzaje więzi społecznych i rozumie rządzące nimi prawidłowości oraz wzajemne powiązania	n. społeczne	pedagogika
		K6_WG10	Ma zaawansowaną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucjach życia społecznego, zachodzących między nimi zależnościach oraz fundamentalnych dylematach współczesnej cywilizacji	n. społeczne	pedagogika
		K6_WG11	Ma zaawansowaną wiedzę o różnych środowiskach wychowawczych, ich specyfice i uwarunkowaniach ich funkcjonowania	n. społeczne	pedagogika
		K6_WG12	Ma zaawansowaną wiedzę na temat zasad i norm etycznych, zna ich źródła	n. społeczne	pedagogika

			oraz złożone uwarunkowania		
		K6_WG13	Zna i rozumie zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych	n. społeczne	pedagogika
kontekst	P6S_WK	K6_WK14	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu cele, strukturę i funkcje systemu edukacji	n. społeczne	pedagogika
		K6_WK15	Zna i rozumie w stopniu zaawansowanym podstawy prawne, organizację i uwarunkowania funkcjonowania różnych instytucji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, terapeutycznych, kulturalnych i pomocowych	n. społeczne	pedagogika
		K6_WK16	Zna i rozumie zasady ochrony własności intelektualnej oraz prawa autorskiego	n. społeczne	pedagogika
kategorie opisowe	efekty obszarowe/ symbole	efekty kierunkowe/ symbole	efekty uczenia się / zakres: umiejętności	dziedzina nauki	dyscyplina
wykorzystanie wiedzy	P6S_UW	K6_UW01	Potrafi rozwiązywać złożone, jak również nietypowe problemy edukacyjne, wychowawcze, opiekuńcze, pomocowe	n. społeczne	pedagogika
		K6_UW02	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych; analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności pedagogicznej w kontekście wiedzy z dyscyplin naukowych współpracujących z pedagogiką	n. społeczne	pedagogika
		K6_UW03	Potrafi posługiwać się złożonymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań, diagnozowania i	n. społeczne	pedagogika

			prognozowania sytuacji oraz analizowania strategii działań praktycznych w odniesieniu do różnych kontekstów działalności pedagogicznej w zmiennych i nie w pełni przewidywalnych warunkach		
		K6_UW04	Posiada umiejętności badawcze pozwalające na samodzielne analizowanie przykładów badań oraz konstruowanie i prowadzenie badań pedagogicznych	n. społeczne	pedagogika
		K6_UW05	Potrafi formułować wnioski z badań, opracować i zaprezentować ich wyniki (z wykorzystaniem ICT) oraz wykorzystywać je w praktyce	n. społeczne	pedagogika
		K6_UW06	Potrafi wykorzystywać zaawansowaną wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania i interpretowania problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych, a także motywów i wzorów ludzkich zachowań	n. społeczne	pedagogika
		K6_UW07	Potrafi w sposób innowacyjny wykorzystać typowe metody, procedury i dobre praktyki do realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności pedagogicznej	n. społeczne	pedagogika
		K6_UW08	Potrafi dokonać krytycznej oceny przydatności ujęć teoretycznych dla analizowania, interpretowania oraz projektowania strategii działań pedagogicznych	n. społeczne	pedagogika
		K6_UW09	Potrafi poprzez właściwy dobór źródeł oraz informacji z nich płynących, dokonywać syntezy informacji w celu rozwiązywania konkretnych problemów pedagogicznych, prognozować przebieg ich rozwiązywania oraz przewidywać skutki planowanych działań, również w zmiennych i nie do	n. społeczne	pedagogika

			końca przewidywalnych warunkach		
		K6_UW10	Potrafi posługiwać się systemami normatywnymi w podejmowanej działalności, dostrzega i analizuje dylematy etyczne; przewiduje skutki konkretnych działań pedagogicznych	n. społeczne	pedagogika
komunikowanie się	P6S_UK	K6_UK11	Potrafi posługiwać się zaawansowaną wiedzą dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń	n. społeczne	pedagogika
		K6_UK12	Posiada rozwinięte w zaawansowanym stopniu umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pedagogiki, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów, w języku ojczystym, jak i w języku obcym	n. społeczne	pedagogika
		K6_UK13	Potrafi w sposób precyzyjny i spójny wyrażać i uzasadniać swoje opinie na tematy dotyczące złożonych zagadnień pedagogicznych z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych, mających swe źródło zarówno w dorobku pedagogiki, jak i innych dyscyplin	n. społeczne	pedagogika
		K6_UK14	Posiada umiejętność prezentowania własnych pomysłów, wątpliwości i sugestii w debacie, popierając je argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, poglądów różnych autorów	n. społeczne	pedagogika
		K6_UK15	Potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 ESOK	n. społeczne	pedagogika

organizacja pracy/planowanie i praca zespołowa	P6S_UO	K6_UO16	Potrafi planować i organizować indywidualną, jak i zespołową pracę nad rozwiązywaniem złożonych problemów pedagogicznych	n. społeczne	pedagogika
		K6_UO17	Potrafi, zgodnie z przyjętą w naukach pedagogicznych metodyką, normami i procedurami, organizować pracę związaną z różnego rodzaju działalnością pedagogiczną	n. społeczne	pedagogika
		K6_UO18	Potrafi pracować w zespole pełniąc różne role; umie przyjmować i wyznaczać zadania, ma elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych	n. społeczne	pedagogika
uczenie się, planowanie	P6S_UU	K6_UU19	Potrafi dokonywać analizy własnych działań i samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie	n. społeczne	pedagogika
		K6_UU20	Potrafi zaprojektować ścieżkę własnego rozwoju oraz zaplanować swoją zawodową przyszłość	n. społeczne	pedagogika
		K6_UU21	Potrafi animować prace nad rozwojem uczestników procesów pedagogicznych oraz wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy, a także inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie	n. społeczne	pedagogika
kategorie opisowe	efekty obszarowe/	efekty kierunkowe/	efekty uczenia się / zakres:	dziedzina nauki	dyscyplina

	symbole	symbole	kompetencje społeczne		
oceny/krytyczne podejście	P6S_KK	K6_KK01	Jest gotów do wykorzystania wiedzy i umiejętności dla efektywnego rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych i rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego	n. społeczne	pedagogika
		K6_KK02	Jest gotów dokonywać krytycznej samooceny własnych kompetencji i doskonaleni umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i uczenia się	n. społeczne	pedagogika
		K6_KK03	Docenia znaczenie nauk pedagogicznych dla utrzymania i rozwoju prawidłowych więzi w środowiskach społecznych i odnosi zdobytą wiedzę do projektowania działań zawodowych	n. społeczne	pedagogika
odpowiedzialność/ wypełnianie zobowiązań społecznych/ działanie na rzecz interesu publicznego		K6_KO04	Ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym; jest gotów do podejmowania wyzwań zawodowych związanych z organizacją działalności na rzecz środowiska społecznego	n. społeczne	pedagogika
		K6_KO05	Wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki	n. społeczne	pedagogika
		K6_KO06	Dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą, jest gotów do poszukiwania i wdrażania optymalnych rozwiązań na rzecz interesu publicznego	n. społeczne	pedagogika

		K6_KO07	Jest gotów do podejmowania zobowiązań społecznych wynikających z roli pełnionej przez pedagoga	n. społeczne	pedagogika
		K6_KO08	Jest gotów do krytycznej oceny działań własnych, zespołów, którymi kieruje oraz do przyjmowania odpowiedzialności za skutki tych działań	n. społeczne	pedagogika
rola zawodowa/ niezależność i rozwój etosu		K6_KR09	Jest gotów pełnić swą rolę odpowiedzialnie przygotowując się do swojej pracy, projektując i wykonując działania pedagogiczne z należą im sumiennością	n. społeczne	pedagogika
		K6_KR10	Jest gotów do zachowania się w sposób profesjonalny, refleksji na tematy etyczne, kultywowania i upowszechniania wzorców właściwego postępowania w środowisku pedagogicznym i poza nim	n. społeczne	pedagogika
		K6_KR11	Jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodowej pedagoga w badaniach naukowych, jak również przy wyborze procedur postępowania w pracy pedagoga	n. społeczne	pedagogika
		K6_KR12	Jest gotów do dbałości o dorobek i tradycje związane z zawodem pedagoga	n. społeczne	pedagogika

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO
z dnia 25 lipca 2019 r.
w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela

(...)

zał.1.

1. SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

A1/A2. Przygotowanie merytoryczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć oraz do nauczania kolejnego przedmiotu lub prowadzenia kolejnych zajęć

Efekty uczenia się w zakresie wiedzy merytorycznej dotyczącej przedmiotu nauczania lub zajęć są ujęte w programie studiów, w ramach których odbywa się kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela.

(...)

Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne

B.1. Psychologia

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

B.1.W1. podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowę i język, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rolę uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia, psychologię różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego;

B.1.W2. proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny, rozwój procesów poznawczych (myślenie, mowa, spostrzeganie, uwaga i pamięć), rozwój społeczno-emocjonalny i moralny, zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania, rozwój wybranych funkcji psychicznych, normę rozwojową, rozwój i kształtowanie osobowości, rozwój w kontekście wychowania, zaburzenia w rozwoju podstawowych procesów psychicznych, teorie integralnego rozwoju ucznia, dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u

uczniów, zaburzenia zachowania, zagadnienia: nieśmiałości i nadpobudliwości, szczególnych uzdolnień, zaburzeń funkcjonowania w okresie dorastania, obniżenia nastroju, depresji, krystalizowania się tożsamości, dorosłości, identyfikacji z nowymi rolami społecznymi, a także kształtowania się stylu życia; B.1.W3. teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, sytuację interpersonalną, empatię, zachowania asertywne, agresywne i uległe, postawy, stereotypy, uprzedzenia, stres i radzenie sobie z nim, porozumiewanie się ludzi w instytucjach, reguły współdziałania, procesy komunikowania się, bariery w komunikowaniu się, media i ich wpływ wychowawczy, style komunikowania się uczniów i nauczyciela, bariery w komunikowaniu się w klasie, różne formy komunikacji

– autoprezentację, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie, komunikację niewerbalną, porozumiewanie się emocjonalne w klasie, porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych;

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- B.1.U1. obserwować procesy rozwojowe uczniów;
- B.1.U2. obserwować zachowania społeczne i ich uwarunkowania;
- B.1.U3. skutecznie i świadomie komunikować się;
- B.1.U4. porozumieć się w sytuacji konfliktowej.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- B.1. K1. autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym;
- B.1. K2. wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych.

B.2. Pedagogika

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

B.2.W1. system oświaty: organizację i funkcjonowanie systemu oświaty, podstawowe zagadnienia prawa oświatowego, krajowe i międzynarodowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnościami, znaczenie pozycji szkoły jako instytucji edukacyjnej, funkcje i cele edukacji szkolnej, modele współczesnej szkoły, pojęcie ukrytego programu szkoły, alternatywne formy edukacji, zagadnienie prawa wewnątrzszkolnego, podstawę programową w kontekście programu nauczania oraz działania wychowawczo-profilaktyczne, tematykę oceny jakości działalności szkoły lub placówki systemu oświaty;

B.2.W2. rolę nauczyciela i koncepcje pracy nauczyciela: etykę zawodową nauczyciela, nauczycielską pragmatykę zawodową – prawa i obowiązki nauczycieli, zasady odpowiedzialności prawnej opiekuna, nauczyciela, wychowawcy i za bezpieczeństwo oraz ochronę zdrowia uczniów, tematykę oceny jakości pracy nauczyciela, zasady projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego, rolę początkującego nauczyciela w szkolnej rzeczywistości, uwarunkowania sukcesu w pracy nauczyciela oraz choroby związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela;

B.2.W3. wychowanie w kontekście rozwoju: ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania; istotę i funkcje wychowania oraz proces wychowania, jego strukturę, właściwości i dynamikę; pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szkole – regulacje prawne, formy i zasady udzielania wsparcia w placówkach systemu oświaty, a także znaczenie współpracy rodziny ucznia i szkoły oraz szkoły ze środowiskiem pozaszkolnym;

B.2.W4. zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela: obowiązki nauczyciela jako wychowawcy klasy, metodykę pracy wychowawczej, program pracy wychowawczej, style kierowania klasą, ład i dyscyplinę, poszanowanie godności dziecka, ucznia lub wychowanka, różnicowanie, indywidualizację i personalizację pracy z uczniami, funkcjonowanie klasy szkolnej jako grupy społecznej, procesy społeczne w klasie, rozwiązywanie konfliktów w klasie lub grupie wychowawczej, animowanie życia społeczno-kulturalnego klasy, wspieranie samorządności i autonomii uczniów, rozwijanie u dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji; pojęcia integracji i inkluzji; sytuację dziecka z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną w szkole ogólnodostępnej, problemy dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i ich funkcjonowanie, problemy dzieci zaniedbanych i pozbawionych opieki oraz szkolną sytuację dzieci z doświadczeniem migracyjnym; problematykę dziecka w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej; zagrożenia dzieci i młodzieży: zjawiska agresji i przemocy, w tym agresji elektronicznej, oraz uzależnień, w tym od środków psychoaktywnych i komputera, a także zagadnienia związane z grupami nieformalnymi, podkulturami młodzieżowymi i sektami;

B.2.W5. sytuację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: specjalne potrzeby edukacyjne uczniów i ich uwarunkowania (zakres diagnozy funkcjonalnej, metody i narzędzia stosowane w diagnozie), konieczność dostosowywania procesu kształcenia do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów

(projektowanie wsparcia, konstruowanie indywidualnych programów) oraz tematykę oceny skuteczności wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

B.2.U1. wybrać program nauczania zgodny z wymaganiami podstawy programowej i dostosować go do potrzeb edukacyjnych uczniów;

B.2.U3. formułować oceny etyczne związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela;

B.2.U4. nawiązywać współpracę z nauczycielami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym;

B.2.U6. zdiagnozować potrzeby edukacyjne ucznia i zaprojektować dla niego odpowiednie wsparcie;

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

B.2.K1. okazywania empatii uczniom oraz zapewniania im wsparcia i pomocy;

B.2.K3. samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej;

B.2.K4. współpracy z nauczycielami i specjalistami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy.

B.3. Praktyki zawodowe

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

B.3.W1. zadania charakterystyczne dla szkoły lub placówki systemu oświaty oraz środowisko, w jakim one działają;

B.3.W2. organizację, statut i plan pracy szkoły, program wychowawczo-profilaktyczny oraz program realizacji doradztwa zawodowego;

B.3.W3. zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniom w szkole i poza nią.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

B.3.U1. wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami oraz sposobu, w jaki planuje i przeprowadza zajęcia wychowawcze;

B.3.U2. wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotów;

B.3.U3. wyciągać wnioski, w miarę możliwości, z bezpośredniej obserwacji pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas;

B.3.U4. wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych nauczycieli, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich;

B.3.U5. zaplanować i przeprowadzić zajęcia wychowawcze pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych;

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

B.3.K1. skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy.

C. Podstawy dydaktyki i emisja głosu

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

C.W1. usytuowanie dydaktyki w zakresie pedagogiki, a także przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki oraz relację dydaktyki ogólnej do dydaktyk szczegółowych;

C.W2. zagadnienie klasy szkolnej jako środowiska edukacyjnego: style kierowania klasą, problem ładu i dyscypliny, procesy społeczne w klasie, integrację klasy szkolnej, tworzenie środowiska sprzyjającego postępowi w nauce oraz sposób nauczania w klasie zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego;

C.W3. współczesne koncepcje nauczania i cele kształcenia – źródła, sposoby ich formułowania oraz ich rodzaje; zasady dydaktyki, metody nauczania, treści nauczania i organizację procesu kształcenia oraz pracy uczniów;

C.W4. zagadnienie lekcji jako jednostki dydaktycznej oraz jej budowę, modele lekcji i sztukę prowadzenia lekcji, a także style i techniki pracy z uczniami; interakcje w klasie; środki dydaktyczne;

- C.W5. konieczność projektowania działań edukacyjnych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów, w szczególności możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się, a także potrzebę i sposoby wyrównywania szans edukacyjnych, znaczenie odkrywania oraz rozwijania predyspozycji i uzdolnień oraz zagadnienia związane z przygotowaniem uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych; autonomię dydaktyczną nauczyciela;
- C.W6. sposoby i znaczenie oceniania osiągnięć szkolnych uczniów: ocenianie kształtujące w kontekście efektywności nauczania, wewnątrzszkolny system oceniania, rodzaje i sposoby przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych; tematykę oceny efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości działalności szkoły oraz edukacyjną wartość dodaną;
- C.W7. znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela: problematykę pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego lub zaburzeniami komunikacji językowej, metody porozumiewania się w celach dydaktycznych – sztukę wykładania i zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów, praktyczne aspekty wystąpień publicznych – poprawność językową, etykę języka, etykietę korespondencji tradycyjnej i elektronicznej oraz zagadnienia związane z emisją głosu – budowę, działanie i ochronę narządu mowy i zasady emisji głosu.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- C.U1. zidentyfikować potrzeby dostosowania metod pracy do klasy zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego;
- C.U2. zaprojektować działania służące integracji klasy szkolnej;
- C.U3. dobierać metody nauczania do nauczanych treści i zorganizować pracę uczniów;
- C.U5. zaplanować pracę z uczniem zdolnym, przygotowującą go do udziału w konkursie przedmiotowym lub współzawodnictwie sportowym;
- C.U6. dokonać oceny pracy ucznia i zaprezentować ją w formie oceny kształtującej;
- C.U7. posługiwać się zgodnie z zasadami aparatem emisji głosu;
- C.U8. poprawnie posługiwać się językiem polskim.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- C.K1. twórczego poszukiwania najlepszych rozwiązań dydaktycznych sprzyjających postępom uczniów;
- C.K2. skutecznego korygowania swoich błędów językowych i doskonalenia aparatu emisji głosu.

OPIS ZAKŁADANYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

nazwa kierunku studiów: **Pedagogika**
 poziom studiów: **STUDIA DRUGIEGO STOPNIA**
 profil studiów: **praktyczny**

Opis zakładanych efektów uczenia się dla kierunku, poziomu i profilu studiów uczenia się uwzględnia uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia dla poziomów 6 - 7 określone w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 986 i 1475 oraz z 2018 r. poz. 650) oraz charakterystyki drugiego stopnia dla poziomów 6 - 7 określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218).

kategorie opisowe	efekty obszarowe/ kod składnika opisu	efekty kierunkowe / kody	efekty uczenia się w zakresie: wiedza	dziedzina nauki	dyscyplina
zakres i głębina	P7S_WG	K7_WG01	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne, stanowiące teoretyczne podstawy działalności pedagogicznej	n. społeczne	pedagogika
		K7_WG02	Zna w pogłębionym stopniu cechy człowieka, jako twórcy kultury i podmiotu konstytuującego struktury społeczne oraz zasady ich funkcjonowania	n. społeczne	pedagogika
		K7_WG03	Ma pogłębioną wiedzę dotyczącą miejsca pedagogiki w systemie nauk	n. społeczne	pedagogika

			oraz na temat jej przedmiotowych i metodologicznych zależności i powiązań z innymi dyscyplinami		
		K7_WG04	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu najważniejsze tradycyjne i współczesne nurty i systemy pedagogiczne, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	n. społeczne	pedagogika
		K7_WG05	Ma pogłębioną wiedzę na temat wychowania i uczenia się, ich filozoficznych, historycznych, społeczno-kulturowych, biologicznych, psychologicznych i medycznych uwarunkowań	n. społeczne	pedagogika
		K7_WG06	Ma pogłębioną wiedzę o projektowaniu i prowadzeniu badań w pedagogice, a w szczególności o problemach badawczych, metodach, technikach i narzędziach badawczych	n. społeczne	pedagogika
		K7_WG07	Ma pogłębioną wiedzę na temat różnych subdyscyplin pedagogiki (obejmującą terminologię, teorię, metodykę) oraz ich wzajemnych zależności	n. społeczne	pedagogika
		K7_WG08	Ma pogłębioną wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym	n. społeczne	pedagogika
		K7_WG09	Zna w pogłębionym stopniu rodzaje więzi społecznych i rozumie rządzące nimi prawidłowości oraz wzajemne powiązania	n. społeczne	pedagogika
		K7_WG10	Ma pogłębioną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucjach życia społecznego, zachodzących między nimi zależnościach oraz fundamentalnych dylematach współczesnej cywilizacji	n. społeczne	pedagogika
		K7_WG11	Ma pogłębioną wiedzę o różnych środowiskach wychowawczych, ich specyfice i uwarunkowaniach ich funkcjonowania	n. społeczne	pedagogika
		K7_WG12	Ma pogłębioną wiedzę na temat zasad i norm etycznych, zna ich źródła oraz złożone uwarunkowania	n. społeczne	pedagogika
		K7_WG13	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych	n. społeczne	pedagogika

kontekst	P7S_WK	K7_WK14	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu cele, strukturę i funkcje systemu edukacji	n. społeczne	pedagogika
		K7_WK15	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu podstawy prawne, organizację i uwarunkowania funkcjonowania różnych instytucji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, terapeutycznych, kulturalnych i pomocowych	n. społeczne	pedagogika
		K7_WK16	Zna i rozumie zasady zarządzania zasobami własności intelektualnej oraz formy rozwoju indywidualnej przedsiębiorczości	n. społeczne	pedagogika
		K7_WK17	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu główne trendy rozwojowe dyscyplin naukowych istotnych dla działalności pedagogicznej	n. społeczne	pedagogika
kategorie opisowe	efekty obszarowe/ symbole	efekty kierunkowe / symbole	efekty uczenia się w zakresie: umiejętności	dziedzina nauki	dyscyplina
wykorzystanie wiedzy	P7S_UW	K7_UW01	Potrafi identyfikować, interpretować i wyjaśniać złożone, jak również nietypowe problemy edukacyjne, wychowawcze, opiekuńcze, pomocowe	n. społeczne	pedagogika
		K7_UW02	Potrafi prognozować i modelować złożone procesy społeczne; analizuje ich skutki w kontekście różnych obszarów działalności pedagogicznej oraz nowej wiedzy, również z dyscyplin naukowych współpracujących z pedagogiką	n. społeczne	pedagogika
		K7_UW03	Potrafi posługiwać się złożonymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania i wyjaśniania motywów i wzorów ludzkich zachowań, diagnozowania i prognozowania sytuacji oraz modelowania strategii działań praktycznych w odniesieniu do różnych kontekstów działalności pedagogicznej w nieprzewidywalnych warunkach	n. społeczne	pedagogika
		K7_UW04	Posiada umiejętności badawcze pozwalające na samodzielne analizowanie i twórcze interpretowanie przykładów badań oraz	n. społeczne	pedagogika

			konstruowanie i prowadzenie badań dotyczących złożonych zjawisk i procesów		
		K7_UW05	Potrafi dokonywać krytycznej analizy wniosków z badań, opracować je, twórczo interpretować i prezentować ich wyniki (z wykorzystaniem ICT) oraz wykorzystywać je w praktyce	n. społeczne	pedagogika
		K7_UW06	Potrafi wykorzystywać pogłębioną wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu identyfikowania, interpretowania i wyjaśniania problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych, a także motywów i wzorów ludzkich zachowań	n. społeczne	pedagogika
		K7_UW07	Potrafi w sposób innowacyjny wykorzystać typowe metody, procedury i dobre praktyki, ale również nową wiedzę - do realizacji złożonych zadań związanych z różnymi sferami działalności pedagogicznej	n. społeczne	pedagogika
		K7_UW08	Potrafi dokonać krytycznej analizy przydatności ujęć teoretycznych dla wyjaśniania, interpretowania oraz projektowania strategii działań pedagogicznych	n. społeczne	pedagogika
		K7_UW09	Potrafi poprzez właściwy dobór źródeł oraz informacji z nich płynących, dokonywać syntezy informacji oraz właściwej ich prezentacji, w celu rozwiązywania konkretnych problemów pedagogicznych, prognozować przebieg ich rozwiązywania oraz przewidywać skutki planowanych działań, również w nieprzewidywalnych warunkach	n. społeczne	pedagogika
		K7_UW10	Potrafi posługiwać się systemami normatywnymi w podejmowanej działalności, dostrzega i analizuje dylematy etyczne przy rozwiązywaniu wybranych problemów; przewiduje skutki konkretnych działań pedagogicznych	n. społeczne	pedagogika
komunikowanie się	P7S_UK	K7_UK11	Potrafi posługiwać się pogłębioną wiedzą dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń	n. społeczne	pedagogika

		K7_UK12	Posiada rozwinięte w pogłębionym stopniu umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców, w języku ojczystym, jak i w języku obcym	n. społeczne	pedagogika
		K7_UK13	Potrafi w sposób precyzyjny i spójny wyrażać i argumentować swoje stanowisko dotyczące złożonych zagadnień pedagogicznych z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych, mających swe źródło zarówno w dorobku pedagogiki, jak i innych dyscyplin	n. społeczne	pedagogika
		K7_UK14	Potrafi prowadzić debatę wykorzystując argumentację opartą o wybrane perspektywy teoretyczne, poglądy różnych autorów, jak również biorąc pod uwagę stanowisko innych uczestników debaty	n. społeczne	pedagogika
		K7_UK15	Potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ ESOKJ	n. społeczne	pedagogika
organizacja pracy/planowanie i praca zespołowa	P7S_UO	K7_UO16	Potrafi pracą zespołu nad rozwiązywaniem złożonych problemów pedagogicznych	n. społeczne	pedagogika
		K7_UO17	Potrafi, zgodnie z przyjętą w naukach pedagogicznych metodyką, normami i procedurami, organizować pracę zespołu związaną z różnego rodzaju działalnością pedagogiczną	n. społeczne	pedagogika
		K7_UO18	Potrafi pracować w zespole pełniąc różne role; umie przyjmować i wyznaczać zadania, ma zaawansowane umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych	n. społeczne	pedagogika
uczenie się,	P7S_UU	K7_UU19	Potrafi dokonywać analizy własnych działań i samodzielnie planować	n. społeczne	pedagogika

planowanie			własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie		
		K7_UU20	Potrafi zaprojektować ścieżkę własnego rozwoju, swoją zawodową przyszłość, jak również wspierać innych w tego typu działaniach	n. społeczne	pedagogika
		K7_UU21	Potrafi animować prace nad rozwojem uczestników procesów pedagogicznych oraz ukierunkowywać ich na zdobywanie samodzielności w zdobywaniu wiedzy, a także inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie	n. społeczne	pedagogika
kategorie opisowe	efekty obszarowe/ symbole	efekty kierunkowe / symbole	efekty uczenia się w zakresie: kompetencje społeczne	dziedzina nauki	dyscyplina
oceny/krytyczne podejście	P7S_KK	K7_KK01	Ma świadomość znaczenia pogłębiania wiedzy i umiejętności dla efektywnego rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych i rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego	n. społeczne	pedagogika
		K7_KK02	Jest gotów do krytycznej oceny odbieranych treści, wyznacza kierunki własnego rozwoju i uczenia się	n. społeczne	pedagogika
		K7_KK03	Jest gotów do krytycznej oceny przydatności odbieranych treści dla utrzymania i rozwoju prawidłowych więzi w środowiskach społecznych i odnosi zdobytą wiedzę do projektowania działań zawodowych	n. społeczne	pedagogika
odpowiedzialność/ wypełnianie zobowiązań społecznych / działanie na		K7_KO04	Ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym i jest gotów do podejmowania wyzwań zawodowych związanych z organizacją działalności na rzecz środowiska społecznego	n. społeczne	pedagogika

rzecz interesu publicznego					
		K7_KO05	Jest gotów do podejmowania trudu realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki	n. społeczne	pedagogika
		K7_KO06	Dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą, poszukuje i wdraża optymalne rozwiązania na rzecz interesu publicznego	n. społeczne	pedagogika
		K7_KO07	Jest gotów do podejmowania zobowiązań społecznych wynikających z roli pełnionej przez pedagoga z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych	n. społeczne	pedagogika
		K7_KO08	Jest gotów do krytycznej oceny działań własnych, zespołów, którymi kieruje oraz do przyjmowania odpowiedzialności za skutki tych działań	n. społeczne	pedagogika
rola zawodowa/ niezależność i rozwój etosu		K7_KR09	Jest gotów pełnić swą rolę odpowiedzialnie przygotowując się do swojej pracy, projektując i wykonując działania pedagogiczne z należą im sumiennnością	n. społeczne	pedagogika
		K7_KR10	Jest gotów do działania w sposób profesjonalny, refleksji na tematy etyczne, kultywowania i upowszechniania etosu oraz wzorców właściwego postępowania w środowisku pedagogicznym i poza nim	n. społeczne	pedagogika
		K7_KR11	Jest gotów do przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej pedagoga w badaniach naukowych, potrafi wybrać etyczną procedurę postępowania	n. społeczne	pedagogika
		K7_KR12	Jest gotów do rozwijania dorobku związanego z zawodem pedagoga	n. społeczne	pedagogika

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO
z dnia 25 lipca 2019 r.
w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela

(...)

zał.1.

2. SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

A1/A2. Przygotowanie merytoryczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć oraz do nauczania kolejnego przedmiotu lub prowadzenia kolejnych zajęć

Efekty uczenia się w zakresie wiedzy merytorycznej dotyczącej przedmiotu nauczania lub zajęć są ujęte w programie studiów, w ramach których odbywa się kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela.

(...)

C. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne

C.1. Psychologia

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

B.1.W4. proces uczenia się: modele uczenia się, w tym koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia w oparciu o wyniki badań neuropsychologicznych, metody i techniki uczenia się z uwzględnieniem rozwijania metapoznania, trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przezwyciężania, metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań, bariery i trudności w procesie komunikowania się, techniki i metody usprawniania komunikacji z uczniem oraz między uczniami;

B.1.W5. zagadnienia autorefleksji i samorozwoju: zasoby własne w pracy nauczyciela – identyfikacja i rozwój, indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami, stres i nauczycielskie wypalenie zawodowe.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

B.1.U5. rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się;

B.1.U6. identyfikować potrzeby uczniów w rozwoju uzdolnień i zainteresowań;

B.1.U7. radzić sobie ze stresem i stosować strategie radzenia sobie z trudnościami;

B.1.U8. zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego na podstawie świadomej autorefleksji i informacji zwrotnej od innych osób.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

B.1.K1. autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym;

B.1.K2. wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych.

B.4. Pedagogika

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

B.1.W3. wychowanie w kontekście rozwoju: ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania; istotę i funkcje wychowania oraz proces wychowania, jego strukturę, właściwości i dynamikę; pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szkole – regulacje prawne, formy i zasady udzielania wsparcia w placówkach systemu oświaty, a także znaczenie współpracy rodziny ucznia i szkoły oraz szkoły ze środowiskiem pozaszkolnym;

B.1.W4. zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela: obowiązki nauczyciela jako wychowawcy klasy, metodykę pracy wychowawczej, program pracy wychowawczej, style kierowania klasą, ład i dyscyplinę, poszanowanie godności dziecka, ucznia lub wychowanka, różnicowanie, indywidualizację i personalizację pracy z uczniami, funkcjonowanie klasy szkolnej jako grupy społecznej, procesy społeczne w klasie, rozwiązywanie konfliktów w klasie lub grupie wychowawczej, animowanie życia społeczno-kulturalnego klasy, wspieranie samorządności i autonomii uczniów, rozwijanie u dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji; pojęcia integracji i inkluzji; sytuację dziecka z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną w szkole ogólnodostępnej, problemy dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i ich funkcjonowanie, problemy dzieci zaniedbanych i pozbawionych opieki oraz szkolną sytuację dzieci z doświadczeniem migracyjnym; problematykę dziecka w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej; zagrożenia dzieci i młodzieży: zjawiska agresji i przemocy, w tym agresji elektronicznej, oraz uzależnień, w tym od środków psychoaktywnych i komputera, a także zagadnienia związane z grupami nieformalnymi, podkulturami młodzieżowymi i sektami;

B.2.W6. zasady pracy z uczniem z trudnościami w uczeniu się; przyczyny i przejawy trudności w uczeniu się, zapobieganie trudnościom w uczeniu się i ich wczesne wykrywanie, specyficzne trudności w uczeniu się – dysleksja, dysgrafia, dysortografia i dyskalkulia oraz trudności w uczeniu się wynikające z dysfunkcji sfery percepcyjno-motorycznej oraz zaburzeń rozwoju zdolności, w tym językowych i arytmetycznych, i sposoby ich przezwyciężania; zasady dokonywania diagnozy nauczycielskiej i techniki diagnostyczne w pedagogice;

B.2.W7. doradztwo zawodowe: wspomaganie ucznia w projektowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej, metody i techniki określania potencjału ucznia oraz potrzebę przygotowania uczniów do uczenia się przez całe życie.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

B.2.U2. zaprojektować ścieżkę własnego rozwoju zawodowego;

B.2.U3. formułować oceny etyczne związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela;

B.2.U4. nawiązywać współpracę z nauczycielami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym;

B.2.U5. rozpoznawać sytuację zagrożeń i uzależnień uczniów;

B.2.U6. zdiagnozować potrzeby edukacyjne ucznia i zaprojektować dla niego odpowiednie wsparcie;

B.2.U7. określić przybliżony potencjał ucznia i doradzić mu ścieżkę rozwoju.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

C.2. K1. okazywania empatii uczniom oraz zapewniania im wsparcia i pomocy;

- B.2.K2. profesjonalnego rozwiązywania konfliktów w klasie szkolnej lub grupie wychowawczej;
- B.2.K3. samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej;
- B.2.K4. współpracy z nauczycielami i specjalistami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy.

C.3. Praktyki zawodowe

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- B.3.W2. organizację, statut i plan pracy szkoły, program wychowawczo-profilaktyczny oraz program realizacji doradztwa zawodowego;
- B.3.W3. zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniom w szkole i poza nią.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- B.3.U1. wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami oraz sposobu, w jaki planuje i przeprowadza zajęcia wychowawcze;
- B.3.U2. wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotów;
- B.3.U3. wyciągać wnioski, w miarę możliwości, z bezpośredniej obserwacji pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas;
- B.3.U4. wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych nauczycieli, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich;
- B.3.U5. zaplanować i przeprowadzić zajęcia wychowawcze pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych;
- B.3.U6. analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- B.3.K1. skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy.

D. Podstawy dydaktyki i emisja głosu

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- C.W2. zagadnienie klasy szkolnej jako środowiska edukacyjnego: style kierowania klasą, problem ładu i dyscypliny, procesy społeczne w klasie, integrację klasy szkolnej, tworzenie środowiska sprzyjającego postępom w nauce oraz sposób nauczania w klasie zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego;

- C.W5. konieczność projektowania działań edukacyjnych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów, w szczególności możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się, a także potrzebę i sposoby wyrównywania szans edukacyjnych, znaczenie odkrywania oraz rozwijania predyspozycji i uzdolnień oraz zagadnienia związane z przygotowaniem uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych; autonomię dydaktyczną nauczyciela;

- C.W7. znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela: problematykę pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego lub zaburzeniami komunikacji językowej, metody porozumiewania się w celach dydaktycznych – sztukę wykładania i zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów, praktyczne aspekty wystąpień publicznych – poprawność językową, etykę języka, etykietę korespondencji tradycyjnej i elektronicznej oraz zagadnienia związane z emisją głosu – budowę, działanie i ochronę narządu mowy i zasady emisji głosu.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- C.U1. zidentyfikować potrzeby dostosowania metod pracy do klasy zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego;

- C.U2. zaprojektować działania służące integracji klasy szkolnej;

- C.U4. wybrać model lekcji i zaprojektować jej strukturę;

- C.U5. zaplanować pracę z uczniem zdolnym, przygotowującą go do udziału w konkursie przedmiotowym lub współzawodnictwie sportowym;

- C.U6. dokonać oceny pracy ucznia i zaprezentować ją w formie oceny kształtującej;

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

C.K1. twórczego poszukiwania najlepszych rozwiązań dydaktycznych sprzyjających postępom uczniów;

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Włodzimierz Usarek	<i>dr inż. prof. PAM, Rektor Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I – przewodniczący zespołu</i>
Andrzej Jerzy Bolewski	<i>dr inż. prof. PAM, Prorektor Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I – członek zespołu</i>
Anna Zbaraszewska	<i>dr prof. PAM, Dziekan Wydziału Nauk Społecznych Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I – członek zespołu</i>
Piotr Warych	<i>dr, Prodziekan Wydziału Nauk Społecznych Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I – członek zespołu</i>
Izabella Gruszczyńska	<i>mgr, Prodziekan Wydziału Nauk Społecznych Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I – członek zespołu</i>
Róża Sawala	<i>mgr, Prodziekan Wydziału Nauk Społecznych Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I – członek zespołu</i>
Lucyna Krzyżanowska	<i>mgr, Kierownik Dziekanatu Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I – członek zespołu</i>
Joanna Białas	<i>mgr, Dyrektor Biura Karier Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I – członek zespołu</i>
Klaudia Kłorek	<i>Przewodnicząca Samorządu Studenckiego Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I – członek zespołu</i>

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	2
Prezentacja uczelni	33
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym	35
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	35
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	49
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	70
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	92
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	115
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	130
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	136
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	149
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	168
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	172
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	178
Część III. Załączniki	180
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	180

Prezentacja uczelni

Należy krótko przedstawić aktualne, istotne informacje charakteryzujące uczelnię w powiązaniu z prowadzeniem ocenianego kierunku studiów (rekomendowane co najwyżej 1800 znaków).

Poznańska Akademia Medyczna Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I (dalej jako: PAM), do 31 stycznia 2024 r. funkcjonująca pod nazwą: Akademia Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w Poznaniu, rozpoczęła działalność na mocy pozwolenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu nr DSW-3-4001-549/JP/04 z dnia 23 lipca 2004 r., wydanego na podstawie ustawy z dnia 26 czerwca 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych (Dz. U. Nr 96, poz. 590, z późn. zm.) i została wpisana do rejestru uczelni niepaństwowych pod numerem 161, w oparciu o decyzję DSW-3-4001-692/TT/04 z dnia 16 września 2004 r. Dnia 8 czerwca 2011 r., stosownie do § 1 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 6 marca 2007 r. w sprawie prowadzenia rejestru uczelni niepublicznych i związków uczelni niepublicznych (Dz. U. Nr 52, poz. 348), wprowadzony został elektroniczny rejestr uczelni niepublicznych, w związku z tym konieczna stała się zmiana numerów rejestrowych wszystkich uczelni niepublicznych, w wyniku czego PAM widnieje obecnie pod numerem 305. Siedzibą PAM jest miasto Poznań. Główny budynek mieści się w Poznaniu (60-320), przy ulicy Bułgarskiej 55.

W Uczelni funkcjonują: Wydział Nauk Społecznych, Wydział Nauk Medycznych, Wydział Lekarski, Wydział Nauk Społecznych i Medycznych Filia PAM w Nowym Tomyślu, Wydział Nauk Społecznych Filia PAM w Wągrowcu oraz Wydział Nauk Społecznych Filia PAM w Warszawie.

Kierunek *Pedagogika* na poziomie studiów pierwszego stopnia został uruchomiony na podstawie decyzji Ministra Edukacji i Nauki nr DSW-WNN.8014.39.2021.KT.4, natomiast kierunek *Pedagogika* na poziomie studiów drugiego stopnia na podstawie decyzji Ministra Edukacji i Nauki nr DSW.WNN.8014.40.2021.KT.4.

Uchwałą Senatu Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu nr 2/2004 z dnia 26 listopada 2004 r. powołany został Wydział Pedagogiki. Na mocy Zarządzenia nr 16/2015/2016 Rektora WSPiA z dnia 20 czerwca 2016 r. Wydział Prawa i Administracji został połączony z Wydziałem Pedagogiki, tworząc nowy Wydział pod nazwą Wydział Nauk Prawnych i Społecznych. Zmiana nazwy Wydziału została potwierdzona decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr DSW.6012.1.2016.3.RL z dnia 27 grudnia 2016 r. Z uwagi na zmianę statusu Uczelni na akademię nauk stosowanych, w okresie od 1 marca 2022 r. do 31 stycznia 2024 r. Uczelnia funkcjonowała pod nazwą Akademia Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w Poznaniu, a dawny Wydział Nauk Prawnych i Społecznych, na którym prowadzone jest kształcenie na kierunku *Pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* został przemianowany na Wydział Nauk Społecznych.

Decyzją Ministra Edukacji i Nauki nr DSW-WUN.8016.89.2023.3.PD(BK) z dnia 23 listopada 2023 r. zmianie uległa nazwa Uczelni na Poznańską Akademię Medyczną Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I, którą oficjalnie wprowadzono z dniem 1 lutego 2024 r.

Ponadto na Wydziale Nauk Społecznych PAM prowadzone jest kształcenie na następujących kierunkach studiów:

- *Administracja* na poziomie studiów pierwszego stopnia (decyzja Ministra Edukacji Narodowej i Sportu nr DSW-3-4001-549/JP/04);
- *Administracja* na poziomie studiów drugiego stopnia (decyzja Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr MNiSWDNS-WUN-6022-8801-3/IŻ/11);
- *Prawo* na poziomie jednolitych studiów magisterskich (decyzja Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr DSW-2-02-4003-401-07);
- *Bezpieczeństwo wewnętrzne* na poziomie studiów pierwszego stopnia (decyzja Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr MNISW-DNS-WUN-6022-20739-3-EK/12);
- *Filologia* na poziomie studiów pierwszego stopnia (decyzja Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr DSW-2-01-4031-68/07);
- *Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna* na poziomie jednolitych studiów magisterskich (przekształcenie studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *Pedagogika* w jednolite studia magisterskie na kierunku *Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna* na podstawie § 39a rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r. poz. 1861 oraz z 2019 r. poz. 787) w zw. z pismem Departamentu Szkolnictwa Wyższego Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr DSW.WUN.5013.49.2019.SJ);
- *Psychologia* na poziomie jednolitych studiów magisterskich (decyzja Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr ZNN.6022.57.8. 2016/2017.AN).

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

.....
Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

1. powiązania koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów), oczekiwań formułowanych wobec kandydatów, oferowanych specjalności/specjalizacji,
2. związku kształcenia zobszarami działalności zawodowej/gospodarczej właściwymi dla kierunku,
3. zgodności koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, roli i znaczenia interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia,
4. sylwetki absolwenta, przewidywanych miejsc zatrudnienia absolwentów,
5. cech wyróżniających koncepcję kształcenia oraz wykorzystanych wzorców krajowych lub międzynarodowych,
6. kluczowych kierunkowych efektów uczenia się, ze wskazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunek jest przyporządkowany, jak również stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku,
7. efektów uczenia się prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, z ukazaniem przykładowych rozwinięć na poziomie wybranych zajęć lub grup zajęć służących zdobywaniu tych kompetencji, w przypadku kierunku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera/magistra inżyniera,
8. spełnienia wymagań odnoszących się do ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Zaleca się właściwe przyporządkowanie kierunku studiów pierwszego i drugiego do dyscyplin naukowych z uwzględnieniem treści, efektów uczenia się oraz zachowaniem zgodności z koncepcją, celami kształcenia oraz profilem praktycznym	Uczelnia podjęła działania naprawcze w zakresie przyporządkowania kierunku pedagogika pierwszego i drugiego stopnia do dyscypliny naukowej stosownie do treści, efektów uczenia się oraz zgodności z koncepcją kształcenia, celami kształcenia oraz profilem praktycznym. W tym celu przyjęto za podstawę Stanowisko interpretacyjne nr 5/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 2 lipca 2020 r. w sprawie przyporządkowania kierunku studiów do dyscyplin naukowych lub artystycznych. Obecnie kierunek pedagogika jest przyporządkowany do dyscypliny wiodącej pedagogika, w udziale procentowym: 100%. Ponadto dokonano korekty efektów uczenia się i ich treści programowych.

1.1. Powiązanie koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów), oczekiwań formułowanych wobec kandydatów, oferowanych specjalności/specjalizacji

Koncepcja kształcenia na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* oparta jest na założeniu, iż pedagogika stanowi naukę interdyscyplinarną, składającą się z wielu teorii, nurtów oraz koncepcji ideowych, wykorzystujących zróżnicowane metody i techniki badań. Za priorytet uznano wyposażenie studentów w wiedzę, umiejętności i kompetencje, niezbędne do właściwej analizy i interpretacji zjawisk życia społecznego. Koncepcja kształcenia jest spójna z celami wynikającymi z Wizji i Misji Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I (dalej jako: PAM).

Wśród edukacyjnych wyzwań nowego wieku, promujących idee i cele czterech filarów edukacji „uczyć się – aby wiedzieć; uczyć się – aby działać; uczyć się – aby żyć wspólnie; uczyć się – aby być”, coraz wyraźniej pojawia się problem kształcenia oraz wychowania przyszłych pokoleń do życia, współtworzenia, współgospodarzenia, współrozwijania, współodpowiedzialności w państwie prawa, wiedzy i wartości. Te postulaty stanowią wartości edukacyjne, które legły u podstaw programów studiów na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia*.

Koncepcja kształcenia na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* jest spójna z celami wynikającymi z Wizji i Misji PAM. Motywami przewodnimi Wizji i Misji PAM są: zawołanie *Homines Hominibus – Ludzie Ludziom*, zobowiązujące do wrażliwości na wszelkie problemy społeczności akademickiej oraz *universitas*, odnoszące się do świadomości wspólnoty Uczelni. Hasłem przyświecającym koncepcji kształcenia na Wydziale Nauk Społecznych PAM jest *Uczelnia oparta na wiedzy*, stawiająca za cel przygotowanie studentów do udziału w „społeczeństwie wiedzy”.

Za priorytety Uczelni uczyniono następujące wartości:

W – Wiedzę przekazywaną w procesie kształcenia, która stanowi o kompetencjach absolwentów. Powinna być ona zatem rzetelna, o wysokim poziomie teoretycznym, oparta na najnowszych zdobyczach nauki. Kadra dydaktyczna przygotowuje autorskie programy realizowanych zajęć, wskazując najnowszą i klasyczną literaturę oraz badania naukowe, odnosząc się ponadto do uznanych autorytetów w swoich dyscyplinach naukowych, nie pomijając przy tym własnych osiągnięć oraz doświadczeń.

S – Sukces Student, który dzięki edukacji uzyska właściwy zasób wiedzy i umiejętności, ma jako absolwent szansę znalezienia dobrej pracy, pozwalającej na osiągnięcie sukcesu zawodowego. Jest to jednocześnie sukces nauczycieli akademickich, którzy uczestniczą w procesie edukowania studentów, stwarzając im odpowiednie warunki nauczania oraz uczenia się poprzez dobór najefektywniejszych metod kształcenia.

P – Praktykę rozumianą zarówno jako obowiązkową część procesu kształcenia, dzięki której studenci mają możliwość konfrontowania zdobytej wiedzy teoretycznej z zawodową rzeczywistością, jak i proces nabywania umiejętności, pozwalających na lepsze przystosowanie się do zmian gospodarczych i społecznych, uczący podejmowania decyzji oraz otwartości na zmiany.

I – Innowacje rozumianą jako wykorzystanie przez nauczycieli akademickich innowacyjnych metod nauczania, pozwalających nie tylko na osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie poziomu wiedzy i jej rozumienia, ale przede wszystkim rozwijających kompetencje społeczne, nieodzowne w każdej pracy zawodowej. Ponadto innowacyjność powinna przejawiać się w podejmowaniu projektów naukowo-badawczych, realizowanych oryginalnymi metodami i narzędziami.

A – Aktywność rozumianą jako mobilizowanie wszystkich uczestników procesu edukacyjnego. Aktywność wykładowcy przekłada się na aktywność studenta. Aktywny student jest lepiej przygotowany do mobilnego zachowania zarówno na kolejnych etapach kształcenia, jak i na rynku pracy. Jednak to wykładowca musi dać przykład i mobilizować do aktywności swoich słuchaczy. Z kolei Uczelnia sama w sobie przejawia aktywność w śledzeniu tzw. losów zawodowych absolwentów oraz utrzymywania z nimi kontaktu.

Aktualnie na kierunku *pedagogika studia pierwszego stopnia* prowadzone jest kształcenie w następujących grupach specjalistycznych zajęć zawodowych (specjalności) (do wyboru):

1. *pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z terapią;*
2. *pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i resocjalizacyjna.*

Natomiast na kierunku *pedagogika studia drugiego stopnia* prowadzone jest kształcenie w następujących grupach specjalistycznych zajęć zawodowych (specjalności) (do wyboru):

1. *pedagogika społeczna i resocjalizacja;*
2. *doradztwo szkolne i zawodowe z elementami coachingu;*
3. *zarządzanie oświatą.*

Program studiów uwzględnia unormowania następujących aktów prawnych:

- Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 2153, z późn. zm.);
- Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 2787);
- Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218);
- Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 890, z późn. zm.).

Podstawę kształcenia na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* stanowią efekty uczenia się, do których dostosowany jest program studiów. Efekty uczenia się są zgodne z unormowaniami Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218). Efekty uczenia się zachowują spójność z treściami kształcenia oraz stosowanymi metodami dydaktycznymi i zostały opracowane we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Uwzględniają także analizę zgodności zakładanych efektów uczenia się z oczekiwaniami rynku pracy.

Do efektów uczenia się przyporządkowano poszczególne zajęcia i opracowano dla każdego zajęcia szczegółowy program zajęć z uwzględnieniem liczby godzin, uzyskiwanych punktów ECTS, sposobu weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się zajęć i treści kształcenia oraz sposobu ich realizacji. Harmonogram realizacji programu studiów zakłada etapowość wprowadzania poszczególnych zajęć przy uwzględnieniu ich treści oraz stopniowania trudności, tak aby proces realizacji programu studiów realnie uwzględniał możliwości psychofizyczne studentów. Program studiów na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* kładzie nacisk na szczególnie ważne umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne niezbędne w przyszłej pracy zawodowej. Jego konstrukcja jest spójna i logiczna oraz umożliwia osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia się.

Program studiów na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* bazuje na następujących grupach zajęć:

- 1) *grupie zajęć ogólnych;*
- 2) *grupie zajęć kierunkowych;*
- 3) *grupie specjalistycznych zajęć zawodowych (do wyboru).*

Ww. grupy zajęć składają się z powiązanych ze sobą form zajęć, zależnie od charakteru wiedzy, zdobywanych umiejętności oraz kompetencji (wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, zajęcia dydaktyczne z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość). Do realizowanej formy zajęć nauczyciel akademicki w porozumieniu z Dziekanem Wydziału Nauk Społecznych PAM wyznacza formę weryfikacji zakładanych efektów uczenia się.

Wydział Nauk Społecznych PAM kładzie szczególny nacisk na tworzenie zintegrowanego środowiska akademickiego. Podejmując szereg działań, począwszy od wprowadzenia studentów pierwszego roku w świat akademicki, realizowanych dzięki przydzielonym opiekunom, sprawującym opiekę i nadzór nad poszczególnymi rocznikami studiów, organizuje szkolenia prowadzone przez pracowników administracji, zwłaszcza w pierwszym roku studiów. Pracownicy Wydziału Nauk Społecznych dążą do wypracowania w świadomości studentów przeświadczenia, iż Wydział, dostarcza nie tylko usług edukacyjnych, lecz także pomaga, wspiera i motywuje do działania.

Wydział Nauk Społecznych PAM zapewnia studentom szeroką gamę aktywności, rozumianą jako: stypendia, wolontariat, koła naukowe, studia podyplomowe, udział w szkoleniach, warsztatach, konferencjach i seminariach naukowych.

Wszystkie powyżej opisane działania Wydziału Nauk Społecznych korelują ze Strategią Rozwoju PAM przyjętą na lata 2020-2024 w zakresie:

- a) kształcenia,
- b) badań naukowych,
- c) rozwoju kadry,
- d) infrastruktury naukowo-dydaktycznej,
- e) współpracy z otoczeniem,
- f) działalności studenckiej,
- g) budowy wizerunku Uczelni w środowisku i jej zarządzania.

W zakresie kształcenia i badań naukowych Uczelnia będzie realizować swoje zadania jako innowacyjne centrum kształcenia i doskonalenia kadr oraz badań naukowych z zachowaniem równowagi między tradycyjną misją akademicką i elementami działalności rynkowej.

Za najważniejsze kierunki działania Uczelni na najbliższe lata przyjęto:

- kształcenie studentów na najwyższym poziomie,
- prowadzenie badań naukowych,
- wykształcenie własnej i pozyskanie z zewnątrz kompetentnej kadry we wszystkich grupach pracowniczych,
- zbudowanie odpowiedniej dla aktualnych potrzeb infrastruktury naukowo-dydaktycznej,
- otwartość na współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym,
- partnerską współpracę ze studentami jako ważnej części wspólnoty uczelnianej w kształtowaniu klimatu dla przedsiębiorczości i samorządności studenckiej,
- budowanie wizerunku Uczelni w środowisku,
- dostosowanie systemu zarządzania do postawionych zadań, tak aby zapewnić pełne uczestnictwo i odpowiedzialność wszystkich pracowników i jednostek administracyjnych w procesie rozwoju Uczelni w nowych warunkach.

Strategia Rozwoju Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I na lata 2020-2024 zawiera zbiór zadań, które uznano jako priorytetowe w najbliższej przyszłości. Każde zadanie zostało powierzone do wykonania konkretnej jednostce organizacyjnej lub osobie. Przyjęty okres wdrażania celów strategicznych na lata 2020-2024 wydaje się optymalny. Dynamiczne zmiany zachodzące w obszarze szkolnictwa wyższego i nauki, szczególnie w szkolnictwie niepublicznym, determinują potrzebę podejmowania nowych wyzwań, adekwatnych do powstających uwarunkowań oraz potrzeb. Należy nadmienić, iż proces doskonalenia koncepcji kształcenia prowadzony jest w sposób ciągły i permanentny. Wszelkie działania zarówno formalne, jak i nieformalne, mają na celu nieustanną poprawę jakości realizowanej misji, jaką pełniemy, tak by studenci byli dumni z Wydziału, na którym studiują, absolwenci usatysfakcjonowani z uzyskanego wykształcenia, nauczyciele akademicy i pozostali pracownicy zadowoleni ze swojego miejsca pracy.

1.2. Związek kształcenia z obszarami działalności zawodowej/gospodarczej właściwymi dla kierunku

Kształcenie studentów na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* ma profil praktyczny, poświadczony tytułem zawodowym licencjata lub magistra, dopasowany przede wszystkim do lokalnego (choć nie tylko) rynku pracy.

Praktyczne kształcenie na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* realizowane jest *inter alia* poprzez:

- a) utrzymywanie wysokiej efektywności procesu dydaktycznego,
- b) współpracę nauczycieli akademickich i studentów z praktycznym otoczeniem Uczelni,
- c) przygotowanie studentów do ustawicznego kształcenia, samokształcenia, samorozwoju i samodoskonalenia,
- d) kreatywność i mobilność studentów w ramach odpowiedzialności za własną karierę zawodową oraz umiejętność elastycznego rozumienia potrzeb edukacyjnych i specjalizacji zawodowej,

- e) podnoszenie jakości edukacji i preferowanie krytyczno-kreatywnych strategii kształcenia.

1.3. Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, rola i znaczenie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia

Od momentu powstania kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* bardzo istotną stała się współpraca Uczelni z interesariuszami zewnętrznymi skutkująca szybkim i dynamicznym rozwojem Wydziału Nauk Społecznych. *Studia pierwszego i drugiego stopnia* na kierunku *pedagogika* traktowane są jako forma praktycznej działalności związanej z procesem podejmowania odpowiedzialnych decyzji opartych na efektywnym wykorzystaniu posiadanego kapitału własnego i innych osób w celu realizacji założonych i zaplanowanych zadań umożliwiających stały rozwój. W konsekwencji jest to szeroko rozumiana działalność wpisująca się w misję Uczelni.

Koncepcja kształcenia na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* zakłada przygotowanie wysokiej klasy specjalistów zdolnych do sprawnego i efektywnego posługiwania się zdobytymi w procesie kształcenia: wiedzą i umiejętnościami z zakresu wybranej grupy specjalistycznych zajęć zawodowych (do wyboru) oraz kompetencjami niezbędnymi do profesjonalnego wykonywania wybranego zawodu. Kształcenie na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* jest zgodne z Misją i Wizją PAM, która zakłada wzbogacenie i uaktualnienie oferty edukacyjnej, obejmującej społecznie ważne kierunki studiów odpowiadające potrzebom współczesnego rynku pracy oraz realizacji aspiracji naukowych i społecznych studentów oraz nauczycieli akademickich.

Program studiów na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* zakłada wysoką jakość kształcenia oraz stałą ewaluację efektów uczenia się. W ramach realizacji programu studiów przewiduje się stałą współpracę z interesariuszami zewnętrznymi, co prowadzi do wzmocnienia więzi Uczelni z otoczeniem społecznym.

Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia możliwe jest między innymi przez nawiązanie współpracy z wykładowcami innych Uczelni oraz specjalistami – praktykami, co również odpowiada założeniom przyjętej Misji i Wizji funkcjonowania Uczelni.

Zaprezentowana koncepcja kształcenia jest wynikiem pracy Zespołu ds. Opracowania Celu Strategicznego – Kształcenie. W procesie tworzenia koncepcji kształcenia na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* brali udział interesariusze wewnętrzni w osobach nauczycieli akademickich Wydziału Nauk Społecznych PAM oraz interesariusze zewnętrzni, występujący w charakterze konsultantów, wskazujących Władzom Wydziału zakres wiedzy, umiejętności i kompetencji oczekiwanych od absolwentów przez potencjalnych pracodawców.

1.4. Sylwetka absolwenta, przewidywane miejsca zatrudnienia absolwentów

Wymienione formy zajęć oraz weryfikacja zakładanych w poszczególnych grupach zajęć efektów uczenia się służą ukształtowaniu pożądanej sylwetki absolwenta kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia*.

Absolwent kierunku *pedagogika* na poziomie studiów *pierwszego stopnia* o profilu praktycznym prezentuje ogólną i szczegółową wiedzę z zakresu nauk społecznych (pedagogiki, psychologii, socjologii, prawa, polityki społecznej, pracy socjalnej) oraz nauk humanistycznych (historii, filozofii).

Absolwent ma szeroką i pogłębioną wiedzę w przedmiocie:

- psychologicznych, społecznych i filozoficznych koncepcji człowieka, stanowiących podstawę działalności pedagogicznej;
- znajomości kulturowych cech jednostki warunkujących tworzenie i trwanie struktur społecznych;
- wychowania i opieki oraz ich wieloaspektowych uwarunkowań;
- prawidłowości i powiązań w relacjach oraz więziach społecznych;
- różnorodnych rodzajów struktur społecznych i instytucji wspierających jednostkę w sytuacjach kryzysowych;
- środowisk wychowawczych, ich specyfiki i uwarunkowań ich funkcjonowania;
- prawnych podstaw organizacji i specyfiki funkcjonowania instytucji wychowawczych, opiekuńczych, terapeutycznych, kulturalnych oraz pomocowych;
- zasad i norm etycznych.

Absolwent kierunku *pedagogika* na poziomie studiów *pierwszego stopnia* posiada praktyczne umiejętności wykorzystywania zdobytej wiedzy teoretycznej w ramach nauk społecznych i humanistycznych, w szczególności w zakresie:

- dokonywania obserwacji i interpretacji złożonych zjawisk społecznych;
- analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań w celu diagnozowania oraz prognozowania strategii działań wychowawczych i opiekuńczych, wykorzystania tradycyjnych i alternatywnych metod, procedur oraz dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności opiekuńczej i wychowawczej;
- komunikowania interpersonalnego i społecznego, jego prawidłowości i zakłóceń, a ponadto używania specjalistycznego języka i porozumiewania się z wykorzystaniem różnych kanałów komunikacyjnych w kontaktach ze specjalistami i odbiorcami spoza grona specjalistów;
- planowania i organizowania pracy indywidualnej i zespołowej, szczególnie w zakresie przygotowania oraz prowadzenia zindywidualizowanych zajęć edukacyjnych, opiekuńczych i wychowawczych z wykorzystaniem odpowiednich metod, technik i form pracy z jednostkami oraz grupami w różnych okresach rozwojowych.

Absolwent kierunku *pedagogika* na poziomie studiów *pierwszego stopnia* dysponuje kompetencjami społecznymi, które umożliwiają mu profesjonalne wykonywanie zawodu pedagoga zwłaszcza w następujących zakresach:

- doceniania znaczenia nauk pedagogicznych dla utrzymania i rozwoju prawidłowych więzi w środowiskach społecznych oraz odnoszenia zdobytej wiedzy do projektowania działań zawodowych;
- przekonania o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w różnych środowiskach społecznych;
- dostrzegania i formułowania problemów moralnych oraz etycznych związanych z pracą własną i innych osób oraz wdrażania optymalnych rozwiązań na rzecz interesu publicznego;
- gotowości do podejmowania zobowiązań społecznych wynikających z roli pełnionej przez pedagoga;

- gotowości do zachowania się w sposób profesjonalny i etyczny, kultywowania i upowszechniania wzorców właściwego postępowania w środowisku pedagogicznym oraz poza nim.

Absolwent kierunku *pedagogika* na poziomie studiów *pierwszego stopnia* w zakresie *pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z terapią* zdobędzie w toku kształcenia wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne umożliwiające mu podjęcie pracy zawodowej w instytucjach opiekuńczo-wychowawczych, takich jak między innymi środowiskowe domy opieki nad dzieckiem, środowiskowe ośrodki opieki nad dziećmi/osobami dorosłymi, świetlice środowiskowe i socjoterapeutyczne, warsztaty terapii zajęciowej, pogotowia opiekuńcze, ośrodki wczesnej interwencji, ośrodki pomocy społecznej i pomocy rodzinie, bursy/internaty. W trakcie studiów uzyskuje także przygotowanie pedagogiczne. Planując pracę jako nauczyciel-pedagog w szkole lub przedszkolu Absolwent musi ukończyć studia drugiego stopnia na tym kierunku. Studia pierwszego stopnia stanowią podstawę do dalszego rozwoju kwalifikacji na studiach magisterskich.

Absolwent kierunku *pedagogika* na poziomie studiów *pierwszego stopnia* w zakresie *pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i resocjalizacyjna* zdobędzie w toku kształcenia wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne umożliwiające mu podjęcie do pracy zawodowej w instytucjach resocjalizacyjnych i penitencjarnych, takich jak między innymi świetlice środowiskowe i socjoterapeutyczne, warsztaty terapii zajęciowej, pogotowia opiekuńcze, ośrodki wczesnej interwencji, ośrodki interwencji kryzysowej, bursy/internaty, centrum pomocy rodzinie, ośrodki szkolno-wychowawcze, poradnie odwykowe, zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich, zakłady karne i penitencjarne czy areszty śledcze. W trakcie studiów Absolwent zdobywa przygotowanie pedagogiczne. Planując pracę jako nauczyciel-pedagog w szkole lub przedszkolu Absolwent musi ukończyć studia drugiego stopnia na tym kierunku. Studia pierwszego stopnia stanowią podstawę do dalszego rozwoju kwalifikacji na studiach magisterskich.

Natomiast na kierunku *pedagogika studia drugiego stopnia* prowadzone jest kształcenie w następujących grupach specjalistycznych zajęć zawodowych (specjalności) (do wyboru):

Absolwent kierunku *pedagogika* na poziomie studiów *drugiego stopnia* prezentuje pogłębioną i szczegółową wiedzę z zakresu nauk społecznych (pedagogiki, psychologii, socjologii, prawa, polityki społecznej, pracy socjalnej) oraz nauk humanistycznych (historii, filozofii).

Absolwent ma szeroką i pogłębioną wiedzę w przedmiocie:

- psychologicznych, społecznych i filozoficznych koncepcji człowieka, stanowiących podstawę działalności pedagogicznej;
- znajomości kulturowych cech jednostki warunkujących tworzenie i trwanie struktur społecznych;
- umiejscowienia pedagogiki w systemie nauk oraz jej zależności i powiązań z innymi dyscyplinami oraz znajomości jej interdyscyplinarnego charakteru;
- tradycyjnych i współczesnych nurtów i systemów pedagogicznych oraz rozumienia ich historycznych i kulturowych uwarunkowań;
- wychowania i kształcenia oraz ich psychospołecznych, biologicznych i kulturowych uwarunkowań;
- projektowania i prowadzenia badań naukowych z zakresu pedagogiki;

- prawidłowości rozwoju człowieka w cyklu życia oraz rodzajów więzi społecznych, prawidłowości nimi rządzących i wzajemnych powiązań;
- różnorodnych rodzajów struktur społecznych i instytucji wspierających jednostkę w sytuacjach kryzysowych;
- środowisk wychowawczych, ich specyfiki i uwarunkowań ich funkcjonowania;
- zasad i norm etycznych oraz ich źródeł i uwarunkowań;
- celów, struktury i funkcji systemu edukacji, ich podstaw prawnych i organizacyjnych;
- zasad zarządzania zasobami własności intelektualnej oraz głównych trendów rozwojowych dyscyplin naukowych znaczących dla działalności pedagogicznej;
- znajomości języka obcego na poziomie B2 + ESOKJ.

Absolwent kierunku *pedagogika studia drugiego stopnia* posiada praktyczne umiejętności wykorzystywania zdobytej wiedzy teoretycznej w ramach nauk społecznych i humanistycznych, w szczególności w zakresie:

- dokonywania obserwacji i interpretacji złożonych i nietypowych problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych oraz pomocowych;
- analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań w celu diagnozowania, prognozowania oraz modelowania strategii działań wychowawczych w kontekście różnych obszarów działalności pedagogicznej;
- wykorzystywania w sposób innowacyjny typowych oraz nowatorskich metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji złożonych zadań związanych z różnymi sferami działalności pedagogicznej;
- projektowania, interpretowania i krytycznego analizowania badań naukowych przy użyciu ICT oraz wykorzystania uzyskanych wyników badań w praktyce;
- komunikowania interpersonalnego i społecznego, jego prawidłowości i zakłóceń, a ponadto używania specjalistycznego języka i porozumiewania się z wykorzystaniem różnych kanałów komunikacyjnych w kontaktach ze specjalistami oraz odbiorcami spoza grona specjalistów;
- precyzowania i argumentowania w sposób spójny swojego stanowiska na temat złożonych zagadnień pedagogicznych z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych i dorobku praktyki pedagogicznej;
- planowania i organizowania pracy indywidualnej i zespołowej;
- projektowania ścieżki własnego rozwoju oraz animowania pracy nad rozwojem uczestników procesów pedagogicznych, w tym ukierunkowania ich na osiągnięcie samodzielności w zdobywaniu wiedzy i inspirowaniu do działań na rzecz uczenia się ustawicznego.

Absolwent kierunku *pedagogika studia drugiego stopnia* dysponuje kompetencjami społecznymi, które umożliwiają mu profesjonalne wykonywanie zawodu pedagoga, zwłaszcza w zakresie:

- świadomości znaczenia ustawicznego pogłębiania wiedzy i umiejętności oraz rozumienia potrzeby doksztalcania się zawodowego i rozwoju osobistego;
- krytycznej oceny odbieranych treści oraz ich przydatności w utrzymaniu i rozwoju prawidłowych więzi w środowiskach społecznych;
- przekonania o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w różnych środowiskach społecznych;
- dostrzegania i formułowania problemów moralnych i etycznych związanych z pracą własną i innych osób oraz wdrażania optymalnych rozwiązań na rzecz interesu publicznego;

- gotowości do podejmowania zobowiązań społecznych wynikających z roli pełnionej przez pedagoga;
- gotowości do zachowania się w sposób profesjonalny, etyczny, kultywowania i upowszechniania wzorców właściwego postępowania w środowisku pedagogicznym oraz poza nim.

Absolwent kierunku *pedagogika studia drugiego stopnia* w zależności od wybranej grupy specjalistycznych zajęć zawodowych (specjalność) (do wyboru) może ubiegać się o zatrudnienie m.in. w:

- Absolwent, który zrealizuje specjalistyczne zajęcia zawodowe (do wyboru) (specjalność) w zakresie: *doradztwo szkolne i zawodowe z elementami coachingu* będzie posiadał kwalifikacje do wykonywania zawodu nauczyciela doradcy zawodowego w szkołach i placówkach określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 14 września 2023 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli. Zdobyte w toku kształcenia wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne umożliwią mu podjęcie pracy w różnego typu instytucjach edukacyjnych, a także organizacjach świadczących usługi na rzecz edukacji, organizacjach samorządowych i pozarządowych;
- Absolwent, który zrealizuje specjalistyczne zajęcia zawodowe (do wyboru) (specjalność) w zakresie: *zarządzanie oświatą* będzie posiadał kwalifikacje do zarządzania publicznymi i niepublicznymi placówkami oświatowymi. Zdobyte w toku kształcenia wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne umożliwiają mu podjęcie pracy w różnego typu instytucjach edukacyjnych, a także organizacjach świadczących usługi na rzecz edukacji, organizacjach samorządowych i pozarządowych. Dodatkowo będzie posiadał kwalifikacje do ubiegania się o stanowiska kierownicze w instytucjach szkolnych, przedszkolnych i pozaszkolnych oraz zakładania własnych placówek oświatowych;
- Absolwent, który zrealizuje specjalistyczne zajęcia zawodowe (do wyboru) (specjalność) w zakresie: *pedagogika społeczna i resocjalizacja* będzie posiadał kwalifikacje do podjęcia pracy w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i innych instytucjach opiekuńczych i resocjalizacyjnych. Zdobyte w toku kształcenia wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne umożliwiają mu podejmowanie profesjonalnych działań w zakresie profilaktyki, diagnozy, kompensacji oraz resocjalizacji wobec jednostki i grupy społecznej. Jest także przygotowany do podejmowania szeroko pojętych działań z zakresu profilaktyki i terapii osób niedostosowanych społecznie oraz do pracy z nieletnimi i dorosłymi zagrożonymi wykluczeniem społecznym i marginalizacją.

1.5. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz wykorzystane wzorce krajowe lub międzynarodowe

Wzorcami międzynarodowymi, które mają wpływ zarówno na koncepcję kształcenia, określanie efektów uczenia się oraz programów studiów na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia*, jak również na proces realizacji procesu dydaktycznego jest współpraca z podmiotami edukacyjnymi (uczelnie wyższe) przejawiająca się w takich działaniach jak:

- a) stała wymiana informacji dotyczącej programów studiów pomiędzy PAM a uczelniami partnerskimi;

- b) obserwacja sposobów realizacji programów studiów na uczelniach partnerskich w czasie wizyt oraz realizowanych mobilności;
- c) udział przedstawicieli PAM w konferencjach międzynarodowych oraz programach szkoleń.

Na szczególną uwagę zasługuje stałe stosowanie procedur *European Credit Transfer System* (ECTS). System punktów zaliczeniowych ECTS stosowany w PAM jest zgodny z zaleceniami Przewodnika Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów. System akumulacji punktów obejmuje:

- przygotowanie programu studiów w oparciu o nakład pracy studentów i zakładane efekty uczenia się,
- zasady rejestracji studentów na poszczególne semestry i lata,
- organizację elastycznego procesu dydaktycznego,
- monitorowanie i ocenę prawidłowości funkcjonowania programu studiów.

Celem ww. systemu jest ułatwienie planowania, zdobywania, oceniania, uznawania i walidacji kwalifikacji oraz jednostek edukacyjnych, a także mobilności studentów. Punkty ECTS odzwierciedlają nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia założonych w programie efektów uczenia się. Efekty uczenia się określają, co student powinien wiedzieć, rozumieć i potrafić zrobić po pomyślnym zakończeniu procesu kształcenia.

Nakład pracy określa czas, jakiego przeciętny student potrzebuje, aby zaliczyć wszystkie zajęcia ujęte w programie studiów i harmonogramie realizacji programu studiów (takie jak wykłady, seminaria, projekty, zajęcia praktyczne, samodzielna nauka i egzaminy) oraz uzyskać założone dla programu efekty uczenia się.

Nakład pracy studenta wskazuje na łączną liczbę godzin pracy przeciętnego studenta niezbędną dla osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Obejmuje godziny pracy w Uczelni przewidziane harmonogramem zajęć, indywidualną pracę studenta w Uczelni i poza nią, tak w czasie zajęć, jak i przygotowania się do zajęć oraz do egzaminów. Do powyższego doliczany jest czas poświęcony na egzaminy i inne formy zaliczania zajęć. Z uwagi na fakt, iż bierze się pod uwagę przeciętnego studenta, należy uwzględnić także przeciętny czas niezbędny do dodatkowego przygotowania się do sesji i egzaminów poprawkowych. Ponadto rozpatrywany jest czas, jaki student musi poświęcić na pełne przygotowanie się do aktywnego uczestnictwa w zajęciach, w każdej dozwolonej ustanowionej przez PAM formie.

Czyniąc założenie, że nakład pracy dotyczy przeciętnego studenta zauważono, że ponadprzeciętnie zdolny student nie będzie potrzebował tak dużo założonego czasu. W związku z czym pozostały wolny czas może efektywnie wykorzystać na dodatkowe formy aktywności/uczenia się własnego rozwoju (np. udział w badaniach naukowych prowadzonych w Uczelni, udział w konferencjach naukowych).

Prowadzący mają na względzie fakt, że niezależnie od formy studiów (stacjonarna, niestacjonarna) efekt uczenia się musi pozostać ten sam. Oznacza to, że przy mniejszej liczbie zajęć realizowanych w Uczelni student musi ponieść więcej nakładu pracy „własnej”, aby przygotować się do osiągnięcia wskazanych efektów uczenia się.

W celu dokonania wyceny pracy własnej studenta identyfikuje się:

- wszystkie prace, jakie musi wykonać student, aby w pełnym zakresie osiągnąć założone efekty uczenia się,
- wiedzę, jaką musi posiadać student rozpoczynający kształcenie w danym obszarze,
- formę kształcenia, z uwzględnieniem warunku, że student aktywny zawodowo nie jest w stanie poświęcić na pracę własną więcej niż 20-30 godzin tygodniowo.

Planując rozkład zajęć w harmonogramach realizacji programu studiów uwzględnia się równomierne obciążenie studenta w poszczególnych semestrach. 60 punktów ECTS odpowiada rocznemu nakładowi pracy przeciętnego studenta studiów stacjonarnych i osiągniętym (w roku akademickim) efektom uczenia się. Zasadniczo nakład pracy studenta wynosi od 1500 do 1800 godzin w roku akademickim, co oznacza, że jeden punkt odpowiada 25-30 godzinom pracy.

Punkty ECTS są przypisywane do pełnego programu studiów, w tym do poszczególnych jego komponentów (takich jak grupa zajęć, zajęcia, praca dyplomowa w przypadku *studiów drugiego stopnia*, praktyka zawodowa, ćwiczenia, konwersatoria). Liczba punktów przypisywana jest każdemu komponentowi w zależności od jego wagi wyrażonej w kategoriach nakładu pracy potrzebnego do osiągnięcia w warunkach kształcenia formalnego założonych dla tego komponentu efektów uczenia się.

Punkty są przyznawane studentom po zaliczeniu zajęć ujętych w programie studiów lub pojedynczego komponentu programu studiów i uzyskaniu pozytywnej oceny osiągniętych efektów uczenia się.

Transfer punktów może się dokonać z jednego programu do drugiego, ale tylko wtedy, gdy właściwa jednostka/uprawniony organ uzna niniejsze punkty oraz związane z nimi efekty uczenia się.

W przypadku kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* student zobowiązany jest zdobyć co najmniej 60 punktów ECTS w ciągu roku akademickiego, tj. co najmniej 30 punktów ECTS na semestr roku. System punktów zaliczeniowych stosowany w PAM jest zgodny ze wskazówkami zawartymi w Przewodniku Europejskim – System Transferu i Akumulacji Punktów, opracowanym przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji. Punkty ECTS, które są przyporządkowane poszczególnym zajęciom (wykłady, ćwiczenia, praca własna w domu lub bibliotece), określają nakład pracy studenta, jaki musi ponieść, aby uzyskać zaliczenie danych zajęć w stosunku do nakładu pracy niezbędnego do zaliczenia semestru. W PAM uzyskanie przez studenta odpowiedniej liczby punktów kredytowych daje podstawę do zaliczenia semestru (roku) studiów.

1.6. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się, ze wskazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunek jest przyporządkowany, jak również stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku

Podstawę kształcenia na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* stanowią efekty uczenia się, do których dostosowany jest program studiów.

Efekty uczenia się są zgodne z unormowaniami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia

efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218) oraz rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela (tj. Dz. U. z 2021 poz. 890, z późn. zm.).

Efekty uczenia się zachowują spójność z treściami kształcenia oraz stosowanymi metodami dydaktycznymi.

Zawarte w programie studiów efekty uczenia się zostały opracowane we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Uwzględniają także analizę zgodności zakładanych efektów uczenia się z oczekiwaniami rynku pracy.

Metodyka przygotowywania efektów uczenia się na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* opiera się na przyporządkowaniu do nich zajęć i treści kształcenia oraz sposobu ich realizacji. Etapowość wprowadzania poszczególnych zajęć i ich treści oraz stopniowanie trudności dostosowano w pełni do możliwości psychofizycznych studentów. Program studiów kładzie nacisk na szczególnie ważne umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne niezbędne w przyszłej pracy zawodowej. Jego konstrukcja jest spójna i logiczna oraz umożliwia osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia się.

Kierunkowe efekty uczenia się na kierunku *pedagogika* na poziomie *studiów pierwszego i drugiego stopnia* (o bardziej pogłębionym charakterze na *studiach drugiego stopnia*) ukierunkowane są na wiedzę, umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne ściśle powiązane z koncepcją, kierunkiem, poziomem oraz profilem kształcenia.

Przykładowe kierunkowe efekty uczenia się:

- 1) **K7_WG07.** Ma pogłębioną wiedzę na temat różnych subdyscyplin pedagogiki (obejmującą terminologię, teorię, metodykę) oraz ich wzajemnych zależności.

Pogłębiona wiedza w zakresie różnych subdyscyplin pedagogiki jest niezbędna do zrozumienia przemian zachodzących współcześnie w sferze społecznej. Znajomość i zrozumienie pojęć, teorii oraz metodyki z zakresu różnych subdyscyplin pedagogiki stanowi podstawę do dalszego poszerzania wiedzy i wykształcenia umiejętności praktycznych kluczowych dla prawidłowej i odpowiedzialnej realizacji roli zawodowej.

- 2) **K7_WG12.** Ma pogłębioną wiedzę na temat zasad i norm etycznych, zna ich źródła oraz złożone uwarunkowania.

Program studiów na kierunku *pedagogika* dzięki praktycznemu profilowi kształcenia pozwala zwrócić szczególną uwagę w procesie kształcenia na zastosowanie nabytej wiedzy w praktyce. Umiejętność odniesienia wiedzy do praktyki przy jednocześnie prezentowanym uznaniu norm moralnych przez przyszłego pracownika to kluczowe oczekiwania pracodawców. Współczesne tempo procesów społecznych niesie konieczność ciągłej aktualizacji posiadanej wiedzy.

- 3) **K7_WK15.** Zna i rozumie w pogłębionym stopniu podstawy prawne, organizację i uwarunkowania funkcjonowania różnych instytucji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, terapeutycznych, kulturalnych i pomocowych.

Profesjonalne podejście do realizowanych zadań zawodowych wymaga specjalistycznej wiedzy na temat podstaw prawnych, organizacji i uwarunkowań funkcjonowania różnych instytucji edukacyjnych, wychowawczych, terapeutycznych, kulturalnych i pomocowych. Szczególnie ważna jest świadomość skutecznego i zgodnego z prawem wykonywania powierzonych obowiązków. Udział w projektach związanych z zarządzaniem w podmiotach różnego rodzaju wymaga zgłębienia wiedzy na temat zasad funkcjonowania poszczególnych instytucji. Aktualizowanie posiadanej wiedzy w powyższym obszarze i czerpanie z najlepszych praktyk jest kluczem do sukcesu na konkurencyjnym rynku pracy. Przestrzeganie norm, procedur i prawa przez poszczególne instytucje edukacyjne, wychowawcze, opiekuńcze, terapeutyczne, kulturalne i pomocowe jest punktem wyjścia do pracy nad ich dalszym, zrównoważonym rozwojem i budowaniem społecznej odpowiedzialności.

- 4) **K7_UW02.** Potrafi prognozować i modelować złożone procesy społeczne; analizuje ich skutki w kontekście różnych obszarów działalności pedagogicznej oraz nowej wiedzy, również z dyscyplin naukowych współpracujących z pedagogiką.

Człowiek i jego otoczenie społeczne to ostateczni adresaci wszystkich działań pedagogicznych. Niezbędne jest zatem wykształcenie umiejętności dostrzegania społecznego kontekstu poszczególnych procesów, przewidywanie konsekwencji przyjętych rozwiązań oraz podjętych decyzji. Nabywanie nowej wiedzy także z innych dyscyplin naukowych współpracujących z pedagogiką pozwala na szersze spojrzenie na wydarzenia zachodzące we współczesnym świecie. Umiejętność ta ma praktyczne zastosowanie we wszystkich obszarach działalności zawodowej.

- 5) **K7_UW08.** Potrafi dokonać krytycznej analizy przydatności ujęć teoretycznych dla wyjaśniania, interpretowania oraz projektowania strategii działań pedagogicznych.

Ww. kluczowy efekt uczenia się wpisuje się wprost w praktyczny profil kształcenia na kierunku *pedagogika*. Wiedza stanowi tu podstawę do kształtowania umiejętności praktycznych oczekiwanych przez współczesny rynek pracy. Umiejętność analizy, przewidywania skutków proponowanych rozwiązań, postawa krytyczna, ocena ryzyka stanowią warunek niezbędny dla prawidłowego wyjaśniania, interpretowania, a co za tym idzie skutecznego projektowania strategii działań pedagogicznych.

- 6) **K7_UW10.** Potrafi posługiwać się systemami normatywnymi w podejmowanej działalności, dostrzega i analizuje dylematy etyczne przy rozwiązywaniu wybranych problemów; przewiduje skutki konkretnych działań pedagogicznych.

Program studiów na kierunku *pedagogika* dzięki praktycznemu profilowi kształcenia pozwala zwrócić szczególną uwagę w procesie kształcenia na zastosowanie nabytej wiedzy w praktyce. Umiejętność odniesienia wiedzy do praktyki przy jednocześnie prezentowanym uznaniu norm moralnych przez przyszłego pracownika to kluczowe oczekiwania pracodawców. Współczesne tempo procesów legislacyjnych niesie konieczność ciągłej aktualizacji wiedzy prawnej wykorzystywanej w rozwiązywaniu zadań z zakresu konkretnych działań pedagogicznych.

- 7) **K7_KO05.** Jest gotów do podejmowania trudu realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki.

Koncepcja kształcenia na kierunku *pedagogika* zakłada przygotowanie absolwenta do pracy zespołowej, ale również do samodzielnego organizowania miejsca, czasu pracy i tworzenia planu realizacji przedsięwzięć związanych z zajmowanym stanowiskiem. Solidna, podstawowa wiedza obejmująca szeroko rozumianą pedagogikę, umiejętność zastosowania wiedzy w praktyce znajdują swoje odzwierciedlenie w rozwinięciu kompetencji społecznych przejawiających się w zdolności dostosowania podejmowanych działań do zmieniającej się sytuacji społecznej.

- 8) **K7_KO08.** Jest gotów do krytycznej oceny działań własnych, zespołów, którymi kieruje oraz do przyjmowania odpowiedzialności za skutki tych działań.

Kluczem do właściwego funkcjonowania każdej instytucji jest postawa odpowiedzialności za własne działania, a w wypadku kierowania zespołem odpowiedzialności zbiorowej. Poprawa jakości funkcjonowania instytucji determinuje przyjęcie krytycznej postawy wobec podejmowanych działań i wypracowanie na przyszłość takich rozwiązań, które uskutecznią jej funkcjonowanie. To również podejmowanie stosownych działań naprawczych w celu wykształcenia jak najlepszych praktyk.

- 9) **K7_KR10.** Jest gotów do działania w sposób profesjonalny, refleksji na tematy etyczne, kultywowania i upowszechniania etosu oraz wzorców właściwego postępowania w środowisku pedagogicznym i poza nim.

Kodeksy etyczne obowiązują współcześnie we wszystkich obszarach działalności społecznej. Odpowiedzialność społeczna wpisana jest w działanie wszystkich instytucji, a kultywowanie właściwych wzorców zachowań etycznych nie powinno się ograniczać wyłącznie do środowiska pracy. Odpowiedzialne, zgodne z zasadami współżycia społecznego i etyką pełnienie roli zawodowej przez absolwenta kierunku to wyzwanie, któremu w swoim założeniu ma sprostać koncepcja kształcenia na kierunku *pedagogika*.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

.....

Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

- 1. doboru kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z praktycznymi zastosowaniami wiedzy w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/której kierunek jest przyporządkowany, normami i zasadami, a także aktualnym stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz w zakresie znajomości języków obcych, zewskazaniem przykładowych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia,*
- 2. doboru metod kształcenia i ich cech wyróżniających, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w szczególności*

- umożliwiających rozwijanie umiejętności praktycznych, w tym posługiwania się zaawansowanymi technikami informacyjno-komunikacyjnymi, jak również nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego,
3. zakresu korzystania z metod i technik kształcenia na odległość,
  4. dostosowania procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia,
  5. harmonogramu realizacji programu studiów z uwzględnieniem: zajęć lub grup zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów (w przypadku gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych), zajęć lub grup zajęć kształtujących umiejętności praktyczne oraz zajęć lub grup zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego, jak również zajęć lub grup zajęć do wyboru,
  6. doboru form zajęć, proporcji liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, a także liczebności grup studenckich oraz organizacji procesu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (w przypadku gdy na studiach prowadzone jest takie kształcenie), harmonogramu zajęć (w przypadku, gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych),
  7. programu i organizacji praktyk, w tym w szczególności ich wymiaru i terminu realizacji oraz doboru instytucji, w których odbywają się praktyki, a także liczby miejsc praktyk,
  8. doboru treści i metod kształcenia, form, liczebności grup studenckich w odniesieniu do zajęć lub grup zajęć, na których studenci osiągają efekty uczenia się prowadzące o uzyskania kompetencji inżynierskich, w przypadku kierunku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera/magistra inżyniera,
  9. spełnienia reguł i wymagań w zakresie programu studiów i sposobu organizacji kształcenia, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Zaleca się zapewnienie w programie studiów drugiego stopnia zajęć do wyboru w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów drugiego stopnia, z uwzględnieniem zasad, które pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia.	Uczelnia dokonała korekty programów studiów drugiego stopnia, wyodrębniając w programie studiów grupy zajęć do wyboru w wymaganym wymiarze co najmniej 30% liczby punktów ECTS, co pozwala na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia studenta.
2.	Zaleca się dostosowanie możliwości potwierdzenia efektów uczenia się	Na mocy Uchwały nr 1074/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 18 listopada 2021 r. w sprawie oceny programowej kierunku pedagogika w

	<p>zdoływtych poza systemem studiów do regulacji wynikającej z art. 71 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.</p>	<p>Uczelni w odniesieniu do kryterium 2 pkt 2 podniesiono, że Uczelnia przewiduje możliwość zaliczenia praktyk na podstawie pracy zawodowej, co jest sprzeczne z regulacjami ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478, z późn. zm.). W tym zakresie dokonano wówczas korekty Regulaminu praktyk zawodowych. Obecnie należy mieć jednak na względzie brzmienie przepisu art. 67 ust. 7 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.), który stanowi, iż „W przypadku i na warunkach określonych w regulaminie studiów uczelnia, na wniosek studenta, może zaliczyć na poczet praktyki zawodowej czynności wykonywane przez niego w szczególności w ramach zatrudnienia, stażu lub wolontariatu, jeżeli umożliwiły one studentowi uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów dla praktyk zawodowych”. Pod tym kątem dokonano stosownej zmiany w aktualnym Regulaminie praktyk zawodowych.</p>
--	---	---

2.1. Dobór kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z praktycznymi zastosowaniami wiedzy w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunek jest przyporządkowany, normami i zasadami, a także aktualnym stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz w zakresie znajomości języków obcych, ze wskazaniem przykładowych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia

Treści zajęć są ściśle powiązane z zakładanymi efektami uczenia się. Przykład powiązania treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się:

Pedagogika studia pierwszego stopnia:

1) Nazwa zajęć: *Wprowadzenie do pedagogiki*

– Przykładowe treści:

Pojęcie pedagogiki jako nauki. Przedmiot, funkcje i zadania pedagogiki; Pedagogika i jej stosunek do innych gałęzi wiedzy naukowej; nauki współpracujące z pedagogiką nauki; Granice i możliwości wychowania; funkcje wychowawcze środowiska społecznego; Teoria wychowania a praktyka pedagogiczna; budowanie teorii pedagogicznych; Cele wychowania i ideały pedagogiczne wysnute z myśli filozoficznej; główne zasady pedagogiczne; Pedagogika Nowego Wychowania R.Steiner, J. Dewey, M. Montessori, P. Petersen, C. Freinet, J. Korczak; Nauki pedagogiczne i ich funkcje w kształceniu się osobowości nauczyciela; zdolności pedagogiczne; autorytet w wychowaniu; karność i wolność w wychowaniu; kary i nagrody pedagogiczne; Główne zagadnienia współczesnej pedagogiki; nowe orientacje w pedagogice współczesnej. Sąd nad współczesnym przedszkolem i szkołą jako środowiskami wychowawczymi; Społeczna rola pedagoga; Ja, jako nauczyciel – wychowawca; Kształtowanie postawy pedagogicznej; Ja i moi nauczyciele.

– Nazwa efektu uczenia się i odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się:

K6_WG07 Ma zaawansowaną wiedzę na temat różnych subdyscyplin pedagogiki (obejmującą terminologię, teorię, metodykę) oraz ich wzajemnych zależności; K6_WG04 Zna i rozumie najważniejsze tradycyjne i współczesne nurty i systemy pedagogiczne, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania; K6_WG08 Ma pogłębioną wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym; K6_WG05 Ma zaawansowaną wiedzę na temat wychowania i uczenia się, ich filozoficznych, historycznych, społeczno-kulturowych, biologicznych, psychologicznych i medycznych uwarunkowań; K6_WG12 Ma pogłębioną wiedzę na temat zasad i norm etycznych, zna ich źródła oraz złożone uwarunkowania; K6_WG11 Ma zaawansowaną wiedzę o różnych środowiskach wychowawczych, ich specyfice i uwarunkowaniach ich funkcjonowania; K6_UW09 Potrafi poprzez właściwy dobór źródeł oraz informacji z nich płynących, dokonywać syntezy informacji w celu rozwiązywania konkretnych problemów pedagogicznych, prognozować przebieg ich rozwiązywania oraz przewidywać skutki planowanych działań, również w zmiennych i nie do końca przewidywalnych warunkach; K6_UW06 Potrafi wykorzystywać zaawansowaną wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania i interpretowania problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych, a także motywów i wzorów ludzkich zachowań; K6_UW09 Potrafi poprzez właściwy dobór oraz informacji z nich płynących, dokonywać syntezy informacji w celu rozwiązywania konkretnych problemów pedagogicznych, prognozować przebieg ich rozwiązywania oraz przewidywać skutki planowanych działań, również w zmiennych i nie do końca przewidywalnych warunkach; K6_UW06 Potrafi wykorzystywać zaawansowaną wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania i interpretowania problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych, a także motywów i wzorów ludzkich zachowań; K6_UW05 Potrafi formułować wnioski z badań, opracować i zaprezentować ich wyniki (z wykorzystaniem ICT) oraz wykorzystywać je w praktyce; K6_UK12 Posiada rozwinięte w zaawansowanym stopniu umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pedagogiki, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów, w języku ojczystym, jak i w języku obcym; K7_KK01 Jest gotów do wykorzystania wiedzy i umiejętności dla efektywnego rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych i rozumie potrzebę ciągłego doształcania się zawodowego i rozwoju osobistego; K6_KO06 Dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą, jest gotów do poszukiwania i wdrażania optymalnych rozwiązań na rzecz interesu publicznego; K6_KR09 Jest gotów pełnić swą rolę odpowiedzialnie przygotowując się do swojej pracy, projektując i wykonując działania pedagogiczne z należytą sumiennością; K6_KR10 Jest gotów do zachowania się w sposób profesjonalny, refleksji na tematy etyczne, kultywowania i upowszechniania wzorców właściwego postępowania w środowisku pedagogicznym i poza nim; K6_KO05; Wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki.

2) Nazwa zajęć: *Pedagogika społeczna*

– Przykładowe treści:

Wprowadzenie do pedagogiki społecznej – różne definicje przedmiotu, naukowość subdyscypliny pedagogiki, pedagogika społeczna jako praktyczna nauka o kształceniu i

wychowaniu; Twórcy i czołowi przedstawiciele polskiej i światowej pedagogiki społecznej – krótki zarys biograficzny. Geneza i rozwój pedagogiki społecznej; Koncepcja Sił społecznych H. Radlińskiej; Interpersonalny, społeczny i moralny wymiar wychowania w pedagogice A. Kamińskiego; Krytyka psychologizmu pedagogicznego i socjologizmu pedagogicznego w społeczeństwie współczesnym R. Wroczyńskiego; Prakseologiczne nastawienie pedagogiki społecznej w efektywnym oddziaływaniu wychowawczym S. Kowalskiego; Analiza wybranego współczesnego problemu społecznego prezentowanego w czasopiśmie – analiza treści i próba dokonania oceny; Konformizm w wychowaniu. Zasadność i efektywność wychowawcza kar i nagród. Procesy socjalizacji w odniesieniu do stereotypów, uprzedzeń, dyskryminacji; teorie atrybucji i jej podstawowe błędy; Podstawowe naturalne środowiska wychowawcze mające największy wpływ na współczesnego człowieka (szczególnie na dziecko): rodzina, środowisko lokalne, grupa rówieśnicza; Podstawowe instytucjonalne i pośrednie środowiska wychowawcze mające największy wpływ na współczesnego człowieka (szczególnie na dziecko): szkoła, zakład pracy, organizacje i stowarzyszenia społeczne, mass media E; Najczęściej występujące problemy społeczne dotyczące współcześnie jednostki i społeczności. Skupienie uwagi na sytuacjach zagrażających pełnemu uczestniczeniu osoby w życiu społecznym (np. niepełnosprawność, starość, bieda, uzależnienia). Szukanie sposobów na efektywną pomoc jednostkom zagrożonym wykluczeniem społecznym E; Analiza sytuacji społecznej (wpływu społecznego / oddziaływań środowisk wychowawczych) na podstawie filmu wyświetlanego podczas zajęć. E Dogłębna refleksja, ustna lub pisemna, zachowań ludzkich w odniesieniu do teoretycznej wiedzy z przedmiotu.

– Nazwa efektu uczenia się i odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się:

K7_WG05 Ma pogłębioną wiedzę na temat wychowania i kształcenia, ich filozoficznych, historycznych, społeczno-kulturowych, biologicznych, psychologicznych i medycznych uwarunkowań; K7_WG10 Ma pogłębioną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucjach życia społecznego, zachodzących między nimi zależnościach oraz fundamentalnych dylematach współczesnej cywilizacji; K7_WG08 Ma pogłębioną wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym; K7_WG11 Ma pogłębioną wiedzę o różnych środowiskach wychowawczych, ich specyfice i uwarunkowaniach ich funkcjonowania; K7_WK15 Zna i rozumie w pogłębionym stopniu podstawy prawne, organizację i uwarunkowania funkcjonowania różnych instytucji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, terapeutycznych, kulturalnych i pomocowych; K7_UW01 Potrafi identyfikować, interpretować i wyjaśniać złożone, jak również nietypowe problemy edukacyjne, wychowawcze, opiekuńcze, pomocowe; K7_UW02 Potrafi prognozować i modelować złożone procesy społeczne; analizuje ich skutki w kontekście różnych obszarów działalności pedagogicznej oraz nowej wiedzy, również z dyscyplin naukowych współpracujących z pedagogiką; K7_UW06 Potrafi wykorzystywać pogłębioną wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu identyfikowania, interpretowania i wyjaśniania problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych, a także motywów i wzorów ludzkich zachowań; K7_UW09 Potrafi poprzez właściwy dobór źródeł oraz informacji z nich płynących, dokonywać syntezy informacji oraz właściwej ich prezentacji, w celu rozwiązywania konkretnych problemów pedagogicznych, prognozować przebieg ich rozwiązywania oraz przewidywać skutki planowanych działań, również w nieprzewidywalnych warunkach; K7_UK11 Potrafi posługiwać się pogłębioną wiedzą dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń; K7_UO17 Potrafi, zgodnie z przyjętą w naukach pedagogicznych metodyką, normami i procedurami, organizować pracę zespołu związaną z

różnego rodzaju działalnością pedagogiczną; K7_KK03 Jest gotów do krytycznej oceny przydatności odbieranych treści dla utrzymania i rozwoju prawidłowych więzi w środowiskach społecznych i odnosi zdobytą wiedzę do projektowania działań zawodowych; K7_KO04; Ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym i jest gotów do podejmowania wyzwań zawodowych związanych z organizacją działalności na rzecz środowiska społecznego; K7_KO07 Jest gotów do podejmowania zobowiązań społecznych wynikających z roli pełnionej przez pedagoga z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych; K7_KR10 Jest gotów do działania w sposób profesjonalny, refleksji na tematy etyczne, kulturywania i upowszechniania etosu oraz wzorców właściwego postępowania w środowisku pedagogicznym i poza nim.

3) Nazwa zajęć: *Pedagogika specjalna*

– Przykładowe treści:

Niepełnosprawność – problemy rehabilitacji w domu rodzinnym, przedszkolu i szkole; Problemy autonomii, integracji społecznej i normalizacji osób niepełnosprawnych w środowisku; Poradnictwo dla osób niepełnosprawnych intelektualnie – instytucje i formy pomocy; Rehabilitacja zawodowa i społeczna dla osób z niepełnosprawnością; Instytucje pozarządowe i stowarzyszenia działające na rzecz osób niepełnosprawnych; Znaczenie sportu – olimpiady specjalne i paraolimpiady; Formy pomocy dla osób niepełnosprawnych - środowiskowe ośrodki pomocy społecznej, mieszkalnictwo wspomagane i domy pomocy społecznej.

– Nazwa efektu uczenia się i odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się:

K6_WG02 Zna cechy człowieka, jako twórcy kultury i podmiotu konstytuującego struktury społeczne oraz zasady ich funkcjonowania; K6_WG03 Ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą miejsca pedagogiki w systemie nauk oraz o przedmiotowych i metodologicznych zależnościach i powiązaniach z innymi dyscyplinami; K6_WG04 Zna i rozumie najważniejsze tradycyjne i współczesne nurty i systemy pedagogiczne, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania; K6_WG07 Ma zaawansowaną wiedzę na temat różnych subdyscyplin pedagogiki (obejmującą terminologię, teorię, metodykę) oraz ich wzajemnych zależności; K6_WG08 Ma zaawansowaną wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym; K6_UW02 Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych; analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności pedagogicznej w kontekście wiedzy z dyscyplin naukowych współpracujących z pedagogiką; K6_UW03 Potrafi posługiwać się złożonymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań, diagnozowania i prognozowania sytuacji oraz analizowania strategii działań praktycznych w odniesieniu do różnych kontekstów działalności pedagogicznej w zmiennych i nie w pełni przewidywalnych warunkach; K6_UW04 Posiada umiejętności badawcze pozwalające na samodzielne analizowanie przykładów badań oraz konstruowanie i prowadzenie badań pedagogicznych; K6_UK13 Potrafi w sposób precyzyjny i spójny wyrażać i uzasadniać swoje opinie na tematy dotyczące złożonych zagadnień pedagogicznych z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych, mających swe źródło zarówno w dorobku pedagogiki, jak i innych dyscyplin; K6_UK14 Posiada umiejętność prezentowania własnych pomysłów, wątpliwości i sugestii w debacie, popierając je argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, poglądów różnych autorów; K6_KO05 Wykazuje aktywność, podejmuje trud i

odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki; K6_KO06 Dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą, jest gotów do poszukiwania i wdrażania optymalnych rozwiązań na rzecz interesu publicznego; K6_KO07 Jest gotów do podejmowania zobowiązań społecznych wynikających z roli pełnionej przez pedagoga; K6_KO08 Jest gotów do krytycznej oceny działań własnych, zespołów, którymi kieruje oraz do przyjmowania odpowiedzialności za skutki tych działań; K6_KR10 Jest gotów do zachowania się w sposób profesjonalny, refleksji na tematy etyczne, kultywowania i upowszechniania wzorców właściwego postępowania w środowisku pedagogicznym i poza nim; K6_KR11 Jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodowej pedagoga w badaniach naukowych, jak również przy wyborze procedur postępowania w pracy pedagoga.

Pedagogika studia drugiego stopnia:

1) Nazwa zajęć: *Metodologia badań społecznych*

– Przykładowe treści:

Nauka, poznanie naukowe i jego cele. Pojęcie nauki. Istota poznania naukowego. Istota badań naukowych i ich cele. Zasady poznania naukowego. Pożądane cechy badacza; Badania naukowe w pedagogice. Cele i funkcje badań pedagogicznych. Przedmiot badań pedagogicznych. Typy badań naukowych w pedagogice. Wybrane procedury badawcze w pedagogice empirycznej; Struktura procesu badawczego. Pojęcie i istota struktury procesu badawczego. Struktury procesu badawczego w ujęciu różnych autorów. Kryteria doboru struktury procesu badawczego. Świadomość metodologiczna badacza; Metody badań pedagogicznych. Pojęcie i istota metod badawczych w pedagogice. Podział metod badawczych wg różnych autorów. Obiektywność, rzetelność, trafność metod badawczych i ich weryfikacja. Pojęcie i istota eksperymentu pedagogicznego. Monografia pedagogiczna i jej wykorzystanie w badaniach pedagogicznych. Metoda indywidualnych przypadków. Sondaż diagnostyczny i jego rodzaje. E; Techniki i narzędzia badawcze współdziałające z metodami badawczymi. Pojęcie i istota technik i narzędzi badań. Techniki badawcze: obserwacja, wywiad i rozmowa, ankietowanie, badanie dokumentów i wytworów prac, socjometria, techniki statystyczne. Narzędzia badawcze: dziennik obserwacji (schematy obserwacyjne), kwestionariusz, testy kompetencji; Pomiar w badaniach pedagogicznych. Jakościowa czy ilościowa analiza wyników badań. Pojęcie i istota pomiaru w badaniach pedagogicznych. Rola i znaczenie technik statystycznych w pomiarze.

– Nazwa efektu uczenia się i odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się:

K7_WG03 Ma pogłębioną wiedzę dotyczącą miejsca pedagogiki w systemie nauk oraz na temat jej przedmiotowych i metodologicznych zależności i powiązań z innymi dyscyplinami; K7_WG06 Ma pogłębioną wiedzę o projektowaniu i prowadzeniu badań w pedagogice, a w szczególności o problemach badawczych, metodach, technikach i narzędziach badawczych; K7_WG11 Ma pogłębioną wiedzę o różnych środowiskach wychowawczych, ich specyfice i uwarunkowaniach ich funkcjonowania; K7_WG12 Ma pogłębioną wiedzę na temat zasad i norm etycznych, zna ich źródła oraz złożone uwarunkowania; K7_WK17 Zna i rozumie w pogłębionym stopniu główne trendy rozwojowe dyscyplin naukowych istotnych dla działalności pedagogicznej; K7_UW01 Potrafi identyfikować, interpretować i wyjaśniać złożone, jak również nietypowe problemy edukacyjne, wychowawcze, opiekuńcze, pomocowe; K7_UW04 Posiada umiejętności badawcze pozwalające na samodzielne

analizowanie i twórcze interpretowanie przykładów badań oraz konstruowanie i prowadzenie badań dotyczących złożonych zjawisk i procesów; K7_UW05 Potrafi dokonywać krytycznej analizy wniosków z badań, opracować je, twórczo interpretować i prezentować ich wyniki (z wykorzystaniem ICT) oraz wykorzystywać je w praktyce; K7_UW06 Potrafi wykorzystywać pogłębioną wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu identyfikowania, interpretowania i wyjaśniania problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych, a także motywów i wzorów ludzkich zachowań; K7_UK13 Potrafi w sposób precyzyjny i spójny wyrażać i argumentować swoje stanowisko dotyczące złożonych zagadnień pedagogicznych z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych, mających swe źródło zarówno w dorobku pedagogiki, jak i innych dyscyplin; K7_UK14 Potrafi prowadzić debatę wykorzystując argumentację opartą o wybrane perspektywy teoretyczne, poglądy różnych autorów, jak również biorąc pod uwagę stanowisko innych uczestników debaty; K7_KK02 Jest gotów do krytycznej oceny odbieranych treści, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia; K7_KO06 Dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą, poszukuje i wdraża optymalne rozwiązania na rzecz interesu publicznego; K7_KR09 Jest gotów pełnić swą rolę odpowiedzialnie przygotowując się do swojej pracy, projektując i wykonując działania pedagogiczne z należytą im sumiennością; K7_KR11 Jest gotów do przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej pedagoga w badaniach naukowych, potrafi wybrać etyczną procedurę postępowania.

2) Nazwa zajęć: *Pedeutologia*

– Przykładowe treści:

Geneza pedeutologii jako nauki; Teoretyczne ujęcia osoby nauczyciela. Cechy osobowościowe nauczyciela E; Koncepcje kształcenia nauczycieli. Kwalifikacje, kompetencje; Rozwój zawodowy nauczyciela – możliwości, perspektywy, ograniczenia; Trudności w pracy nauczyciela. Wypalenie zawodowe w pracy nauczyciela; Rola społeczna pełniona przez nauczyciela. E.

– Nazwa efektu uczenia się i odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się:

K7_WG02 Zna w pogłębionym stopniu cechy człowieka, jako twórcy kultury i podmiotu konstytuującego struktury społeczne oraz zasady ich funkcjonowania; K7_WG04 Zna i rozumie w pogłębionym stopniu najważniejsze tradycyjne i współczesne nurty i systemy pedagogiczne, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania; K7_WG07 Ma pogłębioną wiedzę na temat różnych subdyscyplin pedagogiki (obejmującą terminologię, teorię, metodykę) oraz ich wzajemnych zależności; K7_WG10 Ma pogłębioną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucjach życia społecznego, zachodzących między nimi zależnościach oraz fundamentalnych dylematach współczesnej cywilizacji; K7_WG12 Ma pogłębioną wiedzę na temat zasad i norm etycznych, zna ich źródła oraz złożone uwarunkowania; K7_WK14 Zna i rozumie w pogłębionym stopniu cele, strukturę i funkcje systemu edukacji; K7_UW02 Potrafi prognozować i modelować złożone procesy społeczne; analizuje ich skutki w kontekście różnych obszarów działalności pedagogicznej oraz nowej wiedzy, również z dyscyplin naukowych współpracujących z pedagogiką; K7_UW06 Potrafi wykorzystywać pogłębioną wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu identyfikowania, interpretowania i wyjaśniania problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych, a także motywów i wzorów ludzkich zachowań; K7_UW10 Potrafi posługiwać się systemami

normatywnymi w podejmowanej działalności, dostrzega i analizuje dylematy etyczne przy rozwiązywaniu wybranych problemów; przewiduje skutki konkretnych działań pedagogicznych; K7_UK14 Potrafi prowadzić debatę wykorzystując argumentację opartą o wybrane perspektywy teoretyczne, poglądy różnych autorów, jak również biorąc pod uwagę stanowisko innych uczestników debaty; K7_KO04 Ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym i jest gotów do podejmowania wyzwań zawodowych związanych z organizacją działalności na rzecz środowiska społecznego; K7_KO06 Dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą, poszukuje i wdraża optymalne rozwiązania na rzecz interesu publicznego; K7_KR10 Jest gotów do działania w sposób profesjonalny, refleksji na tematy etyczne, kultywowania i upowszechniania etosu oraz wzorców właściwego postępowania w środowisku pedagogicznym i poza nim; K7_KR12 Jest gotów do rozwijania dorobku związanego z zawodem pedagoga.

3) Nazwa zajęć: *Psychologia społeczna*

– Przykładowe treści:

Zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami pojęciowymi, dotyczącymi psychologii społecznej jako nauki; Zapoznanie studentów z zagadnieniami pojęciowymi, dotyczącymi psychologia wpływu społecznego. E; Zapoznanie studentów z zagadnieniami pojęciowymi, dotyczącymi komunikacji społecznej. E; Zapoznanie studentów z zagadnieniami pojęciowymi, dotyczącymi relacji międzyludzkich jako transakcji- analiza transakcyjna;

– Nazwa efektu uczenia się i odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się:

K7_WG01 Zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne, stanowiące teoretyczne podstawy działalności pedagogicznej; K7_WG02 Zna w pogłębionym stopniu cechy człowieka, jako twórcy kultury i podmiotu konstytuującego struktury społeczne oraz zasady ich funkcjonowania; K7_WG03 Ma pogłębioną wiedzę dotyczącą miejsca pedagogiki w systemie nauk oraz na temat jej przedmiotowych i metodologicznych zależności i powiązań z innymi dyscyplinami; K7_WG08 Ma pogłębioną wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym; K7_WG09 Zna w pogłębionym stopniu rodzaje więzi społecznych i rozumie rządzące nimi prawidłowości oraz wzajemne powiązania; K7_WG10 Ma pogłębioną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucjach życia społecznego, zachodzących między nimi zależnościach oraz fundamentalnych dylematach współczesnej cywilizacji; K7_UW02 Potrafi prognozować i modelować złożone procesy społeczne; analizuje ich skutki w kontekście różnych obszarów działalności pedagogicznej oraz nowej wiedzy, również z dyscyplin naukowych współpracujących z pedagogiką; K7_UW03 Potrafi posługiwać się złożonymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania i wyjaśniania motywów i wzorów ludzkich zachowań, diagnozowania i prognozowania sytuacji oraz modelowania strategii działań praktycznych w odniesieniu do różnych kontekstów działalności pedagogicznej w nieprzewidywalnych warunkach; K7_UW04 Posiada umiejętności badawcze pozwalające na samodzielne analizowanie i twórcze interpretowanie przykładów badań oraz konstruowanie i prowadzenie badań dotyczących złożonych zjawisk i procesów; K7_UW06 Potrafi wykorzystywać pogłębioną wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu identyfikowania, interpretowania i wyjaśniania problemów edukacyjnych, wychowawczych,

opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych, a także motywów i wzorów ludzkich zachowań; K7_UW07 Potrafi w sposób innowacyjny wykorzystać typowe metody, procedury i dobre praktyki, ale również nową wiedzę - do realizacji złożonych zadań związanych z różnymi sferami działalności pedagogicznej; K7_KK01 Ma świadomość znaczenia pogłębiania wiedzy i umiejętności dla efektywnego rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych i rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego; K7_KK02 Jest gotów do krytycznej oceny odbieranych treści, wyznacza kierunki własnego rozwoju i uczenia się; K7_KK03 Jest gotów do krytycznej oceny przydatności odbieranych treści dla utrzymania i rozwoju prawidłowych więzi w środowiskach społecznych i odnosi zdobytą wiedzę do projektowania działań zawodowych; K7_KK04 Ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym i jest gotów do podejmowania wyzwań zawodowych związanych z organizacją działalności na rzecz środowiska społecznego.

2.2. Dobór metod kształcenia i ich cech wyróżniających, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w szczególności umożliwiających rozwijanie umiejętności praktycznych, w tym posługiwania się zaawansowanymi technikami informacyjno-komunikacyjnymi, jak również nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego

Metody kształcenia, wykorzystywane na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* są ściśle powiązane z realizowanymi efektami uczenia się, pozwalając tym samym na zdobycie wiedzy, umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, właściwych m.in. dla grup specjalistycznych zajęć zawodowych (specjalności) (do wyboru).

Do głównych metod wykorzystywanych w trakcie zajęć realizowanych w bezpośrednim kontakcie nauczyciela ze studentem należą:

- a) metody podające – np. słowne (wykorzystywane w takich formach zajęć, jak: wykłady informacyjne, problemowe czy konwersatoryjne);
- b) metody poszukujące – np. metoda problemowa i sytuacyjna, „burza mózgów”, praca indywidualna i w grupach, analiza różnych źródeł wiedzy (takich, jak: film, fotografie, materiały archiwalne, teksty źródłowe, dokumenty, roczniki statystyczne, mapy, internet), metoda projektu, studium przypadku (*case study*), metoda obserwacji, dyskusja, metoda komunikacyjna, referat, konsultacje (wykorzystywane w takich formach zajęć, jak: ćwiczenia realizowane w sali czy w terenie);
- c) metody eksponujące – np. prezentacja multimedialna, pokaz, symulacyjna – gier symulacyjnych i decyzyjnych (wykorzystywane w takich formach zajęć, jak: ćwiczenia realizowane w sali czy w terenie, ale również podczas wykładów).

Natomiast do zasadniczych metod wykorzystywanych podczas realizacji zajęć bez bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich należą:

- a) projekt – działanie, w którym student samodzielnie tworzy opracowanie bądź model systemu, będącej przedmiotem zadania;
- b) badania terenowe – działanie, w trakcie którego student dokonuje analizy oraz badań faktów i zjawisk społecznych w ich środowisku naturalnym;
- c) kształcenie zdalne (e-learning) – nauczanie na odległość z użyciem komputera i internetu;

- d) badania literaturowe (w tym: kwerenda) – zebranie i opracowanie materiału do badań, studiowanie literatury przedmiotowej;
- e) pakiety edukacyjne (w tym samokształcenie kierowane) – zbiór materiałów dydaktycznych oraz zadań, za pomocą których student rozwiązuje zadania postawione przez nauczyciela.

Jako przykłady powiązania metod kształcenia z uzyskiwaniem efektów uczenia się w poszczególnych obszarach (wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne) można podać:

- a) metodę obserwacyjną – wykorzystywaną do realizacji efektów uczenia się w zakresie analizy zjawisk społecznych;
- b) metodę komunikacyjną, dyskusję, debatę – wykorzystywane do realizacji efektów uczenia się w zakresie języków obcych, posługiwania się językiem specjalistycznym, czy zawodowym, dotyczących zagadnień w zakresie procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego;
- c) pracę grupową, analizę źródeł, studium przypadku, konsultacje – wykorzystywane do kształcenia w zakresie realizowania efektów uczenia się przypisanych do praktyk zawodowych w kontekście zadań zleconych przez opiekuna praktyk z ramienia instytucji;
- d) prezentację multimedialną, referat – wykorzystywane do realizacji efektów uczenia się w zakresie przygotowania wystąpień ustnych i prac pisemnych, w języku polskim i/lub w języku obcym;
- e) dyskusje, konsultacje – wykorzystywane do realizacji efektów uczenia się w zakresie przekonywania, negocjowania i rozwiązywania konfliktów; przekazywania i obrony własnych poglądów nie tylko w sprawach zawodowych; uświadamiania ważności postępowania etycznego w ramach wyznaczonych stanowisk organizacyjnych i społecznych.

W trakcie studiów studenci uzyskują znajomość języka obcego na poziomie biegłości B2 (*studia pierwszego stopnia*) i B2+ (*studia drugiego stopnia*) Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy.

W trakcie rekrutacji studenci mają możliwość wyboru języka obcego. Do wyboru pozostaje: język angielski lub język niemiecki. Przed rozpoczęciem zajęć studenci zostają podzieleni na grupy w zależności od stopnia znajomości języka obcego.

Zorganizowane w ten sposób kształcenie umożliwia studentom pozyskiwanie i przyswajanie zarówno wiedzy teoretycznej jak i praktycznej, pozwala na ich pełne zaangażowanie. Studenci uzyskują tym samym przygotowanie do samodzielnej pracy zawodowej.

2.3. Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość

Metody i techniki kształcenia na odległość wykorzystywane są pomocniczo w realizacji programu studiów. Maksymalna liczba godzin przeznaczona na kształcenie na odległość określona została w programie studiów. Na uzasadniony wniosek nauczyciela akademickiego Dziekan Wydziału Nauk Społecznych PAM może wyrazić zgodę na zastąpienie kształcenia na odległość zajęciami realizowanymi w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim.

Platforma uczelniana ZOOM to platforma nauczania na odległość pozwalająca na kontakt nauczyciela akademickiego i studenta w czasie rzeczywistym w ramach zajęć zdalnych.

Za treść merytoryczną zajęć, jego zgodność z programem studiów oraz prawidłowe przeprowadzenie zajęć odpowiada prowadzący kurs nauczyciel akademicki.

Kurs realizujący kształcenie na odległość ujęty w programie studiów i harmonogramie realizacji programu studiów na kierunku musi zawierać:

- nazwę zajęć oraz liczbę godzin realizacji zajęć w formie kształcenia na odległość;
- elementy informacyjne o charakterze organizacyjnym, dotyczące formy zajęć (ewentualne warunki przystąpienia do zajęć, etapy ich realizacji, warunki uzyskania zaliczenia, informacje dotyczące oczekiwanej samodzielnej pracy studenta oraz jego aktywności w ramach kursu, sposoby komunikacji w ramach kursu, formy i określenie czasu przeznaczanego na kontakt z prowadzącym kurs);
- treści programowe.

Prowadzący zajęcia zapewnia uczestnikom możliwość bezpośrednich konsultacji w uczelni.

Nauczyciel akademicki, udostępniając kurs na platformie nauczania na odległość ponosi odpowiedzialność za treści w nim umieszczone, a w szczególności ponosi odpowiedzialność za ewentualne naruszenie praw autorskich innych osób wynikającą z ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. W ramach kursu na platformie uczelnianej wolno zamieszczać wyłącznie materiały, co do których uczestnikom kursu, użytkownikom oraz prowadzącym zajęcia przysługują zarówno osobiste, jak i majątkowe prawa autorskie.

Nauczyciel prowadzący kształcenie na odległość ma obowiązek:

- dbać o przestrzeganie harmonogramu zajęć w systemie mieszanym wynikający z organizacji roku akademickiego;
- przygotowania materiałów źródłowych do całych zajęć;
- umieszczać materiały w formie, np. szczegółowych treści programowych pozwalających na uzyskanie efektów uczenia się, konspektów zajęć, tekstów, prezentacji, grafik, animacji, nagrań audio lub wideo;
- utrzymywać stały kontakt ze studentami;
- udzielać odpowiedzi i porad na zgłaszane przez studentów pytania, wątpliwości w formie wpisów na forach dyskusyjnych lub drogą mailową nie później niż w terminie 2 dni kalendarzowych;
- oceniać wykonane przez studentów testy, zadania oraz inne aktywności w ramach zajęć;
- inicjować udział, moderować i podsumować dyskusje na forum;
- motywować studentów do nauki poprzez zachęcanie, dostarczanie nowych materiałów, wzbudzanie dyskusji, itp.;
- informować studentów o wynikach uzyskiwanych w trakcie realizacji zadań na platformie;
- odbywać konsultacje w siedzibie uczelni i dbać o przestrzeganie terminów spotkań w siedzibie uczelni wynikających z organizacji roku akademickiego;
- realizować zagadnienia swoich zajęć zgodnie z opracowanym programem zajęć;

- sprawdzać wiedzę studentów poprzez m.in. umieszczanie zadań, testów, quizów do rozwiązania, przeprowadzanie kolokwiów.

Należy podkreślić, że Uczelnia otrzymała dofinansowanie z MEiN na rozwój i doskonalenie infrastruktury oraz metod i technik kształcenia na odległość przyznawane uczelniom niepublicznym w kwocie 90 tysięcy zł.

2.4. Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia

Studenci kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* mają możliwość korzystania z indywidualnej organizacji studiów. Zgodnie z § 19 Regulaminu studiów PAM, student po spełnieniu określonych warunków ma prawo do indywidualnej organizacji studiów. Zgodę na realizację studiów w danym semestrze według indywidualnej organizacji wydaje Dziekan Wydziału na uzasadniony wniosek studenta złożony przed rozpoczęciem zajęć. Indywidualna organizacja studiów polega na określeniu indywidualnych terminów zaliczeń, egzaminów i praktyk zawodowych przewidzianych harmonogramem realizacji programu studiów.

Zgodę na realizację studiów według indywidualnej organizacji może uzyskać student, który spełnia jeden z poniższych warunków:

- wychowuje małe dziecko,
- wyjeżdża na stypendium zagraniczne,
- studiuje na więcej niż jednym kierunku studiów,
- jest członkiem reprezentacji sportowej,
- nie może studiować w zwykłym trybie z powodu choroby, wypadku losowego lub pracy zawodowej, której wykonywanie zostanie potwierdzone na piśmie przez pracodawcę studenta.

Indywidualną organizację studiów student ustala z nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia, którą zatwierdza Dziekan Wydziału. Realizacja studiów według indywidualnej organizacji studiów nie zwalnia studenta od zaliczenia wszystkich zajęć i terminowego zdania wszystkich egzaminów przewidzianych harmonogramem realizacji programu studiów.

Student traci prawo do indywidualnej organizacji studiów, jeżeli nie wypełni w terminie zadań wynikających z uzgodnionego z Dziekanem Wydziału harmonogramu przebiegu indywidualnej organizacji studiów na dany semestr.

Każdy student wraz z decyzją o przyznaniu indywidualnej organizacji studiów otrzymuje Kartę indywidualnej organizacji studiów, w której wykładowca określa warunki zaliczenia danych zajęć. Termin zwrotu Karty ustala Dziekan Wydziału w drodze zarządzenia.

Ponadto na mocy § 27 Regulaminu studiów PAM student może wystąpić z wnioskiem do Dziekana Wydziału o udzielenie urlopu:

- zdrowotnego – w przypadku choroby,
- okolicznościowego – z tytułu urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem, podjęcia studiów w innej uczelni lub innych ważnych sytuacji losowych.

Podstawą udzielenia urlopu zdrowotnego jest orzeczenie lekarskie. Po urlopie zdrowotnym student jest zobowiązany przedstawić Dziekanowi Wydziału zaświadczenie lekarskie o zdolności do dalszego studiowania na kierunkach studiów, które tego wymagają.

Jeżeli student studiuje na więcej niż jednym kierunku studiów, urlopu udziela Dziekan Wydziału właściwy dla podstawowego kierunku studiów. Urlop taki obejmuje wszystkie kierunki studiów.

Urlop okolicznościowy może być przyznany studentowi dwa razy w ciągu studiów. W przypadku urlopu krótszego niż jeden semestr, studentowi nie przysługuje zwolnienie z opłat. W czasie urlopu student zachowuje prawa studenta z wyłączeniem świadczeń pomocy materialnej. Wyłączenie świadczeń pomocy materialnej nie dotyczy studenta, który otrzymał urlop krótszy niż jeden semestr.

Studentce w ciąży i studentowi będącemu rodzicem przysługuje prawo do urlopu, o którym mowa w art. 85 ust. 2 i n. ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.) na zasadach tam opisanych.

Urlop zdrowotny może być udzielony jako:

- krótkoterminowy,
- długoterminowy.

Urlop krótkoterminowy udzielany jest na czas nie dłuższy niż miesiąc i nie zwalnia studenta z obowiązku zaliczenia w terminie semestru lub roku studiów. Natomiast urlop długoterminowy udzielany jest na czas nie dłuższy niż rok akademicki i automatycznie powoduje przedłużenie terminu ukończenia studiów.

Opiekę nad studentami niepełnosprawnymi w PAM sprawuje Pełnomocnik Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami organizujący spotkania z zainteresowanymi studentami. Obok indywidualnych rozstrzygnięć spraw studentów niepełnosprawnych, w celu ułatwienia procesu dydaktycznego, Pełnomocnik Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami podjął decyzję m.in. o bezpłatnym korzystaniu z usług kserograficznych. Ponadto Władze Wydziału Nauk Społecznych PAM dokładają wszelkich starań, aby pomagać i otaczać opieką wszystkich studentów bez względu na stopień lub rodzaj niepełnosprawności. Organizowane są grupy wsparcia, które pomagają studentom z niepełnosprawnościami w procesie kształcenia poprzez udostępnianie materiałów dydaktycznych, wymianę notatek i literatury, tworzenie grupowych adresów e-mail.

Uczelnia uzyskała grant w ramach programu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, którego celem jest dostosowanie uczelni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami skutkujące likwidacją barier w dostępie do studiów. W ramach programu:

- wyznaczono pełnomocnika Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami;
- zorganizowano cykl szkoleń dla kadry dotyczących rozpoznania i współpracy z osobami z niepełnosprawnościami;
- wykładowcy i pracownicy Uczelni wzięli udział w warsztatach organizowanych przez Uniwersytet Jagielloński na temat usuwania barier architektonicznych oraz współpracy pełnomocnika ds. osób z niepełnosprawnościami z wykładowcami i studentami;

- wyposażono stanowiska komputerowe do pracy dla osób różnymi typami niepełnosprawności;
- wybudowano windę dla osób z niepełnosprawnością ruchową.

Studenci ze stwierdzonym orzeczeniem stopnia niepełnosprawności mają prawo do dostosowania zajęć do indywidualnych potrzeb wynikających z rodzaju niepełnosprawności, a w szczególności do:

- otrzymania w formie pisemnej materiałów dydaktycznych od prowadzących zajęcia (w przypadku studentów niedosłyszących lub głuchych);
- odbywania zajęć w budynku na ul. Bułgarskiej 55 lub w budynku na ul. Świerzawskiej 18, które są przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, gdzie wybudowano windy; ponadto usunięto bariery architektoniczne w przypadku studentów z niepełnosprawnością: ruchowo, niedowidzących lub niewidomych;
- nagrywania przebiegu zajęć na urządzenia rejestrujące dźwięk (w przypadku studentów niedowidzących lub niewidomych);
- wyznaczonego stałego miejsca w sali w trakcie trwania zajęć (dotyczy studentów niepełnosprawnych ruchowo, niedowidzących lub niewidomych).

Po konsultacji z Pełnomocnikiem Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami studenci niepełnosprawni mogą ubiegać się o dostosowanie zaliczeń i egzaminów, w zależności od stopnia i rodzaju ich niepełnosprawności poprzez:

- wydłużenie czasu pisania zaliczenia / egzaminu;
- zamiany formy;
- przygotowanie materiałów zaliczeniowych/egzaminacyjnych w powiększonej czcionce; możliwość zdawania materiałów w mniejszych partiach.

2.5. Harmonogram realizacji programu studiów z uwzględnieniem: zajęć lub grup zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów (w przypadku, gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych), zajęć lub grup zajęć kształtujących umiejętności praktyczne oraz zajęć lub grup zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego, jak również zajęć lub grup zajęć do wyboru

Kształcenie na kierunku *pedagogika* na poziomie studiów *pierwszego stopnia* jest realizowane w trybie trzyletnim. Studia trwają 6 semestrów. Rok akademicki podzielony jest na dwa semestry. W roku akademickim 2023/2024 nie jest realizowane kształcenie na pierwszym roku studiów, natomiast drugi i trzeci rok studiów prowadzony jest w formie stacjonarnej i niestacjonarnej.

Kształcenie na kierunku *pedagogika* na poziomie studiów *drugiego stopnia* jest realizowane w trybie dwuletnim. Studia trwają 4 semestry. Rok akademicki podzielony jest na dwa semestry. W roku akademickim 2023/2024 pierwszy i drugi rok studiów realizowany jest w formie niestacjonarnej.

Kształcenie w formie stacjonarnej odbywa się w cyklu cotygodniowym w dniach od wtorku do piątku. Kształcenie w formie niestacjonarnej realizowane jest w formie zjazdów weekendowych, tj. w sobotę i niedzielę co do zasady dwa razy w miesiącu.

Harmonogram realizacji programu studiów na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* obejmuje następujące grupy zajęć:

- 1) *grupę zajęć ogólnych*;
- 2) *grupę zajęć kierunkowych*;
- 3) *grupę specjalistycznych zajęć zawodowych (do wyboru)*.

Grupa zajęć kształcenia ogólnego stanowi bazę kształcenia kierunkowego decydującą o ogólnym oraz zawodowym poziomie absolwentów kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia*, ich możliwościach intelektualnych, operatywności wiedzy, umiejętności jej wykorzystania i rozszerzenia w zależności od potrzeb rozwoju zawodowego oraz sprawnym komunikowaniu się.

Grupa zajęć kształcenia kierunkowego jest ściśle związany z kierunkiem *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia*. Umożliwia nabycie wiedzy oraz umiejętności z zakresu szeroko pojętej psychologii.

Grupa zajęć do wyboru w zakresie obranej przez studenta grupy specjalistycznych zajęć zawodowych ukierunkowana jest odpowiednio na przygotowanie absolwentów do wykonywania przewidywanego zawodu, pogłębienie wykształcenia kierunkowego, szczególnie w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych adekwatnych do wybranej przez studenta grupy specjalistycznych zajęć zawodowych (specjalności).

Kształcenie z zakresu zajęć zawodowych służy nabyciu specjalistycznej wiedzy, specyficznych umiejętności i szczególnych postaw, a zatem konkretnych kompetencji, wymaganych i potrzebnych w przyszłej pracy zawodowej, które zdefiniowano w sylwetce absolwenta.

2.6. Dobór form zajęć, proporcje liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, a także liczebność grup studenckich oraz organizacja procesu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem harmonogramu zajęć (w przypadku, gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych)

Na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* stosowane są następujące formy zajęć:

- wykłady;
- ćwiczenia;
- konwersatoria;
- zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (zajęcia zdalne na platformie ZOOM);
- seminarium.

Rodzajami zajęć są zajęcia realizowane w bezpośrednim kontakcie nauczyciela ze studentem oraz zajęcia realizowane bez bezpośredniego kontaktu, z których część jest realizowana w formie praktycznej za pomocą takich metod, jak np. projekt, badania terenowe, e-learning, badania literaturowe.

Ogółem zajęcia praktyczne służące nabywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, a zatem przygotowaniu studenta do wykonywania zadań

związanych z jego przyszłym zawodem stanowią ponad 50% liczby punktów ECTS koniecznej do uzyskania kwalifikacji odpowiadających stopniowi studiów. Również liczba godzin zajęć praktycznych przypisanych ćwiczeniom stanowi ponad 50% ogólnej liczby godzin.

Podstawę organizacji procesu kształcenia na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* stanowią efekty uczenia się, do których dostosowane są pozostałe elementy programu studiów, w tym harmonogramy realizacji programu studiów oraz harmonogramy zajęć.

Rok akademicki trwa od 1 października do 30 września następnego roku. Rektor PAM określa i ogłasza szczegółową organizację roku akademickiego, a w szczególności terminy: prowadzenia zajęć w ramach semestru, sesji egzaminacyjnych i przerw w nauce.

Kształcenie w formie stacjonarnej odbywa się w ciągu całego tygodnia (od wtorku do piątku), a w formie niestacjonarnej realizowane jest w formie zjazdów (sobota i niedziela) zasadniczo dwa razy w miesiącu.

Harmonogram zajęć jest dostosowany do potrzeb i oczekiwań studentów, a wszelkie zmiany są na bieżąco podawana do wiadomości studentów za pośrednictwem strony internetowej Uczelni.

Wartości punktów ECTS odzwierciedlają ilość pracy koniecznej do zaliczenia pojedynczych zajęć, na zaliczenie których składają się powyżej ww. formy i rodzaje zajęć wraz z czasem na indywidualną pracę studenta.

Liczebność grup studenckich kształtuje się odpowiednio do formy zajęć:

- grupa ćwiczeniowa – do 40 osób;
- grupa ćwiczeniowa w ramach zajęć lektorat języka obcego – do 25 osób;
- grupa seminaryjna – do 20 osób.

Wielkość poszczególnych grup uwzględnia możliwość efektywnej realizacji procesu nauczania w ramach poszczególnych form zajęć.

Kwestie szczegółowe dotyczące praw i obowiązków studenta, organizacji studiów, urlopów, zaliczania roku studiów, skreślenia z listy studentów, pracy dyplomowej na *studiach drugiego stopnia*, egzaminu dyplomowego i ukończenia studiów normuje Regulamin studiów PAM.

2.7. Program i organizacja praktyk, w tym w szczególności ich wymiar i termin realizacji oraz dobór instytucji, w których odbywają się praktyki, a także liczba miejsc praktyk

W roku akademickim 2023/2024 na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* praktyki zawodowe realizowane są w następujących wymiarach:

PEDAGOGIKA				
	rok studiów	liczba godzin w roku 23/24	zaliczenie w semestrze	
I STOPNIA PEDAGOGIKA	I rok	240 h	SEMESTR LETNI do realizacji w trakcie c.d. studiów: II rok: 240 h III rok: 240 h	Studentów naboru 23/24 obowiązuje 720 h praktyk w ciągu 3 lat
	II rok	240 h	SEMESTR LETNI do realizacji w trakcie c.d. studiów: III rok: 240h	Studentów naboru 22/23 obowiązuje 720 h praktyk w ciągu 3 lat
	III rok	200 h	SEMESTR LETNI	Studentów naboru 21/22 obowiązuje 600 h praktyk w ciągu 3 lat
II STOPNIA PEDAGOGIKA	I rok	180 h	SEMESTR LETNI do realizacji w trakcie c.d. studiów: II rok: 180h	Studentów naboru 23/24 obowiązuje 360 h praktyk w ciągu 2 lat
	II rok	180 h	SEMESTR LETNI	Studentów naboru 22/23 obowiązuje 360 h praktyk w ciągu 2 lat

Przebieg praktyk zawodowych określony jest na poziomie uczelnianym i doprecyzowany na poziomie wydziałowym.

Zgodnie z Uczelnianym Regulaminem praktyk zawodowych odbywanych przez studentów PAM, nadzór nad organizacją i koordynacją praktyk Uczelni sprawuje Pełnomocnik Rektora ds. Praktyk Studenckich. Obsługę administracyjną Pełnomocnika Rektora ds. Praktyk Studenckich zapewnia Biuro Karier PAM.

Biuro Karier PAM poszukuje instytucji, mogących przyjąć studentów na praktyki zawodowe i prowadzi ich ewidencję. W tym zakresie współpracuje z Dziekanem Wydziału lub Pełnomocnikiem Dziekana ds. Praktyk Studenckich.

Student może samodzielnie poszukiwać instytucji, w której chciałby odbyć praktykę zawodową. Zobligowany jest do uzyskania pisemnej zgody kierownictwa instytucji na odbycie praktyki. Zgoda jest niezwłocznie przekazywana do Biura Karier PAM.

Student odbywa praktykę na podstawie umowy zawartej pomiędzy Uczelnią a zakładem pracy. W imieniu Uczelni umowę podpisuje Pełnomocnik Rektora ds. Praktyk Studenckich.

Dziekan Wydziału Nauk Społecznych PAM może powołać Pełnomocnika Dziekana ds. Praktyk Studenckich.

Do podstawowych obowiązków Dziekana lub Pełnomocnika Dziekana ds. Praktyk Studenckich należy m.in.:

- zapoznanie studenta z obowiązującym Wydziałowym Regulaminem Praktyk,
- sporządzenie i przedstawienie ramowego programu praktyk,

- zapoznanie studenta z „Dziennikiem praktyk” oraz zasadami jego poprawnego wypełniania,
- pomoc w znalezieniu instytucji dla celów odbywania praktyki zgodnej z grupą specjalistycznych zajęć zawodowych (specjalność), gdy student nie może wskazać jej samodzielnie,
- wsparcie Biura Karier w kontaktach z instytucjami, w których studenci mogliby odbywać praktyki,
- zaliczenie praktyki.

Na poziomie wydziałowym przebieg praktyki zawodowej normuje Regulamin praktyk zawodowych odbywanych przez studentów Wydziału Nauk Społecznych PAM.

Ponadto zadaniem studenckiej praktyki jest stworzenie warunków umożliwiających studentom nabywanie praktycznych kompetencji uzupełniających wiedzę teoretyczną zdobytą podczas studiów.

Przed udaniem się na praktykę student pobiera ze strony internetowej Uczelni, z Biura Karier PAM lub wirtualnego dziekanatu formularz pt. Oświadczenia o przyjęciu na praktykę. Wypełnione przez instytucję przyjmującą na praktykę Oświadczenie należy przedłożyć w Biurze Karier PAM. Na tej podstawie Biuro Karier PAM wydaje studentowi Skierowanie na praktykę oraz Umowę w sprawie realizacji praktyk.

Po otrzymaniu w Biurze Karier PAM Skierowania na praktykę i druku Umowy, która zawierana jest pomiędzy Uczelnią a instytucją organizującą praktykę Student udaje się na praktykę.

Student rozpoczynający praktykę zawodową zobowiązany jest zaopatrzyć się w: Dziennik praktyk, Kartę przebiegu praktyk, Świadectwo odbycia praktyk oraz Ankietę – opinia na temat odbytych praktyk.

W Dzienniku praktyk powinny zostać opisane zadania, które student wykonywał każdego dnia. Do Dziennika praktyk student powinien dołączyć dokumenty (załączniki) potwierdzające w szczególności wykonanie poszczególnych czynności (sprawozdania ze spotkań, wywiady z pracownikami instytucji, udział w szkoleniach, itd.), poświadczone przez opiekuna praktyk z ramienia instytucji.

Zastrzega się prawo przeprowadzenia hospitacji w instytucji, w której odbywana jest praktyka zawodowa.

Zaliczenia praktyk dokonuje Dziekan oraz Prodziekani Wydziału Nauk Społecznych PAM lub Pełnomocnik Dziekana ds. Praktyk Studenckich na podstawie kompletnej dokumentacji złożonej przez studenta.

Dokumenty stanowiące warunek zaliczenia praktyki zawodowej obejmują:

- Umowę w sprawie realizacji praktyk z instytucją;
- Dziennik praktyk studenckich;
- Kartę przebiegu praktyki;
- Świadectwo odbycia praktyki;
- Ankietę: Opinia na temat odbytej praktyki zawodowej.

Zaliczenie praktyki zawodowej następuje z chwilą uzyskania przez studenta wpisu zaliczenia praktyki dla danego semestru. Zaliczenia praktyki dokonuje Dziekan lub Prodziekan Wydziału odpowiedzialny za kierunek *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia*.

Student zobowiązany jest do przedstawienia dokumentów potwierdzających odbycie praktyki zawodowej nie później niż do końca semestru przewidzianego na realizację praktyki zawodowej zgodnie z programem studiów i harmonogramem realizacji programu studiów.

Student zobowiązany jest do archiwizowania dokumentacji zaliczonych praktyk zawodowych przez okres pięciu lat po ukończeniu studiów i udostępnienia ich na prośbę Dziekanatu.

Wszelkie informacje dotyczące praktyki zawodowej na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* dostępne są w na stronie internetowej PAM w zakładce Studenci podzakładce *Praktyki zawodowe*. Procedura przebiegu praktyki w wersji graficznej zawarta jest w dokumencie pt. Uczelniana procedura organizacji praktyk.

Zawarte przez PAM umowy z instytucjami pozwalają na pełne pokrycie liczbowe zapotrzebowania na miejsca odbywania praktyk zawodowych przez studentów kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia*.

Wśród przykładowych instytucji, z którymi PAM zawarła umowy o realizację praktyk studenckich na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* znalazły się m.in.:

Lp	Nazwa i adres instytucji
1	Zespół Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. Bolesława Chrobrego w Biskupicach, ul. Szkolna 2, 62-007 Biskupice
2	Szkoła Podstawowa im. ppłka Włodzimierza Kowalskiego w Gołańczy, ul. Klasztorna 3, 62-130 Gołańcz
3	Szkoła Podstawowa im dra Franciszka Witaszka, ul. Łukaszewicza 9/13, 60-726 Poznań
4	Szkoła Podstawowa nr 4 im. Jana Brzechwy w Swarzędzu Os. Kościuszkowców 4, 62-020 Swarzędz.
5	Szkoła Podstawowa nr 10 im. Arkadego Fiedlera, ul. Bosa 9, 60-125 Poznań
6	Szkoła Podstawowa nr 84 im. Tadeusza Kościuszki w Poznaniu, ul. Św. Szczepana 3, 61-465 Poznań
7	Szkoła Podstawowa nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi im. H. Cegielskiego w Poznaniu, Os. Rusa 56, 61-245 Poznań
8	Szkoła Podstawowa nr 19 im. Stanisława Staszica, os. Oświecenia 1, 61-205 Poznań
9	Przedszkole nr 91 „Bajka” ul. Cześnikowska 19 A, 60-329 Poznań
10	Wielkopolski Samorządowy Zespół Placówek Terapeutyczno-Wychowawczych w Cerekwicy Nowej, 63-233 Jaraczewo
11	Stowarzyszenie Zespołu Williama ul. Poczтовая 6, 58-260 Poznań
12	Zespół Szkół Zawodowych nr 2 im. Janusza Korczaka, ul. Żniwna 1 61-663 Poznań
13	Przedszkole Miejskie nr 21 z Oddziałami Integracyjnymi i Oddziałami Specjalnymi im. Przyjaciół Kubusia Puchatka

14	Szkoła Podstawowa im. Obrońców Polskiego Morza w Lesznie, ul. Gabriela Narutowicz 57, 64-100 Leszno
15	Przedszkole nr 3 ul. Górki 5, środa Wlkp.
16	Niepubliczny Żłobek i Przedszkole Biotula ul. Mosińska 12, 62-060 Stęszew
17	Przedszkole „Leśna Polana” ul. Bułgarska 72 a, 60-321 Poznań
18	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Aleja Piasta 32, 77-400 Złotów
19	III Liceum Ogólnokształcące im. Juliusza Słowackiego, 64-100 Leszno, pl. Kościuszki
20	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, ul. Składowa 5, 64-800 Chodzież
21	Zespół Dziennych Domów Pomocy, ul. M. Konopnickiej 18, 60-771 Poznań
22	Miejskie Świetlice Socjoterapeutyczne, ul. Kilińskiego 17, 62-200 Gniezno
23	Powiatowy Urząd Pracy w Środzie Wielkopolskiej, ul. Kosynierów 46, 63-000 Środa Wielkopolska
24	Liceum Ogólnokształcące im. Powstańców Wielkopolskich w Środzie Wielkopolskiej
25	Liceum Ogólnokształcące im. Powstańców Wielkopolskich, ul. Ks. Kegła 1a, 63-000 Środa Wielkopolska
26	Komenda Powiatowa Policji w Nowym Tomysłu, ul. Tysiąclecia 3a, 64-300 Nowy Tomyśl
27	Ośrodek Szkolno-Wychowawczy DLA DZIECI NIESŁYSZĄCYCH im. Józefa Sikorskiego, ul. Bydgoska 4a, 61-127 Poznań
28	Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej im. Zbigniewa Tylewicza w Poznaniu, ul. Szamarzewskiego 78/82, Poznań
29	Zespół Szkół Zawodowych nr 2 im. Janusza Korczaka, 61-663 Poznań, ul. Żniwna 1
30	Dom Młodzieży im. św. Dominika Savio, 60-625 Poznań, ul. Wojska Polskiego 53a
31	Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień Bratkowski Cichocka Matuszczak Lehmann sp.j., 61-841 Poznań, Plac Kolegiacki 12
32	Warsztat Terapii Zajęciowej Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi, 64-500 Szamotuły, ul. Lipowa 27
33	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, 64-000 Kościan, ul. Kościelna 5a
34	Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień Bratkowski Cichocka Matuszczak Lehmann sp.j., 61-841 Poznań, Plac Kolegiacki 12
35	Warsztat Terapii Zajęciowej Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi, 64-500 Szamotuły, ul. Lipowa 27
36	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, 64-000 Kościan, ul. Kościelna 5a
37	V Liceum Ogólnokształcące im. Klaudyny Potockiej, ul. Zmartwychwstańców 10, 61-501 Poznań
38	Zespół Szkół Licealno-Technicznych, ul. 28 Czerwca 1956 r., 61-441 Poznań
39	Akademia Edukacji Montesori, Małpi Gaj Przedszkole Specjalne, ul. Drewiańska 10/69, 61-614 Poznań
40	Zespół Szkół Specjalnych nr 103 im. Marii Grzegorzewskiej, 60-345, ul. Rycerska 43

41	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, 64-300 Nowy Tomyśl, ul. Emilii Szanieckiej 1
42	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, ul. Zacisze 1, 67-400 Wschowa

Dodatkowe informacje, które uczelnie uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

.....

Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

1. *wymagań stawianych kandydatom, warunków rekrutacji na studia oraz kryteriów kwalifikacji kandydatów na każdy z poziomów studiów,*
2. *zasad, warunków trybu uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej,*
3. *zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów,*
4. *zasad, warunków i trybu dyplomowania na każdym z poziomów studiów,*
5. *sposobów oraz narzędzi monitorowania i oceny postępów studentów (np. liczby kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów, liczby studentów kończących studia w terminie) oraz działań podejmowanych na podstawie tych informacji, jak również sposobów wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów,*
6. *ogólnych zasad sprawdzania i oceniania stopnia osiągania efektów uczenia się,*
7. *doboru metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiąganych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania), w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiąganych na praktykach zawodowych, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się odnoszącymi się do umiejętności praktycznych, efektami dotyczącymi stosowania właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego,*
8. *doboru metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, ze wskazaniem przykładowych powiązań tych metod z efektami uczenia się, w przypadku kierunku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera/magistra inżyniera,*
9. *spełnienia reguł i wymagań w zakresie metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.*

Ponadto warto dla każdego z ocenianych poziomów studiów zwięźle:

1. *opisać rodzaje, tematykę i metodykę prac etapowych i egzaminacyjnych, projektów,*
2. *scharakteryzować rodzaje, tematykę i metodykę prac dyplomowych, ze szczególnym uwzględnieniem nabywania i weryfikacji osiągnięcia przez studentów umiejętności praktycznych oraz kompetencji inżynierskich (w przypadku, gdy oceniany kierunek prowadzi do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera),*
3. *opisać sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów (np. testy, prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, raporty, zadania wykonane przez studentów, projekty zrealizowane*

przez studentów, wypełnione dzienniki praktyk, prace artystyczne, prace dyplomowe, protokoły egzaminów dyplomowych),

4. przedstawić wyniki monitoringu losów absolwentów ukazujące stopień przydatności na rynku pracy efektów uczenia się osiągniętych na ocenianym kierunku oraz luki kompetencyjne, jak również informacje dotyczące kontynuowania kształcenia przez absolwentów ocenianego kierunku.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Zaleca się określenie warunków i kryteriów kwalifikacji kandydatów na studia z uwzględnieniem zapewnienia możliwości doboru kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się.	Uczelnia ustaliła przejrzyste i selektywne warunki przyjęcia na studia pierwszego stopnia na kierunku pedagogika. Uzupełniono procedurę rekrutacji o brakujący element w postaci określenia, jakie wyniki egzaminu maturalnego lub egzaminu dojrzałości stanowią podstawę przyjęcia na studia.
2.	Zaleca się opracowanie i stosowanie metod weryfikacji efektów uczenia się uwzględniających specyfikę profilu praktycznego.	Uczelnia dokonała korekty metod weryfikacji efektów uczenia się, zważając na profil praktyczny kształcenia na kierunku pedagogika. W szczególności skorygowano wskazane w Uchwale nr 1074/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 18 listopada 2021 r. sposoby weryfikacji efektów uczenia się w odniesieniu do oceny praktycznych umiejętności w odniesieniu do następujących zajęć: - Wprowadzenie do pedagogiki w kontekście efektu: student potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych (K6_UW02); - Pedagogika specjalna w kontekście efektu: student potrafi rozwiązywać złożone, jak również nietypowe problemy edukacyjne, wychowawcze, opiekuńcze, pomocowe (K6_UW01) oraz student potrafi dokonywać syntezy informacji w celu rozwiązywania konkretnych problemów pedagogicznych (K6_UW09); - Zaburzenia przystosowania społecznego w kontekście efektu: student potrafi prognozować i modelować złożone procesy społeczne; analizuje ich skutki w kontekście różnych obszarów działalności pedagogicznej oraz nowej wiedzy, również z dyscyplin naukowych współpracujących z pedagogiką (K7_UW02).
3.	W przygotowywanych pracach dyplomowych zaleca się wyeliminowanie nieprawidłowości w zakresie doboru tematyki prac	W ramach działań naprawczych wprowadzono w formularzu recenzji pracy dyplomowej wymóg oceny założeń metodologicznych i adekwatności doboru metod badawczych do praktycznego profilu kształcenia. Na spotkaniach Rady Wydziału oraz przed każdym cyklem

	<p>dypłomowych, w opracowaniu części merytorycznej i metodologicznej, jak również w zakresie adekwatności ich ocen do poziomu merytorycznego pracy.</p>	<p>egzaminów dypłomowych promotorzy i recenzenci są informowani o konieczności uzasadnienia w recenzji oceny pracy dypłomowej. Ponadto są informowani o konieczności uwzględnienia w merytorycznej ocenie pracy jej wartości metodologicznej. Promotorzy i recenzenci otrzymują ponadto instrukcje w zakresie adekwatnego oceniania prac dypłomowych do ich poziomu jakościowego. W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia i oceny jakości kształcenia na Wydziale Nauk Społecznych PAM przyjęto narzędzie dotyczące adekwatnego oceniania prac dypłomowych.</p>
--	---	---

3.1. Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów na każdy z poziomów studiów

Zasady rekrutacji na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia*, limit przyjęć, oraz datę rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji w danym roku akademickim ustala Rektor PAM w porozumieniu z Senatem Uczelni. Warunki, tryb rekrutacji oraz limity przyjęć na dany rok akademicki określa się w drodze Uchwały Senatu PAM.

Przyjęcie na studia następuje przez:

- rekrutację,
- potwierdzenie efektów uczenia się,
- przeniesienie z innej uczelni lub uczelni zagranicznej (§ 37 ust. 2 Statutu PAM).

Kandydaci na studia składają komplet wymaganych dokumentów w Dziale Rekrutacji Uczelni. Wykaz wymaganych dokumentów co roku publikowany jest na stronie internetowej Uczelni. Kandydat na studia ma ponadto możliwość pobrania druków w Dziale Rekrutacji.

Wymagane dokumenty na kierunku *pedagogika* na poziomie studiów *pierwszego stopnia* o profilu praktycznym obejmują:

- a) świadectwo dojrzałości – oryginał (do wglądu) oraz kserokopia;
- b) dowód osobisty do wglądu (lub inny dokument potwierdzający tożsamość kandydata na studia);
- c) wypełniona ankieta osobowa (formularz dostępny również w Dziale Rekrutacji);
- d) płyta cd ze zdjęciem;
- e) oświadczenie studenta o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych;
- f) dwie koperty zaadresowane zwrotnie;
- g) biała papierowa teczka zamykana na gumkę;
- h) dokument potwierdzający dane osobowe w przypadku zmiany nazwiska;
- i) umowa o naukę – w dwóch egzemplarzach;
- j) opłata rekrutacyjna (możliwa płatność on-line lub w Biurze Rekrutacji).

Wymagane dokumenty na kierunku *pedagogika* na poziomie studiów *drugiego stopnia* o profilu praktycznym obejmują:

- a) świadectwo dojrzałości – oryginał (do wglądu) oraz kserokopia;
- b) dowód osobisty do wglądu (lub inny dokument potwierdzający tożsamość kandydata na studia);
- c) dyplom (oryginał do wglądu) oraz kserokopia dyplomu ukończenia studiów wyższych;
- d) wypełniona ankieta osobowa (formularz dostępny również w Dziale Rekrutacji);

- e) płyta cd ze zdjęciem;
- f) oświadczenie studenta o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych;
- g) dwie koperty zaadresowane zwrotnie;
- h) biała papierowa teczka zamykana na gumkę;
- i) dokument potwierdzający dane osobowe w przypadku zmiany nazwiska;
- j) umowa o naukę – w dwóch egzemplarzach;
- k) opłata rekrutacyjna (możliwa płatność on-line lub w Biurze Rekrutacji).

Warunkiem przyjęcia kandydata na kierunek *pedagogika studia pierwszego stopnia* jest pozytywny wynik egzaminu maturalnego z przedmiotów: język polski, język obcy, biologia, chemia, filozofia, fizyka, geografia, historia, historia muzyki, historia sztuki, informatyka, matematyka oraz wiedza o społeczeństwie na poziomie podstawowym co najmniej 30 procent. Decyduje kolejność zgłoszeń do wyczerpania limitu przyjęć. W przypadku egzaminu dojrzałości (tzw. stara matura) warunkiem przyjęcia na studia jest pozytywny wynik egzaminu na poziomie co najmniej oceny 3 (dostateczny) z są następujących przedmiotów: język polski, język obcy, biologia, historia, informatyka, matematyka, wiedza o społeczeństwie, chemia, fizyka, geografia.

Rekrutację przeprowadza komisja rekrutacyjna, powoływana przez Rektora PAM, na wniosek Dziekana Wydziału. Od decyzji komisji rekrutacyjnej przysługuje odwołanie do Rektora PAM. Decyzję podejmuje Rektor PAM po rozpatrzeniu wniosku przez uczelnianą komisję rekrutacyjną. Decyzja Rektora PAM jest ostateczna (§ 37 ust. 9-10 Statutu PAM).

3.2. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej

Na Wydziale Nauk Społecznych PAM funkcjonuje system określający zasady uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni. Pierwszym elementem systemu jest określenie zasad rekrutacji na studia, które szczegółowo omówiono powyżej.

W przypadku studentów z innej jednostki organizacyjnej Uczelni, innych uczelni (w tym zagranicznych) ubiegających się o przeniesienie do Wydziału Nauk Społecznych PAM, weryfikacji podlegają zdobyte wcześniej punkty ECTS, które mogą być uznane w miejsce punktów z zajęć zawartych w programie studiów, w przypadku zbieżności efektów uczenia się w obydwu jednostkach. Podobna zasada stosowana jest wobec studentów uczestniczących w programie wymiany międzynarodowej Erasmus Plus.

Decyzję o przyjęciu w przypadku przeniesienia z innej jednostki/uczelni podejmuje Dziekan Wydziału Nauk Społecznych w drodze decyzji z zaznaczeniem, że student powinien wypełnić wszystkie obowiązki wynikające z przepisów obowiązujących w uczelni, którą opuszcza.

W wypadku różnic w programach studiów Dziekan Wydziału może wyznaczyć studentowi różnice programowe, które student zobligowany jest zaliczyć w terminie wskazanym przez Dziekana.

Zaliczenie różnic programowych dokumentowane jest odpowiednio w *Karcie różnic programowych* i stanowi warunek zaliczenia danego roku akademickiego.

Przeniesienie się jest możliwe w każdym momencie roku akademickiego, z zastrzeżeniem, że student przyjmowany jest na semestr równorzędny do tego, na którym studiował w uczelni, którą opuszcza.

3.3. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów

Procedurę przeprowadzania w PAM potwierdzania efektów uczenia się kandydatów, którzy posiadają zasób wiedzy, umiejętności i kompetencje społeczne uzyskane w procesie uczenia się poza systemem studiów, w tym: zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się, osoby odpowiedzialne za realizację określonych zadań i terminy ich wykonania, sposób powoływania i tryb działania komisji weryfikujących efekty uczenia się określa *Regulamin potwierdzania efektów uczenia się w PAM*.

Efekty uczenia się mogą zostać potwierdzone osobie posiadającej:

- dokumenty, o których mowa w art. 69 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U z 2022 r. poz. 574, z późn.) i co najmniej 5 lat doświadczenia zawodowego – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie;
- kwalifikację pełną na poziomie 5 PRK albo kwalifikację nadaną w ramach zagranicznego systemu szkolnictwa wyższego odpowiadającą poziomowi 5 europejskich ram kwalifikacji, o których mowa w załączniku II do zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie (Dz. Urz. UE C 111 z 06.05.2008, str. 1) – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie;
- kwalifikację pełną na poziomie 7 PRK i co najmniej 2 lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów drugiego stopnia albo jednolitych studiów magisterskich – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na kolejne studia pierwszego stopnia lub drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie (§ 3 ust. 1 Regulaminu potwierdzania efektów uczenia się w PAM).

W wyniku potwierdzenia efektów uczenia się można zaliczyć kandydatowi nie więcej niż 50% punktów ETCS przypisanych do zajęć danego programu studiów. Liczba studentów na danym kierunku, poziomie i profilu, którzy zostali przyjęci na studia na podstawie wyników uzyskanych w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się, nie może być większa niż 20% ogólnej liczby studentów na danym kierunku, poziomie i profilu (§ 3 ust. 2-3 Regulaminu potwierdzania efektów uczenia się w PAM).

Efekty uczenia się są potwierdzane w zakresie odpowiadającym efektem uczenia się, zawartym w programie studiów obowiązującym dla danego kierunku, poziomu i profilu. Postępowanie w przedmiocie potwierdzenia efektów uczenia się przeprowadza się na wniosek osoby zainteresowanej – Wnioskodawcy. Za datę wszczęcia procedury w sprawie potwierdzenia efektów uczenia się uważa się dzień złożenia przez zainteresowanego kompletnego wniosku oraz podpisanie umowy w sprawie opłaty za postępowanie związane z potwierdzeniem efektów uczenia się. Potwierdzenie efektów uczenia się jest ważne przez okres jednego roku akademickiego (§ 3 ust. 4-8 Regulaminu potwierdzania efektów uczenia się w PAM).

Wnioskodawca składa wniosek o potwierdzenie efektów uczenia się dla danego kierunku/zajęcia/grupy zajęć do Dziekana Wydziału.

Do wniosku należy dołączyć następujące dokumenty:

- kserokopię świadectwa dojrzałości (oryginał należy udostępnić do wglądu),
- kserokopię dyplomu ukończenia studiów pierwszego lub drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich wraz z suplementem do dyplomu (oryginał należy udostępnić do wglądu),
- dokumenty potwierdzające wymagany staż zawodowy, przez które należy rozumieć: umowy o pracę, umowy cywilnoprawne, staże zawodowe, zaświadczenia o udziale w wolontariacie, zaświadczenia z zakładów pracy, świadectwa pracy, kopie wpisu do rejestru działalności gospodarczej,
- dokumentację pozwalającą na ocenę wiedzy, umiejętności kompetencje, które zostały przez kandydata nabyte w drodze edukacji poza formalnej i nieformalnej, przez którą należy rozumieć: certyfikaty, dyplomy, zaświadczenia o odbytych i ukończonych kursach, dokumenty potwierdzające udział w projekcie badawczym, rekomendacje, itp.,
- potwierdzenie uiszczenia opłaty z tytułu procedury potwierdzania efektów uczenia się (§ 4 ust. 3 Regulaminu potwierdzania efektów uczenia się).

Wnioski o potwierdzanie efektów uczenia wraz z wymaganymi dokumentami mogą być składane w ciągu całego roku, jednakże nie później niż:

- do dnia 1 marca roku kalendarzowego, w którym Wnioskodawca chce podjąć naukę w ramach semestru zimowego,
- do dnia 31 sierpnia roku kalendarzowego poprzedzającego rok kalendarzowy, w którym Wnioskodawca chce podjąć naukę w ramach semestru letniego (§ 4 ust. 4 Regulaminu potwierdzania efektów uczenia się w PAM).

Dziekan Wydziału w terminie 7 dni przekazuje wniosek wraz z całą dokumentacją do Wydziałowej Komisji Weryfikującej Efekty Uczenia się. Wydziałową Komisję Weryfikującą Efekty Uczenia się – odrębna dla każdego kierunku studiów – powołuje Dziekan Wydziału – na podstawie zarządzenia Rektora.

W skład Komisji Weryfikującej Efekty Uczenia się wchodzi minimum 3 nauczycieli akademickich, w tym:

- nauczyciel akademicki posiadający stopień doktora, dysponujący wiedzą na temat programu studiów, którego efekty uczenia się dotyczą, a także wykazujący znajomość procesu uznawania efektów uczenia się,
- Prodziekan Wydziału lub nauczyciel akademicki reprezentujący dziedzinę nauki z zakresu dyscypliny naukowej, której efekty uczenia się dotyczą,
- nauczyciel akademicki odpowiedzialny za zajęcie/grupę zajęć lub prowadzący zajęcie/grupę zajęć, którego efekty uczenia się są uznawane albo nauczyciel akademicki posiadający doświadczenie dydaktyczne w realizacji zajęcia/grupy zajęć, którego efekty uczenia się są uznawane.

Dziekan Wydziału Nauk Społecznych PAM wyznacza spośród członków Komisji Weryfikującej Efekty Uczenia się Przewodniczącą Komisji (§ 5 ust. 1-5 Regulaminu potwierdzania efektów uczenia się w PAM).

Wydziałowa Komisja Weryfikująca efekty uczenia się:

- przygotowuje wykaz zajęć dla danego kierunku i poziomu studiów objętych procedurą potwierdzenia efektów uczenia się i dokonuje aktualizacji tej listy w kolejnym roku akademickim, najpóźniej do dnia 1 marca roku poprzedzającego kolejny rok akademicki,
- zapoznaje się z dokumentacją złożoną przez Wnioskodawcę i sprawdza jej kompletność, w przypadku stwierdzenia, że wniosek o potwierdzenie efektów uczenia się jest niekompletny, zobowiązuje kandydata do niezwłocznego uzupełnienia wniosku – pod rygorem pozostawienia go bez rozpoznania,
- określa formę weryfikacji efektów uczenia się – zgodną z Regulaminem studiów PAM oraz kartami okresowymi osiągnięć studenta,
- wyznacza termin weryfikacji – jednakże nie później niż w ciągu trzydziestu dni od daty złożenia przez Wnioskodawcę dokumentów – i zawiadamia o nim Wnioskodawcę,
- sporządza protokół z potwierdzenia efektów uczenia się,
- przekazuje protokół wraz z wnioskiem i załącznikami do Dziekana Wydziału (§ 5 ust. 5 Regulaminu potwierdzania efektów uczenia się w PAM).

Liczba terminów posiedzeń Komisji i ich częstotliwość zależy od liczby zajęć/grup zajęć objętych potwierdzeniem efektów uczenia się.

Nieusprawiedliwiona nieobecność Wnioskodawcy w wyznaczonym terminie jest równoznaczna z odstąpieniem od wniosku, a w konsekwencji skutkuje otrzymaniem negatywnego wyniku w procesie weryfikacji.

Za usprawiedliwioną nieobecność należy uznać nieobecność związaną z chorobą lub inną niezależną od Wnioskodawcy przyczyną, potwierdzoną formalnym dokumentem. O niemożności stawienia na posiedzeniu i jej przyczynie Wnioskodawca powinien zawiadomić niezwłocznie, nie później niż w ciągu siedmiu dni od zaistnienia przyczyny (§ 5 ust. 6-9 Regulaminu potwierdzania efektów uczenia się w PAM).

Wydziałowa Komisja Weryfikująca Efekty Uczenia się sporządza protokół, w którym przedstawia decyzję o potwierdzeniu bądź niepotwierdzeniu efektów uczenia się, który przekazuje się w dwóch egzemplarzach do Dziekana Wydziału Nauk Społecznych. Jeden egzemplarz protokołu otrzymuje Wnioskodawca (§ 5 ust. 10-11 Regulaminu potwierdzania efektów uczenia się w PAM).

Od decyzji wydanej przez Wydziałową Komisję Weryfikującą Efekty Uczenia się, wnioskodawcy przysługuje odwołanie do Rektora, w terminie czternastu dni od daty otrzymania decyzji. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem Dziekana Wydziału. Rektor rozpoznaje odwołanie w ciągu trzydziestu dni od daty wniesienia odwołania. W przypadku uzasadnionych wątpliwości, Rektor kieruje do Wydziałowej Komisji Weryfikującej Efekty Uczenia się, która brała udział w wydaniu zaskarżonej decyzji, wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. Decyzja wydana przez Rektora jest decyzją ostateczną (§ 6 Regulaminu potwierdzania efektów uczenia się w PAM).

Do zadań Dziekana Wydziału Nauk Społecznych PAM należy:

- udzielanie Wnioskodawcom informacji na temat aktualnych programów studiów oraz obowiązujących w Uczelni procedur potwierdzania efektów uczenia się,
- publikowanie aktualnych informacji dotyczących procedur efektów uczenia się na stronie internetowej Uczelni,
- wstępna weryfikacja wniosków dotyczących potwierdzenia efektów uczenia się na wybranym przez wnioskodawcę kierunku, poziomie i formie studiów – pod kątem jego możliwości i doświadczenia,
- przyjmowanie wniosków o potwierdzenie efektów uczenia się wraz z załącznikami i przekazywanie ich do Wydziałowych Komisji Weryfikujących Efekty Uczenia się,
- wydawanie Wnioskodawcy protokołu z potwierdzenia efektów uczenia się, przyjmowanie odwołań od decyzji Wydziałowych Komisji Weryfikujących Efekty Uczenia się i przekazywanie ich Rektorowi (§ 7 Regulaminu potwierdzania efektów uczenia się w PAM).

Wnioskodawcy, którym potwierdzono efekty uczenia się będą mogli zostać przyjęci na studia na podstawie najlepszych wyników, uzyskanych w procesie potwierdzania efektów uczenia się oraz pod warunkiem spełnienia wszystkich wymogów zawartych w uchwale o rekrutacji. Na każdym kierunku i poziomie studiów na uczelni tworzy się listy rankingowe kandydatów, którym potwierdzono efekty uczenia się – w oparciu o zaliczone w toku procedury punkty ECTS. Decyzję o przyjęciu wnioskodawcy na studia podejmuje Dziekan Wydziału (§ 8 ust. 1-3 Regulaminu potwierdzania efektów uczenia się w PAM).

Kandydaci przyjęci na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się są zwolnieni z realizacji zajęć/grup zajęć zaliczonych w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się. Zaliczenie zajęć/grup zajęć w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się dokumentowane jest w protokole, a także na kartach okresowych osiągnięć studenta oraz w suplemencie do dyplomu. W sytuacji, w której zaliczenie dotyczy zajęcia, z którego zgodnie z obowiązującym programem studiów student otrzymuje ocenę, zamiast oceny wprowadza się zapis „zaliczono”. Wnioskodawca otrzymuje za zaliczone w ramach potwierdzenia efektów uczenia się zajęcia liczbę punktów ECTS przyporządkowaną do danego zajęcia. Do średniej ocen ze studiów danej osoby nie wlicza się zajęć, zaliczonych przez nią w następstwie potwierdzenia efektów uczenia się (§ 8 ust. 4-8 Regulaminu potwierdzania efektów uczenia się).

3.4. Zasady, warunki i tryb dyplomowania na każdym z poziomów studiów

Egzamin dyplomowy odbywa się zgodnie z Zarządzeniem Dziekana Wydziału Nauk Społecznych PAM wydanym na każdy rok akademicki.

Do egzaminu dyplomowego może przystąpić student, który zaliczył wszystkie zajęcia, złożył wszystkie egzaminy i zaliczenia oraz zaliczył praktyki zawodowe. Do dnia egzaminu dyplomowego należy uregulować bieżące opłaty z tytułu czesnego oraz wymagane opłaty administracyjne. Student przystępuje do egzaminu dyplomowego wyposażony w dokument potwierdzający tożsamość oraz długopis. Egzamin dyplomowy może zostać uznany za zdany z wynikiem pozytywnym w przypadku, gdy odpowiedź studenta na każde z pytań będzie oceniona co najmniej na ocenę dostateczną. Ocena z egzaminu dyplomowego stanowi średnią arytmetyczną z ocen uzyskanych z odpowiedzi na zadane pytania. W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej lub nieusprawiedliwionego nieprzystąpienia do egzaminu dyplomowego w ustalonym terminie, Dziekan Wydziału wyznacza drugi termin egzaminu dyplomowego jako ostateczny.

Powtórny egzamin dyplomowy może odbyć się nie wcześniej niż przed upływem jednego miesiąca i nie później niż po upływie trzech miesięcy od daty pierwszego terminu. Zasady usprawiedliwiania nieobecności na egzaminie dyplomowym reguluje Zarządzenie Dziekana.

Ostateczny wynik studiów w przypadku studiów *pierwszego stopnia* niekończących się pracą dyplomową oblicza się wg następujących zasad:

- 1/2 średniej arytmetycznej ocen uzyskanych w całym okresie studiów z egzaminów oraz z zaliczeń końcowych z oceną z zajęć niekończących się egzaminem,
- 1/2 oceny egzaminu dyplomowego.

Ostateczny wynik studiów w przypadku studiów *drugiego stopnia* kończących się pracą dyplomową oblicza się według następujących zasad:

- 1/2 średniej arytmetycznej ocen uzyskanych w całym okresie studiów z egzaminów oraz z zaliczeń końcowych z oceną z zajęć niekończących się egzaminem,
- 1/4 oceny egzaminu dyplomowego,
- 1/4 oceny pracy dyplomowej.

Do roku akademickiego 2022/2023 w dyplomie ukończenia studiów wpisywano ostateczny wynik studiów zgodnie z zasadą:

- do 3.50 – dostateczny (3);
- od 3.51 do 4.50 – dobry (4);
- od 4.51 do 5.00 – bardzo dobry (5).

W związku ze zmianą Regulaminu studiów PAM począwszy od roku akademickiego 2023/2024 w dyplomie ukończenia studiów wpisuje się ostateczny wynik studiów zgodnie z zasadą:

- dostateczny – do 3,20;
- dostateczny plus – od 3,21 do 3,70;
- dobry – od 3,71 do 4,20;
- dobry plus od 4,21 do 4,50;
- bardzo dobry – od 4,51 do 5,00.

Wynik egzaminu dyplomowego ogłaszany jest przez Przewodniczącego Komisji Egzaminacyjnej indywidualnie każdemu Studentowi.

Absolwent otrzymuje w ciągu 30 dni od dnia złożenia egzaminu dyplomowego dyplom ukończenia studiów wyższych, potwierdzający uzyskanie odpowiedniego tytułu zawodowego i suplementu do dyplomu.

Na Wydziale Nauk Społecznych PAM przyjęto następujące warunki przystąpienia do egzaminu dyplomowego:

1. Egzamin dyplomowy na kierunkach:

- Pedagogika studia II stopnia (II rok),
- Pedagogika studia I stopnia (III rok),

odbywa się zgodnie z Zarządzeniem Dziekana Wydziału Nauk Społecznych PAM na rok akademicki 2023/2024.

2. Terminy egzaminu dyplomowego w roku akademickim 2023/2024 określa Dziekan Wydziału.

3. Do egzaminu dyplomowego może przystąpić student, który zaliczył wszystkie zajęcia, złożył wszystkie egzaminy i zaliczenia oraz zaliczył praktyki zawodowe.

4. Do dnia egzaminu dyplomowego należy uregulować bieżące opłaty z tytułu czesnego oraz wymagane opłaty administracyjne.

5. Student przystępuje do egzaminu dyplomowego wyposażony w dokument potwierdzający tożsamość oraz długopis.

6. Należy przestrzegać ustalonych godzin egzaminu dyplomowego.

7. Egzamin dyplomowy może zostać uznany za zdany z wynikiem pozytywnym w przypadku, gdy odpowiedź studenta na każde z pytań będzie oceniona co najmniej na ocenę dostateczną.

8. Ocena z egzaminu dyplomowego stanowi średnią arytmetyczną z ocen uzyskanych z odpowiedzi na zadane pytania.

9. W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej lub nieusprawiedliwionego nieprzystąpienia do egzaminu dyplomowego w ustalonym terminie, Dziekan Wydziału wyznacza drugi termin egzaminu dyplomowego jako ostateczny. Powtórny egzamin dyplomowy może odbyć się nie wcześniej niż przed upływem jednego miesiąca i nie później niż po upływie trzech miesięcy od daty pierwszego terminu.

10. Zasady usprawiedliwiania nieobecności na egzaminie dyplomowym reguluje Zarządzenie Dziekana.

11. Ostateczny wynik studiów w przypadku studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich kończących się pracą dyplomową oblicza się według następujących zasad:

- 1/2 średniej arytmetycznej ocen uzyskanych w całym okresie studiów z egzaminów oraz z zaliczeń końcowych z oceną z zajęć niekończących się egzaminem, - 1/4 oceny egzaminu dyplomowego, - 1/4 oceny pracy dyplomowej.

12. Ostateczny wynik studiów w przypadku studiów pierwszego stopnia niekończących się pracą dyplomową (egzamin dyplomowy ustny) oblicza się według następujących zasad:

- 1/2 średniej arytmetycznej ocen uzyskanych w całym okresie studiów z egzaminów oraz z zaliczeń końcowych z oceną z zajęć niekończących się egzaminem, - 1/2 oceny egzaminu dyplomowego.

13. W dyplomie ukończenia studiów wpisuje się ostateczny wynik studiów zgodnie z zasadą:

- dostateczny – do 3,20;
- dostateczny plus – od 3,21 do 3,70;

- dobry – od 3,71 do 4,20;
- dobry plus od 4,21 do 4,50;
- bardzo dobry – od 4,51 do 5,00.

14. Wynik egzaminu dyplomowego ogłaszany jest przez Przewodniczącego Komisji Egzaminacyjnej indywidualnie każdemu Studentowi.

PROCEDURA EGZAMINU DYPLOMOWEGO STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA

Kierunek studiów:

- Pedagogika studia I stopnia rok III:

- Zaliczenie wszystkich zajęć oraz złożenie egzaminów i zaliczeń oraz zaliczenie praktyki zawodowej – dla studiów I stopnia określają wskazane przez Dziekana Wydziału terminy I tury i II tury egzaminów dyplomowych na rok akademicki 2023/2024.
- Egzamin dyplomowy odbywa się przed Komisją powołaną przez Dziekana Wydziału.
- W skład Komisji wchodzi: Przewodniczący oraz dwóch członków.
- Na egzaminie dyplomowym student powinien wykazać się wiedzą z danego kierunku studiów oraz znajomością zagadnień z wybranej przez niego grupy specjalistycznych zajęć zawodowych (do wyboru).
- Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym. Student odpowiada na 3 pytania z puli 100 (losowanie 1 pytania z puli 50 zagadnień z grupy zajęć kierunkowych oraz losowanie 2 pytań z puli 50 zagadnień z grupy specjalistycznych zajęć zawodowych). Student przygotowuje się do odpowiedzi w czasie określonym przez Komisję.

STUDIA DRUGIEGO STOPNIA

Kierunek studiów:

- Pedagogika studia II stopnia rok II:

- Zaliczenie wszystkich zajęć oraz złożenie egzaminów i zaliczeń oraz zaliczenie praktyki zawodowej – dla studiów II stopnia i jednolitych studiów magisterskich określają wskazane przez Dziekana Wydziału terminy I tury i II tury egzaminów dyplomowych na rok akademicki 2023/2024.
- Egzamin dyplomowy odbywa się przed Komisją powołaną przez Dziekana Wydziału. W skład Komisji wchodzi: Przewodniczący oraz promotor i recenzent.
- Na egzaminie dyplomowym student odpowiada łącznie na 3 pytania (2 pytania od promotora z pracy dyplomowej i 1 pytanie recenzenta z pracy dyplomowej).

WERYFIKACJA PRACY DYPLOMOWEJ W JEDNOLITYM SYSTEMIE ANTYPLAGIATOWYM

Przed rejestracją pracy dyplomowej w Dziekanacie Uczelni promotor weryfikuje pracę dyplomową w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym i decyduje o dopuszczeniu lub niedopuszczeniu pracy do egzaminu dyplomowego.

ZŁOŻENIE PRACY DYPLOMOWEJ W DZIEKANACIE

Pracę dyplomową należy wydrukować obustronnie i spiąć w sztywną w oprawę (1 egzemplarz).

Student ustala z promotorem pracy dyplomowej, czy pozostałe 2 egzemplarze pracy dyplomowej (1 egzemplarz dla promotora i 1 egzemplarz dla recenzenta) mają być przekazane w formie wydrukowanej czy w formie elektronicznej na adres mailowy promotora i recenzenta.

Do wnętrza pracy dyplomowej po stronie tytułowej (wzór strony tytułowej - Załącznik nr 1) wpinane są:

- „Oświadczenie dotyczące praw autorskich i danych osobowych” (Załącznik nr 2),
- „Oświadczenie o samodzielnym napisaniu pracy dyplomowej” (Załącznik nr 4),
- „Oświadczenie o akceptacji pracy dyplomowej przez promotora” – (Załącznik nr 5).

Ponadto należy dostarczyć (nie wpinać do pracy dyplomowej):

- „Oświadczenie o zgodności wersji elektronicznej z wersją drukowaną” (Załącznik nr 3),
- „Oświadczenie o wyrażeniu zgody na udział w monitoringu karier zawodowych absolwentów Akademii Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w Poznaniu” (Załącznik nr 6).

Przygotowaną pracę dyplomową składa się w Dziekanacie Uczelni wraz z płytą CD, na której umieszcza się elektroniczną kopię pracy. Zarówno płyta CD z pracą dyplomową, jak i papierowe etui, w której się ona znajduje, powinny być szczegółowo opisane (imię i nazwisko, tytuł pracy, kierunek studiów, forma studiów, rok przystąpienia do egzaminu dyplomowego).

Student składa pracę dyplomową najpóźniej do dnia 30 września.

W przypadku niezłożenia pracy dyplomowej w wyznaczonym terminie, zgodnie z Regulaminem studiów PAM, student zostaje skreślony z listy studentów.

Ewentualne przystąpienie do egzaminu dyplomowego po dniu 30 września wymaga złożenia pisma do Rektora Uczelni o przywrócenie w prawach studenta na czas egzaminu dyplomowego (druk do pobrania ze strony Uczelni).

Student ma obowiązek zapoznania się z procedurą przywrócenia w prawach studenta uregulowaną w §§ 25-26 Regulaminu studiów PAM, w szczególności wymogu uzupełnienia ewentualnych różnic programowych.

Załączniki niezbędne do złożenia pracy dyplomowej:

- Załącznik nr 1: strona tytułowa.
- Załącznik nr 2: Oświadczenie dotyczące praw autorskich i danych osobowych.
- Załącznik nr 3: Oświadczenie zgodności wersji elektronicznej z wersją drukowaną.
- Załącznik nr 4: Oświadczenie o samodzielnym pisaniu pracy.
- Załącznik nr 5: Oświadczenie o akceptacji pracy dyplomowej przez promotora.

- Załącznik nr 6: Oświadczenie o wyrażeniu zgody na udział w monitoringu karier zawodowych.

Informacje dodatkowe na etapie przygotowywania pracy dyplomowej

- Wskazówki dotyczące standardów edytorskich obowiązujących w PAM:
- Załącznik A: Standardy edytorskie dla prac dyplomowych.

3.5. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów (np. liczby kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów, liczby studentów kończących studia w terminie) oraz działania podejmowane na podstawie tych informacji, jak również sposoby wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów

PAM systematycznie prowadzi działania na rzecz monitoringu i oceny progresji studentów w różnych obszarach jej działalności. Corocznie prowadzone są oceny dotyczące statystyki kandydatów i liczby osób przyjętych na studia, na podstawie których podejmowane są odgórne decyzje dotyczące m.in. intensyfikacji działań promocyjnych, rozszerzenia oferty dydaktycznej w zakresie grup specjalistycznych zajęć zawodowych (specjalności) (do wyboru), utworzenia nowych jednostek organizacyjnych Uczelni, uruchomienia nowych kierunków studiów, uatrakcyjnienia procesu dydaktycznego (np. poprzez modernizację infrastruktury czy też systemu bibliotecznego, zwiększenie możliwości rozwoju dla studentów), jak również przeciwdziałania skreśleniom z listy studentów.

Analiza liczby kandydatów na studia, osób przyjętych na studia i osób studiujących w formie stacjonarnej i niestacjonarnej na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* wskazuje na przestrzeni ostatnich 3 lat na tendencję malejącą.

Spadek liczby kandydatów na studia na Wydziale Nauk Społecznych PAM wynika z utrzymującego się w ostatnim czasie niżu demograficznego, bogatej oferty studiów na terenie miasta Poznania oraz wykształcenia w ciągu ostatnich lat dużej liczby absolwentów kierunku *pedagogika*. Nabór studentów na pierwsze lata studiów przez ostatnie dwa lata nieznacznie spada.

Największy odsiew studentów ma miejsce w pierwszym roku studiów. Główną przyczyną jest niepodjęcie studiów lub rezygnacja z ich kontynuacji. Jako powód rezygnacji studenci podają najczęściej przyczyny osobiste i finansowe. Jednak w opinii nauczycieli akademickich i pracowników Wydziału Nauk Społecznych PAM przyjęty system weryfikacji zakładanych efektów uczenia się powoduje systematyczną naturalną selekcję studentów nieprzygotowanych do nauki. Powyższe tłumaczy również znikomą liczbą studentów skreślanych za niezaliczenie semestru lub roku.

Do podstawowych narzędzi monitorowania i oceny progresji studentów należą statystyki prowadzone w odniesieniu do kandydatów przez Dział Rekrutacji PAM, który w okresie rekrutacyjnym przedstawia Rektorowi PAM i na wniosek Dziekana Wydziału dzienne i miesięczne zestawienia liczby osób zrekrutowanych. Po zakończeniu rekrutacji omawiane są ostateczne zestawienia osób zrekrutowanych na poszczególne kierunki studiów. Dzielne i miesięczne zestawienia Działu Rekrutacji w trakcie procesu rekrutacyjnego pozwalają na modyfikację dotychczas prowadzonej kampanii reklamowej przez Dział Marketingu PAM i

dotarcia do szerszego grona kandydatów. W spotkaniach cyklicznych uczestniczy Rektor PAM, Prorektorzy PAM, Dziekani Wydziałów, Dział Marketingu oraz Dział Rekrutacji PAM. W przypadku kandydatów na *studia pierwszego i drugiego stopnia* na kierunku *pedagogika* największa liczba kandydatów zauważalna jest w miesiącu wrześniu po zakończeniu naborów na uczelniach publicznych.

Na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* dominująca liczba studentów kończący studia w terminie. Brak ukończenia studiów w terminie wynika najczęściej z przyczyn losowych, zawodowych lub osobistych.

Odsiew studentów związany ze skreśleniem z listy studentów monitorowany jest semestralnie przez Dziekana Wydziału poprzez zestawienia sporządzane przez Dziekanat Uczelni. Dziekan Wydziału na bieżąco monitoruje liczbę skreśleń na wniosek studenta, z uwagi na zaległości finansowe (na podstawie zestawienia Kwestury PAM), nie przystąpienia do egzaminu dyplomowego w terminie oraz braku postępów w nauce. W tym ostatnim przypadku po rozmowie ze studentem stosowana jest procedura skierowania na powtarzanie semestru / roku studiów.

W celu zminimalizowania liczby skreśleń z listy studentów z przyczyn wskazanych w Regulaminie studiów PAM Dziekan Wydziału w trakcie cyklicznych spotkań organizacyjnych udziela studentom stosownego pouczenia.

Jednocześnie zauważa się w wypadku skreśleń z listy studentów tendencję zwykłą w zakresie wykorzystania przez studenta procedury wznowienia studiów (Rozdział 8 Regulaminu studiów PAM).

Dodatkowo w celu monitorowania progresji studentów w nauce po zakończeniu roku akademickiego pracownicy Dziekanatu PAM analizują okresowe osiągnięcia studenta pod kątem spełnienia wymogów dydaktycznych. Warunkiem uzyskania wpisu na następny rok studiów jest uzyskanie liczby punktów ECTS wynikającej z programu studiów, w tym harmonogramu realizacji programu studiów. Zaliczenia roku dokonuje Dziekan Wydziału po uzyskaniu przez studenta pozytywnych ocen ze wszystkich zajęć i praktyk zawodowych ujętych w programie studiów. Student, który nie spełnił wszystkich wymogów może wnioskować do Dziekana Wydziału o wpis warunkowy na kolejny semestr. Student, który został warunkowo wpisany na kolejny rok studiów obowiązany jest do zaliczenia powtarzanych zajęć w terminie wskazanym przez Dziekana Wydziału.

3.6. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Funkcjonujące w PAM zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia przez studentów zamierzonych efektów uczenia się odnoszą się do każdego z etapów kształcenia. Występują one w postaci procedury dotyczącej systemu weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się. Podlegają jej wszyscy nauczyciele prowadzący zajęcia dydaktyczne oraz wszyscy studenci PAM. Przedmiotem procedury weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się przez studentów jest przedstawienie obiektywnego, materialnego dowodu potwierdzającego, że założone i umieszczone w szczegółowych treściach programowych efekty uczenia się zostały osiągnięte.

Weryfikacja osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się obejmuje następujące obszary:

a) wiedzę,

- b) umiejętności,
- c) kompetencje społeczne.

Prowadzenie weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się ma odzwierciedlenie w osiągniętych wynikach (ocenach) studentów, a te w średniej arytmetycznej ocen uzyskanych w danym roku akademickim, jak również w całym okresie studiowania przez studenta. Szczegółowe efekty uczenia się zapisywane są w szczegółowych treściach programowych i odnoszą się do efektów kierunkowych bądź z zakresu grup specjalistycznych zajęć zawodowych (specjalność) (do wyboru) wyróżnionych adekwatnymi symbolami.

Dziekan Wydziału Nauk Społecznych PAM we współpracy z Wydziałową Komisją ds. Zapewniania i Oceny Jakości Kształcenia weryfikuje składane przez nauczycieli akademickich szczegółowe treści programowe pod względem kierunkowych / z zakresu danej grupy specjalistycznych zajęć zawodowych (specjalność) (do wyboru) efektów uczenia się i sposobów ich weryfikacji, z uwzględnieniem zróżnicowania i adekwatności poszczególnych sposobów weryfikowania efektów uczenia się w odniesieniu do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Uwzględnienie w szczegółowych treściach programowych sposobów weryfikacji efektów uczenia się umożliwia dokonanie oceny stopnia ich osiągnięcia. Są one formułowane m.in. z wyszczególnieniem warunków zaliczenia, konieczności złożenia / napisania odpowiednich prac czy kryteriów ocen wykonywanych ćwiczeń, projektów czy testów sprawdzających. Jednocześnie wiążą się również z archiwizacją prac studentów, do której zobligowany jest każdy nauczyciel prowadzący zajęcia. Dlatego też osoba prowadząca dane zajęcia ma obowiązek dokładnego sformułowania warunków i form zaliczenia zajęć w odniesieniu do każdej oceny z obowiązującej w Uczelni skali ocen określonej w Regulaminie studiów PAM. Ogólną formą zaliczenia poszczególnych zajęć jest egzamin lub zaliczenie z oceną.

Wartości punktów ECTS odzwierciedlają ilość pracy koniecznej do zaliczenia pojedynczych zajęć. Studia na kierunku *pedagogika* na poziomie *pierwszego stopnia* kończą się ustnym egzaminem dyplomowym, natomiast studia na poziomie *drugiego stopnia* kończą się napisaniem pracy dyplomowej i egzaminem dyplomowym.

Warunkiem uzyskania kwalifikacji (efektów uczenia się poświadczonych dyplomem) jest spełnienie wszystkich wymagań wynikających z programu studiów, w tym harmonogramu realizacji programu studiów oraz otrzymanie pozytywnej oceny promotora i recenzenta z pracy dyplomowej oraz złożenie egzaminu dyplomowego z wynikiem pozytywnym w przypadku *studiów drugiego stopnia*, a w przypadku *studiów pierwszego stopnia* złożenie ustnego egzaminu dyplomowego z wynikiem pozytywnym.

3.7. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania), w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiągniętych na praktykach zawodowych, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się odnoszącymi się do umiejętności praktycznych, stosowania właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego

Weryfikacja osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się obejmuje następujące rodzaje i formy zajęć:

- a) zajęcia w bezpośrednim kontakcie nauczyciela ze studentem (wykłady, konwersatoria oraz ćwiczenia – realizowane w sali i terenie);
- b) zajęcia bez bezpośredniego kontaktu nauczyciela ze studentem (w tym zajęcia w formie praktycznej).

Po zakończeniu danego roku akademickiego analiza osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się wraz z opinią nauczycieli akademickich oraz wnioskami i propozycjami działań doskonalących jest jednym z głównych zagadnień poruszanych na spotkaniu Rady Wydziału oraz Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia.

Procedury (metody) weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się przez studentów dotyczą przeprowadzania zaliczeń i egzaminów, form i warunków dopuszczenia do egzaminu lub zaliczenia, studenckich praktyk zawodowych oraz pracy dyplomowej w przypadku *studiów drugiego stopnia* oraz egzaminu dyplomowego na obu poziomach studiów.

Procedura dotycząca przeprowadzania zaliczeń i egzaminów obejmuje określenie w szczegółowych treściach programowych do każdego zajęcia szczegółowych warunków i sposobów weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się przez studenta poprzez wskazanie:

- a) poszczególnych składowych oceny końcowej (etapów realizacji zamierzonych efektów uczenia się),
- b) formy przeprowadzania zaliczeń i egzaminów (ustna lub pisemna),
- c) nakładu pracy przeciętnego studenta potrzebnego do osiągnięcia założonych efektów uczenia się,
- d) zakresu materiału koniecznego do opanowania na poszczególne oceny.

W systemie oceny prac zaliczeniowych, projektowych, egzaminacyjnych stosuje się następujące metody weryfikacji efektów uczenia się:

- a) metody weryfikacji wiedzy: kolokwia, egzaminy/zaliczenie pisemne, egzaminy/zaliczenie ustne, testy pisemne, przygotowanie prezentacji multimedialnej, wypracowania pisemnego, itp.;
- b) metody weryfikacji umiejętności: projekt, ćwiczenia laboratoryjne, prezentacja ustna, przygotowanie prezentacji multimedialnej, wypracowania pisemnego, rozwiązywanie zadań, dyskusje i debaty, rzadziej egzamin pisemny lub ustny;
- c) metody weryfikacji kompetencji społecznych: obecność na zajęciach, dyskusje i debaty, prezentowane postawy.

Do składowych ocen uzyskiwanych w trakcie zaliczeń i egzaminów zalicza się:

- a) w odniesieniu do zajęć kończących się zaliczeniem z oceną: obecność na zajęciach, aktywność, rozliczenie się studenta z materiału realizowanego w ramach zajęć bez bezpośredniego udziału nauczyciela i studenta, uzyskanie pozytywnej oceny z kolokwium kończącego zajęcia, itp.,
- b) w odniesieniu do zajęć kończących się egzaminem: uzyskanie pozytywnej oceny z części ćwiczeniowej realizowanych zajęć, obecność na zajęciach, rozliczenie się

studenta z materiału realizowanego w ramach zajęć bez bezpośredniego udziału nauczyciela i studenta, uzyskanie pozytywnej oceny z pracy śródsesemestralnej, itp.

Z kolei w odniesieniu do realizowanych praktyk zawodowych osiągnięcie założonych efektów uczenia się następuje poprzez ocenę każdego z nich, a jest weryfikowane przez osobę wydającą opinię o praktykach ze strony podmiotu, w którym jest ona realizowana. Weryfikacją, a dalej dokumentowaniem efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych jest także ocena działań i postaw studenta w trakcie odbywanej praktyki zawodowej. Weryfikacja efektów uzyskanych w wyniku odbycia praktyk zawodowych odbywa się m.in. poprzez hospitacje praktyk prowadzone przez Pełnomocnika Dziekana ds. Hospitacji Praktyk.

Szczególną rolę w weryfikacji i dokumentowaniu efektów uczenia się pełni egzamin dyplomowy. Szczegółowe zasady dotyczące procesu dyplomowania określają:

- 1) Regulamin studiów PAM;
- 2) Zasady dyplomowania obowiązujące na Wydziale Nauk Społecznych PAM.

Egzamin dyplomowy sprawdza wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne zdobyte w całym okresie studiów.

Obowiązująca na Wydziale Nauk Społecznych PAM procedura dyplomowania reguluje szczegółowo działania związane z całokształtem procesu dyplomowania, jak również z kształtem, tematyką oraz metodyką pracy dyplomowej w przypadku *studiów drugiego stopnia*. Przyjmuje się, że charakter oraz treść pracy dyplomowej muszą być zgodne przede wszystkim z kierunkiem studiów, a na ile to możliwe, wskazane jest również powiązanie z wybraną grupą specjalistycznych zajęć zawodowych (specjalność) (do wyboru). Treść pracy dyplomowej powinna dowodzić umiejętności wszechstronnego wykorzystania wiedzy z zakresu zajęć zawartych w harmonogramie realizacji programu studiów, a szczególnie z zakresu kształcenia kierunkowego.

Tematyka i treść prac dyplomowych jest skorelowana zwłaszcza z kierunkiem, zakresem tematycznym i treściowym zajęć ujętych w harmonogramach realizacji programów studiów, a także z indywidualnymi predyspozycjami oraz zainteresowaniami naukowo-badawczymi promotorów i studentów. Ponadto wskazane jest, aby ich ujęcie odzwierciedlało walor pragmatyczny związany z nabyciem przez studenta wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych przydatnych w pracy zawodowej.

Pracę dyplomową stanowi praca pisemna. Przygotowanie pisemnej pracy dyplomowej jest obowiązkowe na kierunku *pedagogika studia drugiego stopnia*, natomiast na poziomie *studiów pierwszego stopnia* wprowadzono ustny egzamin dyplomowy, którego celem jest weryfikacja wiedzy studenta z zakresu grupy zajęć ogólnych i kierunkowych oraz grupy specjalistycznych zajęć zawodowych (specjalność) (do wyboru).

Procedura dyplomowania obowiązująca na Wydziale Nauk Społecznych PAM zawiera szczegółowe wytyczne dotyczące metodyki pracy oraz skorelowanej z nią jej konstrukcji. Praca dyplomowa jest pracą obejmującą ujęcie diagnostyczne lub projektowe wybranego zagadnienia naukowego związanego z określonym aspektem otaczającej rzeczywistości. Powinna ujmować rozwiązanie określonego problemu zgodnie z powszechnymi zasadami redagowania artykułów naukowych. Pod względem edytorskim praca dyplomowa powinna odpowiadać standardom edytorskim przyjętym w Uczelni.

Na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* część zajęć wskazana w harmonogramach realizacji programów studiów odbywa się bez bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów. W tym rodzaju zajęć mogą być wykorzystywane m.in. następujące metody (formy) oceniania i weryfikowania efektów uczenia się:

- a) projekt,
- b) badania terenowe,
- c) badania literaturowe,
- d) pakiety edukacyjne (w tym samokształcenie kierowane, kształcenie na odległość).

Weryfikację potwierdzania efektów uczenia się dotyczących zajęć bez bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów przeprowadza prowadzący zajęcia według zasad określonych w szczegółowych treściach programowych.

Oceny uzyskane w wyniku przeprowadzonych zaliczeń i egzaminów zostają wpisane przez nauczyciela do protokołu końcowego zaliczenia zajęć i indeksie elektronicznym.

Zgodnie z § 11 Regulaminu studiów PAM w Uczelni obowiązuje następująca skala ocen:

- 1) bardzo dobry (5,0);
- 2) dobry plus (4,5);
- 3) dobry (4,0);
- 4) dostateczny plus (3,5);
- 5) dostateczny (3,0);
- 6) niedostateczny (2,0).

Ocena niedostateczna oznacza niez uzyskanie zaliczenia bądź niezdanie egzaminu.

Skala ocen w systemie ECTS ma zastosowanie przy transferze punktów dla studentów uczestniczących w wymianie międzynarodowej. Przedstawione zasady budowania systemu ECTS na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* są zgodne z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa. Stosowany system stwarza studentom możliwość wymiany międzyuczelnianej i międzynarodowej w ramach programu Erasmus Plus.

Szczegółowe zasady zaliczania zajęć i roku studiów określa Regulamin studiów PAM. Zaliczenia roku studiów dokonuje Dziekan Wydziału po uzyskaniu przez studenta pozytywnych ocen ze wszystkich zajęć i praktyk zawodowych ujętych w harmonogramie realizacji programu studiów potwierdzonym wpisaniem tych ocen do protokołów końcowych oraz indeksu elektronicznego. Warunkiem przystąpienia do egzaminu z danych zajęć jest zaliczenie ćwiczeń, potwierdzone wpisem do protokołu końcowego oraz indeksu elektronicznego. Studentowi przysługuje prawo do składania egzaminu / zaliczenia poprawkowego nr 1 i egzaminu / zaliczenia poprawkowego nr 2 z każdego zajęć.

Wpisy w protokołach końcowych i indeksie elektronicznym stanowią podstawę do uzyskania zaliczenia roku studiów, a tym samym świadczą o osiągnięciu zakładanych efektów uczenia się.

Każdy nauczyciel akademicki jest oceniany pod względem efektywności kształcenia na podstawie sprawozdania dotyczącego ocen wystawianych studentom z poszczególnych zajęć w terminach właściwych oraz poprawkowych sesji egzaminacyjnych. Złożone sprawozdania

są przedmiotem analizy Dziekana Wydziału Nauk Społecznych PAM, który po zakończonym semestrze przeprowadza rozmowy z nauczycielami akademickimi osiągającymi zbyt niską efektywność kształcenia w celu wskazania im istniejących problemów i rozwiązań w tym zakresie.

Na zakończenie każdego roku akademickiego założone do osiągnięcia efekty uczenia się są przedmiotem analizy na spotkaniu Rady Wydziału. Wówczas ocenia się stopień ich realizacji i podejmuje decyzje o ewentualnym podjęciu działań doskonalących (np. kwestii dalszego zatrudnienia poszczególnych osób, właściwego przyporządkowania tychże osób do poszczególnych form zajęć, jak również ewentualnej modyfikacji sposobów weryfikacji efektów uczenia się czy właściwego ich określenia).

Ponadto w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia i oceny jakości kształcenia Dziekan Wydziału po zakończeniu każdego semestru przedkłada Senatowi Uczelni *Okresowe sprawozdanie z działalności Wydziału oraz Okresową ocenę realizacji procesu dydaktycznego*. W kwestiach tych podejmowana jest stosowna uchwała Senatu PAM.

3.8. Rodzaje, tematyka i metodyka prac etapowych i egzaminacyjnych, projektów

Prace etapowe, zaliczeniowe, egzaminacyjne stanowią materialny dowód weryfikacji osiągania zamierzonych efektów uczenia się przez studenta. Wspomniana powyżej procedura weryfikacji osiągania zamierzonych efektów uczenia się określa również formy wymagań nauczycieli wobec studentów, wyróżniając poszczególne rodzaje prac (pozwalające weryfikować wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne) takie, jak:

- a) prace kolokwialne,
- b) prace śródsemestralne,
- c) testy sprawdzające,
- d) projekty indywidualne i zespołowe,
- e) prezentacje multimedialne, referaty,
- f) wypracowania,
- g) zadania praktyczne.

Prace studentów mogą mieć dwie formy:

- a) ustną,
- b) pisemną.

Szczegółowe wymagania w tej kwestii zawarte są w szczegółowych treściach programowych dla poszczególnych zajęć, w których nauczyciele akademicy określają dokładnie ich rodzaje, formy, sposoby oceniania i warunki zaliczenia.

Szczegółowe treści programowe stanowią podstawę określenia tematyki prac, która powinna być zgodna z efektami uczenia się dla danych zajęć, a tym samym z zakresem tematycznym i zagadnieniami sformułowanymi do każdego tematu zajęć (zarówno wykładów, konwersatoriów, jak i ćwiczeń).

Podstawę metodyki prac etapowych oraz zaliczeniowych stanowią wytyczne związane z określeniem w szczegółowych treściach programowych do każdego zajęcia szczegółowych warunków i sposobów weryfikacji osiągania zamierzonych efektów uczenia się przez studenta, a w tym również weryfikowania efektów dotyczących wymaganych prac etapowych

i egzaminacyjnych. Prace oceniane są według kryteriów określonych w szczegółowych treściach programowych bądź dołączanych wraz ze składanymi pracami. Oceny uzyskiwane z prac etapowych i egzaminacyjnych wykładowca podaje każdorazowo dla danych zajęć.

W odniesieniu do praktyk zawodowych stanowiących integralny element procesu kształcenia student wpisuje do Dziennika praktyk realizowane zadania podczas każdego dnia praktyki. Opiekun praktyk weryfikuje te zapisy i na podstawie zrealizowanych zadań, w tym przedstawionej pracy studenta, ocenia osiągnięte przez studenta efekty uczenia się i wystawia opinię. Zadania i formy tejże weryfikacji powinny być zbieżne ze studiowaną przez studenta grupą specjalistycznych zajęć zawodowych (specjalność) (do wyboru) i kierunkiem kształcenia studenta.

Głównymi celami praktyk zawodowych są:

- 1) przygotowanie do praktycznego wykonywania podstawowych czynności zawodowych, właściwych dla absolwenta danego kierunku studiów oraz wybranej grupy specjalistycznych zajęć zawodowych (do wyboru; specjalność);
- 2) poznanie miejsc pracy oraz zaznajomienie się z różnymi stanowiskami i systemami pracy;
- 3) zdobywanie nowych doświadczeń w samodzielnym i zespołowym wykonywaniu obowiązków zawodowych;
- 4) poznawanie środowiska zawodowego oraz autorytetów w dziedzinie swojej przyszłej aktywności zawodowej;
- 5) weryfikowanie wiedzy i umiejętności zdobytych w trakcie dotychczasowych studiów;
- 6) kształtowanie szeregu istotnych cech i umiejętności oczekiwanych przez pracodawców, rozpoznawanie własnych kompetencji, a przez to możliwości na rynku pracy;
- 7) dokonywanie szczegółowej analizy typowych problemów z obszaru działania danego zakładu pracy oraz aktywny udział w bieżących, ważnych z punktu widzenia funkcjonowania zakładu pracy wydarzeniach.

3.9. Sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów (np. testy, prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, raporty, zadania wykonane przez studentów, projekty zrealizowane przez studentów, wypełnione dzienniki praktyk, prace artystyczne, prace dyplomowe, protokoły egzaminów dyplomowych)

Podstawą dokumentowania efektów uczenia się jest procedura weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się przez studentów, której wytyczne przekładają się na sposoby materialnego dokumentowania osiągniętych efektów uczenia się. Prowadzone jest ono po zakończeniu każdego semestru. Każdy prowadzący zajęcia jest zobligowany do wypełniania protokołów końcowych zaliczenia zajęć, a które świadczą o uzyskaniu przez studentów zakładanych efektów uczenia się.

Ponadto każda osoba prowadząca zajęcia przedkłada Dziekanowi Wydziału Nauk Społecznych PAM pisemne prace studentów: prace zaliczeniowe i egzaminacyjne. Prace studentów składane są w formie wydrukowanej zgodnie z zasadami przyjętymi na Wydziale w zakresie archiwizowania prac zaliczeniowych / egzaminacyjnych. W wypadku zaliczenia lub egzaminu przeprowadzanego w formie ustnej wykładowca przedkłada Dziekanowi Wydziału listę zagadnień zaliczeniowych lub egzaminacyjnych.

Studenci realizujący praktyki zawodowe, przedkładając Dziekanowi Wydziału Nauk Społecznych PAM dokumentację potwierdzającą osiągnięcie zakładanych efektów uczenia

się i odbycie praktyki w liczbie miesięcy / tygodni / godzin przewidzianej w harmonogramie realizacji programu studiów wraz z Dziennikiem praktyk.

Kolejnym istotnym elementem dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów jest archiwizowanie prac dyplomowych składanych przez studentów na koniec okresu kształcenia. Archiwizacja następuje w formie papierowej lub elektronicznej.

3.10. Wyniki monitoringu losów absolwentów ukazujące stopień przydatności na rynku pracy efektów uczenia się osiągniętych na ocenianym kierunku oraz luki kompetencyjne, jak również informacje dotyczące kontynuowania kształcenia przez absolwentów ocenianego kierunku

Zgodnie z ustawą – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.) PAM prowadzi monitoring karier zawodowych absolwentów. Na podstawie upoważnienia ustawowego (art. 352 ust. 15), w celu przeprowadzenia monitoringu, Uczelnia może przetwarzać dane osobowe absolwentów obejmujące: imiona i nazwisko, adres do korespondencji, adres poczty elektronicznej. Administratorem danych osobowych jest PAM. Monitorowaniem są objęci absolwenci studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich. Monitorowanie przeprowadzane jest w szczególności po roku oraz po 3 latach od dnia ukończenia studiów. Monitorowanie służy pozyskaniu informacji na temat sytuacji zawodowej absolwentów. Dane te wykorzystywane są w doskonaleniu oferty dydaktycznej oraz dostosowaniu programów studiów do potrzeb rynku pracy. Dzięki informacjom uzyskanym od absolwentów uczelnia ma również możliwość weryfikacji jakości i efektywności kształcenia. W monitoringu wykorzystany został kwestionariusz ankiety zawierający pytania pozwalające na ustalenie statusu absolwenta na rynku pracy oraz związku wykonywanej pracy z ukończonym kierunkiem studiów. Badanie pozwala również uzyskać odpowiedź na pytanie, czy w wykonywanej pracy absolwenci wykorzystują zdobytą w trakcie studiów wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne.

Monitoring przeprowadzany jest przez Biuro Karier Uczelni, w każdym roku akademickim, w lipcu i sierpniu. Biuro Karier tworzy bazę adresów poczty elektronicznej absolwentów, którzy ukończyli studia zachowując podział na kierunki studiów. Rok po ukończeniu studiów absolwenci otrzymują na adres poczty elektronicznej link do ankiety monitorowania karier zawodowych absolwentów. Ponownie ankieta wysyłana jest do tej samej grupy absolwentów po 3 latach. Wyniki ankiet przekazywane są do Wydziałowej Komisji ds. Zapewniania i Oceny Jakości Kształcenia i podlegają opracowaniu odrębnie dla każdego kierunku studiów.

Po odesłaniu ankiety przez absolwenta, wszystkie dane są opracowywane i przygotowane do raportu. W trzecim etapie, czyli po co najmniej 5 latach od daty ukończenia studiów ponownie zostaje rozesłany link do ankiety, którą absolwent wypełnia drogą elektroniczną.

Cele, jakie zostały postawione przed badaniem to:

- 1) określenie planów edukacyjnych i zawodowych absolwentów PAM;
- 2) określenie sytuacji, w jakiej znajdują się absolwenci na rynku pracy;
- 3) gromadzenie informacji dotyczących otoczenia gospodarczo-społecznego absolwenta poszukującego pracy.

Głównym celem analizy badań zawartych w ankiecie przeprowadzonej przez Biuro Karier PAM jest próba ustalenia wstępnych wniosków z badań losów zawodowych absolwentów przez Władze Wydziału Nauk Społecznych, które są pomocne w doskonaleniu wewnętrznego systemu zapewnienia i oceny jakości kształcenia.

Realizacja założonych celów pozwala na uzyskanie przez Władze Wydziału Nauk Społecznych PAM szczegółowych informacji na temat wymagań współczesnego rynku pracy znajdującego się w otoczeniu społeczno-gospodarczym Uczelni. Proces badawczy pozwala również na przekazanie studentom oraz pracownikom Biura Karier PAM informacji pomagających w wyborze kariery zawodowej oraz najlepszych sposobów realizacji celów zawodowych absolwenta.

Ankieta składa się z 14 pytań odnoszących się do między innymi następujących obszarów:

- 1) podjęcia pracy;
- 2) rodzaju podjętej pracy;
- 3) zgodności pracy z ukończonym profilem kształcenia;
- 4) przyczyny niepodjęcia pracy;
- 5) tego w jakiś sposób ukończony kierunek studiów zapewnił absolwentom wiedzę niezbędną do obecnie wykonywanej pracy;
- 6) czy zachodzi konieczność uzupełniania wiedzy lub umiejętności;
- 7) jak ważne przy zatrudnianiu na obecnym stanowisku był dla pracodawcy udział w stażach i praktykach.

Wyniki monitoringu losów zawodowych absolwentów na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* na podstawie ww. ankiety wskazują na następujące prawidłowości:

- 84% ankietowanych podjęło pracę, 11% z nich pracują na podstawie umowy cywilnoprawnej (zlecenie, dzieło), 7% badanych odważyło się na jednoosobową działalność gospodarczą (samozatrudnienie);
- 12% ankietowanych obecnie nie podejmuje pracy ze względu na problemy zdrowotne lub obowiązki rodzinne;
- 65% ankietowanych obecnie nie planuje kontynuować dalszego kształcenia 7% ankietowanych planuje dalsze kształcenie poprzez kursy kwalifikacyjne podnoszące kompetencje oraz dostosowane do rynku pracy; 28% ankietowanych planuje dalsze kształcenie na studiach wyższych zaocznych (łączenie studiów z pracą);
- 47% respondentów uważa, że uczelnia całkowicie spełniła oczekiwania studentów odnośnie wybranego kierunku oraz przygotowania do podjęcia pracy; 33% ankietowanych oceniają poziom studiów jako dobry;
- praca dla 84% ankietowanych odpowiada profilowi ukończonego kierunku studiów, natomiast 3% wcześniej pracowało w zawodzie;
- 70-72% respondentów uważa umiejętności nabyte podczas studiów za przydatne w aktualnej pracy; 15-25% nie potrafi jednoznacznie określić czy nabyte podczas studiów umiejętności odpowiadają praktycznemu zastosowaniu w aktualnej pracy;
- 70% ankietowanych uważa, iż podjęło dobrą decyzję odnośnie wyboru uczelni oraz kierunku kształcenia ze względu na poziom kształcenia, atmosferę panującą w uczelni, relacje z wykładowcami oraz pracownikami administracyjnymi.

Wśród odpowiedzi na pytania „Co najbardziej podobało się studentom podczas studiów” najczęściej spotykają się: atmosfera na uczelni, zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe; „Co chcieli by zmienić” – mniej biurokracji, załatwianie spraw internetowo, dostępność informacji na stronie, zwiększenie dyżurów oraz dostępności wykładowców na Uczelni.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 3:

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

.....

Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

1. liczby, struktury kwalifikacji oraz dorobku naukowego/artystycznego nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami na ocenianym kierunku, jak również ich kompetencji dydaktycznych (z uwzględnieniem przygotowania do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz w językach obcych). W tym kontekście warto wymienić najważniejsze osiągnięcia dydaktyczne jednostki z ostatnich 5 lat w zakresie ocenianego kierunku studiów (własne zasoby dydaktyczne, podręczniki autorstwa kadry, miejsca w prestiżowych rankingach dydaktycznych, popularyzacja),
2. obsady zajęć, ze szczególnym uwzględnieniem zajęć, które prowadzą do osiągnięcia przez studentów umiejętności praktycznych oraz kompetencji inżynierskich (w przypadku, gdy oceniany kierunek prowadzi do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera),
3. łączenia przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia działalności dydaktycznej z działalnością naukową lub zawodową,
4. założeń, celów i skuteczności prowadzonej polityki kadrowej, z uwzględnieniem metod i kryteriów doboru oraz rekrutacji kadry, sposobów, zasad i kryteriów oceny jakości kadry oraz udziału w tej ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także wykorzystania wyników oceny w rozwoju i doskonaleniu kadry.
5. systemu wspierania i motywowania kadry do rozwoju zawodowego, naukowego lub artystycznego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych,
6. spełnienia reguł i wymagań w zakresie doboru nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz obsady zajęć, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	BRAK ZALECEŃ	-----

4.1. Liczba, struktura kwalifikacji oraz dorobku naukowego/artystycznego nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami na ocenianym kierunku, jak również ich kompetencji dydaktycznych (z uwzględnieniem przygotowania do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz w językach obcych). W tym kontekście warto wymienić najważniejsze osiągnięcia dydaktyczne jednostki z ostatnich 5 lat w zakresie ocenianego kierunku studiów (własne zasoby dydaktyczne, podręczniki autorstwa kadry, miejsca w prestiżowych rankingach dydaktycznych, popularyzacja)

Proces dydaktyczny na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* realizuje obecnie bardzo dobrze przygotowany pod względem merytorycznym zespół nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia. Stanowią oni gwarancję wysokiego poziomu dydaktyki, osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie zajęć prowadzonych na kierunku *pedagogika* i wytworzenia prawdziwie akademickiej atmosfery.

Kwalifikacje i dorobek naukowy nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia znajdujących się w obsadzie kadrowej kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* jest zgodny z zakresem prowadzonych przez nich zajęć i opisany został w Załączniku nr 2.I.4 do raportu samooceny.

Obsada kadrowa poszczególnych zajęć z uzasadnieniem doboru osoby prowadzącej zajęcia zawarta została w Załączniku nr 2.I.2 do raportu samooceny.

Kadra prowadząca zajęcia na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* cechuje się wysokim przygotowaniem dydaktycznym do prowadzenia zajęć. Ponadto ważnym elementem jest dorobek naukowy i zawodowy wykładowców.

Oprócz tradycyjnie pojmowanej dydaktyki i działalności naukowo-badawczej pracownicy Wydziału Nauk Społecznych PAM prowadzący zajęcia na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* podejmują szereg działań dotyczących działalności naukowej i dydaktycznej Wydziału. Są one jednocześnie jego ważnymi osiągnięciami dydaktyczno-naukowymi.

Ważnym elementem jest w tym zakresie członkostwo w komitetach naukowych i uczestniczenie w konferencjach naukowych organizowanych przez Uczelnię. Na szczególną uwagę zasługują następujące wydarzenia naukowe organizowane z udziałem Wydziału Nauk Społecznych PAM:

- 1) *I Ogólnopolska Konferencja Wydziału Nauk Społecznych pt. KOMUNIKACJA – MOWA – RELACJA*, 1 czerwca 2023 r.; wygłoszone referaty:
  - *Przekonania dotyczące uczenia się w językach obcych wśród uczniów i studentów niesłyszących i słabosłyszących* (dr hab. prof. KUL Ewa Domagała-Zyśk)
  - *Prosty język w przestrzeni edukacji osób o obniżonej kompetencji komunikacyjnej – wyzwanie czy rozwiązanie?* (dr hab. prof. UAM Marta Wrześniewska-Pietrzak)
  - *Tekst łatwy do czytania i rozumienia – standardy i praktyka* (dr hab. Karolina Ruta-Korytowska)
  - *Afazja to nie wyrok – przedstawienie możliwości kompleksowej terapii i rehabilitacji w Fundacji ORCHidea w Poznaniu* (mgr Aleksandra Orchowska)
  - *Bariery komunikacyjne w relacjach ratownik medyczny, pacjent* (dr Agnieszka Koźlarek)

- *Komunikacja z osobami niepełnosprawnymi (m.in. autyzm, zespół Downa)* (mgr Aneta Wasilewska)
  - *Komunikacja z pacjentem onkologicznym* (mgr Renata Śmiankowska)
  - *Wspomaganie rozwoju kompetencji komunikacyjnych dzieci z autyzmem na zajęciach z języka angielskiego* (mgr Teresa Maziarka-Grabowska)
  - *Muzyka i śpiewoterapia w procesie wspomagania komunikacji, mowy i relacji. Z metodyki prowadzenia chóru dla mieszkańców DPS nr I w Poznaniu* (mgr Anna Jankowska)
  - *Sposoby komunikacji i mechanizmy adaptacji w komunikacji g/Głuchych matek z dziećmi* (dr Beata Iwanicka)
- 2) I Międzynarodowa Konferencja naukowa organizowana we współpracy z Filią ANS w Wągrowcu i Powiatem Wągrowieckim pt. *Człowiek i środowisko*, 19 listopada 2022 r.; wygłoszone referaty:
- *Oświecenie i romantyzm. Dwa modele racji człowiek i środowisko* (prof. dr hab. Bolesław Andrzejewski)
  - *Spółeczny wymiar natury* (dr Dariusz Stoll)
  - *Regionalne zarządzanie środowiskiem* (mgr Marzena Andrzejewska-Wierzbicka)
  - *Klasyczne zarządzanie środowiskiem zamiast ekologii tyranii* (prof. Regula Heinzelman)
  - *Dylematy niezrównoważonego rozwoju w antropocenie. W stronę postwzrostowej turystyki* (prof. AWF dr hab. Marek Kazimierczak)
  - *Psychologiczny wymiar relacji człowieka z naturą* (dr Anna Gapińska)
- 3) *II seminarium innowacyjnej praktyki w naukach społecznych – Edukacja alternatywna*, Wydział Nauk Społecznych ANS, 26 maja 2018 r.;
- 4) *Innovation Management in Marketing: Modern Trends and Strategic Imperatives*, Mieszko I School of Education and Administration, National Aviation University, 12-13 April 2018;
- 5) *I seminarium innowacyjnej praktyki w naukach społecznych*, Wydział Nauk Społecznych ANS, 27 maja 2017 r.;
- 6) *Język i slang w komunikacji społecznej – mistrzowie słowa i czynu*, Wydział Nauk Społecznych ANS, 24 maja 2017 r.

Na koniec kwietnia 2024 r. planowana jest na Wydziale Nauk Społecznych PAM Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. *Niepodzielne zdrowie – miejsce zdrowia psychicznego w systemie ochrony zdrowia*. Pandemia COVID-19 a następnie agresja militarna na Ukrainie to wydarzenia stresogenne. Zwiększony poziom zagrożenia i związanego z nim lęku i niepewności, jak również wymuszone okolicznościami przemiany funkcjonowania jednostek w codziennym życiu, pracy, szkolnictwie i lecznictwie, przyczyniły się do zwiększenia negatywnych czynników oddziałujących na zdrowie psychiczne społeczeństwa. Zapotrzebowanie na pomoc psychologiczną i opiekę psychiatryczną wzrasta od wielu lat. Ponadto, wprowadzenie od 2020 r. świadczeń zdrowotnych na odległość przyspieszyło tempo przemian w systemie ochrony zdrowia.

Konferencja ma na celu podjęcie wyżej zarysowanych problemów, postawienie pytań, umożliwienie debaty i zaproponowanie rozwiązań w formie prezentacji i publikacji naukowych. Istotnym założeniem konferencji jest teza, że zdrowie jest niepodzielne. Zgodnie z definicją zdrowia Światowej Organizacji Zdrowia, trzy sfery zdrowia (fizycznego, psychicznego i społecznego) wzajemnie się przenikają i oddziałują na siebie. Jakkolwiek konferencja jest zogniskowana na zdrowiu psychicznym, to zgodnie z ideą przewodnią

niepodzielności zdrowia, zagadnienia zdrowia psychicznego będą prezentowane i analizowane w powiązaniu ze sferami zdrowia fizycznego i społecznego.

Proponowane główne wątki tematyczne konferencji:

- Zdrowie psychiczne u pacjentów z chorobami somatycznymi.
- Zdrowie psychiczne u osób z niepełnosprawnością.
- Wielochorobowość wśród pacjentów z zaburzeniami zdrowia psychicznego – wyzwanie dla opieki koordynowanej.
- Jednostki chorobowe obejmujące różne specjalności medyczne – wyzwanie dla opieki koordynowanej.
- Rola opieki na odległość w świadczeniu usług zdrowia psychicznego.
- Znaczenie opieki nad zdrowiem psychicznym u pracowników zawodów medycznych.
- Zdrowie społeczne jako niedoceniany czynnik w leczeniu chorób psychicznych i somatycznych.

W niniejszą działalność wpisuje się także publikowanie artykułów bądź rozdziałów w monografiach naukowych lub czasopismach naukowych z afiliacją dla Wydziału Nauk Społecznych PAM.

Sukcesem Wydziału Nauk Społecznych są również bogate zasoby biblioteczne autorstwa kadry naukowo-dydaktycznej Uczelni, w tym również wspierające dydaktykę. Jako przykład można podać:

- Anna Zbaraszewska (red.), *Pandemia COVID-19. Aspekty prawne, społeczne i medyczne*, 2024.
- Zenon Kierczyński, *Zarządzanie strategiczne w małych i średnich przedsiębiorstwach a sukces rynku*, 2023.
- Aleksandra Zbaraszewska, Anna Zbaraszewska, *Polsko-lacińsko-angielski glosariusz terminów anatomicznych*, Wydawnictwo ANS 2022.
- Bolesław Andrzejewski, *Opera selecta*, red naukowa i słowo wstępne A. Zbaraszewska, tom I i II, Wydawnictwo WSPiA 2022.
- Anna Zbaraszewska (red.), *Społeczeństwo- kultura- język. Aspekty wybrane*, Wydawnictwo WSPiA 2021.
Tom obejmuje następujące artykuły nauczycieli akademickich ANS:
- Anna Czarnecka-Dybizbańska, *Proces radykalizacji jako zagadnienie badawcze – problemy definicyjne*.
- Lech Urbański, *Agresja wśród młodzieży. Aspekt teoretyczny*.
- Lech Urbański, *Agresja wśród młodzieży. Aspekt empiryczny*.
- Lech Urbański, *Mobbing w miejscu pracy i sposoby przeciwdziałania temu zjawisku. Aspekt teoretyczny*.
- Lech Urbański, *Mobbing w miejscu pracy i sposoby przeciwdziałania temu zjawisku. Aspekt empiryczny*.
- Lidia Huber, *Nostalgia jako sposób opisanie nudy i jej twórcza rola w budowaniu ludzkich przeżyć*.
- Ireneusz Ścigała, *Psychoanalityczne inspiracje w medycynie psychosomatycznej*.
- Ewa Roman, *Społeczno-kulturowe wzory zdrowotnej aktywności dzieci i młodzieży*.
- Monika Wolting, *Pamięć kulturowa o męczenniku i pogromcy smoka – Świętym Jerzym*.
- Ryszard Spodzieja, *Alexander Lernet-Holenia und der habsburgisch*.
- Anna Zbaraszewska, *O trudach politykowania. Słynne faux pas na polskiej scenie politycznej*.

- Paulina Wiśniewska, „Otaguj tego printscreena na fejsie”. *Anglicyzm nasze powszednie... Analiza języka medialnego i języka komunikacji społecznej jako elementu bezpieczeństwa kulturowego.*
- Anna Zbaraszewska (red.), *Wybrane problemy prawa krajowego i międzynarodowego. Zbiór studiów*, Wydawnictwo WSPiA 2021. Tom obejmuje następujące artykuły nauczycieli akademickich Wydziału Nauk Społecznych:
- Karolina Muszak-Rauhut, *Ocena funkcjonowania kierunkowych rozwiązań w zakresie urlopów związanych z rodzicielstwem pod kątem realizacji założeń koncepcji work-life balance.*
- Karolina Muszak-Rauhut, *Problemy interpretacyjne wokół ustawowej definicji „mobbingu”.*
- Andrzej Bissinger, *Policja w systemie bezpieczeństwa i porządku publicznego w aspekcie historycznym.*
- Andrzej Bissinger, *Sytuacje kryzysowe w teorii i praktyce.*
- Paulina Wiśniewska, *RODO w teorii i praktyce. Wybrane aspekty zagadnienia.*
- Bernard Kimel, *Polityka edukacyjna, informacyjna i promocyjna Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.*
- Bernard Kimel, *Funkcjonowanie audytu wewnętrznego w Polsce.*
- Anna Zbaraszewska, *Pandemia COVID-19 jako okoliczność wyłączająca bezprawność czynu państwa.*
- Anna Zbaraszewska, *Artykuły Komisji Prawa Międzynarodowego ONZ o odpowiedzialności organizacji międzynarodowych (geneza, ostateczny tekst i forma).*
- Anna Zbaraszewska, *Opieka dyplomatyczna w pracach kodyfikacyjnych Komisji Prawa Międzynarodowego ONZ.*
- Anna Zbaraszewska, *Krzysztofa Szczerskiego wizja rekonstrukcji Unii Europejskiej. Uwagi polemiczne.*
- Lidia Huber, Janina Minkiewicz-Najtkowska, *Seniorzy we współczesnym świecie. Aspekty psychospołeczne, prawne i medyczne*, Wydawnictwo WSPiA 2021.
- Anna Zbaraszewska, Bartosz Dziewiałtowski-Gintowt, *Inicjatywa Trójmorza w wymiarze historycznym, geopolitycznym i gospodarczym*, Wydawnictwo WSPiA 2019.
- S.F. Smerichevski (red.), *Methodological principles of energy efficiency improvement for Ukrainian industrial enterprises*, Wydawnictwo WSPiA 2019.
- Anna Zbaraszewska (red.), *Nauki społeczne wobec wyzwań współczesności. Między tradycją a zmianą*, Wydawnictwo WSPiA 2018.
- S. Smierichevskiy, A. Malovychko, G. Kucharski, *Innovation management in marketing: modern trends and strategic imperatives*, Wydawnictwo WSPiA 2018.
- Anna Zbaraszewska, *Odpowiedzialność międzynarodowa państwa w pracach kodyfikacyjnych Komisji Prawa Międzynarodowego ONZ*, Wydawnictwo WSPiA 2018.
- Anna Zbaraszewska, *Odpowiedzialność państwa za czyny międzynarodowo bezprawne*, Wydawnictwo WSPiA 2018.
- Anna Zbaraszewska, *Odpowiedzialność państwa za szkody transgraniczne w środowisku*, Wydawnictwo WSPiA 2018.
- Dominik Senczyk, *Zagrożenia asymetryczne wojną hybrydową*, Wydawnictwo WSPiA 2018.
- Marek Sachajko, *Sankcjonowanie naruszeń zakazu praktyk ograniczających konkurencję na podstawie unijnego oraz krajowego prawa ochrony konkurencji*, Wydawnictwo WSPiA 2018.
- Anna Zbaraszewska (red.), *Bezpieczeństwo i jego zagrożenia w dobie przemian cywilizacyjnych*, Wydawnictwo WSPiA 2017.

- Anna Zbaraszewska, Aleksandra Zbaraszewska, *Glosariusz*, Wydawnictwo WSPiA 2017.
- Rafał Batkowski, Anna Zbaraszewska (red.), *25 lat ustawy o Policji – doświadczenia wielkopolskie*, Wydawnictwo WSPiA 2016.

4.2. Łączenie przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia działalności dydaktycznej z działalnością naukową lub zawodową

Władze Uczelni oraz Wydziału Nauk Społecznych PAM dbają o stałe podnoszenie poziomu kształcenia poprzez prowadzenie polityki kadrowej zmierzającej do pozyskiwania najlepszych specjalistów z określonych dyscyplin naukowych. Realizacja koncepcji kształcenia, a w ramach niej zajęć przewidzianych w programie studiów wymaga wiedzy, umiejętności i kompetencji, tak teoretycznych, jak i praktycznych, stąd obok nauczycieli akademickich w procesie kształcenia uczestniczą m.in. osoby posiadające tytuły i stopnie naukowe w takich dyscyplinach naukowych jak: pedagogika, filozofia, nauki prawne, nauki o polityce i administracji, językoznawstwo, nauki medyczne, historia, ekonomia i finanse, psychologia. W znakomitej większości nauczyciele akademicy i inne osoby prowadzące zajęcia na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* łączą działalność dydaktyczną z działalnością naukową i/lub zawodową, co zostało wykazane w Załączniku nr 2.1.4 do raportu samooceny.

Nauczyciele akademicy na kierunku *pedagogika pierwszego i drugiego stopnia* w ramach działalności naukowej biorą czynny udział w konferencjach krajowych i międzynarodowych. Jako przykład podać można:

1) Dr Irena Czerwonogóra:

- *Abstrakcja i konkret w rozwoju fizyki w kontekście nowych wyzwań filozofii XXI wieku* – referat przygotowany na XIX Ogólnopolską Konferencję Filozofii Fizyki, Poznań, 10-11 marca 2023 r. pt. *Kwanty i rzeczywistość fizyczna. Wokół Nagrody Nobla 2022*. Konferencja pod patronatem Poznańskich Oddziałów: Polskiego Towarzystwa Fizycznego i Polskiego Towarzystwa Filozoficznego;
- *Czy wojna unicestwia moralność i etykę* – referat wygłoszony w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu;
- *Relatywizm postmodernizmu oswojony przez seniora* – referat wygłoszony w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu

2) Dr Beata Iwanicka:

- Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. *Komunikacja – mowa – relacja* – pomysłodawca, organizator oraz prelegent (01.06.2023, ANSM Poznań);
- Wykład gościnny na Wydziale Studiów Edukacyjnych UAM pt. *Zapomniał wół jak cielęciem był – czyli o wchodzeniu w perspektywę dziecka* (06.06.2023);
- Cykl wykładów gościnnych na Wydziale Antropologii i Kulturoznawstwa UAM (marzec – kwiecień 2023)

3) Dr Barbara Jacennik:

- Jacennik, B. (2023) Contribution of telemedicine to integrated and coordinated patient care – an overview of topics. Konferencja międzynarodowa „Telemedicine and e-health 2023”, Polskie Towarzystwo Telemedycyny i e-Zdrowia, Warszawa, 7 września 2023.
- Jacennik, B., Cedro, T., Wysocki, P., Glinkowski, W. (2022) Healthcare, technology, and psychosocial factors influencing the use of voice vs. video teleconsultation services. Konferencja międzynarodowa „Telemedicine and e-health 2022”, Polskie Towarzystwo Telemedycyny i e-Zdrowia, Warszawa, 3 września 2022.
- Jacennik, B. (2022) Virtual video consultations in health care – barriers and facilitators in the transformation of health communication. Reinitialise Scientific Workshop, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin, 9 maja 2022.
- Jacennik, B., Wysocki, P. Advances in telemedicine adoption during COVID-19 pandemic – selected issues. Konferencja międzynarodowa „Telemedicine and e-health 2021”, Polskie Towarzystwo Telemedycyny i e-Zdrowia, 17 września 2021.
- Jacennik, B., Wysocki, P. Telemedicine adoption evaluation indicators – an overview of methods. Konferencja międzynarodowa „Telemedicine Poland 2021”, 24.04.2021.
- Jacennik, B., Zawadzka-Gosk, E., Wołk, K. (2020). Czy automatyczne wydobywanie informacji z nieustrukturyzowanych e-tekstów może służyć do oceny doświadczeń pacjentów w systemie opieki zdrowotnej? Konferencja międzynarodowa „Telemedycyna i eZdrowie 2020”, Polskie Towarzystwo Telemedycyny i e-Zdrowia Online, Warszawa, 18 września 2020. (Pierwsza nagroda w konkursie na najlepszą prezentację).
- Jacennik, B. (2019). Doświadczenia pacjentów obcokrajowców w systemie ochrony zdrowia w Polsce – analiza treści opowiadań pacjentów. V Kongres Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej, Warszawa, 19-21 września 2019.
- Jacennik, B. (2018). Satisfaction with telerehabilitation programs for musculoskeletal disorders. Konferencja międzynarodowa „Telemedycyna i eZdrowie 2018”, Polskie Towarzystwo Telemedycyny i e-Zdrowia, Warszawa, 14 - 15 grudnia 2018.

Wybrane publikacje nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku studiów:

1) Prof. dr hab. Bolesław Andrzejewski:

- *Karl Jaspers – wybrane diagnozy psychopatologiczne*, [w:] *Karl Jaspers – filozofia wolności*, WNUP, Kraków 2023, s. 87-97;
- *Das Apriori – jetzt noch tiefer erforscht*, Sprachnachrichte, 2022/93

2) Dr Grzegorz Bręczewski:

- *Wybrane zagadnienia psychodietetyki*, [w:] *Współczesne wyzwania dietetyki*, Wyższa Szkoła Uni-Terra, Poznań 2024 (w druku);
- *Psychologia aktywności fizycznej*, [w:] P. Groniek (red.), *Body & mind*, Wydawnictwo AWF Poznań 2023

3) Dr Beata Iwanicka:

- *Doświadczenia Głuchych matek w edukacji szkolnej*, [w:] W. Heller, A. Nymś-Górna, M. Kaźmierska, M. Wieczorek (red.), *Rodzice uczniów w edukacji szkolnej*, Wydawnictwo UAM, Poznań-Kalisz 2022

4) Dr Barbara Jacennik:

- Jacennik, B., Jankowska, A.K. (2023, w druku) Komunikacja medyczna z pacjentem na odległość – potencjał i ograniczenia. W: A.K Jankowska (red.), Gdzie jesteśmy i dokąd zmierzamy. Nauczanie komunikacji na kierunku lekarskim. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu;
- Doniec, R. J., Piaseczna, N. J., Szymczyk, K. A., Jacennik, B., Sieciński, S., Mocny-Pachońska, K., Duraj, K., et al. (2022). Experiences of the Telemedicine and eHealth Conferences in Poland—A Cross-National Overview of Progress in Telemedicine. *Applied Sciences*, 13(1), 587. MDPI AG. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.3390/app13010587>;
- Jacennik, B., Zawadzka-Gosk, E., Moreira, J. P., & Glinkowski, W. M. (2022). Evaluating Patients' Experiences with Healthcare Services: Extracting Domain and Language-Specific Information from Free-Text Narratives. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(16), 10182. MDPI AG. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.3390/ijerph191610182>;
- Moreira, P., Monachino, M., Williams, D.L., Dsouza, B., Chen, Y., Antunes, V., Ueyda, M., Nguyen, T & Jacennik, B. (2022) Healthcare Research Priorities: an International Agenda for 2024. *International Healthcare Review* (online), 1:1, 1-8, DOI: <https://doi.org/10.56226/ihr.v1i1>;
- Jacennik, B., Wysocki, P., Langrand, C., Jankowska, A.K., Sadowska, M., Glinkowski, W. (2021) Regulacje prawne i wytyczne dobrych praktyk dla świadczenia telekonsultacji – na przykładzie Polski. W: M. Cybulski, C. Łukaszuk, E. Krajewska-Kułak (red.), *Interdyscyplinarne wyzwania nauk o zdrowiu* (s. 27-56). Uniwersytet Medyczny w Białymstoku;
- Jacennik, B., Chmielewska-Ignatowicz, T., Glinkowski, W. (2019). Telerehabilitacja w chorobach narządu ruchu z perspektywy pacjenta – przegląd podsumowujący. W: E. Krajewska-Kułak, C. Łukaszuk, J. Lewko, W. Kułak (red.), *Holistyczny wymiar współczesnej medycyny, tom V* (s. 592-605). Uniwersytet Medyczny w Białymstoku, „Duchno” Teresa Duchnowska, Białystok.

Pozostałe publikacje obejmują:

- 1) Lech Urbański, *Bezpieczeństwo społeczne i czynniki je determinujące*, [w:] *Bezpieczeństwo i jego zagrożenia w dobie przemian cywilizacyjnych. Zbiór studiów*, 2017.
- 2) Lech Urbański, *Stres w pracy zawodowej i sposoby przeciwdziałania – aspekt teoretyczny*, [w:] *Bezpieczeństwo i jego zagrożenia w dobie przemian cywilizacyjnych. Zbiór studiów*, 2017.
- 3) Joanna Mydlarska, Barbara Wawak-Sobierajska, *Wizerunek numeru alarmowego 112 oraz psychologiczne aspekty komunikacji przez telefon zwiększające poczucie bezpieczeństwa obywateli*, *Bezpieczeństwo i jego zagrożenia w dobie przemian cywilizacyjnych. Zbiór studiów*, 2017.
- 4) Aleksandra Lidia Załustowicz, *Innowacje społeczne ułatwiające pracę z pacjentem z deficytami neurologicznymi w Fundacji ORCHidea w Poznaniu w czasie pandemii wirusa COVID-19*, [w:] *Zdrowotny i społeczny wymiar pandemii COVID-19. Zbiór studiów*, 2023.
- 5) Grzegorz Bręczewski, *Pandemia COVID-19 – refleksje z perspektywy psychologa*, [w:] *Zdrowotny i społeczny wymiar pandemii COVID-19. Zbiór studiów*, 2023.
- 6) Piotr Warych, *Filozofia w społeczeństwie (dez)informacyjnym. O potrzebie edukacji filozoficznej i kształtowaniu umiejętności oceny wiarygodności treści medialnych w*

dobie chaosu informacyjnego na przykładzie pandemii COVID-19, [w:] Zdrowotny i społeczny wymiar pandemii COVID-19. Zbiór studiów, 2023.

- 7) Lech Urbański, *Agresja wśród młodzieży. Aspekt teoretyczny*, [w:] *Społeczeństwo – kultura – język. Aspekty wybrane*, 2021.
- 8) Lech Urbański, *Agresja wśród młodzieży. Aspekt empiryczny*, [w:] *Społeczeństwo – kultura – język. Aspekty wybrane*, 2021.
- 9) Lech Urbański, *Mobbing w miejscu pracy i sposoby przeciwdziałania temu zjawisku. Aspekt teoretyczny*, [w:] *Społeczeństwo – kultura – język. Aspekty wybrane*, 2021.
- 10) Lech Urbański, *Mobbing w miejscu pracy i sposoby przeciwdziałania temu zjawisku. Aspekt empiryczny*, [w:] *Społeczeństwo – kultura – język. Aspekty wybrane*, 2021.
- 11) Lidia Huber, *Nostalgia jako sposób opisanie nudy i jej twórcza rola w budowaniu ludzkich przeżyć*, [w:] *Społeczeństwo – kultura – język. Aspekty wybrane*, 2021.
- 12) Ireneusz Ścigała, *Psychoanalityczne inspiracje w medycynie psychosomatycznej*, [w:] *Społeczeństwo – kultura – język. Aspekty wybrane*, 2021.
- 13) Lech Urbański, *Narkomania i środki odurzające w życiu młodzieży*, [w:] *Nauki społeczne wobec wyzwań współczesności. Między tradycją a zmianą*, 2018.
- 14) Joanna Mydlarska, Barbara Wawak-Sobierajska, *Psychologiczne aspekty stosowania kar fizycznych wobec dzieci*, [w:] *Nauki społeczne wobec wyzwań współczesności. Między tradycją a zmianą*, 2018.
- 15) Piotr Warych, *Wielcy nieobecni. O przyczynach trudności w komunikacji wychowawczej*, [w:] *Nauki społeczne wobec wyzwań współczesności. Między tradycją a zmianą*, 2018.
- 16) Hanna Trzebna, *Znaczenie własnego życia w ocenie pacjentów kardiologicznych*, [w:] *Nauki społeczne wobec wyzwań współczesności. Między tradycją a zmianą*, 2018.

Nauczyciele akademicy biorą ponadto udział w pracach zespołów redakcyjnych czasopism naukowych oraz towarzystw naukowych. Jako przykład podać można:

1) Dr Irena Czerwonogóra:

- udział w Zespole Redakcyjnym Zeszytów Uniwersytetu Trzeciego Wieku „Ars Senescendi”

2) Prof. dr hab. Bolesław Andrzejewski:

- Udział w Zjeździe Związku Języka Niemieckiego – w charakterze prezydenta Międzynarodowej Unii Języka Niemieckiego, Moguncja, czerwiec 2023;
- organizacja III Kongresu Międzynarodowej Unii Języka Niemieckiego, wrzesień 2024, Tbilisi, Gruzja.

Do działań popularyzatorskich nauczycieli akademickich należą następujące przedsięwzięcia:

1) Dr Beata Iwanicka:

- organizacja i prowadzenie spotkania autorskiego z Anną Goc – autorką *Głuszy* (03.12.2022);

- Noc Naukowców – projekt pt. *Wizualne i kulturowe obserwacje w świecie gwałtownych zmian klimatycznych, czyli koniec ponowoczesnej turystyki w obliczu nadchodzącej apokalipsy* (30.09.2022).

Aktualne prace Wydawnictwa PAM z udziałem nauczycieli akademickich Wydziału Nauk Społecznych obejmują:

1) WERSJA ELEKTRONICZNA I WYDRUKI KSIĄŻEK W SKŁADZIE LUB NAD KTÓRYMI TRWAJĄ PRACE:

- Lech Urbański: *Bezpieczeństwo społeczne. Zagrożenia i wyzwania* – ostatnia korekta;
- Czesław Gerard Tobała: *Seksualność młodzieży niedostosowanej społecznie z lekką niepełnosprawnością intelektualną przebywającej w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych* – po recenzji, w redakcji językowej;

2) PRACE PRZYJĘTE DO PLANU WYDAWNICZEGO NA 2024:

- Anna Zbaraszewska, Aleksandra Zbaraszewska, *Polsko-lacińsko-niemiecki glosariusz terminów anatomicznych* – przygotowany do przekazania recenzentowi.

3) WYKAZ Z PUBLIKACJI ZŁOŻONYCH DO DRUKU (w przygotowaniu, do złożenia wniosku wydawniczego):

a) *Współczesny wymiar relacji człowiek – środowisko*, red. nauk. Anna Zbaraszewska, Tomasz Kranc:

- Od Redaktorów;
- Słowo wstępne – Powiat Wągrowiecki;
- Anna Gapińska: *Laudacja z okazji jubileuszu 50-lecia pracy naukowo-dydaktycznej profesora Bolesława Andrzejewskiego*;
- Bolesław Andrzejewski, *Człowiek i środowisko – refleksje filozoficzne (Filozoficzna autoprezentacja Jubilata)*;
- Dariusz Stoll, *Społeczny wymiar natury*;
- Regula Heinzlmann, *Klasyczne zarządzanie środowiskiem zamiast ekologii tyranii*;
- Marek Kaźmierczak, Mateusz Rozmiarek, *Dylematy niezrównoważonego rozwoju w antropocenie. W stronę pro wzrostowej turystyki*;
- Anna Gapińska, *Psychologiczny wymiar relacji człowieka z naturą w oparciu o wartości kulturowe i potrzeby człowieka*;
- Paulina M. Wiśniewska, *Administrowanie i zarządzanie ochroną środowiska. Teoria i praktyka*;
- Anna Zbaraszewska, *Opinia doradcza Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie zmian klimatu – analiza wstępna*;
- Anna Zbaraszewska, *Zasady przewodnie ochrony osób w przypadku katastrof*;
- Anna Zbaraszewska, *Znaczenie prewencji w reżimie ochrony osób w przypadku katastrof. Uwagi krytyczne*;
- Gero Greb Głos w dyskusji, *Energie sparen heißt die Welt retten (Oszczędzanie energii oznacza ratowanie świata)*.

b) *Pandemia (tytuł roboczy) tom II*, pod red. Anny Zbaraszewskiej:

- Zenon Kierczyński, *Wpływ pandemii COVID-19 na działalność izb gospodarczych na przykładzie Wielkopolskiej Izby Budownictwa*;

- Dorota Czura-Kalinowska, *Bezpieczeństwo prawne prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce w czasie pandemii wywołanej COVID 19 w kontekście odpowiedzialności karnej za przestępstwa gospodarcze – art. 296 KK*;
- Bartosz Dziewiałowski-Gintowt, *Wpływ pandemii COVID-19 na zarządzanie kryzysowe w Macedonii Północnej – analiza instytucjonalna*;
- Bernard Kimel, *Funkcjonowanie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w dobie pandemii COVID-19*;
- Monika Pilarczyk, *Pandemia COVID-19. Ulgi w opłacaniu składek realizowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych*;

Ponadto przesłano poniższe artykuły, które obecnie są na etapie wstępnej oceny merytorycznej oraz antyplagiatowej. Złożone prace zostaną wydane w dwóch monografiach zbiorowych:

- Rafał Soroczyński, *Koncepcja prawa historycznego narodu żydowskiego do Palestyny a powstanie Państwa Izrael*;
- Bolesław Andrzejewski, Joanna Andrzejewska, *Zur Frage des modus communicandi und modus existendi im Lichte der deutschen klassischen Philosophie*;
- Bernard Kimel, *System emerytalny w Polsce w latach 2015-2019*;
- Karolina Muszak-Rauhut, *Roszczenia z tytułu mobbingu w świetle poglądów doktryny i orzecznictwa*;
- Anna Czarnecka-Dybizbańska, *Struktura interakcji w społeczeństwie ujarzmianym nową technologią władzy*;
- Barbara Wawak-Sobierajska, Joanna Mydlarska, *Uwarunkowania porodu a stany emocjonalne kobiet*;
- Bernard Kimel, *Budżet gminy jako narzędzie zarządzania*;
- Urszula Sokalska, *Skala uzależnienia od telefonu komórkowego w badaniach ankietowych*.

4.3. Założenia, cele i skuteczność prowadzonej polityki kadrowej, z uwzględnieniem metod i kryteriów doboru oraz rekrutacji kadry, sposobów, zasad i kryteriów oceny jakości kadry oraz udziału w tej ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także wykorzystania wyników oceny w rozwoju i doskonaleniu kadry

Obsada zajęć dydaktycznych Wydziału Nauk Społecznych PAM jest dobierana z uwzględnieniem praktycznego profilu kształcenia na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* oraz dziedzin i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się zakładane efekty uczenia się. Dobór obciążeń dydaktycznych odpowiada kompetencjom dydaktycznym oraz zainteresowaniom naukowo-badawczym poszczególnych pracowników. Kadra dydaktyczno-naukowa Wydziału Nauk Społecznych stanowi jego bardzo istotną wartość. W większości są to osoby z bogatym doświadczeniem dydaktyczno-naukowym oraz praktyką społeczno-gospodarczą. Bogate grono praktyków służy studentom swoim doświadczeniem zawodowym, pozwalając im zdobyć nie tylko wiedzę, ale również wykorzystywane przez nich w pracy zawodowej umiejętności praktyczne. Studenci bardzo doceniają ten aspekt kształcenia i niejednokrotnie podkreślają fakt, że prowadzący zajęcia mają wieloletnie doświadczenie zawodowe, co przekłada się na jakość prowadzonych zajęć.

Politykę kadrową na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* w zakresie rozwoju i doskonalenia własnej kadry można ująć generalnie poprzez następujące cele i założenia:

- włączanie poszczególnych pracowników w działalność naukowo-badawczą, dydaktyczno-wychowawczą i organizacyjną Wydziału Nauk Społecznych PAM;
- system wspierania i motywowania kadry do rozwoju zawodowego i naukowego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych;
- pozyskiwanie kadry z innych ośrodków akademickich w Polsce.

Kadra Wydziału Nauk Społecznych jest dobierana w uwzględnieniu powyższych celów i założeń polityki kadrowej.

Przy rekrutacji pracowników niezwykle istotne jest zbadanie chęci własnego rozwoju u osób aplikujących na stanowiska pracy na Wydziale Nauk Społecznych. Uczelnia, jak również Wydział, buduje własne zaplecze kadry, która systematycznie naukowo, zawodowo i dydaktycznie się rozwija, jest zaangażowana w życie wspólnoty akademickiej, cechuje się ambicją oraz kreatywnością, a w szczególności jest otwarta na studentów, realizując się nie tylko badawczo, ale również dydaktycznie i wychowawczo, z pasją podchodząc do realizowanych przez siebie działań.

Raz w roku w Uczelni odbywają się szkolenia w zakresie użytkowania platformy kształcenia na odległość do zajęć zdalnych ZOOM, dzięki czemu nauczyciele akademicki i inne osoby prowadzące zajęcia podnoszą swoje kompetencje cyfrowe w tym zakresie. Znakomita większość nauczycieli akademickich z tytułem naukowym doktora jest przygotowana do prowadzenia zajęć w języku obcym, głównie angielskim.

Zgodnie z Zarządzeniem Dziekana Wydziału Nauk Społecznych PAM w sprawie procedury obsady zajęć dydaktycznych i organizacji systemu kształcenia, odpowiedzialny za obsadę zajęć dydaktycznych jest Dziekan Wydziału Nauk Społecznych.

Przy obsadzie zajęć Dziekan Wydziału bierze pod uwagę następujące kryteria:

- wykształcenie kierunkowe nauczyciela akademickiego,
- dorobek naukowy,
- dorobek badawczy,
- osiągnięcia praktyczne,
- doświadczenie zdobyte poza uczelnią.

Jakość kadry dydaktycznej jest weryfikowana poprzez okresową ocenę nauczyciela akademickiego podsumowującą jego działalność dydaktyczną (liczba wypromowanych prac dyplomowych, liczba przeprowadzonych wykładów, ćwiczeń, seminariów), naukową (wykaz opublikowanych prac naukowych) i badawczą (plan badawczy) w danym okresie rozliczeniowym. Okresowe oceny nauczycieli akademickich są następnie analizowane i oceniane przez Wydziałową Komisję ds. Okresowej Oceny Nauczycieli Akademickich.

W ocenie jakości kadry uczestniczą także studenci, dokonując oceny nauczyciela akademickiego poprzez wypełnienie stosownej ankiety o charakterze anonimowym. Ankietyzacja wśród studentów pozwala na określenie przeciętnej oceny danego nauczyciela akademickiego w kontekście prowadzonych przez niego zajęć. Skala ocen jest pięciostopniowa od 1-5.

Weryfikacji jakości kadry służą ponadto hospitacje zajęć dydaktycznych prowadzone przez Dziekana Wydziału lub inną wyznaczoną przez niego osobę. Po przeprowadzonej hospitacji osoba hospitująca przedstawia nauczycielowi akademickiemu, którego zajęcia

dydaktyczne podlegały procedurze hospitacji, uwagi pozytywne oraz negatywne. W wypadku uwag negatywnych przedstawia się zalecenia w przedmiocie poprawy jakości realizowanych zajęć dydaktycznych. Ocena hospitowanych zajęć dydaktycznych jest uwzględniana przy okresowej ocenie nauczyciela akademickiego.

Nadrzędnym celem hospitacji jest inspirowanie i wspomaganie rozwoju zawodowego nauczyciela akademickiego, zachęcanie do innowacyjnych działań oraz podejmowania nowatorstwa. Hospitacje nastawione są na samokontrolę i samoocenę nauczyciela akademickiego.

Refleksje, spostrzeżenia, uwagi z odbytych hospitacji są przedmiotem dyskusji pomiędzy stronami, a wnioski prezentowane są na spotkaniu Rady Wydziału.

Zasady polityki kadrowej zostały określone w dokumencie pt. *Zasady polityki kadrowej i oceny okresowej nauczycieli akademickich obowiązujące w PAM*. Obejmują one następujące obszary:

– CZEŚĆ 1: CELE POLITYKI KADROWEJ:

Nadrzędnym celem polityki kadrowej obowiązującej w PAM jest tworzenie profesjonalnego zespołu kadry naukowo-dydaktycznej Uczelni zapewniającej najwyższą jakość kształcenia i badań naukowych na prowadzonych kierunkach studiów.

PAM dokłada wszelkich starań, aby zajęcia dydaktyczne prowadziły osoby, które spełniają następujące warunki:

- posiadają jak najwyższe kwalifikacje oraz dorobek w obszarze wiedzy, wskazanym dla danego kierunku studiów, w zakresie dyscypliny naukowej, do której odnoszą się efekty uczenia się dla tego kierunku,
- są autorytetami naukowymi i/lub posiadają bogate doświadczenie w dziedzinie prowadzonych zajęć,
- odznaczają się wysoką komunikatywnością wypowiedzi i potrafią pobudzić wśród studentów pragnienie zdobywania wiedzy, a także uczestniczenia w jej tworzeniu oraz kształtowania umiejętności i kompetencji społecznych,
- jednoznacznie identyfikują się z PAM, jej misją i strategią.

– CZEŚĆ 2: STRATEGIA POLITYKI KADROWEJ:

Działania w zakresie Polityki Kadrowej PAM stanowią poziom strategiczny zarządzania Uczelnią i są realizowane w następujących obszarach:

- planowanie zatrudnienia i nabór nauczycieli akademickich,
- ocena nauczycieli akademickich,
- utrzymanie nauczycieli akademickich (wynagradzanie, motywowanie),
- rozwój nauczycieli akademickich (podnoszenie kwalifikacji, udział w badaniach naukowych, pomoc w przygotowaniu publikacji naukowych).

– CZEŚĆ 3: PLANOWANIE ZATRUDNIENIA I NABÓR NAUCZYCIELI AKADEMICKICH:

Planowanie zatrudnienia opiera się na ściśle określonych podstawach np. wynikających z obowiązkowego pensum dydaktycznego, profilu praktycznego dla kierunków studiów, a także liczby studentów. Określenie planowanej liczby studentów stanowi oczywistą trudność w zakresie planowania zatrudnienia.

Z jednej strony należy zatrudnić odpowiednią i konieczną do prowadzenia kierunku studiów kadrę naukowo-dydaktyczną, a z drugiej strony, ze względu na samofinansowanie się Uczelni należy zwrócić uwagę, aby nie doszło do nadmiernego, w stosunku do potrzeb dydaktycznych i posiadanych środków finansowych, zatrudnienia.

Nabór nowych nauczycieli akademickich w PAM na wolne stanowisko pracy odbywa się w trybie jawnym, otwartym, pozakonkursowym.

Procedurę rekrutacyjną nauczyciela akademickiego uruchamia pisemny lub ustny wniosek złożony do Rektora lub przez Dziekana Wydziału, w którym znajduje się wolne stanowisko pracy. Decyzję o rozpoczęciu procedury rekrutacyjnej podejmuje Rektor w oparciu o złożony wniosek lub z własnej inicjatywy.

Ogłoszenie o naborze przygotowuje Dyrektor Działu Kadr, a treść ogłoszenia podlega zatwierdzeniu przez Rektora. Ogłoszenie o naborze umieszcza się na stronie internetowej Uczelni lub w prasie lokalnej.

Uczelnia może zmieścić ogłoszenie o naborze także w bazie ogłoszeń o wolnych stanowiskach naukowych i akademickich, prowadzonej przez ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego. Po upływie terminu do składania dokumentów określonego w ogłoszeniu następuje wstępna selekcja kandydatów poprzez analizę dokumentów aplikacyjnych.

Przy wyborze nauczycieli akademickich bierze się pod uwagę następujące kryteria:

1. predyspozycje merytoryczne do objęcia danego stanowiska,
2. dotychczasowy przebieg pracy zawodowej, ze szczególnym uwzględnieniem dorobku naukowego i dydaktycznego,
3. wymagania określone przez ustawę *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*.

Kandydaci spełniający wymagania określone w ogłoszeniu, powiadamiani są telefonicznie o terminie rozmowy kwalifikacyjnej, którą przeprowadza Rektor. Celem rozmowy rekrutacyjnej jest nawiązanie bezpośredniego kontaktu z kandydatem, weryfikacja informacji zawartych w dokumentach aplikacyjnych, sprawdzenie motywacji do pracy nauczyciela akademickiego oraz zbadanie celów zawodowych kandydata.

Wybrana osoba podczas rekrutacji zostaje zatrudniona w PAM na podstawie umowy o pracę początkowo na czas określony, a docelowo na czas nieokreślony.

Zakłada się możliwość powierzenia prowadzenia zajęć nauczycielom z tytułem zawodowym magistra, nie posiadającym stopni i tytułów naukowych, ale legitymujących się bardzo bogatym doświadczeniem zawodowym, będących uczestnikami licznych szkoleń i kursów specjalistycznych. Uzasadnieniem udziału tych osób w procesie kształcenia jest

szczególnie cenna wartość dla aktualności programów i przekazywanej wiedzy, często niedostępnej w kręgach akademickich.

– CZEŚĆ 4: OCENA PRACOWNIKÓW:

System oceny kadr obowiązujący w PAM składa się z następujących elementów:

- bieżącej oceny nauczycieli akademickich przez ich przełożonych,
- okresowej oceny nauczycieli akademickich.

Podstawą dokonania oceny nauczycieli akademickich są opinie bezpośredniego przełożonego, rzetelność w realizowaniu obowiązków dydaktycznych, w tym przy opracowaniu programów studiów, publikacje dydaktyczne, opieka naukowo-dydaktyczna nad studentami, wyniki badań własnych i zespołowych, własny rozwój naukowy, ankiety samooceny wypełnione przez nauczycieli akademickich, opinia studentów (okresowe badanie ankietowe).

Dodatkowo ocenę nauczycieli akademickich i jakości kształcenia przeprowadza się na podstawie:

- analizy ocen uzyskiwanych przez studentów z poszczególnych zajęć, przy czym jako sygnał niepokojący traktowana jest zarówno szczególnie wysoka, jak i szczególnie niska liczba ocen negatywnych, oraz rozmów z nauczycielami akademickimi i studentami na temat zaistniałego stanu,
- indywidualnych, często również nieformalnych, rozmów ze studentami,
- informacji przekazywanych przez Samorząd Studencki,
- hospitacji zajęć i indywidualnych rozmów Dziekana Wydziału z prowadzącymi zajęcia.

W PAM podczas oceny wypełniania przez nauczyciela akademickiego obowiązków dydaktycznych uwzględnia się ocenę przedstawioną przez studentów. Studenci wyrażają opinię poprzez dobrowolne i anonimowe wypełnianie ankiet ewaluacyjnych w elektronicznym systemie „Wirtualna Uczelnia” po zakończeniu każdego cyklu zajęć dydaktycznych.

Podczas hospitacji zajęć osoba hospitująca może także zwrócić się do studentów z prośbą o wypełnienie ankiety oceny pracy nauczyciela akademickiego, w celu uzyskania pełniejszego obrazu.

Analizy wypełnionych przez studentów ankiet dokonuje Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia. Uwagi Komisji przekazywane są Rektorowi Uczelni i Dziekanom Wydziałów odpowiedzialnym za zapewnianie i doskonalenie jakości kształcenia.

Ponadto, każdy student może uzyskać informację o wynikach ocen dla danego nauczyciela bezpośrednio u właściwego Dziekana Wydziału.

Wyniki studenckich ocen pracy nauczyciela omawiane są podczas posiedzeń Rad Wydziałów oraz Wydziałowych Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia.

W przypadku uzyskania przez nauczyciela akademickiego słabej lub negatywnej oceny, Dziekan Wydziału zobowiązany jest przeprowadzić z nauczycielem rozmowę wyjaśniającą i motywującą do poprawy. Natomiast w skrajnych i powtarzających się przypadkach rozmowy takie prowadzi Rektor PAM.

Wyniki okresowej oceny pracy nauczycieli akademickich mają wpływ na politykę kadrową Uczelni. W przypadku powtarzających się słabych ocen pracy dydaktycznej, naukowej i organizacyjnej nauczyciela akademickiego Dziekan Wydziału jako jego bezpośredni przełożony zobowiązany jest do przeprowadzenia rozmowy wyjaśniającej lub/ i hospitacji zajęć.

Uzyskanie negatywnej okresowej oceny nauczyciela akademickiego może stanowić podstawę dla rozwiązania z nim stosunku pracy. W przypadku dwóch kolejnych ocen negatywnych danego nauczyciela akademickiego Rektor podejmuje decyzję o rozwiązaniu stosunku pracy.

– CZEŚĆ 5: ROZWÓJ PRACOWNIKÓW. PODNOSZENIE KWALIFIKACJI, UDZIAŁ W BADANIACH NAUKOWYCH, PRZYGOTOWANIE PUBLIKACJI:

Władze PAM przykładają dużą wagę do rozwoju zawodowego nauczycieli akademickich. Uczelnia chętnie uczestniczy w procesie wspomagania nauczycieli akademickich w podnoszeniu kwalifikacji, uzyskiwaniu kolejnych stopni naukowych, będąc partnerem merytorycznym i finansowym.

Nauczyciele akademicy PAM oraz inne osoby współpracujące z Uczelnią mogą także zwrócić się do Rektora o pomoc w sfinansowaniu badań naukowych. Zainteresowani przedstawiają projekt tematu badawczego do Rektora, który przy współpracy z Dziekanami Wydziałów Uczelni dokonuje oceny czy propozycja badania naukowego jest ściśle związana z realizowanym kształceniem i wyraźnie odpowiada zakresom dyscyplin naukowych powiązanych z kierunkami studiów, jakie realizowane są w PAM, wspierając osiągnięcie założonych efektów uczenia się.

W Uczelni obowiązuje specjalny system stypendialny finansowany z funduszy własnych PAM w zakresie prac badawczych.

Uczelnia umożliwia publikację efektów pracy naukowej nauczycieli akademickich lub innych osób współpracujących w Wydawnictwie PAM.

Wszyscy pracownicy naukowo-dydaktyczni zatrudnieni w Uczelni na podstawie umowy o pracę zobowiązani są do prowadzenia badań naukowych zakończonych uzyskaniem efektu w postaci co najmniej jednej publikacji naukowej, udziału w konferencji naukowej, lub innego osiągnięcia naukowego w ciągu roku akademickiego.

Na wniosek nauczyciela akademickiego Uczelnia może również pokryć koszty uczestnictwa w konferencji naukowej (wpisowe i/lub koszty dojazdu), publikacji artykułów naukowych, a także zakup niezbędnej literatury.

W PAM wynagrodzenie realizowane jest na podstawie Regulaminu Wynagradzania.

Wynagrodzenie jest trwałym mechanizmem motywującym nauczycieli akademickich do wzrostu jakości i efektywności świadczonej pracy. Łączy się także z motywacją do uzyskiwania przez nauczycieli akademickich wyższych stopni naukowych. Uzyskanie kolejnego szczebla w rozwoju naukowym łączy się z tzw. naturalnym awansem i uzyskaniem wyższego wynagrodzenia.

Politykę kadrową w PAM prowadzi Rektor Uczelni przy współdziałaniu Działu Kadr Uczelni oraz Założyciela-Kanclerza.

Drugim dokumentem są *Zasady zatrudniania nowych pracowników do realizacji dydaktyki w PAM*. Procedura zatrudniania nowych nauczycieli akademickich w PAM przebiega kilkietapowo:

- ETAP 1: przekazanie przez nauczyciela akademickiego osobiście do Działu Kadr Uczelni lub na adres mailowy Działu Kadr, Rektoratu lub Dziekana Wydziału podania o zatrudnienie, CV naukowego oraz wykazu osiągnięć naukowych wraz z doświadczeniem zawodowym.
- W przedmiocie zatrudniania nauczyciela akademickiego na danym stanowisku zastosowanie znajdują postanowienia § 28 Statutu PAM w brzmieniu: „*1. Na stanowisku profesora może być zatrudniona osoba posiadająca tytuł profesora. 2. Na stanowisku profesora uczelni może być zatrudniona osoba posiadająca co najmniej stopień doktora oraz znaczące osiągnięcia: a) dydaktyczne lub zawodowe – w przypadku pracowników dydaktycznych; b) naukowe lub artystyczne w przypadku pracowników badawczych; c) naukowe artystyczne lub dydaktyczne – w przypadku pracowników badawczo-dydaktycznych. 3. Na stanowisku adiunkta może być zatrudniona osoba posiadająca co najmniej stopień naukowy doktora. 4. Na stanowisku asystenta może być zatrudniona osoba, która posiada co najmniej tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera albo równorzędny. 5. Na stanowisku starszego wykładowcy może być zatrudniona osoba posiadająca tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera albo równorzędny. 6. Na stanowisku wykładowcy może być zatrudniona osoba posiadająca tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera albo równorzędny. 7. Na stanowisku lektora może być zatrudniona osoba posiadająca tytuł zawodowy magistra albo równorzędny. 8. Na stanowisku instruktora może być zatrudniony specjalista określonej dziedziny i dyscypliny, posiadający wykształcenie wyższe. 9. Kwalifikacje kandydatów na nauczycieli akademickich ocenia rektor. 10. W sprawie kwalifikacji kandydatów na nauczycieli akademickich rektor może zasięgnąć opinii dziekana lub kierownika jednostki organizacyjnej, w której ma być zatrudniony”*.
- ETAP 2: Przedstawienie pisemnej opinii Dziekana Wydziału na temat kandydatury (ocena dorobku naukowego, doświadczenia zawodowego).
- ETAP 3: Weryfikacja przez Dział Kadr Uczelni danych w systemie POL-on na potrzeby możliwości zatrudnienia nauczyciela akademickiego na podstawowym miejscu pracy w Uczelni.
- ETAP 4: Przekazanie pisemnej opinii Dziekana Wydziału na temat zatrudnienia danego nauczyciela akademickiego Rektorowi Uczelni.
- ETAP 5: Decyzja Rektora Uczelni w przedmiocie zatrudnienia nauczyciela akademickiego na podstawie uprzedniej rozmowy kwalifikacyjnej z kandydatem w obecności Dziekana Wydziału.
- ETAP 6: Nawiązanie stosunku pracy z nauczycielem akademickim przez Założyciela-Kanclerza Uczelni stosowanie do postanowień § 35 Statutu w brzmieniu: „*1. Nawiązanie stosunku pracy z pracownikiem uczelni następuje na podstawie*

umowy o pracę. 2. Pierwsza umowa o pracę z nauczycielem akademickim w uczelni jest zawierana na czas nieokreślony albo na czas określony na okres do czterech lat”.

- ETAP 7: Złożenie w Dziale Kadr przez zatrudnionego nauczyciela akademickiego oświadczenia o podstawowym miejscu pracy w Uczelni, wypełnienie stosownych kwestionariuszy, wprowadzenie danych do systemu POL-on na dany rok akademicki.

4.4. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju zawodowego, naukowego lub artystycznego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych

PAM dba o stały rozwój kadry naukowo-dydaktycznej i nieustannie ją aktywizuje poprzez szereg kompleksowych działań, do których można zaliczyć m.in.:

- zachęcanie kadry do udziału w licznych konferencjach naukowych (wewnętrznych i zewnętrznych);
- zachęcanie kadry do publikowania w Wydawnictwie PAM;
- nagradzanie i wyróżnianie najlepszych pracowników podczas oficjalnych uroczystości uczelnianych (np. medal Mieszka I lub statuetka Mieszka I wręczana podczas inauguracji roku akademickiego).

Czynnikiem motywującym kadrę naukowo-dydaktyczną kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* do rozwoju naukowego są realizowane na Wydziale Nauk Społecznych projekty badawcze. Na początku każdego roku akademickiego na spotkaniu Rady Wydziału ustalany jest temat projektu badawczego i zaangażowanie w jego realizację poszczególnych nauczycieli akademickich.

W celu zapewnienia odpowiedniej ewidencji, archiwizacji oraz upowszechniania efektów działalności naukowo-badawczej pracowników Uczelni zostało utworzone w 2024 r. stanowisko koordynatora ds. badań naukowych i rozwoju uczelni.

Do zadań koordynatora ds. badań naukowych i rozwoju uczelni należy m.in.:

- opracowanie procedur dotyczących ewidencjonowania systemu dorobku naukowego pracowników na potrzeby stworzenia Bazy Wiedzy,
- prowadzenie ewidencji dorobku naukowego pracowników naukowo-dydaktycznych na potrzeby sprawozdawczości wewnętrznej i zewnętrznej,
- bieżąca weryfikacja danych bibliograficznych na potrzeby prowadzenia ewidencji dorobku naukowego,
- prowadzenie dokumentacji polegającej na gromadzeniu, archiwizowaniu sygnowanych oświadczeń o dorobku, wymaganych w formie drukowanej na potrzeby parametryzacji,
- sporządzanie raportów na potrzeby Rektora, Senatu i innych jednostek Uczelni,
- współpraca z innymi jednostkami Uczelni, a w szczególności z Biblioteką oraz Wydawnictwem Naukowym Uczelni, a także Rektorem i Dziekanami poszczególnych Wydziałów w zakresie dokumentacji dorobku naukowego pracowników.

W roku akademickim 2023/2024 nauczyciele akademicy Wydziału Nauk Społecznych zgłosili następujące plany badawcze:

1) Prof. dr hab. Bolesław Andrzejewski:

- *Portäts der Nationen – mit der Interphilosophie gezeichnet, Bd. 2 Franzose und Schwede*

2) Dr Grzegorz Bręczewski:

- *Problematyka udzielania pomocy osobom z niepełnosprawnościami oraz chorym przewlekle w pracy zawodowej personelu medycznego (kontynuacja)*
- *Konstrukcja nowej wersji kwestionariusza świadczenia nieprofesjonalnej pomocy psychologicznej*

3) Dr Ewa Czaja:

- *Źródła wiarygodności i rzetelności współczesnej edukacji (monografia pedagogiczna z udziałem studentów (absolwentów) ANSM)*

4) Dr Anna Czarnecka-Dybizbańska:

- *Kontynuacja badań dotyczących innowacyjnego przedszkola w poszerzeniu o innowacyjne wychowanie wczesnoszkolne*

5) Dr Irena Czerwonogóra:

- *Fizyka XXI wieku i nowe wyzwania filozoficzne*
- *„Emancypantki istoty godne pożałowania”*
- *Po co są Uniwersytety Trzeciego Wieku – refleksje na 45-lecie*
- *Pokolenie Trzeciej Rzeczypospolitej*
- *„takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie” – edukacja moralna jako niezbędny składnik przysposobienia do życia w społeczeństwie*
- *W jaki sposób staliśmy się ludźmi?*

6) Dr Beata Iwanicka:

- *Sposoby komunikacji oraz mechanizmy adaptacji w komunikacji g/Głuchych matek z dziećmi*

7) Dr Barbara Jacennik:

- *Wpływ czynników psychospołecznych, organizacyjnych i prawnych na koordynację opieki zdrowotnej oraz satysfakcję pacjentów oraz personelu medycznego – na przykładzie chorób układu ruchu*

8) Dr Zenon Kierczyński:

- *Model biznesu – analiza uwarunkowań stosowania w praktyce zarządzania w kontekście sukcesji organizacji*

9) Dr Ewa Roman:

- *Monografia pedagogiczna pt. Źródła wiarygodności i rzetelności współczesnej edukacji*
- *Monografia pedagogiczna pt. Występowanie marginalizacji społecznej w społeczności ubogich mieszkańców Poznania*

10) Dr Czesław Gerard Tobała:

- *Zachowania seksualne młodzieży niedostosowanej społecznie przed umieszczeniem w młodzieżowym ośrodku wychowawczym*

11) Dr Piotr Warych:

- *Filozofia edukacji w dobie przemian kulturowych i cywilizacyjnych*

12) Dr Barbara Wawak-Sobierajska:

- *Psychologia relacji – wybrane zagadnienia*

13) Dr Anna Gapińska:

- *Trip raporty użytkowników substancji psychoaktywnych jako swoista genra tekstu – kontynuacja*
- *Język, komunikacja i dyskurs – część I*

14) Dr Karolina Muszak-Rauhut:

- *Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym pracowników będących rodzicami lub opiekunami w świetle przyjętej nowelizacji przepisów ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 64)*

W roku akademickim 2022/2023 na Wydziale Nauk Społecznych PAM nauczyciele akademicy zrealizowali projekty badawcze w następujących obszarach tematycznych:

1) Dr Irena Czerwonogóra:

- *Czy wojna unicestwia moralność i etykę?*
- *Relatywizm postmodernizmu oswojony przez seniora.*
- *„Takie będą Rzeczpospolite jakie ich młodzieży chowanie” – edukacja moralna jako niezbędny składnik przysposobienia do życia w społeczeństwie.*

2) Dr Anna Czarnecka-Dybizbańska:

- *Innowacyjne przedszkole – oblicza i kierunki rozwoju współczesnego przedszkola*

3) Dr Ewa Czaja:

- *Monografia pedagogiczna stworzona z fragmentów prac badawczych – magisterskich absolwentów rocznika 2021/2022*

4) Prof. dr hab. Bolesław Andrzejewski:

- *Polska-Niemcy-Stany Zjednoczone. Próba interfilozoficznej komparatystyki.*

- *Człowiek i środowisko. Refleksje filozoficzne.*

5) Dr Grzegorz Bręczewski:

- *Problematyka udzielania pomocy osobom z niepełnosprawnościami w pracy zawodowej personelu medycznego (kontynuacja)*
- *Wybrane zagadnienia psychodietetyki.*

6) Dr Beata Iwanicka:

- *Doświadczenia głuchych matek w edukacji szkolnej.*

7) Dr Barbara Jacennik:

- *Korzystanie ze świadczeń zdrowotnych i pomocy psychologicznej, udzielanych na odległość za pośrednictwem rozwiązań telemedycznych, e-zdrowia i aplikacji mobilnych – badanie wpływu czynników psychospołecznych, organizacyjnych i prawnych.*

8) Dr Barbara Wawak-Sobierajska:

- *Doświadczenie własnej cielesności i jego zaburzenia w okresie adolescencji. Znaczenie zadowolenia z ciała w aspekcie operacji plastycznych.*

9) Dr Piotr Warych:

- *Filozofia edukacji w czasach kultury mozaikowej.*

10) Dr Aleksandra Załustowicz:

- *Aplikacja Phasis w pracy z osobami z afazją i innymi problemami neurologicznymi ograniczającymi komunikację.*

Wśród tematów badawczych nauczycieli akademickich w roku akademickim 2021/2022 obejmowały:

- 1) dr Beata Iwanicka, *Doświadczenia i problemy matek z uszkodzeniami słuchu w kontaktach z instytucjami publicznymi;*
- 2) dr Grzegorz Bręczewski, *Problematyka udzielania pomocy osobom z niepełnosprawnościami w pracy zawodowej personelu medycznego; oraz Psychologia aktywności fizycznej;*
- 3) dr Aleksandra Załustowicz, *Analiza pracy osób z afazją lub innymi problemami neurologicznymi z narzędziem pomocniczym, jaką jest autorska aplikacja przeznaczona jako pomoc dla niniejszej grupy w komunikacji;*
- 4) dr Ewa Czaja, *Dylematy i kompetencje nauczyciela w czasie pandemii COVID-19; oraz Wizja szkoły współczesnej w świetle edukacji alternatywnej;*

- 5) prof. dr hab. Bolesław Andrzejewski, *Schelling und Cassirer – zwei Mithologien*; oraz *Portraits der Nationen – mit der Interphilosophie gezeichnet*; oraz *Ulrich Th. Wolfstaedter – Die Objektivitaet des Bewusstseins*;
- 6) dr Anna Gapińska, *Język i umysł. Wybrane zagadnienia z psycholingwistyki*;
- 7) dr Anna Czarnecka-Dybizbańska, *Oblicza współczesnego przedszkola w perspektywie socjologicznej*;
- 8) dr Piotr Warych, *Filozofia w społeczeństwie (dez)informacyjnym. O potrzebie edukacji filozoficznej w dobie chaosu informacyjnego na przykładzie pandemii COVID-19*;
- 9) dr Ewa Roman, *Występowanie marginalizacji społecznej w społeczności ubogich mieszkańców Poznania (na przykładzie dzielnicy Jeżyce i Wilda)*;
- 10) dr Lech Urbański, *Bezpieczeństwo społeczne. Zagrożenia i wyzwania*;
- 11) dr Irena Czerwonogóra, *Między wiedzą a niewiedzą czyli skąd się biorą płaskoziemcy i antyszczepionkowcy*; oraz *Senior w czasie pandemii*; oraz *Różne religie, różne kultury – różnice i podobieństwa*; oraz *Niewolnice cnót niewieścich – dzieje kobiecej nieśmiałości i „wychowania w cieniu różgi”*;
- 12) dr Barbara Wawak-Sobierajska, *Doświadczenie własnej cielesności i jego zaburzenia w okresie adolescencji*;
- 13) dr Lidia Huber, *Poczucie bezpieczeństwa psychicznego osób w różnym okresie lockdownu podczas pandemii COVID-19 i ich skutków dla zdrowia i samopoczucia*.

W roku akademickim 2019/2020 plan badawczy obejmował studia nad prawem krajowym i międzynarodowym, którego wynikiem jest publikacja pt. *Wybrane problemy prawa krajowego i międzynarodowego. Zbiór studiów*.

Tematem przewodnim badań nauczycieli akademickich Wydziału Nauk Społecznych w roku akademickim 2018/2019 było społeczeństwo, kultura i język, których wyniki zostały zebrane w publikacji zbiorowej pt. *Społeczeństwo – kultura – język. Aspekty wybrane*.

W roku akademickim 2017/2018 kadra naukowo-dydaktyczna Wydziału Nauk Społecznych realizowała projekt badawczy pt. *Nauki społeczne wobec wyzwań współczesności. Między tradycją a zmianą* zwieńczony publikacją wydaną przez Wydawnictwo WSPiA (2018 r.). Kadra Wydziału prowadziła badania w następujących obszarach:

- Anna Czarnecka-Dybizbańska (*Demokracja jako system totalny*);
- Anna Zbaraszewska (*Kodyfikacja a postępowy rozwój prawa międzynarodowego na przykładzie odpowiedzialności międzynarodowej państw*);
- Anna Zbaraszewska (*Projekty artykułów Komisji Prawa Międzynarodowego ONZ w dziedzinie odpowiedzialności międzynarodowej państw w przykładzie*);
- Anna Zbaraszewska (*Ochrona praw osób starszych w prawie krajowym i międzynarodowym – wybrane aspekty*);
- Anna Zbaraszewska (*Wykonywanie wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w świetle najnowszych statystyk*);

- Karolina Muszak-Rauhut (*Analiza zmian w zakresie uprawnień rodzicielskich ułatwiających łączenie życia zawodowego z obowiązkami rodzinnymi obowiązujących od dnia 2 stycznia 2016 r.*);
- Bernard Kimel (*Funkcjonowanie rynku zamówień publicznych w latach 2013-2017*);
- Andrzej Bissinger (*Zwalczanie terroryzmu – wybrane problemy*);
- Edyta Dubois (*Państwowa Straż Pożarna w systemie bezpieczeństwa państwa – wybrane zagadnienia*);
- Lech Urbański (*Narkomania i środki odurzające w życiu młodzieży*);
- Joanna Mydlarska, dr Barbara Wawak-Sobierajska (*Psychologiczne aspekty stosowania kar fizycznych wobec dzieci*);
- Paulina Wiśniewska (*Rynek wydawniczy i czytelnicy elementem bezpieczeństwa społecznego i kulturowego współczesnej Polski i świata*).

Począwszy od dnia 20 stycznia 2016 r. w PAM funkcjonuje specjalny fundusz, którego głównym przeznaczeniem jest finansowanie badań naukowych prowadzonych przez nauczycieli akademickich uczelni. Podstawowym założeniem funduszu stypendialnego jest jego dedykowanie wyłącznie pracownikom badawczo-dydaktycznym, którzy są zatrudnieni w PAM jako podstawowym miejscu pracy.

Regulamin przyznawania stypendiów naukowych dla pracowników naukowo-dydaktycznych Uczelni został zatwierdzony decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Odwołanie do finansowania badań naukowych prowadzonych przez nauczycieli akademickich etatowych zawarte jest w Statucie PAM. Relewantny pozostaje § 36 w brzmieniu: „1. *Uczelnia – tworzy fundusz stypendialny badawczy dla pracowników badawczych i badawczo-dydaktycznych ze środków własnych.* 2. *Zasady i tryb przyznawania stypendiów dla pracowników badawczych i badawczo-dydaktycznych określa regulamin stypendiów badawczych zatwierdzony przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.*

Uczelnia wyodrębniła ze środków własnych specjalny fundusz stypendialny, który jest przyznawany corocznie przez powołaną przez Rektora PAM Komisję.

Dokumentacja systemu stypendialnego obejmuje:

- *Regulaminu przyznawania stypendiów naukowych dla pracowników naukowo-dydaktycznych Uczelni.*
- Zarządzenia Rektora PAM dotyczące powołanie Komisji Stypendialnej.
- Zarządzenia Rektora PAM dotyczące wysokości funduszu stypendiów naukowych dla pracowników naukowo-dydaktycznych.
- Wnioski stypendialne złożone przez nauczycieli akademickich PAM.
- Raporty nauczycieli akademickich wraz ze wskazaniem osiągnięć naukowych w ramach realizowanego w danym roku akademickim stypendium naukowego.

Ponadto dr Beata Iwanicka przygotowała i złożyła wniosek grantowy do NCN – Miniatura 7 (2023).

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 4:

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

.....

Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

1. stanu, nowoczesności, rozmiarów i kompleksowości bazy dydaktycznej służącej realizacji zajęć na ocenianym kierunku oraz jej adekwatności do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej studentów oraz możliwości kształcenia umiejętności praktycznych z wykorzystaniem posiadanej bazy,
2. infrastruktury i wyposażenia instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią oraz praktyki zawodowe,
3. dostępu do technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym Internetu, a także platformy e-learningowej, w przypadku, gdy na ocenianym kierunku prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) oraz stopnia jej wykorzystania w procesie nauczania i uczenia się studentów, w szczególności w ramach kształcenia umiejętności praktycznych,
4. udogodnień w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnością,
5. dostępności infrastruktury, w tym oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej,
6. systemu biblioteczno-informacyjnego uczelni, w tym dostępu do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz zakresie dostosowanym do potrzeb wynikających z procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, w tym w szczególności dostępu do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach,
7. sposobów, częstości i zakresu monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów,
8. spełnienia reguł i wymagań w zakresie infrastruktury dydaktycznej i naukowej, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	BRAK ZALECEŃ	-----

5.1. Stan, nowoczesność, rozmiary i kompleksowość bazy dydaktycznej służącej realizacji zajęć na ocenianym kierunku oraz jej adekwatność do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej studentów oraz możliwości kształcenia umiejętności praktycznych z wykorzystaniem posiadanej bazy

Siedziba PAM mieści się przy ulicy Bułgarskiej 55 w Poznaniu. W obrębie głównego kampusu Uczelni, zlokalizowanego przy ulicach Bułgarskiej 55 i Świerzawskiej 18, znajdują się cztery budynki mieszczące pomieszczenia dydaktyczne, administrację uczelni oraz działy odpowiedzialne za obsługę procesu dydaktycznego. Całkowita powierzchnia użytkowa tych

budynków wynosi 8800m². W sąsiedztwie budynku przy ul. Świerzawskiej 18 zlokalizowano ogrodzone, kryte sztuczną nawierzchnią boisko sportowe oraz halę sportową o powierzchni użytkowej ok. 400m².

Na terenie kampusu PAM znajduje się parking z miejscami na 54 pojazdy oraz ogrodzony, zamknięty parking dla nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych Uczelni.

Budynki, zakupione i zaadaptowane do funkcji dydaktycznej ze środków własnych Uczelni, stoją na gruntach użytkowanych na zasadach dzierżawy wieczystej od Skarbu Państwa.

Budynek przy ulicy Bułgarskiej 55, o łącznej powierzchni użytkowej 2500m², mieści:

- Rektorat i siedziby władz Wydziałów,
- Dziekanat oraz kasę dla studentów,
- Dział rekrutacji z Biurem karier,
- Pomieszczenia dydaktyczne:
- Salę konferencyjną na 140 miejsc,
- Pracownię fizjoterapii;
- 6 pracowni umiejętności pielęgniarskich;
- 11 sal seminaryjnych i wykładowych (od 20 do 77 miejsc),
- 2 pracownie komputerowe z 20 stanowiskami każda,
- Strefę fitness i siłownię,
- Strefę SP,
- Wydawnictwo Naukowe PAM.

Budynek znajdujący się przy ulicy Świerzawskiej 18 (powierzchnia użytkowa 3900m²) mieści:

- Siedzibę Założyciela,
- Administrację Uczelni,
- Aulę na 140 miejsc i 2 sale konferencyjne (100 i 134 miejsca),
- Bibliotekę z czytelnią i ogólnodostępnymi stanowiskami komputerowymi z dostępem do internetu (14 stanowisk, w tym 4 przystosowane dla osób niepełnosprawnych), punktem ksero oraz archiwum, w tym Czytelnię Testów Psychologicznych,
- 28 pomieszczeń dydaktycznych, w tym:
- Pracownię anatomii,
- Pracownię biofizyki i fizjologii,
- Pracownię fizykoterapii,
- 2 pracownie kinezyterapii,
- 2 pracownie medycznych czynności ratunkowych,
- Pracownię pierwszej pomocy;
- Pracownię terapii manualnej,
- Pracownię biomechaniki;
- Pracownię masażu,
- Pracownię aktywnej rehabilitacji,
- Pracownię gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej,
- Pracownię wysiłku fizycznego,
- Pracownię wizażu,
- Pracownię kosmetyczną,
- Pracownię komputerową (20 stanowisk),
- 4 pracownie do nauki języków obcych,

- Sale seminaryjne i wykładowe (od 18 do 46 miejsc).

Dodatkowo, na terenie miasta Poznania Uczelnia dysponuje dzierżawionymi pomieszczeniami dydaktycznymi:

- basen kryty – Termy Maltańskie, ul. Termalna 1, Poznań.

Jest to największy i najlepszy wodny kompleks rekreacyjno-sportowy w Polsce wykorzystujący naturalne wody geotermalne. Termy Maltańskie to aż 18 basenów sportowych i rekreacyjnych o całkowitej powierzchni lustra wody 5000 m², kompleks pełnowymiarowych basenów olimpijskich o światowym standardzie, zaprojektowany z myślą o amatorach wodnych aktywności, profesjonalnych sportowcach oraz organizacji największych zawodów sportowych: pełnowymiarowy, olimpijski basen sportowy o długości 50 m (z możliwością podziału na 2 mniejsze), basen o głębokości 5 m, wieża do skoków, siłownia i sauny. Baseny sportowe, jako jedne z nielicznych w Polsce, umożliwiają organizację zawodów rangi Mistrzostw Świata i Europy.

Do dyspozycji studentów i pracowników PAM pozostają:

- „Dom sportowca PAM” w Kwiejcach w Puszczy Noteckiej: ośrodek konferencyjno-sportowy z własną bazą hotelową, bezpośrednim dostępem do jeziora, bazą sprzętu pływającego i sportowego, boiskiem sportowym, siłowniami, salą judo i salami konferencyjnymi. Obiekt, wyremontowany i rozbudowany ze środków własnych PAM, jest w całości własnością Uczelni,
- „Dom Pracy Twórczej” w Chwaliszewie (gmina Kcynia), należący do uczelni, mieszczący się w odrestaurowanym, klasycystycznym pałacu z XIX wieku, w otoczeniu sześćohektarowego, zabytkowego parku krajobrazowego.

Sale seminaryjne, wykładowe i pracownie wyposażone są w sprzęt multimedialny: komputery, projektory i sprzęt nagłośnieniowy, rzutniki pisma i tablice zmywalne, tablice interaktywne.

5.2. Infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią oraz praktyki zawodowe

Zajęcia i praktyki zawodowe realizowane poza Uczelnią w instytucjach zewnętrznych mają za zadanie przygotowanie studentów kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* do praktycznej nauki zawodu.

Podczas zajęć studenci mają możliwość zapoznania się z praktycznymi aspektami zagadnień ujętych w szczegółowych treściach programowych pozwalających na uzyskanie efektów uczenia się. Uzyskana wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne są sukcesywnie wzbogacane poprzez poznanie i korzystanie z infrastruktury i wyposażenia, jakim dysponują podmioty współpracujące z Wydziałem Nauk Społecznych PAM na rzecz szeroko pojętej edukacji.

Do przykładowych podmiotów należą:

Lp	Nazwa i adres instytucji – praktyki zawodowe
1	Zespół Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. Bolesława Chrobrego w Biskupicach, ul. Szkolna 2, 62-007 Biskupice

2	Szkoła Podstawowa im. ppłka Włodzimierza Kowalskiego w Gołańczy, ul. Klasztorna 3, 62-130 Gołańcz
3	Szkoła Podstawowa im dra Franciszka Witaszka, ul. Łukaszewicza 9/13, 60-726 Poznań
4	Szkoła Podstawowa nr 4 im. Jana Brzechwy w Swarzędzu Os. Kościuszkowców 4, 62-020 Swarzędz.
5	Szkoła Podstawowa nr 10 im. Arkadego Fiedlera, ul. Bosa 9, 60-125 Poznań
6	Szkoła Podstawowa nr 84 im. Tadeusza Kościuszki w Poznaniu, ul. Św. Szczepana 3, 61-465 Poznań
7	Szkoła Podstawowa nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi im. H. Cegielskiego w Poznaniu, Os. Rusa 56, 61-245 Poznań
8	Szkoła Podstawowa nr 19 im. Stanisława Staszica, os. Oświecenia 1, 61-205 Poznań
9	Przedszkole nr 91 „Bajka” ul. Cześnikowska 19 A, 60-329 Poznań
10	Wielkopolski Samorządowy Zespół Placówek Terapeutyczno-Wychowawczych w Cerekwicy Nowej, 63-233 Jaraczewo
11	Stowarzyszenie Zespołu Williamsa ul. Poczтовая 6, 58-260 Poznań
12	Zespół Szkół Zawodowych nr 2 im. Janusza Korczaka, ul. Żniwna 1 61-663 Poznań
13	Przedszkole Miejskie nr 21 z Oddziałami Integracyjnymi i Oddziałami Specjalnymi im. Przyjaciół Kubusia Puchatka
14	Szkoła Podstawowa im. Obrońców Polskiego Morza w Lesznie, ul. Gabriela Narutowicz 57, 64-100 Leszno
15	Przedszkole nr 3 ul. Górki 5, środa Wlkp.
16	Niepubliczny Żłobek i Przedszkole Biotula ul. Mosińska 12, 62-060 Stęszew
17	Przedszkole „Leśna Polana” ul. Bułgarska 72 a, 60-321 Poznań
18	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Aleja Piasta 32, 77-400 Złotów
19	III Liceum Ogólnokształcące im. Juliusza Słowackiego, 64-100 Leszno, pl. Kościuszki
20	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, ul. Składowa 5, 64-800 Chodzież
21	Zespół Dziennych Domów Pomocy, ul. M. Konopnickiej 18, 60-771 Poznań
22	Miejskie Świetlice Socjoterapeutyczne, ul. Kilińskiego 17, 62-200 Gniezno
23	Powiatowy Urząd Pracy w Środzie Wielkopolskiej, ul. Kosynierów 46, 63-000 Środa Wielkopolska
24	Liceum Ogólnokształcące im. Powstańców Wielkopolskich w Środzie Wielkopolskiej
25	Liceum Ogólnokształcące im. Powstańców Wielkopolskich, ul. Ks. Kegła 1a, 63-000 Środa Wielkopolska
26	Komenda Powiatowa Policji w Nowym Tomysłu, ul. Tysiąclecia 3a, 64-300 Nowy Tomysł
27	Ośrodek Szkolno-Wychowawczy DLA DZIECI NIESŁYSZĄCYCH im. Józefa Sikorskiego, ul. Bydgoska 4a, 61-127 Poznań
28	Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej im. Zbigniewa Tylewicza w Poznaniu, ul. Szamarzewskiego 78/82, Poznań

29	Zespół Szkół Zawodowych nr 2 im. Janusza Korczaka, 61-663 Poznań, ul. Żniwna 1
30	Dom Młodzieży im. św. Dominika Savio, 60-625 Poznań, ul. Wojska Polskiego 53a
31	Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień Bratkowski Cichocka Matuszczak Lehmann sp.j., 61-841 Poznań, Plac Kolegiacki 12
32	Warsztat Terapii Zajęciowej Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi, 64-500 Szamotuły, ul. Lipowa 27
33	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, 64-000 Kościan, ul. Kościelna 5a
34	Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień Bratkowski Cichocka Matuszczak Lehmann sp.j., 61-841 Poznań, Plac Kolegiacki 12
35	Warsztat Terapii Zajęciowej Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi, 64-500 Szamotuły, ul. Lipowa 27
36	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, 64-000 Kościan, ul. Kościelna 5a
37	V Liceum Ogólnokształcące im. Klaudyny Potockiej, ul. Zmartwychwstańców 10, 61-501 Poznań
38	Zespół Szkół Licealno-Technicznych, ul. 28 Czerwca 1956 r., 61-441 Poznań
39	Akademia Edukacji Montesori, Małpi Gaj Przedszkole Specjalne, ul. Drewiańska 10/69, 61-614 Poznań
40	Zespół Szkół Specjalnych nr 103 im. Marii Grzegorzewskiej, 60-345, ul. Rycerska 43
41	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, 64-300 Nowy Tomyśl, ul. Emilii Szanieckiej 1
42	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, ul. Zacisze 1, 67-400 Wschowa

Lista interesariuszy zewnętrznych obejmuje następujące podmioty:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Tomyślu, ul. Poznańska 30, 64-300 Nowy Tomyśl;
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Tomyślu, ul. Józefa Piłsudskiego 8, 64-300 Nowy Tomyśl;
3. I Akademińska Szkoła w Nowym Tomyślu, os. Północ 37 a, 64 – 300 Nowy Tomyśl;
4. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nowym Tomyślu, ul. Szaniecka 1, 64-300 Nowy Tomyśl;
5. Prywatna Szkoła Podstawowa Mieszko, ul. Świerzawska 18, 60-321 Poznań
6. Prywatne Liceum Ogólnokształcące Mieszko w Poznaniu, ul. Świerzawska 18, 60-321 Poznań
7. Szkoła Podstawowa w Jastrzębsku Starym, ul. Plac Kościelny 6, 64-334 Jastrzębsko Stare;
8. Urząd Miejski Gminy Rakoniewice, Os. Parkowe 1, 62-067 Rakoniewice;
9. Stowarzyszenie Pomoc Dzieciom, ul. Krystyny 30, 62-067 Rakoniewice;
10. Miejska i Powiatowa Biblioteka w Nowym Tomyślu, ul. Witosa 8, 64-300 Nowy Tomyśl;
11. Ośrodek Pomocy Społecznej w Rakoniewicach, os. Drzymały 25, 62-067 Rakoniewice;
12. Szkoła Podstawowa im. Królowej Jadwigi w Jerzykowie, ul. Spokojna 3, 62-007 Biskupice;
13. Zespół Szkół im. Gen. Dezyderego Chłapowskiego w Bolechowie, ul. Obornicka 1, 62-005 Owińska;

14. Stowarzyszenie Zespołu Williamsa ul. Poczтовая 6, 58-260 Poznań;
15. Fundacja Pomocna Mama, ul. Kordeckiego 30A/1, 60-144 Poznań;
16. Stowarzyszenie na Rzecz Edukacji Bezpieczeństwa i Profilaktyki „Prospołeczni”, ul. Śniadeckich 54, lok. 58, 60-774 Poznań;
17. Dom Pomocy Społecznej dla dzieci i Młodzieży prowadzony przez Zgromadzenie C.M.B.B. „Serafitki”, ul. Rocha 13, 61-142 Poznań;
18. Urząd Miasta Poznania, pl. Kolegiacki, 61-841 Poznań

Ćwiczenia terenowe weryfikują wiedzy teoretyczną i praktyczną nabytą przez studentów podczas wykładów i ćwiczeń, dają możliwość poznania instytucji, umożliwiając tym samym weryfikację wiedzy teoretycznej z rzeczywistością praktycznej działalności instytucji i placówek powołanych do opieki i pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych i społecznych.

Po zakończeniu każdej praktyki, studenci wypełniają ankiety oceny praktyki oraz ankiety oceny praktyki sporządzone przez zakładowego opiekuna praktyk. Ankiety te służą ewaluacji i ocenie zakładów pracy, gdzie realizowane są praktyki.

5.3. Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym Internetu, a także platformy e-learningowej, w przypadku, gdy na ocenianym kierunku prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) oraz stopień jej wykorzystania w procesie nauczania i uczenia się studentów, w szczególności w ramach kształcenia umiejętności praktycznych

Uczelnia, w tym Wydział Nauk Społecznych dysponuje zasobami materialnymi oraz infrastrukturą wspierającą proces kształcenia i związaną z technologiami informacyjno-komunikacyjnymi, do której należą:

- 1) Biblioteka PAM z informatycznym systemem bibliotecznym, który umożliwia zdalne przeglądanie katalogów, sprawdzenie dostępności książek, jak również ich rezerwowanie, przedłużanie terminu zwrotu, itp.,
- 2) materiały dydaktyczne udostępniane przez wykładowców w formie papierowej oraz elektronicznej (w zależności od potrzeb);
- 3) platforma do zajęć zdalnych ZOOM;
- 4) środki multimedialne pomocne w realizacji zajęć dydaktycznych;
- 5) system wirtualny dziekanat umożliwiający m.in. monitorowanie przebiegu procesu kształcenia indywidualnego studenta, monitorowanie efektywności kształcenia i wpisywania ocen przez wykładowców.

Ponadto studenci za pośrednictwem adresu poczty elektronicznej otrzymują od wykładowców i pracowników administracyjnych wszelkie informacje dotyczące poszczególnych zajęć (np. materiały dydaktyczne czy informacje organizacyjne).

Uczelnia posiada łącze internetowe we wszystkich budynkach, które użytkuje. Każdy student uprawniony jest do korzystania z zasobów łącza przy wykorzystaniu komputerów stacjonarnych dostępnych m.in. w Bibliotece PAM. Łącze internetowe jest wykorzystywane również przez prowadzących zajęcia i nauczycieli akademickich, którym udostępniona zostaje także infrastruktura WiFi z routerami pozwalającymi na swobodne korzystanie z internetu we wszystkich budynkach należących do infrastruktury Uczelni.

Zajęcia zdalne prowadzone są przez nauczycieli akademickich na platformie ZOOM zapewniającej odbywanie zajęć w czasie rzeczywistym. Każdy nauczyciel akademicki posiada indywidualny login i hasło do platformy ZOOM. Link do danych zajęć wykładowca ma obowiązek przekazać z należytym wyprzedzeniem staroście danego roku studiów oraz na adres e-mail danej grupy studentów. Nad prawidłowym działaniem platformy ZOOM i organizacją zajęć dydaktycznych czuwa specjalnie do tego powołany Pełnomocnik Rektora ds. Platformy ZOOM. Nadzór nad terminowością i jakością prowadzonych zajęć zdalnych na platformie ZOOM sprawuje Dziekan Wydziału.

Nauczyciele akademicy Wydziału Nauk Społecznych PAM odbywają cyklicznie szkolenia z zakresu kształcenia na odległość: platformy do zajęć zdalnych ZOOM.

Platformą kształcenia na odległość jest platforma do zajęć zdalnych ZOOM, która pozwala na prowadzenie zajęć w czasie rzeczywistym.

Platforma ZOOM została wprowadzona w związku z ogłoszeniem stanu pandemii począwszy od marca 2020 r. Nauczyciele akademicy zarówno etatowi, jak i pozaetatowi odbyli cykl szkoleń w zakresie obsługi platformy ze wskazaniem jej funkcjonalności. Również w tym przypadku powołany został przez Rektora Uczelni Pełnomocnik ds. platformy ZOOM.

Nowi nauczyciele akademicy odbywają szkolenia indywidualne po zgłoszeniu Dziekanowi Wydziału chęci odbycia szkolenia.

Pełnomocnik ds. platformy ZOOM umawia się na indywidualne spotkanie z wykładowcą i przeprowadza szkolenie.

W każdym czasie nauczyciel akademicki może skontaktować się z Działem Informatycznym Uczelni, który pełni dyżury od wtorku do niedzieli w godzinach 9.00-15.00 w celu pomocy przy obsłudze platform kształcenia na odległość.

Na Wydziale Nauk Społecznych jest prowadzony na bieżąco monitoring funkcjonalności stosowanych platformy i narzędzi do nauczania zdalnego poprzez:

- Składanie uwag Pełnomocnikowi ds. platformy ZOOM;
- Składanie sugestii Dziekanowi Wydziału;
- Dyskusje w ramach Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia.

Uwagi zgłoszone przez nauczycieli akademickich są przekazywane na bieżąco do wiadomości Rektora tak, by na bieżąco wykorzystywać je w doskonaleniu kształcenia na odległość.

Przykłady działań doskonalących:

- Zakup dodatkowych dostępu do platformy zdalnej ZOOM;
- Zakup przez Uczelnię nowych komputerów;
- Zakup przez Uczelnię na wniosek nauczycieli akademickich słuchawek, mikrofonów, nowego oprogramowania komputerowego;
- Wyposażenie sali nr 201 ul. Bułgarska 55 w nowoczesny sprzęt do wideokonferencji;

- Dostosowanie wybranych sal dydaktycznych do prowadzenia zajęć zdalnych z terenu Uczelni na wniosek wykładowców.

Monitoring kształcenia na odległość odbywa się w drodze ankietyzacji anonimowej. Narzędzie służące do oceny kształcenia na odległość zarówno ze strony nauczycieli akademickich, jak i studentów nosi nazwę: *Kształcenie na odległość. Ankieta skierowana do studentów i wykładowców PAM*. Główne pytania badawcze obejmują następujące obszary:

- Jak ocenia Pan/i edukację w formie zdalnej (online)?
- Jakiego rodzaju problemów doświadczył/a Pan/i w trakcie edukacji zdalnej?
- Proszę zaznaczyć wszystkie odpowiedzi zgodne z Pani/a doświadczeniami.
- Jak ocenia Pan/i wsparcie ze strony uczelni w zakresie rozwiązywania problemów z dostępem do zajęć online?
- Jak ocenia Pan/i przygotowanie wykładowców/prowadzących zajęcia do prowadzenia zajęć w systemie zdalnej edukacji?
- Jaka część wykładowców była dobrze przygotowana (od strony technicznej) i dobrze radziła sobie z prowadzeniem zajęć w trybie zdalnej edukacji?
- Czy jest coś, co chciałaby/chciałby Pan/i zmienić w organizacji zdalnej edukacji? Jeśli tak, to proszę krótko opisać proponowaną/e zmianę/y
- Czy chciałaby/chciałby Pan/i nadal korzystać z edukacji zdalnej, nawet po zakończeniu pandemii?
- Z jakich powodów chciałaby/chciałby Pan/i nadal korzystać z edukacji formie zdalnej?
- Jakie są Pani/a zdaniem najważniejsze zalety zdalnej edukacji? Proszę wymienić od 1 do 3 zalet
- Jakie są Pani/a zdaniem najważniejsze wady zdalnej edukacji? Proszę wymienić od 1 do 3 wad
- W jakim stopniu wykładowcy korzystali z różnorodnych możliwości prezentowania materiałów (prezentacje, wirtualne tablice, zdjęcia, filmy itp.) podczas zdalnej edukacji?
- Jaka część wykładowców była nieprzygotowana (od strony technicznej) i nie radziła sobie z prowadzeniem zajęć w trybie zdalnej edukacji?

Pytania mają charakter zamknięty i otwarty. W tym drugim przypadku pozwalają na przekazanie przez studentów i nauczycieli akademickich własnych sugestii co do oczekiwanego poziomu kształcenia na odległość. Wyniki ankiet są przedmiotem analizy Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia.

5.4. Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowane do potrzeb studentów z niepełnosprawnością

W celu dostosowania infrastruktury Uczelni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w budynku przy ul. Świerzawskiej 18 oraz w budynku przy ul. Bułgarskiej 55 zainstalowane zostały windy. W ostatnim czasie zostały podjęte prace związane z nadbudową o jedną kondygnację budynku na ul. Bułgarskiej 55 celem podniesienia jakości zajęć dydaktycznych.

Wszystkie sale wyposażone są w rzutniki multimedialne, na których są prezentowane treści wykładu, co jest doskonałym ułatwieniem dla osób z niepełnosprawnością słuchu. Ponadto wykładowca ma możliwość korzystania ze sprzętu nagłośniającego salę (w przypadku studentów słabosłyszących).

Studenci z niepełnosprawnością mają możliwość uczestniczenia w zajęciach dydaktycznych wraz ze swoim opiekunem (małżonkiem, rodzicem), który wspomaga studenta w procesie dydaktycznym lub w sprawach administracyjnych.

Wspierając studentów niewidomych i słabowidzących w Bibliotece uczelni (Czytelnia) stworzono stanowiska komputerowe z elektroniczną lupą powiększającą obraz na ekranie komputera oraz stanowisko z autolektorem.

Dodatkowo w Bibliotece PAM znajduje się wyodrębniony księgozbiór dla osób z niepełnosprawnością, w tym słowniki mimiczne, książki pisane językiem Braille'a, książki z powiększoną czcionką.

Osoby z niepełnosprawnością mają możliwość uczestnictwa w kursie języka migowego.

Uczelnia uczestniczyła w programie Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, którego celem jest dostosowanie uczelni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami skutkujące likwidacją barier w dostępie do studiów. W ramach programu:

- wyznaczono pełnomocnika Rektora ds. osób z niepełnosprawnościami;
- zorganizowano cykl szkoleń dla kadry dotyczących rozpoznania i współpracy z osobami z niepełnosprawnościami;
- wykładowcy i pracownicy Uczelni wzięli udział w warsztatach organizowanych przez Uniwersytet Jagielloński na temat usuwania barier architektonicznych oraz współpracy pełnomocnika ds. osób z niepełnosprawnościami z wykładowcami i studentami;
- wyposażono stanowiska komputerowe do pracy dla osób różnymi typami niepełnosprawności;
- wybudowano windę dla osób z niepełnosprawnością ruchową w budynku na ul. Bułgarskiej 55;
- trwa proces inwestycyjny – budowa windy dla osób z niepełnosprawnością w Domu Sportowca w Kwiejcach.

5.5. Dostępność infrastruktury, w tym oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej

Uczelnia, w tym Wydział Nauk Społecznych, podobnie jak w przypadku technologii informacyjno-komunikacyjnych, dysponuje infrastrukturą wspierającą proces kształcenia i jednocześnie umożliwiającą studentom pracę własną zarówno na terenie Uczelni (Biblioteka PAM – Czytelnia), jak i z domowego zacisza poprzez korzystanie z udogodnień systemowych i informatyczno-komunikacyjnych, które zdecydowanie bardziej są preferowane przez studentów, co daje się zaobserwować na podstawie liczby osób korzystających z pracy własnej na miejscu w Uczelni i osób wykorzystujących narzędzia informatyczne. Należą do nich przede wszystkim:

- a) zasoby biblioteczne,
- b) materiały dydaktyczne udostępniane przez wykładowców w formie papierowej oraz elektronicznej,
- c) platforma do zajęć zdalnych ZOOM,
- d) środki multimedialne pomocne w realizacji zajęć dydaktycznych.

Studenci, także za pośrednictwem adresu poczty elektronicznej, otrzymują od wykładowców wszelkie informacje dotyczące poszczególnych zajęć, w tym np. materiały dydaktyczne czy informacje organizacyjne, co ułatwia im proces kształcenia w zakresie ich indywidualnego rozwoju. Zdalny kontakt z wykładowcą poprzez platformę ZOOM. Uczelnia posiada łącze internetowe we wszystkich budynkach, co również pozwala studentom na swobodne realizowanie zadań w ramach pracy własnej właściwie z każdego miejsca.

5.6. System biblioteczno-informacyjny uczelni, w tym dostęp do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz zakresie dostosowanym do potrzeb wynikających z procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, w tym w szczególności dostęp do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach

Przez cały rok akademicki studenci kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* mają zapewniony dostęp do Biblioteki PAM. Biblioteka PAM ma swoją siedzibę przy ul. Świerzawskiej 18, wejście „B”, pokój 024. Składa się z biblioteki i czytelnicy dostępnej dla czytelników pięć dni w tygodniu. Wyposażona w 6 komputerów z dostępem do internetu, drukarkę, skaner i ksero- jest doskonałym zapleczem do zgłębiania wiedzy. Biblioteka jest wyposażona w odrębne stanowiska dla studentów z niepełnosprawnościami posiadające zainstalowane specjalne urządzenia ułatwiające czytanie na ekranie komputera tzw. lupy, jak również auto-lektora wspomagającego czytanie.

Ze zbiorów biblioteki korzystają nie tylko studenci, słuchacze studiów podyplomowych, nauczyciele akademicy i pracownicy administracyjni PAM, ale również prezencyjnie w czytelnicy studenci innych uczelni.

Biblioteka PAM zapewnia możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych oraz z elektronicznych zasobów wiedzy, w szczególności z Wirtualnej Biblioteki Nauki i Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych *Academica*.

1. Zbiory:

Biblioteka PAM jest placówką naukowo-dydaktyczną, która gromadzi zbiory o charakterze uniwersalnym ze szczególnym uwzględnieniem dyscyplin naukowych zgodnych z profilem Uczelni.

Zakres merytoryczny księgozbioru obejmuje szeroko rozumiane: prawo, administrację, pedagogikę, oświatę, edukację, wychowanie, psychologię, socjologię, filozofię, etykę, religioznawstwo, psychologię społeczną, zarządzanie i marketing, public relations, sport i kulturę fizyczną, nauki medyczne i podręczniki do nauki języków obcych. Zakres tematyczny literatury jest systematycznie poszerzany i ma na celu zabezpieczenie procesu naukowo-dydaktycznego PAM.

Na Uczelni funkcjonuje Rada Biblioteczna, której zadaniem jest nadzorowanie polityki gromadzenia księgozbioru. Analizowana jest zasadność dokonywanych zakupów oraz merytoryczna przydatność prenumerowanych czasopism.

Księgozbiór wydawnictw zwartych Biblioteki PAM liczy ogółem **23 161** woluminów. Uzupełniony jest przez **94** tytuły wydawnictw ciągłych w formie drukowanej i **68** tytułów czasopism online. Do dyspozycji studentów są pełnotekstowe bazy danych pozyskane w

ramach projektu Wirtualna Biblioteka Nauki oraz wykupiona licencja prawniczej bazy LEX SIGMA i Archiwa Via Medica (Pielęgniarstwo) – czasopisma on-line.

Dla studiów na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* zgromadzono **2707** tytuły książek, co stanowi **8121** egzemplarzy książek, które pozwolą na prowadzenie procesu dydaktycznego dla poszczególnych zajęć.

Do dyspozycji studentów poprzez link do Wirtualnej Bazy Nauki (<http://www.wbn.edu.pl/>) pozostają następujące źródła:

- Wybrane czasopisma Freedom Collection, w tym 1615 tytułów bieżących z rocznikami od 1995 oraz 181 tytułów archiwalnych, 19 czasopism z grupy Cell i 4 czasopisma z grupy Lancet oraz książki: 1712 monografii z lat 2013 r. i 2014 r. oraz 803 wolumeny serii książkowych lub poradnikowych z lat 2011-2015,
- Springer Link – Czasopisma, w tym 2235 tytuły bieżące ze wszystkimi dostępnymi rocznikami oraz 392 tytuły archiwalne, archiwum serii książkowych (10.430 wolumenów), 16.653 książek wydanych w latach 2004, 2005 i 2009-2011, 9.492 książki z 2017 r., 10.026 książek z 2018 r. oraz 10.417 książek z 2019 r.,
- Wiley Online Library – Czasopisma Full Collection 2019, w tym 1405 tytułów bieżących z rocznikami od 1997 oraz 2450 książek wydanych w latach 2009 i 2015,
- nature.com – Czasopismo Nature, roczniki od 2010 r.,
- sciencemag.org – Czasopismo Science, roczniki od 1997 r.,
- E-czasopisma – Wyszukiwarka czasopism dostępnych w ramach licencji krajowych,
- E-książki – Przeglądarka dziedzinowa i wyszukiwarka książek dostępnych w ramach licencji krajowych,
- Infona –Archiwum krajowe wraz z bieżącymi zasobami i codzienną aktualizacją czasopism Elsevier, Springer i Wiley, książki Springer z lat 2004, 2005 i 2009-2011 oraz książki Wiley z lat 2009 i 2015, ponadto archiwa licencji konsorcyjnych ACS i IEEE oraz otwarte zasoby polskie,
- Ebsco – Czasopisma naukowe i książki różnych wydawców, gazety i inne publikacje.

W semestrze letnim roku akademickiego 2022/2023 została powołana Czytelnia Testów Psychologicznych. Zgodnie z *Regulaminem Czytelni Testów Psychologicznych PAM*, testy psychologiczne, podręczniki i pomoce do testów są chronione prawami autorskimi. Testy psychologiczne, podręczniki i pomoce do testów są udostępniane studentom figurującym na aktualnej liście studentów i po okazaniu legitymacji studenckiej. Testy psychologiczne, podręczniki i pomoce do testów są udostępniane również pracownikom naukowo-dydaktycznym PAM. Niedopuszczalne jest kopiowanie testów psychologicznych, podręczników, kluczy do testów. W wypadku zniszczenia, bądź uszkodzenia testów, podręczników lub pomocy do testów, korzystający ma obowiązek dostarczyć identyczny egzemplarz albo zwrócić równowartość pieniężną za zniszczony materiał.

Wypożyczanie zestawów testowych, podręczników i pomocy do testów dla celów dydaktycznych i naukowych jest możliwe tylko dla etatowych pracowników naukowo-dydaktycznych prowadzących zajęcia pod warunkiem, że dany pracownik posiada uprawnienia do korzystania z danej kategorii testu lub certyfikat do korzystania z konkretnego testu. Czas wypożyczenia jest ustalany indywidualnie, zgodnie z aktualnym zapotrzebowaniem dydaktycznym na dany test.

Studenci mogą korzystać z arkuszy testowych testów w wersji papierowej lub licencji dostępowych testów elektronicznych zakupionych przez Czytelnię Testów poza Czytelnią wyłącznie w ramach prowadzonych zajęć pod opieką osoby posiadającej uprawnienia do korzystania z danej kategorii testów, lub konkretnego testu.

Zakup podręczników i pomocy do testów oraz arkuszy testowych do zajęć dydaktycznych jest dokonywany na początku każdego semestru, na podstawie specyfikacji przygotowanej przez osoby prowadzące zajęcia. Zakupu dokonuje Czytelnia Testów na podstawie zlecenia podpisanego przez osobę uprawnioną do zakupu danego testu. Zakup zestawów testowych, w tym arkuszy testowych jest dokonywany z puli środków przypisanych do kierunku psychologia ze sklepu Pracowni Testów Psychologicznych PTP i sklepów innych wydawców testów, na podstawie zlecenia podpisanego przez pracowników etatowych prowadzących zajęcia na kierunku psychologia, zgodnie z kategoryzacją uprawnień do zakupu testów (A, A+, B1, B2, C) określoną przez Komisję ds. Testów Psychologicznych Polskiego Towarzystwa Psychologicznego. Te same zasady dotyczą wersji papierowych i wersji elektronicznych testów.

Warunkiem korzystania z testów psychologicznych, podręczników oraz pomocy do testów przez pracowników i studentów PAM jest wypełnienie wniosku. Wypełniony wniosek należy dostarczyć w wersji drukowanej do dyżurującego w Czytelni Testów. W ramach wniosku studenci zobowiązani są do uzyskania zgody opiekuna naukowo-dydaktycznego na korzystanie z danego narzędzia pomiaru. Studenci mają dostęp do materiałów przez okres semestru, w którym odbywa się kurs, w trakcie którego wykorzystywany jest dany materiał testowy.

Opiekunem naukowo-dydaktycznym studenta jest osoba prowadząca przedmiot, w ramach którego studenci korzystają będą z wybranej pozycji testowej. Każdy student PAM ma prawo do otrzymania bezpłatnie po jednym arkuszu wersji papierowej testu wymaganego przez wykładowców w ramach prowadzonych zajęć lub do otrzymania po jednej licencji dostępowej wersji elektronicznej testu. Arkuszy testowych w wersji papierowej ani licencji dostępowych testów elektronicznych nie wolno udostępniać osobom trzecim.

Studenci przygotowujący projekty badawcze do prac dyplomowych zakupują testy psychologiczne, które są dostępne w księgarni Pracowni Testów Psychologicznych PTP (www.practest.com.pl). Zakup testów poprzedzony być musi uzyskaniem upoważnienia od promotora pracy, posiadającego dyplom psychologa lub uprawnienia do korzystania z konkretnej kategorii testów lub certyfikat do korzystania z konkretnego testu. Upoważnienie musi zostać poświadczony przez sekretariat Uczelni (pieczęć i podpis pracownika Sekretariatu).

Użytkownicy Czytelni Testów są zobowiązani do zapoznania się z regulaminem i podpisania odpowiedniej Deklaracji podczas pierwszej wizyty w Czytelni Testów. Godziny otwarcia Czytelni Testów są ustalane na początku każdego semestru danego roku akademickiego.

2. Gromadzenie:

Gromadzenie literatury odbywa się poprzez planowe zakupy, dary i wymianę międzybiblioteczną wydawnictw własnych.

W polityce gromadzenia zbiorów wielką wagę przykładają się do bieżących nabytków. Systematycznie analizujemy polski rynek wydawniczo-księgarski. Zakupy dokonywane są w oparciu o literaturę programową podstawową i uzupełniającą (szczegółowe treści programowe pozwalające na uzyskanie efektów uczenia się), bezpośrednie zamówienia nauczycieli akademickich i studentów oraz katalogi oferty wydawniczej księgarń, hurtowni i wydawnictw.

Wymiana międzybiblioteczna obejmuje: Bibliotekę Uniwersytecką i Bibliotekę Raczyńskich w Poznaniu, a także z Biblioteką Główną AWF im. J. Kukuczki w Katowicach, Bibliotekę i Wydawnictwo Wyższej Szkoły Zarządzania w Gdańsku, Bibliotekę Gnieźnieńskiej Wyższej Szkoły Humanistyczno-Menedżerskiej „Millenium”, Bibliotekę Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie, Bibliotekę Szczecińskiej Szkoły Wyższej Collegium Balticum, Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Raciborzu oraz UAM Collegium Europeanum Gnesense w Gnieźnie, oraz Wydziałem Nauk Politycznych i Dziennikarstwa w Poznaniu.

Biblioteka PAM prowadzi również ścisłą współpracę z Wydawnictwem Naukowym PAM w Poznaniu, które stwarza możliwość prezentacji dorobku naukowego pracowników badawczo-dydaktycznych Uczelni.

3. Udostępnianie:

Księgozbiór podzielono na dwie zasadnicze części:

- księgozbiór podstawowy dostępny w czytelni – tworzą go czasopisma, słowniki, encyklopedie, wydawnictwa informacyjne oraz pojedyncze egzemplarze każdego tytułu znajdującego się w zbiorach,
- księgozbiór do wypożyczenia na zewnątrz.

Biblioteka posiada zbiór literatury wydzielony jako Księgozbiór Specjalny, a utworzony z myślą o studentach niepełnosprawnych Uczelni.

Dla ułatwienia korzystania z całych zasobów biblioteki rozbudowana została strona internetowa. Zawiera nie tylko katalog on-line zbiorów własnych, ale także katalogi innych bibliotek naukowych, bibliotek cyfrowych, zbiór czasopism on-line, podręczne słowniczki, atlasy oraz pomocnik tworzenia bibliografii załącznikowej, jak również przykłady poszczególnych opisów bibliograficznych według rodzaju źródła.

Studenci mogą zamawiać książki i przedłużać terminy zwrotów wypożyczeń poprzez pocztę elektroniczną.

Biblioteka prowadzi wypożyczenie międzybiblioteczne.

4. Działalność informacyjna:

Biblioteka PAM udziela informacji ustnej i pisemnej poprzez pocztę elektroniczną w zakresie:

- aktualnego stanu kont czytelników;
- informacji o zasobach biblioteki PAM;
- materiałów bibliograficznych do prac;
- obsługi wyszukiwarek internetowych;

- obsługi tekstowych i bibliograficznych baz danych;
- sposobów przeszukiwania informacji naukowej w internecie;
- tworzenia bibliografii załącznikowej;
- oferty wydawniczej Wydawnictwa PAM.

5. Działalność dydaktyczna:

Działalność dydaktyczna to przede wszystkim spotkania informacyjne dla studentów pierwszego roku, jak również praktyczna pomoc udzielana studentom w czytelni. Dla studentów rozpoczynających przygotowania do pisania pracy dyplomowej zorganizowane zostały spotkania z zakresu zbierania źródeł informacji do bibliografii oraz sposobu jej tworzenia. Przeprowadzane są indywidualne szkolenia w zakresie gromadzenia danych w oparciu o katalogi i bazy on-line. Organizowane coroczne profesjonalne szkolenia z obsługi pełno tekstowych baz danych pozwalają studentom na kompetentne wykorzystywanie światowych zasobów nauki, a jednocześnie uzyskiwanie urzędowych certyfikatów.

Do dyspozycji studentów PAM poprzez link do Wirtualnej Bazy Nauki (<http://www.wbn.edu.pl/>) pozostają następujące źródła:

- Wybrane czasopisma Freedom Collection, w tym 1615 tytułów bieżących z rocznikami od 1995 oraz 181 tytułów archiwalnych, 19 czasopism z grupy Cell i 4 czasopisma z grupy Lancet oraz książki: 1712 monografii z lat 2013 r. i 2014 r. oraz 803 wolumeny serii książkowych lub poradnikowych z lat 2011-2015,
- Springer Link – Czasopisma, w tym 2235 tytuły bieżące ze wszystkimi dostępnymi rocznikami oraz 392 tytuły archiwalne, archiwum serii książkowych (10.430 wolumenów), 16.653 książek wydanych w latach 2004, 2005 i 2009-2011, 9.492 książki z 2017 r., 10.026 książek z 2018 r. oraz 10.417 książek z 2019 r.,
- Wiley Online Library – Czasopisma Full Collection 2019, w tym 1405 tytułów bieżących z rocznikami od 1997 oraz 2450 książek wydanych w latach 2009 i 2015,
- nature.com – Czasopismo Nature, roczniki od 2010 r.,
- sciencemag.org – Czasopismo Science, roczniki od 1997 r.,
- E-czasopisma – Wyszukiwarka czasopism dostępnych w ramach licencji krajowych,
- E-książki – Przeglądarka dziedzinowa i wyszukiwarka książek dostępnych w ramach licencji krajowych,
- Infona –Archiwum krajowe wraz z bieżącymi zasobami i codzienną aktualizacją czasopism Elsevier, Springer i Wiley, książki Springer z lat 2004, 2005 i 2009-2011 oraz książki Wiley z lat 2009 i 2015, ponadto archiwa licencji konsorcyjnych ACS i IEEE oraz otwarte zasoby polskie,
- Ebsco – Czasopisma naukowe i książki różnych wydawców, gazety i inne publikacje.

Ponadto Uczelnia posiada dostęp do Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academica.

Szkoleniem bibliotecznym objęci są wszyscy studenci pierwszego roku. Dla studentów rozpoczynających przygotowania do pisania pracy dyplomowej organizowane są spotkania warsztatowe z zakresu zbierania źródeł informacji do bibliografii, sposobu jej tworzenia.

5.7. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, a także udział w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

W zakresie monitorowania oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej Wydział Nauk Społecznych PAM przeprowadza m.in. badania ankietowe w zakresie jakości kształcenia dotyczące zadowolenia studentów ze studiowania w Uczelni i jakości kształcenia. Podstawowym celem przeprowadzonego badania jest poznanie opinii studentów na temat przebiegu procesu kształcenia na Wydziale Nauk Społecznych PAM. Studenci są pytani m.in. o efektywność działania administracji Uczelni, poziom prowadzonych zajęć dydaktycznych, jakość i przepływ udostępnianych informacji czy infrastrukturę. Cele szczegółowe badania koncentrują się na takich aspektach jak poznanie subiektywnej opinii studentów dotyczącej funkcjonowania poszczególnych struktur Uczelni zarówno związanych z administracją, jak i zajęciami dydaktycznymi.

Ww. badanie zostało zaprojektowane w formie kwestionariusza ankiety, uzupełnianego podczas zajęć dydaktycznych przez studentów w formie tradycyjnej po to, aby uzyskać jak największą liczbę wyników. Na podstawie przeprowadzonych badań wyciągane są wnioski i formułowane rekomendacje, mające na celu polepszenie warunków studiowania na Wydziale Nauk Społecznych PAM.

W obiektach przy ul. Bułgarskiej 55 i ul. Świerzawskiej 18 co roku w okresie wakacyjnym sprawdzany jest stan bazy dydaktycznej. Uczelnia przeprowadza systematycznie remonty i usprawnienia w funkcjonowaniu bazy dydaktycznej poprzez naprawę mebli, zakup tablic interaktywnych, malowanie sal i korytarzy oraz modernizację sieci informatycznej.

Ponadto na podstawie Zarządzenia Dziekana Wydziału Nauk Społecznych PAM wprowadzono cykliczną procedurę oceny zasobów materialnych i infrastruktury dydaktycznej jako jednego z czynników warunkujących wysoką jakość kształcenia na Wydziale.

Podmiotem dokonującym oceny są studenci oraz pracownicy dydaktyczni Wydziału.

Przedmiotem oceny zasobów materialnych są:

- a) stan techniczny pomieszczeń dydaktycznych,
- b) wyposażenie i stan środków audiowizualnych i innych pomocy dydaktycznych,
- c) wyposażenie w sprzęt komputerowy, jego stan techniczny,
- d) zasoby Biblioteki PAM i ich dostępność,
- e) czystość, higiena i estetyka pomieszczeń oraz otoczenia budynku,
- f) ocena środków wsparcia dla studentów.

Ocena dokonywana jest metodą ankiety anonimowej, nie rzadziej niż raz do roku. Dziekan Wydziału dokonuje zbiorczego zestawienia wyników ankiet i przekazuje je Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia.

Po uzyskaniu opinii Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia Dziekan Wydziału podejmuje stosowne działania korygujące lub występuje z wnioskiem do Rektora PAM w celu zapewnienia optymalnego poziomu zasobów materialnych.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

.....
Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

1. zakresu i form współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami oraz jej wpływu na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację, w tym realizację praktyk zawodowych,
2. sposobów, częstości i zakresu monitorowania, oceny i doskonalenia form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	BRAK ZALECEŃ	-----

6.1. Zakres i formy współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami oraz jej wpływ na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację, w tym realizację praktyk zawodowych

PAM podejmuje współpracę z różnymi podmiotami (gospodarczymi, badawczo-rozwojowymi i z otoczenia społeczno-gospodarczego) funkcjonującymi w obszarach pokrywających się z kierunkiem *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* oraz z grupami specjalistycznych zajęć zawodowych (specjalność) (do wyboru) realizowanymi w procesie kształcenia na tym kierunku.

Ważnym aspektem ww. współpracy jest wyposażanie studentów w narzędzia niezbędne do podniesienia ich atrakcyjności na rynku pracy, jak również umożliwienie podmiotom pozyskania dobrze przygotowanych kandydatów na pracowników. Nierzadko studenckie praktyki zawodowe są załączkiem kariery zawodowej studenta.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym obejmuje swym zakresem nie tylko zapewnianie jakości kształcenia i rozwoju współpracy na rzecz aktywnej edukacji dla potrzeb kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* oraz problematyki dydaktycznej i naukowej, w tym wymianę doświadczeń z zakresu organizacji różnego rodzaju przedsięwzięć. Dotyczy również obustronnej promocji i obejmowania patronatem honorowym przedsięwzięć naukowych, wykładów specjalnych, konferencji i sympozjów.

Zakres współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym określa Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Społecznych PAM. W trosce o zapewnienie wysokiej jakości kształcenia programy studiów i harmonogramy realizacji programów studiów oraz efekty uczenia się przekazywane są interesariuszom zewnętrznym pełniącym rolę opiniodawczo-doradczą i konsultacyjną.

Interesariusze zewnętrzni powoływani są spośród przedstawicieli podmiotów zainteresowanych jakością kształcenia studentów m.in. na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia*. Interesariusze zewnętrzni mogą wydawać opinie i sugestie dotyczące programów studiów i harmonogramów realizacji programów studiów oraz efektów uczenia się oraz szeroko pojętej jakości kształcenia:

- podczas posiedzeń interesariuszy organizowanych przez Wydział Nauk Społecznych PAM,
- w bezpośrednich konsultacjach z Dziekanem Wydziału lub osobą przez niego upoważnianą,
- w drodze pisemnej.

Posiedzenia interesariuszy zewnętrznych odbywają się nie rzadziej niż 1 raz w semestrze. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi ma miejsce:

- podczas zajęć ujętych w programie studiów oraz harmonogramie realizacji programu studiów;
- podczas wymiany wiedzy w trakcie organizowanych przez Wydział Nauk Społecznych konferencji, sympozjów, dni otwartych;
- podczas spotkań poświęconych realizowaniu praktyk zawodowych;
- poprzez bezpośredni udział w realizacji efektów uczenia się w ramach poszczególnych grup zajęć ujętych w programie studiów oraz harmonogramie realizacji programu studiów.

Procedura zatwierdzania i zmiany programów studiów na Wydziale Nauk Społecznych PAM na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* przebiega kilkuetapowo:

Etap 1. Zainicjowanie zmiany programu studiów

Do podmiotów inicjujących zmiany w programach studiów należą:

- nauczyciele akademicki;
- studenci;
- interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni;
- Rada Wydziału.

Po zakończeniu każdego roku akademickiego nauczyciele akademicki są proszeni przez Dziekana Wydziału o uwagi co do obowiązującego programu studiów. Nauczyciele akademicki etatowi oraz zatrudnieni na podstawie umów cywilnoprawnych dzielą się swoimi spostrzeżeniami co do sekwencji zajęć w programie studiów, wymiaru zajęć wykładowych, ćwiczeniowych, konwersatoryjnych oraz w ramach kształcenia na odległość. Wszystkie uwagi zgłaszane przez nauczycieli akademickich mailowo lub ustnie są odnotowywane przez Prodziekanów.

Drugim podmiotem inicjującym są studenci, którzy za pośrednictwem starosty roku zgłaszają do Władz Wydziału swoje uwagi co do wymiaru zajęć, form zajęć oraz kształcenia na odległość. Najczęściej takie uwagi są zgłaszane podczas dyżuru Dziekana i Prodziekanów i odnotowywane.

Również w ramach spotkań z Radą Pracodawców i poszczególnymi interesariuszami z otoczenia społeczno-gospodarczego przedstawiane są sugestie co do ewentualnych korekt w programie studiów na danym kierunku.

Wszystkie ww. uwagi są następnie przedstawiane informacyjnie na posiedzeniu Rady Wydziału i dyskutowane.

Etap 2. Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia

Zgłoszone przez wskazane powyżej podmioty inicjujące uwagi do programów studiów są w etapie 2 dyskutowane na posiedzeniu Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia. Komisja opracowuje projekt zmian w programie studiów i przedstawia do wiadomości Dziekana. W posiedzeniu Komisji uczestniczą obowiązkowo studenci.

Etap 3. Wprowadzenie punktu dotyczącego zmiany w programie studiów do porządku posiedzenia Senatu PAM

Dziekan Wydziału zgłasza do Rektora PAM wniosek o wprowadzenie do porządku posiedzenia Senatu punktu pt. zmiany w programie studiów dla danego kierunku. Do wniosku zostaje załączony projekt zmian w programie studiów tak, by mogli zapoznać się z dokumentem Senatorowie oraz przedstawiciele Samorządu Studenckiego.

Etap 4: Podjęcie uchwały Senatu o wprowadzeniu zmian w programie studiów

Na posiedzeniu Senatu PAM dyskutowany jest punkt dotyczący zmian w programie studiów. Przed powzięciem uchwały Dziekan Wydziału prezentuje Senatorom oraz przedstawicielom Samorządu Studenckiego PAM proponowane zmiany i uzasadnia ich wprowadzenie. Następnie zarządzania jest dyskusja i po jej zakończeniu głosowanie nad uchwałą.

Etap 5: Zamieszczenie zmienionego programu studiów w BIP PAM.

6.2. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia form współpracy i wpływ jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji

Jedną z form współpracy Wydziału Nauk Społecznych PAM z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami przyjmuje postać podpisanych porozumień i realizacji ustaleń w nich zawartych. Wybrani przedstawiciele podmiotów gospodarczych powołani zostają do Rady Pracodawców, której głównym zadaniem jest ocena praktycznego kształcenia studentów na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia*.

Obszarem wspólnych działań z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami jest partycypowanie w procesie zapewnienia jakości kształcenia w Uczelni. Pracodawcy w ww. Radzie Pracodawców jako kolegiałnym organie doradczym Dziekana Wydziału Nauk Społecznych wyrażają opinie m.in. w sprawach zapotrzebowania rynku na kwalifikacje zawodowe i umiejętności przyszłych absolwentów, a także zakładanych do osiągnięcia efektów uczenia się. Poprzez opiniowanie, zgłaszanie wniosków i czynny udział w naradach mają realny współdział w kształtowaniu i dostosowywaniu do aktualnych potrzeb rynku, zarówno programów, jak i koncepcji kształcenia w ramach grup specjalistycznych zajęć zawodowych (specjalność) (do wyboru) na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia*.

Ścisła współpraca obejmuje również pozyskiwanie, gromadzenie i przekazywanie środowisku akademickiemu wiedzy praktycznej związanej z przyszłymi miejscami pracy

absolwentów. Odbywa się to w procesie dydaktycznym, realizowanych w miejscach służących nabywaniu przez studentów umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych. Ma to niejednokrotnie miejsce w środowisku pracodawców, tzn. różnego rodzaju instytucjach, ale również w jednostkach uczelnianych innych niż jednostka macierzysta, związanych z kierunkiem *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia*.

Kolejną formą współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami w zakresie realizacji procesu kształcenia jest przyjmowanie studentów Wydziału Nauk Społecznych na praktyczne zajęcia oraz studenckie praktyki zawodowe, których celem jest realizacja procesu kształcenia pod kątem praktycznego przygotowania studentów do przyszłego zawodu, zdobycia umiejętności i kompetencji społecznych będących jednocześnie elementem procesu kształcenia, na którego formę, koncepcję i realizowany program realny wpływ ma Rada Pracodawców.

Obecnie dzięki istniejącej współpracy możliwości zorganizowania miejsc praktyk przez Wydział Nauk Społecznych PAM przewyższają zapotrzebowanie ze strony studentów. Niemniej Wydział stara się zawierać nowe porozumienia, aby oferta ze strony Wydziału w tym zakresie była jeszcze bardziej atrakcyjna dla studentów, a przede wszystkim, aby merytorycznie odpowiadała kierunkowi studiów i realizowanymi na nim grupami specjalistycznych zajęć zawodowych (specjalność).

Współpraca Uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami w zakresie realizowania praktyk zawodowych ma na celu umożliwienie studentom weryfikacji posiadanej wiedzy z jej zastosowaniem w konkretnych podmiotach.

Studenci PAM na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* stosownie do wybranej grupy specjalistycznych zajęć zawodowych (specjalność) (do wyboru) realizują praktyki zawodowe m.in. w:

Lp	Nazwa i adres instytucji
1	Zespół Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. Bolesława Chrobrego w Biskupicach, ul. Szkolna 2, 62-007 Biskupice
2	Szkoła Podstawowa im. ppłka Włodzimierza Kowalskiego w Gołańczy, ul. Klasztorna 3, 62-130 Gołańcz
3	Szkoła Podstawowa im dra Franciszka Witaszka, ul. Łukaszewicza 9/13, 60-726 Poznań
4	Szkoła Podstawowa nr 4 im. Jana Brzechwy w Swarzędzu Os. Kościuszkowców 4, 62-020 Swarzędz.
5	Szkoła Podstawowa nr 10 im. Arkadego Fiedlera, ul. Bosa 9, 60-125 Poznań
6	Szkoła Podstawowa nr 84 im. Tadeusza Kościuszki w Poznaniu, ul. Św. Szczepana 3, 61-465 Poznań
7	Szkoła Podstawowa nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi im. H. Cegielskiego w Poznaniu, Os. Rusa 56, 61-245 Poznań
8	Szkoła Podstawowa nr 19 im. Stanisława Staszica, os. Oświecenia 1, 61-205 Poznań
9	Przedszkole nr 91 „Bajka” ul. Cześnikowska 19 A, 60-329 Poznań
10	Wielkopolski Samorządowy Zespół Placówek Terapeutyczno-Wychowawczych w Cerekwicy Nowej, 63-233 Jaraczewo
11	Stowarzyszenie Zespołu Williamsa ul. Poczтовая 6, 58-260 Poznań
12	Zespół Szkół Zawodowych nr 2 im. Janusza Korczaka, ul. Żniwna 1 61-663 Poznań
13	Przedszkole Miejskie nr 21 z Oddziałami Integracyjnymi i Oddziałami Specjalnymi im.

	Przyjaciół Kubusia Puchatka
14	Szkoła Podstawowa im. Obrońców Polskiego Morza w Lesznie, ul. Gabriela Narutowicz 57, 64-100 Leszno
15	Przedszkole nr 3 ul. Górki 5, środa Wlkp.
16	Niepubliczny Żłobek i Przedszkole Biotula ul. Mosińska 12, 62-060 Stęszew
17	Przedszkole „Leśna Polana” ul. Bułgarska 72 a, 60-321 Poznań
18	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Aleja Piasta 32, 77-400 Złotów
19	III Liceum Ogólnokształcące im. Juliusza Słowackiego, 64-100 Leszno, pl. Kościuszki
20	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, ul. Składowa 5, 64-800 Chodzież
21	Zespół Dziennych Domów Pomocy, ul. M. Konopnickiej 18, 60-771 Poznań
22	Miejskie Świetlice Socjoterapeutyczne, ul. Kilińskiego 17, 62-200 Gniezno
23	Powiatowy Urząd Pracy w Środzie Wielkopolskiej, ul. Kosynierów 46, 63-000 Środa Wielkopolska
24	Liceum Ogólnokształcące im. Powstańców Wielkopolskich w Środzie Wielkopolskiej
25	Liceum Ogólnokształcące im. Powstańców Wielkopolskich, ul. Ks. Kegla 1a, 63-000 Środa Wielkopolska
26	Komenda Powiatowa Policji w Nowym Tomyślu, ul. Tysiąclecia 3a, 64-300 Nowy Tomyśl
27	Ośrodek Szkolno-Wychowawczy DLA DZIECI NIESŁYSZĄCYCH im. Józefa Sikorskiego, ul. Bydgoska 4a, 61-127 Poznań
28	Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej im. Zbigniewa Tylewicza w Poznaniu, ul. Szamarzewskiego 78/82, Poznań
29	Zespół Szkół Zawodowych nr 2 im. Janusza Korczaka, 61-663 Poznań, ul. Żniwna 1
30	Dom Młodzieży im. św. Dominika Savio, 60-625 Poznań, ul. Wojska Polskiego 53a
31	Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień Bratkowski Cichocka Matuszczak Lehmann sp.j., 61-841 Poznań, Plac Kolegiacki 12
32	Warsztat Terapii Zajęciowej Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi, 64-500 Szamotuły, ul. Lipowa 27
33	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, 64-000 Kościan, ul. Kościelna 5a
34	Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień Bratkowski Cichocka Matuszczak Lehmann sp.j., 61-841 Poznań, Plac Kolegiacki 12
35	Warsztat Terapii Zajęciowej Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi, 64-500 Szamotuły, ul. Lipowa 27
36	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, 64-000 Kościan, ul. Kościelna 5a
37	V Liceum Ogólnokształcące im. Klaudivy Potockiej, ul. Zmartwychwstańców 10, 61-501 Poznań
38	Zespół Szkół Licealno-Technicznych, ul. 28 Czerwca 1956 r., 61-441 Poznań
39	Akademia Edukacji Montesori, Małpi Gaj Przedszkole Specjalne, ul. Drewniańska 10/69, 61-614 Poznań
40	Zespół Szkół Specjalnych nr 103 im. Marii Grzegorzewskiej, 60-345, ul. Rycerska 43
41	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, 64-300 Nowy Tomyśl, ul. Emilii Szanieckiej 1
42	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, ul. Zacisze 1, 67-400 Wschowa

Powyższe rodzaje współpracy pozwalają na udział interesariuszy zewnętrznych zarówno w programowaniu (opiniowanie, zgłaszanie wniosków, wskazywanie sugestii, propozycji, itp.),

jak i realizacji procesu kształcenia (np. zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe), a w tym w realizacji prac etapowych (np. zaliczeniowych, śródsesemestralnych, itp.).

Najczęstszą formą praktykowanej współpracy od strony Uczelni jest umożliwianie udziału jej przedstawicieli w przedsięwzięciach popularyzujących edukację. Z drugiej zaś strony to udział przedstawicieli pracodawców w konsultacjach związanych ze zmianą harmonogramu realizacji programu studiów na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* oraz szczegółowych treści programowych pozwalających na uzyskanie efektów uczenia się.

Dzięki współpracy Rada Pracodawców ma również możliwość sugerowania sposobu organizacji przez Uczelnię studiów podyplomowych, kursów dokształcających, szkoleń i kursów językowych dla pracowników instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, dla których zaproponowana oferta byłaby atrakcyjna. Instytucje otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawcy będący partnerami Uczelni mają również możliwość uczestnictwa w wybranych projektach naukowo-badawczych interesujących strony.

Wypełnianie wzajemnych zobowiązań i utrzymywanie relacji dotyczy też wzajemnej promocji, zamieszczania logotypów oraz informacji o nawiązanej i rozwijającej się współpracy, jak również dystrybucji materiałów promocyjnych.

Zakres zawartych z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawcami porozumień dotyczy nie tylko zasobów kadrowych, w tym wiedzy praktycznej i doświadczenia, ale również zaplecza tychże podmiotów, w tym ich infrastruktury udostępnianej do celów dydaktycznych. Proces kształcenia koordynowany jest zarówno ze strony Uczelni, ale również w ramach współpracy przez wyznaczonych, przygotowanych zawodowo opiekunów dydaktycznych po stronie pracodawców. Wszystkie te działania służą zarówno wzmocnieniu pozycji absolwentów Uczelni na rynku pracy, jak i dbałości o rozwój oraz poszerzanie wiedzy studentów w obszarach związanych z kierunkiem *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* oraz grupami specjalistycznych zajęć zawodowych (specjalność) (do wyboru) realizowanymi w ramach procesu kształcenia.

Zasady podejmowanej współpracy z podmiotami społeczno-gospodarczego, w tym pracodawcami dotyczą również realizacji projektów badawczo-rozwojowych i naukowo-badawczych. Obustronny wspólny udział w ich realizacji oparty jest na równoważnym zaangażowaniu i adekwatnych korzyściach dla obu stron. Udostępnianie ze strony Uczelni zasobów bibliotecznych, wiedzy naukowej wykładowców, umiejętności dydaktycznych oraz metodycznych w prowadzeniu procesów naukowo-badawczych, a ze strony podmiotów i instytucji zewnętrznych infrastruktury i zasobów wiedzy praktycznej, owocuje w postaci realizacji cennych pod względem naukowo-praktycznym projektów.

Współpraca instytucji społeczno-gospodarczych, w tym pracodawców z Uczelnią daje też możliwość uzyskania lub podwyższania kwalifikacji zawodowych swoich pracowników. Korzyścią płynącą niewątpliwie ze współpracy z Uczelnią jest dla środowiska otoczenia zewnętrznego, w tym gospodarczego, możliwość publikacji i rozpowszechnienia ofert praktyk przekazywanych przez instytucje za pomocą strony internetowej, kampanii e-mailingowej oraz tablice Biura Karier PAM.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

.....
Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

1. roli umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów),
2. aspektów programu studiów i jego realizacji, które służą umiędzynarodowieniu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w językach obcych,
3. stopnia przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych i sposobów weryfikacji osiągnięcia przez studentów wymaganych kompetencji językowych oraz ich oceny,
4. skali i zasięgu mobilności i wymiany międzynarodowej studentów i kadry,
5. udziału wykładowców z zagranicy w prowadzeniu zajęć na ocenianym kierunku,
6. sposobów, częstości i zakresu monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, jak również wpływu rezultatów umiędzynarodowienia na program studiów i jego realizację.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	BRAK ZALECEŃ	-----

7.1. Rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów).

Wydział Nauk Społecznych PAM czyni starania mające na celu stałe zwiększanie zakresu umiędzynarodowienia procesu kształcenia. Za pośrednictwem Władz Uczelni oraz koordynatora programu Erasmus Plus podejmowane są wysiłki nakierowane na wzmocnienie wsparcia mobilności międzynarodowej studentów oraz nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych Wydziału, a także tworzenie programów wymiany z uczelniami partnerskimi. W ostatnich latach sytuacja epidemiczna w wymiarze szerszym niż krajowa wyraźnie utrudniła bezpośrednią współpracę międzynarodową, co również miało wpływ na stopień umiędzynarodawiania procesu kształcenia na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia*.

Rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia wiąże się ściśle z koncepcją kształcenia i planami rozwoju kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* w zakresie działań zmierzających do:

- 1) zbudowania wysokiej jakości – atrakcyjnych dla cudzoziemców – programów studiów;
- 2) zawierania umów o współpracy z partnerami zagranicznymi;
- 3) zwiększenia liczby wspólnych projektów edukacyjnych i zawodowych realizowanych przez Uczelnię z zagranicznymi partnerami (m.in. wspólna organizacja międzynarodowych konferencji naukowych z partnerami z Europy Środkowo-Wschodniej);

- 4) zwiększenia grona cudzoziemców studiujących w Wydziale;
- 5) podnoszenia poziomu profesjonalizmu kadry akademickiej przez większe zaangażowanie w badania i projekty zawodowe oraz edukacyjne prowadzone z partnerami zagranicznymi;
- 6) stworzenia warunków mających przyciągnąć najlepszych studentów i naukowców zagranicznych;
- 7) zwiększenia mobilności międzynarodowej studentów i pracowników naukowych poprzez udział w programie Erasmus Plus.

Istotnym celem misji Uczelni i Wydziału Nauk Społecznych jest rozwijanie umiejętności praktycznej aplikacji wiedzy w odniesieniu do społecznych, edukacyjnych i ekonomicznych realiów życia zawodowego absolwentów oraz organizowanie studentom możliwości osobistego rozwoju i twórczego działania w różnych dziedzinach aktywności społecznej, poprzez sprawne i efektywne funkcjonowanie Uczelni w różnych obszarach jej działalności, w tym także związanej z rozwojem współpracy międzynarodowej, wreszcie także elastyczność i dążenie do wykorzystania nowych możliwości kształcenia poprzez prowadzenie badań i projektów zawodowych i upowszechnianie osiągnięć naukowych.

Spełnienie celów wynikających z misji Uczelni oraz Wydziału Nauk Społecznych umożliwiają m.in. międzynarodowe konferencje naukowe. Jako przykład można podać konferencję naukową zorganizowaną w języku angielskim z partnerem z Ukrainy, tj. National Aviation University pt. *Innovation Management in Marketing: Modern trends and strategic imperatives*. Niniejsza konferencja naukowa zaowocowała publikacją wydaną przez Wydawnictwo WSPiA (2018 r.) stanowiącą cenny materiał zarówno dla pracowników prowadzących badania, jak i dla studentów.

7.2. Aspekty programu studiów i jego realizacji, które służą umiędzynarodowieniu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w językach obcych

Wydział Nauk Społecznych PAM przywiązuje wagę do tych elementów w programie studiów, które służą umiędzynarodowieniu. Program studiów na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* został przygotowany w taki sposób, aby znalazły się w nim zajęcia, a w ich ramach treści o zakresie międzynarodowym. Przy realizacji programów studiów założono poszerzenie zakresu tematycznego zajęć o kwestie międzynarodowe, w tym śledzenie wyzwań współczesności i trendów globalizacyjnych. Jako przykład można wymienić takie zajęcia, jak:

- 1) *Problems and risks of the modern world*
(*Problemy i zagrożenia współczesnego świata*)
- 2) *Health education*
(*Edukacja zdrowotna*)
- 3) *Human resources management*
(*Zarządzanie zasobami ludzkimi*)
- 4) *Psychology of emotion and motivation*
(*Zarządzanie motywacją własną i innych*).

W celu umiędzynarodowienia programów studiów w ramach wymiany międzynarodowej Erasmus Plus opracowano program studiów w języku angielskim dla studentów objętych wymianą. Program zawiera zajęcia kompatybilne w swoich efektach z zajęciami na kierunkach pokrewnych w uczelniach partnerskich, co pozwala na swobodne transferowanie zdobytych punktów ECTS.

Ponadto Wydział Nauk Społecznych PAM zachęca studentów i pracowników do udziału w wymianie międzynarodowej Erasmus Plus, w konferencjach międzynarodowych (zwłaszcza organizowanych przez Uczelnię) oraz publikowania artykułów w językach obcych w wydawanych przez Wydawnictwo PAM publikacjach.

7.3. Stopień przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych i sposobów weryfikacji osiągnięcia przez studentów wymaganych kompetencji językowych oraz ich oceny

Stopień przygotowania studentów kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* do uczenia się w językach obcych podlega indywidualnej weryfikacji przed rozpoczęciem zajęć z lektoratów językowych (do wyboru język angielski lub język niemiecki), co pozwala na zdiagnozowanie kompetencji językowych każdego ze studentów. Efektem weryfikacji jest podział studentów na grupy różniące się wyjściowym stopniem zaawansowania znajomości języka obcego (A2 lub B1).

Weryfikacja osiągnięcia przez studenta wymaganych kompetencji językowych dokonywana się poprzez:

- egzaminy i kolokwia ustne i pisemne,
- aktywność podczas zajęć,
- testy sprawdzające,
- zadania indywidualne i grupowe,
- dyskusje i rozmowy w języku obcym,
- sprawdzanie znajomości tekstu obcego ze słuchu,
- zadania do przygotowania w czasie bez bezpośredniego udziału nauczyciela i studenta.

Szczegółowe sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się w zakresie znajomości języka obcego zawarte są w szczegółowych treściach programowych pozwalających na uzyskanie efektów uczenia się (sylabusie) dla lektoratu języka obcego.

7.4. Skala i zasięg mobilności i wymiany międzynarodowej studentów i kadry

PAM w ramach programu wymiany międzynarodowej stara się zapewnić jak najszerszą ofertę wyjazdów zagranicznych, stąd duża dbałość o stałe poszerzanie zakresu współpracy międzynarodowej z jednostkami zagranicznymi.

Od 2016 r. Uczelnia posiada akredytowaną kartę ECHE dla szkolnictwa wyższego i co roku startuje w konkursie o dofinansowanie ze środków programu Erasmus+ mobilności studenckich, dydaktycznych oraz administracyjnych.

Przed pandemią COVID-19 około 10 studentów wyjeżdżało na praktyki do krajów objętych programem ERASMUS +. Podobnie do Uczelni w ramach programu ERASMUS+

przyjeżdżali studenci z Hiszpanii z University of Oviedo na jeden semestr lub cały rok studiów.

W ramach porozumień o współpracy studenci m.in. kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* mogli realizować przyznane mobilności:

– **Czechy:**

1) Tomas Bata University in Zlin, Wydział Technologii (2017-2021):

- umowa w ramach programu Erasmus+.
- 10 miesięcy (2 studentów mogło wyjeżdżać na 1 semestr każdy lub 1 student na cały rok akademicki),

2) AKCENT College (2017-2021):

- umowa w ramach programu Erasmus+.
- 10 miesięcy (2 studentów wyjeżdża na 1 semestr każdy lub 1 student wyjeżdża na cały rok akademicki),

– **Hiszpania:**

1) University of Oviedo (2017-2021):

- umowa w ramach programu Erasmus+.
- 10 miesięcy (2 studentów mogło wyjeżdżać na 1 semestr każdy lub 1 student na cały rok akademicki),

2) University of A Coruña (2017-2021):

- umowa w ramach programu Erasmus+.
- 10 miesięcy (2 studentów mogło wyjeżdżać na 1 semestr każdy lub 1 student wyjeżdża na cały rok akademicki),

– **Słowacja:**

1) Matej Bel University (2017-2020):

- umowa w ramach programu Erasmus+.
- 20 miesięcy (4 studentów mogło wyjeżdżać na 1 semestr każdy lub 2 studentów na cały rok akademicki),
- 12 miesięcy (2 studentów mogło wyjeżdżać na 1 semestr każdy lub 1 student na cały rok akademicki),
- 15 miesięcy (3 studentów mogło wyjeżdżać na 1 semestr każdy).

Ponadto Uczelnia zawarła w 2018 r. porozumienie o współpracy z:

- STATE UNIVERSITY OF LIBRARY STUDIES AND INFORMATION TECHNOLOGIES, SOFIA, BULGARIA,

oraz w 2021 r. porozumienie o współpracy z:

- Donetsk National University of Economics and Trade Named After Mykhailo Tugan-Baranovsky.

Każdorazowo, przy podpisywaniu porozumień z uczelniami w ramach programu Erasmus Plus, pod uwagę brane są efekty uczenia się oraz kompatybilność programów nauczania, a podstawą do ich porównywania, jak również dokonywania zaliczeń kolejnych etapów studiowania studentom uczestniczącym w wymianie międzynarodowej jest system ECTS.

W Deklaracji Polityki ERASMUS+, PAM w ramach strategii umiędzynarodowienia programu kształcenia i jego realizacji wskazała na następujące cele strategiczne:

- zwiększenie mobilności pracowników i studentów poprzez organizację wyjazdów szkoleniowych i dydaktycznych, staży oraz praktyk,
- zwiększenie liczby kierunków prowadzonych w języku angielskim,
- podejmowanie działań mających na celu nawiązanie współpracy z kolejnymi uczelniami w krajach UE,
- zwiększenie mobilności studentów z niepełnosprawnościami,
- uczestnictwo w europejskich programach edukacyjnych,
- rozszerzenie możliwości odbywania praktyk w kolejnych państwach UE,
- pozyskiwanie zagranicznych ekspertów dydaktycznych,
- przestrzeganie polityki antydyskryminacyjnej oraz jej rozwój,
- rozszerzenie możliwości odbywania staży naukowych za granicą,
- promocja programu Erasmus+ poprzez organizowanie konferencji, seminariów, a także kursów przygotowawczych dla studentów i pracowników.

Wizyta monitorująca odbyła się 25 kwietnia 2018 r. Dotyczyła działań związanych z mobilnością edukacyjną w sektorze szkolnictwa wyższego programu Erasmus+.

Celem wizyty monitorującej było omówienie realizacji mobilności. Niniejsza wizyta miała charakter doradczy. Tematem rozmów były m. in. przyjęte w ANS rozwiązania organizacyjne związane z obsługą uczestników mobilności, dostępności informacji o programie, przejrzystości przyjętych zasad i procedur oraz respektowaniem przez Uczelnię postanowień wynikających z Karty Erasmusa dla szkolnictwa wyższego. Wizytę i jej efekty Narodowa Agencja oceniła pozytywnie.

Na początku każdego roku akademickiego Wydział Nauk Społecznych PAM prowadzi akcję informacyjno-promocyjną programu Erasmus+ zachęcając studentów i nauczycieli akademickich do mobilności naukowej.

Od 2016 r. Uczelnia uczestniczy w programie Erasmus+. W maju 2023 r. zakończono kolejny projekt o numerze 2020-1-PL01-KA103-078288, który trwał 4 lata. W trakcie realizacji projektu 14 studentów Uczelni wyjechało za granicę. Pandemia COVID-19 uniemożliwiła realizację zakładanej liczby wyjazdów studentów i wykładowców. Sprawozdanie z realizacji projektu zostało przesłane do Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji i zostało ocenione pozytywnie. Kategoria „Jakość realizacji projektu” została oceniona na 35 punktów z 40 możliwych, co oznacza, że program Erasmus+ należy do priorytetów Uczelni.

Uczelnia przygotowała i przesłała wniosek o dofinansowanie na kolejny projekt Erasmus+, który rozpocznie się w czerwcu 2024 r. W projekcie będą mogły wziąć udział 22 osoby.

Jednocześnie trwają prace nad pozyskaniem uczelni partnerskich. W najbliższym czasie zostaną podpisane umowy z Uniwersytetem miasta Pecz na Węgrach oraz z Uniwersytetem miasta Lejda (Niderlandy), które prowadzą studia związane z kierunkiem *pedagogika*.

7.5. Udział wykładowców z zagranicy w prowadzeniu zajęć na ocenianym kierunku

W Uczelni obowiązuje następująca procedura ubiegania się o dofinansowanie udziału w konferencjach międzynarodowych. Nauczyciel akademicki, który wyraża chęć wzięcia udziału w konferencji międzynarodowej może złożyć wniosek o dofinansowanie ze strony Uczelni. Pierwszym etapem jest złożenie wniosku o dofinansowanie do Dziekana Wydziału Nauk Społecznych celem zaopiniowania zgodności konferencji międzynarodowej z profilem działalności naukowo-dydaktycznej kierunku studiów. W kolejnym etapie wniosek jest przekazywany celem zaopiniowania do Rektora PAM. Pozytywna opinia ww. organów Uczelni stanowi podstawę decyzji w kwestiach finansowych Założyciela PAM. Istnieje możliwość uzyskania całościowego lub częściowego wsparcia finansowego Uczelni w wyjeździe zagranicznym. Nauczyciel akademicki po powrocie z konferencji międzynarodowej składa w Kwesturze Uczelni dokumentację określającą wysokość poniesionych kosztów celem rozliczenia. W ramach wyjazdu zagranicznego rozliczane są m.in. koszty związane z podróżą, wyżywieniem, noclegiem oraz opłatami konferencyjnymi. Nauczyciel akademicki jest zobowiązany do samodzielnej organizacji wyjazdu zagranicznego (zakup biletów, zakwaterowanie, rejestracja na konferencję).

Przedstawiciele Uczelni biorą aktywny udział w wielu konferencjach międzynarodowych. Jako przykład można podać:

Konferencje zagraniczne:

- 19-20.04.2017, Kijów, Ukraina, Kyiv National University of Culture and Arts, International Scientific and Practical Conference “Ukraine and the world: theoretical and practical aspects in the field of the international relations activity”, referat nt. Miejsce religii i filozofii w budowaniu płaszczyzny porozumienia międzynarodowego, (Ks. dr hab. Mirosław Michalski).
- 15–17.06.2017 – Udział w Kongresie Verein Deutsche Sprache (Kusel, Niemcy), (prof. dr hab. Bolesław Andrzejewski).
- 04–06. 09.2017 – organizacja i czynny udział w Drugim Kongresie Międzynarodowej Unii Języka Niemieckiego (ISPRUD), Mielno-Unieście (Referat: Zur Menschen- und Naturauffassung der deutsche Frühromantik), (prof. dr hab. Bolesław Andrzejewski).
- 12.04.2018 – Wykład w Ambasadzie RP w Bogocie, Kolumbia – „Polskie drogi ku tożsamości i niepodległości – refleksje filozoficzne”, (prof. dr hab. Bolesław Andrzejewski).
- 18 – 19. 04. 2018, Kijów, Ukraina Kijów, Ukraina, Kyiv National University of Culture and Arts, International Scientific and Practical Conference “Ukraine and the world: theoretical and practical aspects in the field of the international relations activity”, (Ks. dr hab. Mirosław Michalski).
- 21–23. 06. 2018 – Udział w Kongresie Verein Deutsche Sprache (Offenburg, Niemcy), (prof. dr hab. Bolesław Andrzejewski).
- 15–17 11. 2018, Bułgaria, Sofia, Uniwersytet św. Klemensa Ohridskiego, Wydział Studiów Słowiańskich, THIRD INTERNATIONAL PHILOLOGICAL FORUM FOR YOUNG SCHOLARS, FIELDS OF COOPERATION, referat nt. Prorocza wizja Europy w twórczości Jeana Raspaila, (Ks. dr hab. Mirosław Michalski).
- 13–15. 12. 2018 – czynny udział w konferencji: Kant and New Concepts II: Thought, Language and Society, Amsterdam, Holandia (Referat: Mensch und Wort – Kant, Hegel und Schelling über modus existendi), (Prof. dr hab. Bolesław Andrzejewski).

- 15.02.2019 r., Kamieniec Podolski, Ukraina (Narodowy Uniwersytet im. Iwana Ohijenki) IV Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Praktyczna Актуальні проблеми психології особистості на європейському просторі, referat nt. *Роль шкільного читання в формуванні личности молодих людей (Rola lektur szkolnych w kształtowaniu osobowości ludzi młodych)*, (Ks. dr hab. Mirosław Michalski).
- 10. 02-05.07.2019, Kazań, Rosja (Stowarzyszenie Antropologów i Etnologów Rosji, Kazański Uniwersytet Federalny, Instytut Historii Akademii Nauk w Tatarstanie im. Sh. Marjani, Instytut Etnologii i Antropologii Rosyjskiej Akademii Nauk N. N. Miklukho-Maklay przy wsparciu Rządu Republiki Tatarstanu) XIII Kongres Antropologów i Etnologów Rosji. Etnokonfesjonalność między patriarchatem a współczesnością, referaty na temat: (Zmiany w instytucji rodzinnej staroobrzędowców w Estonii i Polsce na przykładzie tradycyjnego modelu rodzinnego) (Od religii do ideologii - między objawieniem a religią zinstytucjonalizowaną), (Ks. dr hab. Mirosław Michalski).
- 10-12.10.2019 Sofia, Bułgaria, (Nowy Uniwersytet Bułgarski i Wojskowa Akademia Techniczna im. Ferdynanda I w Belgradzie, Rumunia) MCWE 2019: The First International Conference on Military Cultur and War Experience (Pierwsza Międzynarodowa Konferencja na temat kultury wojskowej i doświadczeń wojennych), referat nt. God and war: the question about the problem of the so-called religious war, (Ks. dr hab. Mirosław Michalski).
- 24-25. 10. 2019, Liptovský Ján, Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika Katedra bezpečnosti a obrany, 10. Medzinárodná vedecká konferencia Národná a medzinárodná bezpečnosť 2019, (Ks. dr hab. Mirosław Michalski).
- 29-30.10.2019, Nowosybirsk, Rosja (Rząd Obwodu Nowosybirskiego; Syberyjski Instytut Zarządzania - oddział Rosyjskiej Akademii Gospodarki Narodowej i Administracji Publicznej pod patronatem prezydenta Federacji Rosyjskiej; Metropolia rosyjskiego Kościoła prawosławnego w Nowosybirsku; Nowosybirski regionalny oddział Światowego Rosyjskiego Soboru Ludowego; Nowosybirskie prawosławne seminarium teologiczne diecezji nowosybirskiej Rosyjskiego Kościoła Prawosławnego) Międzynarodowa konferencja naukowo-praktyczna „Państwo, społeczeństwo i kościół: naród rosyjski i jedność narodowa”, (Ks. dr hab. Mirosław Michalski).
- 07-08.11.2019, Podhajska, Republika Słowacka, Międzynarodowa konferencja naukowa BEZPIECZEŃSTWO, EKSTREMIZM, TERRORYZM 2019 (Eastern European Development Agency), planowana publikacja w czasopiśmie EURÓPOSKA VEDA, ISSN 2585-7738, (Ks. dr hab. Mirosław Michalski).
- 10.12.2019, Sofia, Bułgaria (UniBIT – Uniwersytet Bibliotekoznawstwa i Technologii Informacyjnych State University of Library and Information Technologies - Bułgaria, Bulgarian Forum for Inter-religious Dialogue and Partnership) VI Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Harmonia w różnorodności”, 6th „Harmony in Diversity” Conference, in occasion of 10th December – the International Human Rights Day referat nt. Christian ethics towards hate - others, but equal to God, (Ks. dr hab. Mirosław Michalski).
- 11-12.09.2020, Indie, Higher Education and Research Society, Mumbai, India International e-Conference on Environment, Literature and Culture, referat nt. The revelation of God in nature as the foundation of the original religious experience and a source of inspiration for pro-ecological activities on the inter-religious level, (Ks. dr hab. Mirosław Michalski).
- 28-29.09. 2020 New York, USA, *Unequal World* Online Conference: Human Development in the Context of Current Global Challenges, Unequal World Research Center in partnership with the Research Association for Interdisciplinary Studies (RAIS), ConScienS, IRLA and IPSEC., referat nt. Religion as experience of equality

- and unity (Religia jako doświadczenie jedności i równości), (Ks. dr hab. Mirosław Michalski).
- 23-24.09.2021, Międzynarodowa konferencja naukowa on-line: „Brücken statt Mauer” („Mosty zamiast murów”) wraz z wykładem 24.09.2021 r. „Polen und Deutsche – Vergleich der Mentalitäten” (prof.dr hab. Bolesław Andrzejewski).
  - 15-17.10.2020, Bucharest, Romania (Military Technical Academy "Ferdinand I") MCWE 2020: The Second International Conference on Military Culture and War Experience, referat na temat: Were the Crusades religious wars? - an attempt at a retrospective analysis from the position of the theology of religion, (Ks. dr hab. Mirosław Michalski).
  - 30–31.10.2020, Buffalo, World Center for Women's Studies, Uniwersytet of Buffalo, 6th annual World Conference of the World Center for Women's Studies, environment and gender equity in the post covid word, referat na temat: Educate to know and understand. How to see a woman in the Christian Church?, (Ks. dr hab. Mirosław Michalski).
  - 10.12.2020, Sofia, Bułgaria ((UniBIT – Uniwersytet Bibliotekoznawstwa i Technologii Informacyjnych State University of Library and Information Technologies - Bułgaria, Bulgarian Forum for Inter-religious Dialogue and Partnership) VII Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Harmonia w różnorodności”, 7th „Harmony in Diversity” Conference, in occasion of 10th December – the International Human Rights Day, referat nt. Keep Polishness – the creation of the Polish National Catholic Church in the United States of America, (Ks. dr hab. Mirosław Michalski).
  - 24-25. 01. 2021, New York, USA, *Unequal World* Online Conference: The Right to Education – *Transforming the World Through Inclusive Quality Education*, Unequal World Research Center, IPSEC, and UN Liaison Office for IRLA and SDA, RAIS, and *ConScienS.*, referat nt. About the need for philosophical education and aversion to it in school (on the example of Poland), (Ks. dr hab. Mirosław Michalski).
  - 28.05.2021, Belgrad, Serbia (Center for Study of Religion and Religious Tolerance and Faculty of Political Sciences - University of Belgrade), Politology of religion: III Biannual Conference 2021, referat nt. Institutionalized religion – distorted religion as a tool of control and enslavement of man, (Ks. dr hab. Mirosław Michalski).
  - 21–22 10.2021, Liptovský Ján, Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika Katedra bezpečnosti a obrany, 12. Medzinárodná vedecká konferencia Národná a medzinárodná bezpečnosť 2021, (Ks. dr hab. Mirosław Michalski).
  - 10.12.2021, Sofia, Bułgaria ((UniBIT – Uniwersytet Bibliotekoznawstwa i Technologii Informacyjnych State University of Library and Information Technologies - Bułgaria, Bulgarian Forum for Inter-religious Dialogue and Partnership) VIII Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Harmonia w różnorodności”, 8th „Harmony in Diversity” Conference, in occasion of 10th December – the International Human Rights Day, referat nt. Between the deposit of the revelation and politics - the circumstances of the creation of the Utrecht Union of Old Catholic Churches, (Ks. dr hab. Mirosław Michalski).

Udział w zagranicznych grantach, projektach naukowych:

- 01.02–30.04 2019 – Kierownictwo polsko-niemieckiego projektu, realizowanego w Uniwersytecie Halle-Wittenberg, finansowanego przez stronę niemiecką. Temat: „Portraits der Nationen mit Inter-philosophie gezeichnet”, (prof. dr hab. Bolesław Andrzejewski).

- Scientific Grant Agency of the Ministry of Education of the Slovak Republic (project VEGA 1/0175/14) – grant w ramach Naukowego Programu Ministerstwa Nauki Republiki Słowackiej. Pt. Identification of factors and indicators of changes in the security situations in the social environment for the needs of designing prevention strategies and their financing. Faculty of Security Engineering University of Zilina Slovakia. Kierownik projektu: prof. Ladislav Hofreiter, Csc, (Ks. dr hab. Mirosław Michalski).
- Scientific Project "Takedown", identification number 700688, call for Proposals H2020-FCT-2015 of the European Union Framework Program for Sustainable Research and Innovation - Horizon 2020 (2018), (Ks. dr hab. Mirosław Michalski).
- Scientific Projekt KEGA 015PU-4/2016 Elektronický mediálny text a detské publikum. Vedúci projektu E. Dolinska, Slovakia, (Ks. dr hab. Mirosław Michalski).
- Scientific Projekt KEGA, c.032KU-4/2016, Podpora inkluzívnej edukácie na predprimárnom stupni školskej sústavy s akcentom na sociálne znevýhodnené skupiny, (Ks. dr hab. Mirosław Michalski).

Istotnym elementem umiędzynarodowienia jest udział w działalności publikacyjnej pracowników Uczelni, czego przykładem są:

Publikacje zagraniczne:

- Mirosław A. Michalski, Dominika S. Wysoczyńska, Illegal immigration as the beginning of the end in the works of Jean Raspail. Nelegálna imigrácia ako zátyatok konca v práci Jean Raspail, w: BANSKOBYSTRICKÉ ZÁMOCKÉ DNI PRÁVA IV. ročník medzinárodnej vedeckej konferencie red. Michal Turošík, Belianum. Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, Banská Bystrica 2019, s. 19-29, ISBN 978-80-557-1556-8 EAN 9788055715568.
- Ein Pole, der deutsche Philosophie schätzt, [w:] Wir sprechen gerne Deutsch, red. U. Weinreich, IFB Verlag Deutsche Sprache, Paderborn 2018, s. 32-46, (prof. dr hab. Bolesław Andrzejewski).
- Mirosław A. Michalski, Is hate a sin? Retrospective consideration in the light of theistic and heteronomic ethics and Christian personalism, w: Hate, red. Paweł Czarnecki, Apsley Business School, London 2020, s.75 – 83. ISBN 978-1-9164804-1-4.
- Mirosław A. Michalski Religion as Experience of Equality and Unity, w: UNEQUAL WORLD Conference Human Development in the Context of Current Global Challenges. Book of abstracts, red. Nelu Burcea, Marian Gh. Simion, Denise E. Burrill, New York 2020, s.72. ISBN: 978-1-945298-29-5.
- Mirosław A. Michalski, Were the Crusades religious wars? - an attempt at a retrospective analysis from the position of the theology of religion in: Military culture and war experience Book of Abstracts No.2/2020, edit. Adela-Livia Catana, Daniela Moldevenau, Military Technical Academy "Ferdinand I" Publishing House, Bucharest 2020, p. 46. ISSN 2734-6862 ISSN-L 2734 – 6862.
- Mirosław A. Michalski, The revelation of God in nature as the foundation of the original religious experience and a source of inspiration for pro-ecological activities on the inter-religious level, in: Journal of Higher Education and Research Society, A Refereed International, Volume 8, Issue II 2020, p. 307 – 317. ISSN-2349-0209 (<https://herso.org/vol-8-issue-2-october-2020/>).
- Mirosław A. Michalski, About the Need for Philosophical Education and Aversion to It in School (On the Example of Poland), UNEQUAL WORLD Conference The Right to Education Transforming the World Through Inclusive Quality Education. Book of

abstrakts, red. Nelu Burcea, Lisa M. Beardsley-Hardy, Shazia Nasir, New York 2021, s.61. ISBN: 978-1-945298-34-9.

- Mirosław A. Michalski, Dominika Wysoczyńska, Est Unum Deum – about the need for new and permanent religious education, w: Educational challenges of religious freedom, red. Tomasz Huzarek, Jan Wólkowski, Wydawnictwo Bernardinum, Pelplin 2021, s. 47- 63. ISBN: 978-83-8127-706-8.

Udział w komitetach międzynarodowych i zagranicznych konferencji:

- 19-20.04.2017, Kijów, Ukraina, Kyiv National University of Culture and Arts, International Scientific and Practical Conference “Ukraine and the world: theoretical and practical aspects in the field of the international relations activity”.
- 18–19. 0. 2018, Kijów, Ukraina, Kyiv National University of Culture and Arts, International Scientific and Practical Conference “Ukraine and the world: theoretical and practical aspects in the field of the international relations activity”.
- 25.10.2019, Liptovský Ján, Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika Katedra bezpečnosti a obrany, 10. Medzinárodná vedecká konferencia Národná a medzinárodná bezpečnosť 2019.
- 07-08.11.2019, Podhajaska, Republika Słowacka, MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA „BEZPIECZEŃSTWO, EKSTREMIZM, TERRORYZM 2019 “ (Eastern European Development Agency).
- 10.12.2019, Sofia, Bułgaria (UniBIT – Uniwersytet Bibliotekoznawstwa i Technologii Informacyjnych State University of Library and Information Technologies - Bułgaria, Bulgarian Forum for Inter-religious Dialogue and Partnership) VI Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Harmonia w różnorodności”, 6th „Harmony in Diversity” Conference, in occasion of 10th December – the International Human Rights Day.
- 28-29.09. 2020 New York, USA, Unequal World Online Conference, Unequal World Research Center in partnership with the Research Association for Interdisciplinary Studies (RAIS), ConScienS, IRLA and IPSEC.
- 24-25. 01. 2021, New York, USA, Unequal World Online Conference: The Right to Education – Transforming the World Through Inclusive Quality Education, Unequal World Research Center, IPSEC, and UN Liaison Office for IRLA and SDA, RAIS, and ConScienS.
- 21–22 10.2021, Liptovský Ján, Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika Katedra bezpečnosti a obrany, 12. Medzinárodná vedecká konferencia Národná a medzinárodná bezpečnosť 2021.
- 10.12.2021, Sofia, Bułgaria ((UniBIT – Uniwersytet Bibliotekoznawstwa i Technologii Informacyjnych State University of Library and Information Technologies - Bułgaria, Bulgarian Forum for Inter-religious Dialogue and Partnership) VIII Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Harmonia w różnorodności”, 8th „Harmony in Diversity” Conference, in occasion of 10th December – the International Human Rights Day.

Członek międzynarodowych rad, w tym reprezentujący ANS (ks. dr hab. Mirosław Michalski):

- "Harmony in Diversity" członek Rady Redakcyjnej - State University of Library and Information Technologies - Bułgaria (Od 2018).
- European Association for Security – członek Rady Naukowej.

Zagraniczne staże i wyjazdy:

- 6-10.03.2017 r, Słowacja, Akadémia Ozbrojených Síľ gen. M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši– Program Erasmus + 2014 – 2020.
- 16-20.04.2018, Słowacja, Universita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Pravnicka faculta - Program Erasmus + 2014 – 2020.
- 18–25.08.2018, Hiszpania, Madryt, wizyta studyjna i badania poświęcone antysemityzmowi w literaturze hiszpańskiej.
- 18–29.09.2018, Hiszpania, Malaga, Grenada, Swilla, Hiszpania wizyta studyjna i badania poświęcone antysemityzmowi w literaturze hiszpańskiej.
- 14–18.11.2018, Bułgaria, Sofia, wyjazd w celu podpisania Memorandum of Understanding z State University of Library Studies and Information Technologies – Sofia Bulgaria.

Recenzowanie prac zagranicznych:

- Blažej LIPPAY Tomáš SCHÓBER Pavel NEČAS CONTEMPORARY AIR POWER: SIGNIFICANT SECURITY STAKEHOLDER Scientific Monograph., Ostrowiec Świętokrzyski 2017.
- Dudek M., Dolinská E., Hornák L., Tvorivé metody ako determinant aktivizácie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. Drukarnia POLIANNA, Krasnystaw, 2018. p.228. ISBN 978-83-951391-1-6.

Zagraniczne staże i wyjazdy dr Jacennik Barbara:

- Researcher, The Hugh Mc Millan Rehabilitation Centre, Toronto.
- Post_Doctoral Research Fellow, The Hospital for sick Children, Psychology, Toronto.
- Research/Teaching Assistant and Lecturer, Department of Linguistics, University of Toronto.
- Research Assistant and Lecturer, Department of Linguistics, University of Alberta, Edmonton.

Funkcje dr Barbary Jacennik w redakcjach pism zagranicznych:

- International Healthcare Review- Associate Editor, Special Collection on Digital Health.
- Centre European JUrnal of Communication – członek Scientific Network, recenzent.
- IEEE Access, recenzent.
- Journal of Modern Science, recenzent.

Na szczególną uwagę zasługuje działalność publikacyjna i konferencyjna o zasięgu międzynarodowym d Barbary Jacennik (PhD in Psycholinguistics (dr n. hum., nostryfikacja Wydział Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego):

Publikacje w czasopismach i monografiach:

- Jacennik, B. Jankowska, A.K. (2023, w druku) Komunikacja medyczna z pacjentem na odległość – potencjał i ograniczenia. W: A.K Jankowska (red.), Gdzie jesteśmy i dokąd zmierzamy. Nauczanie komunikacji na kierunku lekarskim. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

- Doniec, R. J., Piaseczna, N. J., Szymczyk, K. A., Jacennik, B., Sieciński, S., Mocny-Pachońska, K., Duraj, K., et al. (2022). Experiences of the Telemedicine and eHealth Conferences in Poland—A Cross-National Overview of Progress in Telemedicine. *Applied Sciences*, 13(1), 587. MDPI AG. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.3390/app13010587>.
- Jacennik, B., Zawadzka-Gosk, E., Moreira, J. P., & Glinkowski, W. M. (2022). Evaluating Patients' Experiences with Healthcare Services: Extracting Domain and Language-Specific Information from Free-Text Narratives. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(16), 10182. MDPI AG. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.3390/ijerph191610182>.
- Moreira, P., Monachino, M., Williams, D.L., Dsouza, B., Chen, Y., Antunes, V., Ueyda, M., Nguyen, T & Jacennik, B. (2022) Healthcare Research Priorities: an International Agenda for 2024. *International Healthcare Review* (online), 1:1, 1-8, DOI: <https://doi.org/10.56226/ihr.v1i1>.
- Jacennik, B., Wysocki, P., Langrand, C., Jankowska, A.K., Sadowska, M., Glinkowski, W. (2021) Regulacje prawne i wytyczne dobrych praktyk dla świadczenia telekonsultacji – na przykładzie Polski. W: M. Cybulski, C. Łukaszuk, E. Krajewska-Kułak (red.), *Interdyscyplinarne wyzwania nauk o zdrowiu* (s. 27-56). Uniwersytet Medyczny w Białymstoku.
- Jacennik, B., Chmielewska-Ignatowicz, T., Glinkowski, W. (2019). Telerehabilitacja w chorobach narządu ruchu z perspektywy pacjenta – przegląd podsumowujący. W: E. Krajewska-Kułak, C. Łukaszuk, J. Lewko, W. Kułak (red.), *Holistyczny wymiar współczesnej medycyny, tom V* (s. 592-605). Uniwersytet Medyczny w Białymstoku, „Duchno” Teresa Duchnowska, Białystok.

Wystąpienia na konferencjach międzynarodowych:

- Jacennik, B. (2023) Contribution of telemedicine to integrated and coordinated patient care – an overview of topics. Konferencja międzynarodowa „Telemedicine and e-health 2023”, Polskie Towarzystwo Telemedycyny i e-Zdrowia, Warszawa, 7 września 2023.
- Jacennik, B., Cedro, T., Wysocki, P., Glinkowski, W. (2022) Healthcare, technology, and psychosocial factors influencing the use of voice vs. video teleconsultation services. Konferencja międzynarodowa „Telemedicine and e-health 2022”, Polskie Towarzystwo Telemedycyny i e-Zdrowia, Warszawa, 3 września 2022.
- Jacennik, B. (2022) Virtual video consultations in health care – barriers and facilitators in the transformation of health communication. Reinitialise Scientific Workshop, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin, 9 maja 2022.
- Jacennik, B., Wysocki, P. Advances in telemedicine adoption during COVID-19 pandemic – selected issues. Konferencja międzynarodowa „Telemedicine and e-health 2021”, Polskie Towarzystwo Telemedycyny i e-Zdrowia, 17 września 2021.
- Jacennik, B., Wysocki, P. Telemedicine adoption evaluation indicators – an overview of methods. Konferencja międzynarodowa „Telemedicine Poland 2021”, 24.04.2021.
- Jacennik, B., Zawadzka-Gosk, E., Wołk, K. (2020). Czy automatyczne wydobywanie informacji z nieustrukturyzowanych e-tekstów może służyć do oceny doświadczeń pacjentów w systemie opieki zdrowotnej? Konferencja międzynarodowa „Telemedycyna i eZdrowie 2020”, Polskie Towarzystwo Telemedycyny i e-Zdrowia Online, Warszawa, 18 września 2020. (Pierwsza nagroda w konkursie na najlepszą prezentację).

- Jacennik, B. (2019). Doświadczenia pacjentów obcokrajowców w systemie ochrony zdrowia w Polsce – analiza treści opowiadań pacjentów. V Kongres Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej, Warszawa, 19-21 września 2019.
- Jacennik, B. (2018). Satisfaction with telerehabilitation programs for musculoskeletal disorders. Konferencja międzynarodowa „Telemedycyna i eZdrowie 2018”, Polskie Towarzystwo Telemedycyny i e-Zdrowia, Warszawa, 14 - 15 grudnia 2018.

Uczelnia utrzymuje również żywe kontakty z Public Affair Section United States Embassy Warsaw, Poland, otrzymując wiele zaproszeń na konferencje i spotkania organizowane przez ambasadę Stanów Zjednoczonych.

Wykładowcy Wydziału Nauk Społecznych przygotowani są do prowadzenia wybranych zajęć w języku angielskim, niemieckim i rosyjskim. Ponadto Wydział zachęca studentów i pracowników do udziału w wymianie międzynarodowej Erasmus Plus, w konferencjach międzynarodowych oraz publikowania artykułów w językach obcych w wydawanych przez Wydawnictwo PAM publikacjach.

Działalność międzynarodowa nauczycieli akademickich na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* obejmuje dodatkowo następujące wydarzenia:

1) Prof. dr hab. Bolesław Andrzejewski:

- udział w Zjeździe Związku Języka Niemieckiego – w charakterze prezydenta Międzynarodowej Unii Języka Niemieckiego, Moguncja, czerwiec 2023;
- organizację III Kongresu Międzynarodowej Unii Języka Niemieckiego, wrzesień 2024, Tbilisi, Gruzja.

2) Dr Beata Iwanicka:

- *Poznań Accessibility Meetup IV* – prelekcja wraz z nagraniem wykładu pt. *What is Deaf Culture?* (23.02.2023)

7.6. Sposób, częstość i zakres monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, jak również wpływu rezultatów umiędzynarodowienia programu studiów i jego realizację

Monitorowanie umiędzynarodowienia procesu kształcenia na poziomie Wydziału należy do kompetencji Dziekana Wydziału, który ściśle współpracuje z pełnomocnikiem Rektora ds. Programu Erasmus+. Okresowa (coroczna) ocena umiędzynarodowienia procesu kształcenia dokonywana jest na wspólnych posiedzeniach Rady Wydziału oraz Wydziałowego Zespołu ds. Zapewniania i Oceny Jakości Kształcenia. W rocznym sprawozdaniu Dziekana z działalności Wydziału prezentowanym na posiedzeniu wspólnym przedstawione zostają wnioski z monitoringu, co stanowi podstawę do przyjęcia rozwiązań mających na celu podnoszenie stopnia umiędzynarodowienia oraz podsumowanie rezultatów umiędzynarodowienia na program studiów i jego realizację.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

.....
Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

1. dostosowania systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością,
2. zakresu i form wspierania studentów w procesie uczenia się,
3. form wsparcia:
  - a) krajowej i międzynarodowej mobilności studentów,
  - b) we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji,
  - c) aktywności studentów: sportowej, artystycznej, organizacyjnej, w zakresie przedsiębiorczości,
4. systemu motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposobów wsparcia studentów wybitnych,
5. sposobów informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej,
6. sposobu rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczności,
7. zakresu, poziomu i skuteczności systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacji kadry wspierającej proces kształcenia,
8. działań informacyjnych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom,
9. współpracy z samorządem studentów i organizacjami studenckimi,
10. sposobów, częstości i zakresu monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	BRAK ZALECEŃ	-----

8.1. Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Organizację i dostosowanie systemu wsparcia w uczeniu się różnych grup studentów (w tym dla studentów z niepełnosprawnością) określają m.in. zapisy Regulaminu studiów PAM, który zawiera szczegółowe regulacje w zakresie indywidualnej organizacji studiów. Celem wprowadzenia ww. procedury było kompleksowe uregulowanie warunków wyrównywania szans studentów w dostępie do studiów. System wsparcia obejmuje następujące grupy studentów: studentów z niepełnosprawnościami, studentki spodziewające się dziecka, studentów wychowujących małe dziecko, studentów, którzy z uwagi na charakter wykonywanej pracy mają utrudnione warunki uczestnictwa w zajęciach przewidzianych programem studiów.

Wsparcie w uczeniu się obejmuje w szczególności:

- możliwość uczestniczenia w zajęciach asystenta studenta z niepełnosprawnością;
- otrzymywanie od nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia materiałów dydaktycznych w formie elektronicznej;
- udostępnianie studentowi materiałów dydaktycznych przed rozpoczęciem zajęć;
- umożliwienie nagrywania dźwięku i obrazu podczas zajęć;
- zmianę formy prac etapowych oraz zaliczeń i egzaminów końcowych;
- wydłużenie czasu trwania zaliczeń i egzaminów;
- dostosowanie arkuszy egzaminacyjnych do specjalnych potrzeb studenta.

Uczelnia uczestniczy w programie Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, którego celem jest dostosowanie uczelni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami skutkujące likwidacją barier w dostępie do studiów. W ramach programu:

- wyznaczono pełnomocnika Rektora ds. osób z niepełnosprawnościami;
- zorganizowano cykl szkoleń dla kadry dotyczących rozpoznania i współpracy z osobami z niepełnosprawnościami;
- wykładowcy i pracownicy Uczelni wzięli udział w warsztatach organizowanych przez Uniwersytet Jagielloński na temat usuwania barier architektonicznych oraz współpracy pełnomocnika ds. osób z niepełnosprawnościami z wykładowcami i studentami;
- wyposażono stanowiska komputerowe do pracy dla osób różnymi typami niepełnosprawności;
- Wybudowano windę dla osób z niepełnosprawnością ruchową;
- trwa proces inwestycyjny – budowa windy dla osób z niepełnosprawnością w Domu Sportowca w Kwiejcach.

Wsparcie procesu uczenia się realizowane jest przez wszystkich nauczycieli akademickich i pracowników Wydziału Nauk Społecznych PAM przy udziale Pełnomocnika Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami.

8.2. Zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się

W zakresie wsparcia dydaktycznego PAM stwarza studentom możliwość uzupełnienia lub poszerzenia wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych zdobytych podczas studiów poprzez organizację dodatkowych szkoleń, kursów, seminariów naukowych, wykładów otwartych. Ponadto zapewnia wsparcie poprzez organizację konsultacji i dyżurów dydaktycznych z nauczycielami akademickimi. Poprzez Biuro Karier PAM wspiera studentów w procesie poszukiwania i realizacji studenckich praktyk zawodowych. Umożliwia studentom udział w wymianie międzynarodowej w ramach programu Erasmus Plus. Umożliwia studentom skorzystanie z indywidualnej organizacji studiów. Zapewnia studentom odpowiednie warunki kształcenia poprzez dbałość o infrastrukturę dydaktyczną. Dbą o systematyczne poszerzanie zasobów Biblioteki PAM. Umożliwia studentom korzystanie z Czytelni wyposażonej w stanowiska komputerowe z dostępem do internetu.

8.3. Formy wsparcia: krajowej i międzynarodowej mobilności studentów, we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji, aktywności studentów: sportowej, artystycznej, organizacyjnej, w zakresie przedsiębiorczości

W szeroko rozumiane wsparcie rozwoju społecznego studentów oraz kształtowanie kompetencji organizacyjnych wpisuje się wolontariat i współpraca z organizacjami pozarządowymi, jak również partnerami Wydziału Nauk Społecznych w organizacji wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych i sportowych.

Co roku studenci Wydziału Nauk Społecznych PAM uczestniczą w spotkaniach informacyjnych poświęconych organizacji systemu szkolnictwa wyższego w Polsce, systemowi transferu punktów ECTS oraz programowi Erasmus Plus. Spotkania prowadzone przez nauczycieli akademickich oraz pracowników Wydziału Nauk Społecznych mają na celu:

- przybliżenia studentom specyfiki Procesu Bolońskiego, który wpłynął na kształt system szkolnictwa wyższego w Polsce;
- uświadomienie możliwości kontynuowania studiów przez absolwentów kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* w wybranej krajowej lub zagranicznej uczelni na kierunkach niezwiązanych z dotychczas ukończonym;
- wyjaśnienie zasad i warunków uczestnictwa w programie Erasmus Plus.

W szczególności Wydział Nauk Społecznych PAM stale udziela wsparcia i motywuje studentów do udziału w programie wymiany międzynarodowej Erasmus Plus. W tym celu są prowadzone kampanie informacyjne. Student ma możliwość spotkania się uczelnianym Koordynatorem Programu Erasmus Plus. Informacje dotyczące możliwości związanych z wyjazdem na uczelnie zagraniczne znajdują się w osobnej zakładce na stronie internetowej Uczelni, a aktualności z nimi związane są zamieszczane na stronie www.

W PAM istnieje procedura, zgodnie z którą wyjazd do uczelni zagranicznej w celu realizacji mobilności jest formą gratyfikacji dla studenta, stąd przy rozpatrywaniu jego wniosku brana jest pod uwagę średnia ocen za ostatni rok akademicki, co jest dodatkowym czynnikiem motywującym studentów do rzetelnej realizacji procesu kształcenia.

Formy wsparcia dla studenta ze strony uczelnianego Koordynatora ds. Programu Erasmus Plus są następujące:

- 1) pomoc w przygotowaniu kompletu dokumentów,
- 2) skontaktowanie studenta z uczelnią zagraniczną i uzgodnieniu programu studiów,
- 3) monitorowanie przebiegu mobilności,
- 4) wnioskowanie do Dziekana Wydziału Nauk Społecznych o uznanie i zaliczenie programu studiów zrealizowanego na uczelni zagranicznej.

Uczelniany Koordynator ds. Programu Erasmus Plus stale monitoruje zainteresowanie studentów miejscami, w tym uczelniami zagranicznymi, z którymi PAM mogłaby nawiązać współpracę.

Z kolei studenci rozpoczynający karierę zawodową podczas studiów korzystają ze wsparcia Biura Karier PAM w poszukiwaniu odpowiednich ofert pracy. Są kierowani do pracodawców zgłaszających zapotrzebowanie na pracowników o określonych kwalifikacjach, stażystów i praktykantów. Wydział Nauk Społecznych przygotowuje na wniosek studentów i absolwentów pisemne rekomendacje, które stanowią argument przemawiający za ich zatrudnieniem. Dodatkowo Biuro Karier PAM oferuje kursy i szkolenia podwyższające kwalifikacje studentów na rynku pracy. Oferta kursów i szkoleń adresowana do studentów i absolwentów podlega aktualizacji zgodnie z zapotrzebowaniem zgłaszanym przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych Wydziału Nauk Społecznych.

8.4. System motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposoby wsparcia studentów wybitnych

PAM podejmuje działania mające na celu motywowanie studentów do osiągnięcia lepszych wyników nauczania oraz rozwoju zawodowego m.in. poprzez:

- a) stypendium rektora dla najlepszych studentów – zasady przyznawania stypendium określa *Regulamin świadczeń dla studentów PAM*;
- b) stypendium ministra dla najlepszych studentów – prawo do ubiegania się o stypendium ministra za wybitne osiągnięcia przysługuje studentowi posiadającemu wybitne osiągnięcia naukowe lub artystyczne związane ze studiami lub wybitne osiągnięcia w sporcie;
- c) wyróżnienia studentów, którzy uzyskali najwyższe w roku akademickim wyniki w nauce odbywają się podczas uroczystości inauguracji roku akademickiego oraz absolutorium.

W celu motywacji studentów stosuje się także dyplomy potwierdzające ich wybitne osiągnięcia. Ponadto studenci włączani są do organów Uczelni / Wydziału Nauk Społecznych PAM. Są angażowani do udziału w organizacji konferencji i seminariów naukowych, do publikowania artykułów na łamach Wydawnictwa PAM pod opieką naukową pracowników nauki. Ponadto studenci są motywowani poprzez wyróżnienie w formie zagranicznej wymiany studenckiej w ramach programu Erasmus Plus.

Regulamin nagród i wyróżnień dla studentów i absolwentów Wydziału Nauk Społecznych Akademii Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w Poznaniu został opracowany na podstawie Statutu Akademii Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w Poznaniu oraz Regulaminu studiów Akademii Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w Poznaniu.

Wyróżnienia są przyznawane na poziomie Wydziału. Organem przyznającym wyróżnienie jest Dziekan Wydziału Nauk Społecznych. Wyróżnienia są przyznawane w dwóch kategoriach:

- 1) wyróżnienie za osiągnięcia naukowe,
- 2) wyróżnienie za osiągnięcia pozanaukowe.

Wyróżnienie za osiągnięcia naukowe może być przyznane studentowi, który zaliczył rok studiów i uzyskał średnią ocen na poziomie minimum 4,5 na kierunku studiów oraz spełnił minimum jedno kryterium z niżej wymienionych w ramach działalności naukowej:

- 1) jest autorem lub współautorem publikacji naukowej/naukowych;
- 2) brał czynny udział w konferencji/konferencjach naukowej/naukowych;
- 3) brał czynny udział w działalności Studenckiego Koła Naukowego potwierdzony przez opiekuna Koła Naukowego.

Wyróżnienie za osiągnięcia pozanaukowe może być przyznane studentowi, który zaliczył rok studiów i uzyskał średnią ocen na poziomie minimum 4,0 na kierunku studiów oraz spełnił jedno kryterium z niżej wymienionych:

- 1) reprezentował studentów w organach Samorządu Studenckiego lub Senatu PAM lub Wydziałowych Komisji;
- 2) brał czynny udział w realizacji ważnych wydarzeń na Wydziale Nauk Społecznych PAM;
- 3) reprezentował Wydział / Uczelnię na mistrzostwach akademickich;
- 4) podejmował inne prace istotne dla Społeczności Akademickiej PAM;

- 5) w ramach działalności społecznej, kulturalnej lub sportowej poza strukturami Wydziału / Uczelni brał czynny udział w działalności organizacji społecznych i charytatywnych, towarzystw naukowych lub kulturalnych.

Wyróżnienie za osiągnięcia naukowe może być przyznane absolwentowi, który uzyskał średnią ze studiów na poziomie minimum 4,5 na kierunku studiów oraz spełnił jedno z niżej wymienionych kryteriów w ramach działalności naukowej:

- 1) jest autorem / współautorem publikacji naukowej / naukowych;
- 2) brał czynny udział w konferencji / konferencjach naukowej / naukowych;
- 3) brał czynny udział w działalności Studenckiego Koła Naukowego potwierdzony przez opiekuna Koła Naukowego.

Wyróżnienie za osiągnięcia pozanaukowe może być przyznane absolwentowi, który uzyskał średnią ze studiów na poziomie minimum 4,0 na kierunku studiów oraz spełnił jedno z niżej wymienionych kryteriów:

- 1) reprezentował studentów w organach Samorządu Studenckiego lub Senatu PAM lub Wydziałowych Komisji;
- 2) brał czynny udział w realizacji ważnych wydarzeń na Wydziale Nauk Społecznych PAM;
- 3) reprezentował Wydział / Uczelnię na mistrzostwach akademickich;
- 4) podejmował inne prace istotne dla Społeczności Akademickiej PAM;
- 5) w ramach działalności społecznej, kulturalnej lub sportowej poza strukturami Wydziału / Uczelni brał czynny udział w działalności organizacji społecznych i charytatywnych, towarzystw naukowych lub kulturalnych.

Prawo zgłaszania osoby uprawnionej do otrzymania wyróżnienia na kierunku studiów przysługuje opiekunowi roku, promotorowi pracy dyplomowej w przypadku studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, przewodniczącemu Komisji Egzaminu Dyplomowego w przypadku studiów pierwszego stopnia, a także samemu zainteresowanemu.

Zgłoszenie powinno zawierać udokumentowany opis działalności naukowej i pozanaukowej studenta / absolwenta, średnią ocen potwierdzoną przez Dziekanat PAM:

- 1) za poprzedni rok akademicki w przypadku studenta;
- 2) z toku studiów w przypadku absolwenta.

Wyróżnienie dla studenta / absolwenta Wydziału Nauk Społecznych PAM za osiągnięcia naukowe lub pozanaukowe przyznaje Dziekan.

Kandydatów do każdego rodzaju wyróżnienia rekomenduje Kapituła ds. Nagród i Wyróżnień dla Studentów i Absolwentów Wydziału Nauk Społecznych PAM, powołana przez Dziekana, w składzie:

- 1) Prodzikan Wydziału Nauk Społecznych;
- 2) dwóch przedstawicieli nauczycieli akademickich Wydziału;
- 3) przewodniczący Samorządu Studenckiego PAM.

Na poziomie Wydziału może być przyznawane dodatkowo wyróżnienie za najlepszą pracę dyplomową. Prawo zgłaszania osoby uprawnionej do otrzymania wyróżnienia za najlepszą pracę dyplomową przysługuje promotorowi pracy dyplomowej. Wyboru najlepszych prac dyplomowych na Wydziale Nauk Społecznych dokonuje Kapituła ds. Nagród i Wyróżnień dla

Studentów i Absolwentów Wydziału Nauk Społecznych PAM. Wyróżnienie za najlepszą pracę dyplomową na Wydziale przyznaje Dziekan.

Wyróżnienia mają formę Listu Gratulacyjnego wydawanego na specjalnym druku opracowanym przez Dział Marketingu i są podpisywane przez Rektora PAM oraz Dziekana Wydziału Nauk Społecznych PAM.

Nagroda dla najlepszego studenta lub absolwenta jest przyznawana na poziomie Wydziału. Nagroda Dziekana Wydziału może być przyznana studentowi, który:

- 1) otrzymał wyróżnienie Dziekana Wydziału,
- 2) uzyskał średnią z toku studiów na poziomie minimum 4,7 w przypadku osiągnięć naukowych lub na poziomie minimum 4,4 w przypadku osiągnięć pozanaukowych.

Nagroda Dziekana Wydziału może być przyznana absolwentowi, który:

- 1) otrzymał wyróżnienie Dziekana Wydziału,
- 2) uzyskał średnią z toku studiów na poziomie minimum 4,7 w przypadku osiągnięć naukowych lub na poziomie minimum 4,4 w przypadku osiągnięć pozanaukowych.

Kandydatów do każdego rodzaju nagrody rekomenduje Kapituła ds. Nagród i Wyróżnień dla Studentów i Absolwentów Wydziału Nauk Społecznych PAM, powołana przez Dziekana, w składzie:

- 1) Prodzikan Wydziału Nauk Społecznych;
- 2) dwóch przedstawicieli nauczycieli akademickich Wydziału;
- 3) przewodniczący Samorządu Studenckiego PAM.

Nagrody mają formę Dyplomu wydawanego na specjalnym druku opracowanym przez Dział Marketingu PAM i są podpisywane przez Rektora PAM oraz Dziekana Wydziału Nauk Społecznych PAM oraz nagrody rzeczowej.

Zgłoszenie kandydatur do nagród i wyróżnień dla studentów następuje do dnia 15 września danego roku akademickiego. Zgłoszenie kandydatur do nagród i wyróżnień absolwentów następuje do 30 czerwca danego roku akademickiego.

Ogłoszenie laureatów wyróżnień i nagród następuje poprzez podanie do publicznej wiadomości imion i nazwisk studentów / absolwentów.

W przypadkach studentów uroczyste wręczenie nagród i wyróżnień odbywa się podczas uroczystości inauguracji roku akademickiego.

W przypadku absolwentów uroczyste wręczenie nagród i wyróżnień odbywa się podczas uroczystości absolutorium.

Student / absolwent nominowany do nagrody lub wyróżnienia niezadowolony z rozstrzygnięcia Kapituły ds. Nagród i Wyróżnień dla Studentów i Absolwentów Wydziału Nauk Społecznych PAM ma prawo złożenie odwołania do Rektora. Decyzja Rektora jest ostateczna.

W związku z tym, że głównym celem Wydziału Nauk Społecznych PAM jest interdyscyplinarne kształcenie wysoko wykwalifikowanych i twórczych specjalistów na potrzeby gospodarki opartej na wiedzy, na Wydziale stosowane są zróżnicowane formy

wspierania studentów w realizacji projektów zawodowych oraz publikowania lub prezentacji w innej formie ich wyników, m.in. poprzez rozpowszechnianie informacji o konferencjach, sympozjach, seminariach naukowych, a zwłaszcza tych organizowanych z myślą o studentach.

Pod kierunkiem naukowym dr Ewy Roman oraz dr Ewy Czai prowadzone są prace nad przygotowaniem monografii pedagogicznej stanowiącej kompilację zebranych najciekawszych prac magisterskich na kierunku *pedagogika studia drugiego stopnia* o charakterze badawczym studentów / absolwentów w roku akademickim 2022/2023, jako opis instytucji, zdarzeń i procesów, odznaczających się jednorodnością tematyczną, terytorialną lub instytucjonalną. Czynniki decydujące to sposób postępowania badawczego, przedmiot badań w instytucjach wychowawczych (domy kultury, pogotowie opiekuńcze, rodziny zastępcze, przedszkole, szkoła) lub inna instytucja dla celów badawczych jak np. sposób badania – dążenie do sięgnięcia w głąb danej instytucji, jej funkcjonowania jako systemu społecznego, jako związanego ze sobą zbioru osób, z zastosowaniem wielu technik. Struktura opracowania monografii pedagogicznej zależy od przedmiotu badań. Poruszać będzie wiele problemów, o wiele więcej niż w przypadku innych metod badawczych, dzięki czemu zostanie szeroko przedstawione dane zjawisko. Temat pierwszego zbioru monograficznego z udziałem studentów to: *Źródła wiarygodności i rzetelności współczesnej edukacji*. Druga zbiorowa monografia z udziałem studentów kierunku *pedagogika studia drugiego stopnia* dotyczy problematyki: *Występowania marginalizacji społecznej w społeczności ubogich mieszkańców Poznania*.

Wydział Nauk Społecznych oferuje studentom kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* udział w Studenckim Kole Naukowym PASSUS.

Bardzo pręźnie działa Sportowy Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego. Członkowie Klubu mogą uczestniczyć w zajęciach sekcji: pływackiej, strzelectwa sportowego, brazylijskiego ju-jitsu, capoeiry, judo, samoobrony, karate, piłki nożnej, piłki siatkowej kobiet, piłki siatkowej mężczyzn, piłki koszykowej kobiet, piłki koszykowej mężczyzn, kulturystki i ćwiczeń siłowych.

Głównym celem działalności Klubu jest propagowanie zdrowego stylu życia wśród studentów, zachęcanie do aktywnego spędzania wolnego czasu oraz rozwijanie zainteresowań sportowych. Najlepsi zawodnicy poszczególnych sekcji biorą udział w imprezach międzynarodowych, mistrzostwach kraju, mistrzostwach województw oraz zawodach międzyuczelnianych.

W roku akademickim 2022/2023 powołana została Uczelniana Drużyna Ratowników WOPR PAM w ramach jej działalności studenci trenują swoje umiejętności ratownicze oraz startują w zawodach dla ratowników WOPR, reprezentując Uczelnię i WOPR Wielkopolska.

W ramach wewnętrznego systemu motywowania studentów kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* do rozwoju zawodowego poszerzono ofertę Biura Karier PAM o kursy specjalistyczne organizowane przez Wydział Nauk Społecznych samodzielnie lub we współpracy z Wydziałem Nauk Medycznych PAM. Zakłada się, że uruchomienie kursu wymaga uczestnictwa minimum 6 zainteresowanych. Część kursów i szkoleń dla studentów kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia*, w szczególności prowadzonych we współpracy z Wydziałem Nauk Medycznych PAM ma na celu kształtowanie umiejętności miękkich. Każdy kurs lub szkolenie będzie potwierdzone certyfikatem.

W ofercie Biura Karier PAM przewidziano kursy i szkolenia z następujących obszarów:

- Język migowy (30 godzin);
- Kontakt terapeutyczny z pacjentem (30 godzin);
- Mediacje i negocjacje (30 godzin);
- Język angielski specjalistyczny z zakresu nauk medycznych i nauk o zdrowiu (30 godzin);
- Psychologia dziecka (30 godzin);
- Zastosowanie elementów terapii integracji sensorycznej podczas zajęć terapeutycznych i edukacyjnych z dziećmi w wieku przedszkolnym i szkolnym (30 godzin).

Uczelnia podjęła działania mające na celu zintensyfikowanie wsparcia rozwoju artystycznego oraz przedsiębiorczego studentów kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia*. Studenci kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia*, którzy chcieliby poszerzyć swoje zainteresowania artystyczne mają możliwość uczestniczenia w warsztatach plastycznych. Ponadto studenci kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* zostali zaproszeni do udziału w dodatkowych zajęciach prowadzonych na Wydziale Nauk Społecznych PAM z zakresu:

- Mediacje i negocjacje w praktyce (wraz ze studentami kierunków administracja);
- Język migowy – kurs podstawowy (wraz ze studentami kierunku pedagogika);
- Zarządzanie zasobami ludzkimi (wraz ze studentami kierunku administracja);
- Prawo dla nie prawników (wraz ze studentami kierunku administracja i pedagogika);
- Podstawy prawa gospodarczego (wraz ze studentami prawa).

Ponadto Uczelnia podjęła działania doskonalące w obszarze wsparcia studentów w osiąganiu bardzo dobrych wyników w nauce oraz studentów wybitnych. W ramach wewnętrznego systemu wsparcia przyjęto Uczelnia wprowadziła system premiowania najlepszych studentów.

Na Wydziale Nauk Społecznych został powołany opiekun naukowy dla studentów z bardzo dobrymi wynikami w nauce. Studenci wybitni w ramach rozwoju naukowego mogą zwrócić się do opiekuna w celu nadzorowania przygotowania pracy naukowej, np. artykułu naukowego lub publikacji, który zostanie przekazany do Wydawnictwa PAM celem poddania procedurze wydawniczej.

Przykłady artykułów naukowych złożonych do publikacji w Wydawnictwie PAM przez studentów kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia*:

- 1) Tom: *Współczesny wymiar relacji człowiek – środowisko*, red. nauk. Anna Zbaraszewska, Tomasz Kranc, artykuł studencki: Emilia Rutkowska, *Człowiek w środowisku. Przyczynek do edukacji ekologicznej*;
- 2) Tom: *Współczesny wymiar relacji człowiek – środowisko*, red. nauk. Anna Zbaraszewska, Tomasz Kranc, artykuł studencki: Renata Rybicka, *Człowiek a środowisko*;
- 3) Tom: *Współczesny wymiar relacji człowiek – środowisko*, red. nauk. Anna Zbaraszewska, Tomasz Kranc, artykuł studencki: *Koncepcja intencji implementacji, jako psychologiczne narzędzie umiejętności odraczania gratyfikacji w procesie kształtowania i kształcenia człowieka*;

4) Urszula Sokalska, *Skala uzależnienia od telefonu komórkowego w badaniach ankietowych* – artykuł przygotowany we współpracy z wykładowcą.

Studenci z bardzo dobrymi wynikami w nauce mają możliwość skierowania wniosku do Kanclerza Uczelni o zwolnienie z części płatności czesnego po pisemnym zaopiniowaniu wniosku przez Dziekana Wydziału.

8.5. Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej

Studenci Wydziału Nauk Społecznych PAM korzystają z pomocy materialnej, której szczegółowe zasady przyznawania określone są w *Regulaminie świadczeń dla studentów PAM*, tworzonych z dotacji Ministra Edukacji i Nauki.

Studenci mają możliwość ubiegania się o pomoc materialną w formie:

- stypendium socjalnego,
- stypendium rektora,
- stypendium dla osób niepełnosprawnych,
- zapomogi,
- stypendium ministra za wybitne osiągnięcia.

Stypendia przyznawane są na podstawie decyzji Stypendialnej i Odwoławczej Komisji Stypendialnej, w skład której wchodzi studenci wybrani przez wspólnotę studencką oraz pracownicy Uczelni.

Studenci są informowani o możliwościach wsparcia w ramach pomocy materialnej za pośrednictwem Pełnomocnika Rektora ds. Stypendiów Studenckich i Dziekana Wydziału na spotkaniach organizacyjnych.

Szczegółowe informacje na temat poszczególnych rodzajów pomocy materialnej, wymaganej dokumentacji, wzorów wniosków, kryteriów przyznania, terminów składania wniosków i procedury odwoławczej znajdują się na stronie internetowej Uczelni w specjalnie wydzielonej zakładce *Stypendia i zniżki*.

Student może otrzymać informację na temat możliwości wsparcia w zakresie pomocy materialnej osobiście, telefonicznie lub drogą mailową.

W wypadku procedury odwoławczej student jest informowany o decyzji Komisji Stypendialnej i uzasadnieniu decyzji, co pozwala na skuteczne złożenie odwołania.

W przypadku stypendiów dla osób z niepełnosprawnościami wszelkie niezbędne informacje student może uzyskać od Pełnomocnika Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami, który pełni regularne dyżury lub poprzez e-mail kontaktowy wywieszony na tablicy ogłoszeń w Uczelni.

Studenci mają wszechstronne możliwości zdobycia informacji związanych ze sposobami ich wspierania w procesie kształcenia przede wszystkim poprzez stronę internetową Uczelni i Wydziału Nauk Społecznych, ale także tablice informacyjne znajdujące się w budynku Uczelni, Dziekanat PAM, funkcjonujący w Uczelni system wirtualny dziekanat czy poprzez opiekunów roku.

Studenci posiadają łatwy dostęp do wszelkich regulaminów (w tym pomocy materialnej), organizacji roku akademickiego, harmonogramów zajęć, warunków zaliczeń, terminów egzaminów i zaliczeń, wykazu literatury znajdującej się w Bibliotece PAM. Niniejsze informacje dostępne są na stronie www PAM, w zakładce BIP.

Ponadto studenci za pośrednictwem adresu poczty elektronicznej otrzymują od wykładowców i pracowników Wydziału Nauk Społecznych PAM wszelkie informacje dotyczące poszczególnych zajęć, w tym np. materiały dydaktyczne czy informacje związane z oferowanym wsparciem dla studentów oraz organizacją procesu kształcenia.

Godziny pracy Dziekanatu PAM oraz specjalnie stworzone z myślą o studentach dyżury dziekańskie i rektorskie umożliwiają studentom zdobycie wszelkich informacji na tematy ich interesujące związane z tokiem studiowania w Uczelni. Poza tym bezpośredni kontakt studentów z nauczycielami (podczas zajęć i konsultacji) wpływa na zwiększenie wiedzy studentów w zakresie form wsparcia i organizacji studiów dzięki życzliwości i otwartości dydaktyków na problemy studentów.

8.6. Sposoby rozstrzygnięcia skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczność

Skargi i wnioski składane są Władzom Wydziału Nauk Społecznych PAM dwiema drogami: podczas dyżurów Dziekana Wydziału i Prodziekanów Wydziału lub za pośrednictwem Dziekanatu Uczelni. Skargom i wnioskom anonimowym nie nadaje się specjalnego biegu, jednak ich treść jest uwzględniana w procesie zapewnienia i oceny jakości kształcenia prowadzonego na Wydziale Nauk Społecznych PAM. Rozpatrywaniem skarg złożonych drogą pisemną zajmuje się w ramach swoich kompetencji Dziekan Wydziału oraz Prodziekani Wydziału. Dotychczasowa praktyka dowodzi, że większość skarg i wniosków dotyczy rozwiązań obejmujących organizację zajęć, np. długość przerw między zajęciami (za krótkie), temperatury w pomieszczeniach w okresie późnej wiosny (za ciepło), kształcenia na odległość czy też wymagań stawianych przez nauczycieli akademickich studentom (zbyt wysokie), właściwe przekazywanie linków do zajęć na platformie zdalnej ZOOM. Dziekan Wydziału podejmuje decyzje mające zaradzić zgłaszanym przez studentów problemom, dbając jednocześnie o jakość kształcenia.

Skargi ustne podlegają podobnie rozpatrzeniu, z tym że student składający skargę ustną otrzymuje rozstrzygnięcie w tym samym trybie. Jeżeli stopień skomplikowania sprawy nie pozwala na podjęcie decyzji od razu, o rozstrzygnięciu student jest informowany telefonicznie, mailowo bądź osobiście.

Monitoring skarg i wniosków studentów polega na corocznym opracowaniu dla Dziekana Wydziału statystyki skarg i wniosków przez Dziekanat Uczelni. Analiza zestawień z ostatnich trzech lat wskazuje, że dominują wnioski z takich obszarów, jak:

- przywrócenie w prawach studenta,
- przeniesienie z innej uczelni,
- udzielenie indywidualnej organizacji studiów,
- praktyki zawodowe,
- rezygnacja ze studiów,
- udzielenie wpisu warunkowego,
- udzielenie urlopu dziekańskiego,
- skreślenie z listy studentów.

8.7. Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacje kadry wspierającej proces kształcenia

W PAM systemem obsługi administracyjnej studentów jest Proakademia, a w jej ramach wirtualny dziekanat, tj. oprogramowanie do zarządzania i udostępniania danych związanych z kształceniem, służącym wszystkim nauczycielom akademickim, studentom oraz administracji. System umożliwia jednoczesne prowadzenie dydaktyki w całej Uczelni.

Proakademia umożliwia łatwe generowanie w postaci elektronicznej precyzyjnych raportów wymaganych przez instytucje państwowe MNiSW, MON, GUS, ZUS itp.). Funkcje systemu są dostępne jedynie dla użytkowników posiadających osobiste konta – przede wszystkim nauczycieli i studentów. Pracownicy administracji posiadają konta dostępu do centralnej części z indywidualnie określonymi uprawnieniami, pozwalającymi na dostęp do systemu z wybranych komputerów.

Użytkownikami systemu są: studenci, nauczyciele akademicy i administracja (Dziekanat PAM, Kwestura, Dział Kadr).

Studentowi system dostarcza wszystkie informacje związane z tokiem studiów. Indywidualne konto studenta zawiera m.in. elektroniczny indeks ocen i zaliczeń, w którym student widzi dokładnie te oceny, na podstawie których jest rozliczany przez Dziekanat.

Wirtualny dziekanat służy również do zawiadamiania studentów o należnościach na rzecz Uczelni. Student dowiadyuje się o tytule należności, wysokości wpłaty oraz (indywidualnym) numerze konta bankowego, na które ma dokonać wpłaty.

Dzięki ww. systemowi istnieje możliwość elektronicznej komunikacji ze studentami uczestniczącymi w zajęciach. Nauczyciel może otrzymać listy studentów. Ważną funkcją systemu jest to, że oceny z kolokwίων zaliczeniowych lub egzaminów są wprowadzane do protokołu bezpośrednio w elektroniczny formularz.

Ponadto z systemu można wydrukować protokół egzaminu dyplomowego, a po jego odbyciu i wpisaniu ocen zaświadczenie o ukończeniu studiów, dyplom i suplement ukończenia studiów. Głównym celem wprowadzenia programu informatycznego Proakademia było odciążenie pracowników Dziekanatu PAM, Kwestury i Działu Kadr w pełnieniu roli informacyjnej. W efekcie nastąpiło znaczne przeniesienie ciężaru komunikacji z tradycyjnych metod wymagających każdorazowo wizyt studentów, na komunikację przez internet, pozytywnie odbieraną przez chętnie korzystających z internetu studentów.

Bardzo dużą skuteczność w obsłudze administracyjnej studentów stanowi obsługa w formie komunikacji za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz portalu społecznościowego facebook, dzięki którym w szybki i łatwy sposób przekazuje się informacje studentom. Na portal społecznościowy w sposób ciągły zapraszani są studenci, posty publikowane na portalu dotyczą ważnych dla studentów spraw, np. stypendiów, akcji społecznych organizowanych przez Wydział Nauk Społecznych PAM lub Samorząd Studencki PAM i innych akcji mogących zainteresować studentów.

Kadra wspierająca proces kształcenia jest doskonałona poprzez udział w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych (np. szkolenie w zakresie RODO), konferencjach i studiach podyplomowych.

Pracownicy administracyjni, w szczególności Dziekanatu PAM, udzielają wsparcia studentom pod względem informacyjnym i organizacyjnym poprzez bezpośredni kontakt, system informatyczny wirtualny dziekanat, pocztę elektroniczną oraz informacje umieszczone na facebook'u przez Dział Marketingu PAM.

Pomoc studentom udzielana jest także na zasadzie swobodnych dyskusji ze studentami w celu rozwiązania ich bieżących problemów czy też wspomagania procesu dydaktycznego. Spotkania organizowane są przez opiekunów roku, a także na prośbę studentów lub zainteresowanego daną tematyką studenta. W spotkaniach uczestniczy najczęściej Dziekan Wydziału lub Prodziekani Wydziału, którzy na bieżąco odbywają spotkania ze studentami w zakresie realizacji procesu kształcenia i innych kwestii administracyjnych. W zależności od tematyki, na takie spotkania może być zaproszony Kierownik Dziekanatu PAM czuwający nad procesem bieżącej obsługi studenta.

Na Wydziale Nauk Społecznych PAM funkcjonuje system opieki dydaktycznej nad studentami kierunków i poszczególnych lat studiów. Opieka w zakresie realizacji praktyk zawodowych studentów spoczywa na opiece praktyk zarówno ze strony miejsca pracy, jak i Wydziału. Ponadto z grona pracowników Wydziału Nauk Społecznych PAM zostali wybrani do opieki nad poszczególnymi rocznikami studiów doświadczeni pracownicy.

Opiekun roku jest powoływany na mocy zarządzenia Dziekana Wydziału Nauk Społecznych PAM na czas trwania roku akademickiego lub dłuższy.

Do obowiązków opiekuna należy m.in. utrzymywanie kontaktu i współpraca w sprawach dotyczących danego roku z władzami Wydziału Nauk Społecznych PAM i Uczelni, z osobą odpowiedzialną w Dziekanacie PAM za dany rok studiów oraz ze starostą roku w sprawach właściwych dla danego rocznika.

Opiekun roku reprezentuje interesy studentów danego roku wobec Władz Wydziału Nauk Społecznych PAM zakresie:

- organizacji procesu dydaktycznego;
- pomocy materialnej;
- przekazywania studentom podstawowych informacji na temat organizacji studiów, Regulaminu studiów PAM i przepisów obowiązujących w Uczelni oraz struktury i funkcjonowania Uczelni;
- informowania studentów o sprawach bieżących związanych z organizacją semestru, przebiegiem studiów, zaliczeń itp.;
- pomocy w organizowaniu wyborów starosty roku;
- pomocy i służenia radą w rozwiązywaniu problemów osobistych studentów;
- informowania władz Wydziału Nauk Społecznych PAM o sprawach nurtujących studentów;
- pomocy studentom pierwszego roku w poszukiwaniu informacji na stronie Uczelni;
- pośredniczenia w rozstrzyganiu spraw spornych;
- udziału w weryfikacji wyników w sytuacjach problemowych.

Ponadto opiekun roku wspiera studentów w procesie aklimatyzacji w środowisku akademickim, zachęca studentów do aktywnego udziału w życiu Uczelni (działalność w kołach naukowych, Samorządzie Studenckim PAM), zwraca studentom uwagę na szczególnie ważne dla nich na danym etapie studiów zapisy Regulaminu studiów PAM, jest w stałym kontakcie ze starostą roku. Opiekun roku uczestniczy wraz ze studentami w uroczystościach organizowanych przez Uczelnię oraz Wydział Nauk Społecznych PAM.

Organizacja procesu dydaktycznego na Wydziale Nauk Społecznych PAM na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* przewiduje zajęcia w systemie tygodniowym (poniedziałek-piątek) dla studiów w formie stacjonarnej oraz weekendowym, tj. sobotnio-niedzielnym dla studiów w formie niestacjonarnej. W wypadku studiów realizowanych w formie niestacjonarnej, zjazdy dla studentów organizowane są co dwa tygodnie. Mając na uwadze efektywność wykorzystania czasu studentów (głównie dojeżdżających) oraz nauczycieli akademickich, w procesie planowania zajęć dołożono starań, aby rozkład zajęć był spójny, czytelny, umożliwiający jak najbardziej produktywnie przeprowadzenie zajęć dydaktycznych. Pracownicy Wydziału Nauk Społecznych PAM dbają o to, by formy zajęć były zróżnicowane, prowadzone w sposób interesujący, z wykorzystaniem technik multimedialnych oraz pomocy dydaktycznych.

Organizacja zajęć dydaktycznych została określona w zarządzeniu Dziekana Wydziału Nauk Społecznych PAM w sprawie procedury obsady zajęć dydaktycznych i organizacji systemu kształcenia. Na jego mocy semestralne rozkłady zajęć dydaktycznych na studiach są podane do wiadomości studentów nie później niż na 7 dni przed rozpoczęciem każdego semestru. Harmonogram przygotowania i tworzenia przez Dział Planowania PAM zajęć dydaktycznych na semestr zimowy i letni jest następujący: dla semestru zimowego opracowanie harmonogramu zajęć do 30 sierpnia danego roku akademickiego, dla semestru letniego opracowanie harmonogramu zajęć do 15 stycznia danego roku akademickiego.

Zmiany w opracowanym i opublikowanym na stronie internetowej PAM harmonogramie zajęć dopuszczalne są w ciągu dwóch początkowych tygodni zajęć, później w wyjątkowych sytuacjach np. z powodu choroby prowadzącego, długotrwałego urlopu zdrowotnego lub z innych uzasadnionych powodów, za zgodą Dziekana Wydziału.

Opracowane harmonogramy zajęć dydaktycznych akceptuje Dziekan Wydziału i obowiązują one w danym semestrze.

Harmonogramy realizacji programu studiów, udostępnione studentom za pośrednictwem strony internetowej oraz aplikacji wirtualny dziekanat zawierają informacje na temat zajęć, które student zobowiązany jest zaliczyć w ramach semestru i roku. Ogólne i szczegółowe regulacje dotyczące organizacji egzaminów i zaliczeń, w tym procedurę i warunki formalno-prawne przystąpienia studenta do egzaminu dyplomowego będącego ostatnim elementem weryfikacji założonych efektów uczenia się zawierają: Regulamin studiów PAM oraz coroczne zarządzenia Dziekana Wydziału Nauk Społecznych PAM.

Dyżury nauczycieli akademickich odbywają się w terminach i godzinach dogodnych dla studentów ustalonych w porozumieniu ze starostami grup studenckich. Poza kontaktem osobistym studenci mogą kontaktować się z nauczycielami akademickimi za pomocą poczty elektronicznej. Władze Wydziału Nauk Społecznych PAM zapewniają wszystkim studentom opiekę dydaktyczną, pełniąc dyżury w wyznaczone dni tygodnia oraz podczas zjazdów

sobotnio-niedzielnym. Dziekan i Prodziekani Wydziału pełnią dyżur w tygodniu dla studentów stacjonarnych oraz w sobotę i niedzielę dla studentów niestacjonarnych.

Systematycznie (minimum dwa razy w roku akademickim) Dziekan Wydziału Nauk Społecznych PAM, Prodziekani Wydziału oraz pracownicy Dziekanatu PAM spotykają się ze starostami grup wykładowych i ćwiczeniowych. Celem spotkania w semestrze zimowym jest przedstawienie najważniejszych zagadnień organizacji procesu dydaktycznego na dany rok akademicki. Spotkanie pod koniec semestru letniego poświęcone jest podsumowaniu rocznemu działalności Wydziału. Forma bezpośredniego kontaktu studentów z władzami Wydziału umożliwia podjęcie dyskusji oraz formułowanie postulatów i sugestii dotyczących organizacji kolejnego roku akademickiego. Niezależnie od wskazanych spotkań, każda istotna dla studentów informacja dotycząca przebiegu studiów ogłaszana jest za pośrednictwem aplikacji wirtualny dziekanat, ponadto wywieszana jest na tablicach ogłoszeń i przekazywana studentom osobiście przez pracowników Dziekanatu PAM. Studenci Wydziału, a w szczególności starostowie grup studenckich mają nieograniczoną możliwość kontaktu z Dziekanem Wydziału lub Prodziekanami w trakcie każdego dnia zjazdowego, co pozwala na bieżące rozwiązywanie problemów.

8.8. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom

Na spotkaniu organizacyjnym dla studentów pierwszego roku studiów Dziekan Wydziału Nauk Społecznych PAM oraz pracownicy Dziekanatu Uczelni zapoznają studentów z organizacją procesu kształcenia oraz obowiązkiem przestrzegania zasad zapewniających wszystkim użytkownikom obiektów dydaktycznych Wydziału Nauk Społecznych PAM bezpieczne warunki studiowania. Studenci zapoznani zostają z topografią budynków na ul. Bułgarskiej 55 oraz na ul. Świerzawskiej 18, drogami ewakuacyjnymi, umiejscowieniem gaśnic i miejscem zbiórki w przypadku alarmu przeciwpożarowego. Spotkanie organizacyjne uzupełnione jest obowiązkowym szkoleniem z zakresu BHP. Zajęcia z BHP stanowią integralną część programu studiów na kierunku *pedagogika*.

Podczas spotkania organizacyjnego studentom zostają przedstawieni Prodziekani Wydziału Nauk Społecznych PAM sprawujący stosownie opiekę nad kierunkiem *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* oraz ich obszar kompetencji. Obejmuje on m.in. udzielenie wszechstronnego wsparcia studentom w załatwianiu ich spraw, przyjmowanie skarg i wniosków, reagowanie w przypadku przejawów dyskryminacji i przemocy wobec studentów, a także pomoc jej ofiarom.

Należy podkreślić, że dotychczas na Wydziale Nauk Społecznych PAM nie zgłaszano incydentów lub zdarzeń zagrażających szeroko rozumianemu bezpieczeństwu, jednakże studenci świadomi są kto służy im pomocą w poszczególnych sprawach.

Na Uczelni wprowadzono *Regulamin prowadzenia wewnętrznej polityki antymobbingowej i antydyskryminacyjnej dotyczącej relacji pracowników i studentów PAM*. Regulamin umieszczony jest na stronie Uczelni w zakładce BIP.

Regulamin określa zasady przeciwdziałania zjawiskom mobbingu oraz dyskryminacji (w tym molestowania seksualnego) w PAM. Celem wprowadzenia regulaminu jest wspieranie

działań sprzyjających budowaniu pozytywnych relacji między pracownikami Uczelni i studentami oraz ochrona studentów przed wystąpieniem mobbingu i dyskryminacji w siedzibie Uczelni lub w związku z miejscem, w którym realizowany jest program studiów oraz w przypadkach wystąpienia tych zjawisk. W Regulaminie określono prawa i obowiązki Uczelni i studenta, w tym:

- odpowiedzialność za mobbing, dyskryminację oraz molestowanie seksualne, działania podejmowane w celu przeciwdziałania mobbingowi, dyskryminacji i molestowaniu seksualnemu, ustalono zasady powołania komisji antymobbingowej oraz zasady jej działania.

Ponadto na Wydziale Nauk Społecznych PAM obowiązują procedury postępowania w sytuacjach konfliktowych. Procedury określają zasady i ścieżki służbowe rozwiązywania sytuacji konfliktowych ze szczególnym uwzględnieniem skarg i wniosków przedkładanych przez studentów Wydziału na wszystkich kierunkach studiów, poziomach i formach. Procedura obejmuje następujące kategorie sytuacji:

- sprawy o charakterze personalnym;
- sprawy związane z naruszeniem praw lub interesów studenta;
- sprawy wynikające z nienależytego wykonywania obowiązków przez nauczycieli akademickich PAM;
- sprawy wynikające z nienależytego wykonywania obowiązków przez pracowników poszczególnych komórek organizacyjnych PAM;
- sprawy wynikające z nienależytego wykonywania obowiązków przez pracowników funkcyjnych Wydziału Nauk Społecznych PAM;
- sprawy powstałe w związku z realizacją procesu dydaktycznego;
- sprawy powstałe w związku z organizacją pracy Wydziału Nauk Społecznych PAM.

8.9. Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi

Wydział Nauk Społecznych PAM angażuje do swoich działań Samorząd Studentów oraz działające na Wydziale Studenckie Koła Naukowe.

W ramach kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* działa Studenckie Koło Naukowe PASSUS. Jego opiekunami naukowymi są nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku: dr Ewa Roman i dr Ewa Czaja. Opiekunowie Koła Naukowego wspierają studentów w zakresie działalności naukowej, zachęcając ich do publikacji. Studenci Koła Naukowego publikują teksty w uczelnianym piśmie studenckim o nazwie *Puls Uczelni*. Również w ramach działalności Koła to nauczyciele akademicy dzielą się ze studentami swoimi osiągnięciami, publikując teksty w uczelnianym piśmie *Puls Uczelni*. Jako przykład podać można:

Puls Uczelni nr 2 (42) 2023:

W numerze teksty wykładowców:

- Grzegorz Bręczewski, *Czy coaching pochodzi z CHIN?*, s. 17-18;
- Małgorzata Biskup, *VIII Forum Uczelnianych Pełnomocników ds. Osób z Niepełnosprawnościami*, s. 16;
- Maria Kadzińska, *Zapraszamy do uczelnianej Biblioteki ANSM*, s. 6-8;
- Joanna Łupicka, *Anatomia człowieka – nie tylko przedmiot do nauczania na studiach, ale zgłębianie tajemnic ludzkiego ciała...*, s. 18-19.

Puls Uczelni nr 3 (43) 2023:

W numerze teksty studentów:

- Rafał Janicki, *Seks jako tabu kulturowe*, s. 12-15;
- Martyna Feferkuch, Zofia Klejda, *Karnawał*;
- Sylwia Wojciechowska, *Psychołajki w Psitulisku*, s. 7.

Dziekan i Prodziekani Wydziału Nauk Społecznych PAM starają się budować partnerską relację z wybranymi przez studentów przedstawicielami w osobach starostów grup, co zapewnia skuteczną komunikację i sprawny przepływ niezbędnych dla prawidłowego przebiegu informacji.

Co najmniej dwa razy w roku władze Wydziału Nauk Społecznych PAM spotykają się ze wszystkimi starostami grup na oficjalnych spotkaniach poświęconych sprawom organizacyjnym związanym z realizacją procesu dydaktycznego.

Spotkania wspólne to tylko jedna z form utrzymywania kontaktu z Samorządem, nadrzędną formą kontaktu są bieżące spotkania ze starostami oraz grupami podczas wszystkich zjazdów kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia*. Taka stale podtrzymywana relacja pozwala na sprawne rozwiązywanie pojawiających się trudności oraz jest istotnym wsparciem w procesie uczenia się studentów.

Samorząd Studentów lub wybrani przez Samorząd studenci uczestniczą w pracach wszystkich zespołów tematycznych działających na Wydziale Nauk Społecznych PAM, tj. Komisji Stypendialnej, Wydziałowej Komisji ds. Zapewniania i Oceny Jakości Kształcenia, Rady Wydziału i stanowią nieocenione wsparcie w doskonaleniu organizacji procesu dydaktycznego oraz monitorowaniu i podnoszeniu jakości kształcenia.

8.10. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a także udział w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

W celu monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wspierania studentów prowadzone są w każdym roku akademickim wśród studentów badania ankietowe dotyczące następujących obszarów funkcjonowania Wydziału Nauk Społecznych PAM oraz Uczelni:

- *Ankieta dotycząca opinii studenta na temat odbytej praktyki zawodowej;*
- *Ankieta dotycząca oceny wykładowców prowadzących zajęcia dydaktyczne na danym kierunku i roku studiów;*
- *Ankieta ewaluacji zasobów materialnych i infrastruktury dydaktycznej Wydziału Nauk Społecznych PAM.*

Ww. ankiety mają charakter anonimowy.

Ankieta dotycząca opinii studenta na temat odbytej praktyki zawodowej pozwala studentom kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* na ocenę procesu przebiegu praktyki zawodowej i wsparcia Uczelni w zakresie jej organizacji.

Student może wyrazić opinię na temat następujących komponentów:

- ogólnej oceny praktyki zawodowej w skali 1-5;
- niezbędnych zmian w programie praktyki zawodowej, by dostosować ją w większym stopniu do potrzeb pracodawców;
- oceny przygotowania i kompetencji opiekuna praktyki zawodowej w instytucji, w której odbywana była praktyka zawodowa;
- oceny opiekuna praktyki zawodowej z ramienia Uczelni;
- oceny odbytej praktyki zawodowej w kontekście przygotowania do zawodu;
- oceny odbytej praktyki zawodowej w kontekście zdobycia praktycznych umiejętności;
- oceny zaplecza organizacyjnego i technicznego instytucji przyjmującej na praktykę zawodową;
- sposobu znalezienia miejsca odbywania praktyki zawodowej (Biuro Karier PAM / samodzielnie);
- oceny informacji na temat organizacji praktyki zawodowej w Uczelni.

Ankieta dotycząca oceny wykładowców prowadzących zajęcia dydaktyczne na danym kierunku i roku studiów pozwala studentom kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* na ocenę realizacji każdego z zajęć przewidzianych w harmonogramie realizacji programu studiów w danym roku akademickim wraz z przygotowaniem wykładowcy. Studenci dokonują oceny każdego z kryterium zaznaczając ocenę od 1 do 5.

Wyniki niniejszej ankiety są uwzględniane przy okresowej ocenie danego nauczyciela akademickiego. Należy wskazać, że wykładowcy prowadzący zajęcia na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* uzyskali pozytywne oceny studentów.

Ankieta ewaluacji zasobów materialnych i infrastruktury dydaktycznej Wydziału Nauk Społecznych PAM ma na celu zapewnienie optymalnych warunków procesu kształcenia, a jej uczestnikami są nauczyciele akademicki oraz studenci. Opinie i sugestie studentów mają służyć stałemu podnoszeniu jakości zasobów materialnych i infrastruktury dydaktycznej Wydziału Nauk Społecznych PAM.

Ocenie podlegają między innymi następujące zagadnienia:

- stan techniczny pomieszczeń;
- wyposażenie i stan środków audiowizualnych znajdujących się w salach wykładowych;
- wyposażenie i stan środków audiowizualnych znajdujących się w salach ćwiczeniowych;
- wyposażenie w sprzęt komputerowy, jego stan techniczny;
- oprogramowanie sprzętu komputerowego;
- zasoby Biblioteki PAM i ich dostępność;
- czystość, higiena i estetyka pomieszczeń oraz otoczenia budynku;
- środki wsparcia materialnego dla studentów.

Powtarzalność ww. ankiet ukierunkowana jest na weryfikację realizacji rekomendacji.

Wyniki ankiet po ich opracowaniu na Wydziale Nauk Społecznych PAM są przedkładane Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia i Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia.

Na podstawie dotychczas przeprowadzonych badań ankietowych można stwierdzić, że ogólnie studenci dobrze oceniają funkcjonowanie Wydziału Nauk Społecznych PAM oraz Uczelni, podobnie jak dobrze oceniają kadre dydaktyczną Wydziału oraz obsługę

administracyjną. Niemniej na bieżąco wyciągane są wnioski i formułowane rekomendacje mające na celu polepszenie warunków studiowania oraz usprawnienie systemu wsparcia dla studentów.

Począwszy od semestru letniego 2022/2023 Wydział Nauk Społecznych PAM podjął działania mające na celu zwiększenie udziału studentów w ocenie kształcenia na odległość. Nowe narzędzie w postaci ankiety ma na celu ewaluację oprogramowania stosowanego w kształceniu na odległość, tj. stosowanej w Uczelni platformy ZOOM.

Nowe narzędzie stanowi element wewnętrznego systemu zapewnienia i oceny jakości kształcenia. Ocena będzie miała charakter cykliczny i będzie odbywała się w ujęciu semestralnym.

Analiza wyników jest prowadzona przez Wydziałową Komisję ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia.

Pierwszy cykl ankietowania przeprowadzono na koniec semestru letniego roku akademickiego 2022/2023.

Nowa ankieta, zamieszczona dla studentów w wirtualnym dziekanacie zawiera następujące pytania (skala ocen 1-5, ... – do uzupełnienia przez studenta):

Załącznik

ANKIETA EWALUACJI OPROGRAMOWANIA STOSOWANEGO W KSZTAŁCENIU NA ODLEGŁOŚĆ

Kierunek studiów: .....

* Ankieta ma charakter anonimowy.

Szanowni Państwo,

Uprzejmie prosimy o udział w ankiecie stanowiącej element polityki zapewnienia i oceny jakości kształcenia.

1. Jak oceniasz stosowane narzędzie kształcenia na odległość – platformę ZOOM? (1-5)

.....

Dodatkowe uwagi: .....

2. Czy konieczne są dodatkowe szkolenia z obsługi platformy kształcenia na odległość ZOOM? (1-5)

.....

Dodatkowe uwagi: .....

3. Czy sprzęt techniczny, jakim dysponuje Uczelnia pozwala na niezakłócone prowadzenie zajęć na odległość? (1-5)

.....

Dodatkowe uwagi: .....

4. Czy potrzebujesz wsparcia Uczelni w zakresie sprzętowym? (1-5)

.....

Dodatkowe uwagi: .....

Dziękujemy za udział w ankiecie.

Wprowadzenie powyższych narzędzi pozwoliło na dbałość o rozwój i doskonalenie systemu wspierania i motywowania studentów do kształcenia.

Należy nadmienić, że Władze Wydziału Nauk Społecznych PAM wraz z Dziekanatem Uczelni sprawują szczególny nadzór dydaktyczno-wychowawczy nad studentami pierwszych roczników. Studenci pierwszego roku wymagają bowiem większego wsparcia z uwagi na to, że wszystko jest dla nich nowe i nieznane. Istotą procedury jest stały kontakt i monitoring obecności studentów na zajęciach.

Ocena działalności Pełnomocnika Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami podlega okresowej ocenie, której wynik decyduje o przedłużeniu lub nieprzedłużeniu okresu sprawowania funkcji na kolejny rok akademicki.

W ramach doprecyzowania formy sprawozdania przekazywanego Rektorowi przez Pełnomocnika Rektora ds. osób z niepełnosprawnościami przyjęto, że sprawozdanie Pełnomocnika będzie przekazywane Rektorowi w cyklach semestralnych, a więc dwa razy w ciągu roku akademickiego w formie pisemnej. W sprawozdaniu semestralnym, którego pierwsza edycja została przekazana przez Pełnomocnika na koniec roku akademickiego 2022/2023 z okresu semestru letniego maksymalnie do 30 września 2023 r. zostały opisane dotychczasowe działania Pełnomocnika w ramach wsparcia osób z niepełnosprawnościami, liczba studentów z podziałem na kierunki studiów i rodzaj oraz stopień niepełnosprawności, system wsparcia materialnego, plany na kolejny okres rozliczeniowy w zakresie zniesienia barier dla studentów z niepełnosprawnościami, problemy zgłoszone przez studentów i sposób ich załatwienia przez Pełnomocnika.

Natomiast w ramach bieżącej działalności Pełnomocnik ma obowiązek zgłoszenia Rektorowi pilnych potrzeb zgłoszonych przez studentów z niepełnosprawnościami i nadanie im dalszego biegu, gdy wiążą się z nakładami finansowymi, po konsultacji z Kanclerzem i Kwestorem Uczelni.

W zakresie ewaluacji działań Pełnomocnika Rektora ds. osób z niepełnosprawnościami począwszy od semestru letniego roku akademickiego 2022/2023 jako nowe narzędzie wprowadzono anonimową ankietę zawierającą następujące pytania (przyjęta skala ocen 1-5 lub pytania otwarte):

Załącznik

OCENA WSPARCIA ZE STRONY PEŁNOMOCNIKA REKTORA DS. OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Kierunek studiów: .....

* Ankieta ma charakter anonimowy

1. Jak oceniasz wsparcie Pełnomocnika Rektora ds. osób z niepełnosprawnościami? 1-5

- .....
2. Jak oceniasz dostępność Pełnomocnika Rektora ds. osób z niepełnosprawnościami? 1-5
.....
3. Czy osoba pełniącą funkcję Pełnomocnika Rektora ds. osób z niepełnosprawnościami jest kompetentna? 1-5
.....
4. Co należy udoskonalić w budynkach Uczelni pod kątem potrzeb osób z niepełnosprawnościami?
.....
5. Co należy udoskonalić w ramach kształcenia na odległość i potrzeb osób z niepełnosprawnościami?.....
.....
6. Jakie bariery należy usunąć w Uczelni?.....
.....

Dziękujemy za udział w ankiecie.

Ankieta anonimowa pozostaje do pobrania z wirtualnego dziekanatu i jest przekazywana do Pełnomocnika Rektora ds. osób z niepełnosprawnościami.

Opracowaniem wyników zajmuje się Uczelniana Rada ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia i w formie zbiorczej przekazuje wyniki Rektorowi PAM.

Pierwsza edycja badania ankietowego oraz opracowanie wyników nastąpiło do dnia 30 listopada 2023 r.

Na tej podstawie Rektor przedłuża lub nie przedłuża kadencję Pełnomocnika na kolejny semestr.

Sprawy natury infrastrukturalnej są przekazywane do Działu Technicznego i zgodnie z kalkulacją poddawane pod decyzję finansową Kanclerza Uczelni.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8:

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

.....

Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

- 1. zakresu, sposobów zapewnienia aktualności i zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, w tym przyszłych i obecnych studentów, udostępnianej publicznie informacji o warunkach przyjęć na studia, programie studiów, jego realizacji i osiągniętych wynikach,*
- 2. sposobów, częstości i zakresu oceny publicznego dostępu do informacji, udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także skuteczności działań doskonalących w tym zakresie.*

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	BRAK ZALECEŃ	-----

9.1. Zakres i sposoby zapewnienia aktualności i zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, w tym przyszłych i obecnych studentów, udostępnianej publicznie informacji o warunkach przyjęć na studia, programie studiów, jego realizacji i osiągniętych wynikach

System przekazu informacji w PAM obejmuje zarówno bezpośredni kontakt ze studentami lub kandydatami na studia (np. indywidualne rozmowy, targi edukacyjne), jak również spotkania organizacyjne w formie planowanych zajęć ze studentami dotyczące spraw organizacyjnych dla pierwszych roczników, studenckich praktyk zawodowych czy procedury egzaminu dyplomowego. Ponadto na ww. system składa się kompleksowy przekaz informacji drogą internetową, np. strona internetowa Uczelni i Wydziału Nauk Społecznych PAM, wirtualny dziekanat, portale internetowe, w tym społecznościowe takie jak facebook, kontakt e-mailowy), a także zamieszczanie informacji na tablicach informacyjnych w budynkach Uczelni i drukowane materiały informacyjne (np. *Puls Uczelni*).

Publiczny dostęp do informacji umożliwiony jest przede wszystkim poprzez ogólnodostępną stronę internetową Uczelni. Umieszczane są tu na bieżąco aktualne informacje dla wszystkich zainteresowanych grup odbiorców, począwszy od kandydatów, poprzez studentów, skończywszy na pracownikach i absolwentach.

Na stronie internetowej Uczelni została wydzielona dla kandydatów specjalna zakładka o nazwie *Kandydaci*. Kandydat w łatwy sposób znajdzie tu wszelkie informacje dotyczące kierunków studiów oferowanych przez PAM z podziałem na studia pierwszego stopnia, drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie oraz studia podyplomowe. W ramach każdego kierunku studiów zawarto opis kierunku oraz grup specjalistycznych zajęć zawodowych (specjalności).

W zakładce *Rekrutacja* przedstawiono warunki ubiegania się o przyjęcie na studia oraz procedurę rekrutacji on-line wraz z godzinami pracy Działu Rekrutacji PAM oraz danymi kontaktowymi.

W zakładce *Kandydaci* można pobrać w wersji elektronicznej informator Uczelni z opisem kierunków studiów i grup specjalistycznych zajęć zawodowych (specjalności). Ponadto kandydat uzyska informacje na temat kursów i szkoleń organizowanych przez PAM.

Studenci natomiast – poprzez zakładkę *Akademia – BIP* oraz *Student* mają dostęp do wszystkich informacji dotyczących przebiegu studiów, regulaminów, dyżurów, plików do pobrania, komunikatów i aktualności.

Za pomocą mediów społecznościowych (np. facebook) Uczelnia i Wydział Nauk Społecznych PAM udostępniają studentom istotne informacje na temat studiowania (np. dotyczące złożenia wniosków o stypendia, aktualnych wydarzeń, targów, konkursów, szkoleń, konferencji, itp.).

Oprócz strony www i mediów społecznościowych wszelkie niezbędne informacje dotyczące spraw studenckich są wysyłane do starostów grup dziekańskich za pomocą kontaktu e-mailowego oraz telefonicznie przez Dziekanat PAM lub osobiście przez Dziekana lub Prodziekanów Wydziału.

System wirtualny Dziekanat, do którego dostęp ma każdy student poprzez indywidualny login i hasło pozwala na śledzenie przebiegu studiów m.in. dzięki obserwowaniu własnych postępów w nauce.

PAM stale doskonali system informacji internetowej, mając świadomość tego, że najczęściej wiadomości student czerpie właśnie ze strony internetowej. Dlatego też prowadzi analizy, zbiera wszelkie sugestie i stara się je na bieżąco wprowadzać. Pieczę nad stroną www Uczelni i Wydziału Nauk Społecznych PAM sprawuje dodatkowo Dział Marketingu PAM, który pozostaje w bezpośrednim kontakcie ze studentami, gromadząc ich sugestie co do funkcjonalności strony i podawanych tam informacji.

Strona www Uczelni zawiera informacje niezbędne dla studentów, w tym:

W zakładce *Akademia* znajdują się informacje ogólne dotyczące Uczelni oraz działalności biblioteki, wydawnictwa i dostęp do Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) a w nim statut uczelni, strategia Akademii, regulaminy, programy studiów, dokumenty z zakresu jakości kształcenia, raporty samooceny i wzory dyplomów. W zakładce znajdują się również informacje dotyczące świadczeń materialnych i stypendiów.

W zakładce *Kandydat* znajdują się informacje dotyczące funkcjonowania Biura Rekrutacji, gdzie kandydat otrzyma informacje dotyczącą oferty studiów oraz procesu rekrutacji na studia licencjackie, magisterskie i wszelkie kursy.

W zakładce *Student* znajduje się dostęp do wirtualnego dziekanatu, procedury egzaminu dyplomowego, praktyki studenckie, informacja o ubezpieczeniach i oferty pracy.

W zakładce *Absolwent* znajdują się ankiety losów absolwentów oraz oferty pracy.

Ponadto na stronie znajdują się informacje dotyczące: pracowników, sportu Uczelnianego, Studenckich Kół Naukowych, działalności działu IT, zakładka z aktualnościami Uczelnianymi, rekrutacja on-line i dane kontaktowe komórek wewnętrznych Uczelni.

9.2. Sposoby, częstość i zakres oceny publicznego dostępu do informacji, udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także skuteczności działań doskonalących w tym zakresie

Ocena publicznego dostępu do informacji dotyczy głównie treści zamieszczanych na stronie internetowej i w mediach społecznościowych (np. facebook), gdyż z jednej strony są one głównym przekąźnikiem informacji dla studentów, kandydatów i innych zainteresowanych, z drugiej to właśnie z niej korzysta najczęściej odbiorców ze względu na

szybki postęp technologiczny i rozwój różnych kanałów komunikowania. Dział Marketingu PAM za pomocą narzędzi analitycznych dotyczących tzw. ruchu na stronie analizuje odbiorców i dostosowuje treści do ich potrzeb. Dzięki temu Dział Marketingu PAM generuje i analizuje statystyki dotyczące odbiorców strony, uwzględniając przede wszystkim liczbę odsłon poszczególny podstron, unikalne odsłony, średni czas spędzony na stronie, liczbę wejść, wyjść czy też współczynniki odrzuceń.

Podobne statystyki są prowadzone w odniesieniu do profilu Wydziału Nauk Społecznych PAM na facebooku. Administrator fanpage'a ma dostęp do informacji dotyczących liczby odbiorców postów i ich reakcji na poszczególne treści (polubień, udostępnień i komentarzy). Dzięki powyższym działaniom PAM posiada informacje dotyczące pożądaných treści przez studentów, a także bada ich zainteresowanie i opinie na temat funkcjonowania Uczelni, zamieszczanych informacji czy też wydarzeń organizowanych przez Uczelnię.

Na tej podstawie Uczelnia i Wydział Nauk Społecznych PAM modyfikuje treści zamieszczane na stronie internetowej i na portalach, dopasowując zarówno treści, jak i ich język do docelowej grupy odbiorców. Studenci są dla Uczelni niewątpliwie główną i najważniejszą grupą, której opinia jest uwzględniana przy modyfikacji udostępnianych publicznie treści.

Anonimowa *Ankieta dostępu do informacji publicznej* zamieszczona jest na stronie internetowej PAM dla studentów jak i osób odwiedzających stronę PAM. Dzięki tej ankiecie jesteśmy w stanie podnieść poziom doskonalenia jakości studiowania oraz określić poziom jakości pracy.

Dotychczas *Ankieta* wypełniło 40 osób, gdzie głównie respondentami byli studenci Uczelni, ponieważ stanowili oni 52 % badanej grupy, reszta respondentów to kandydaci na studia 25%, uczestnicy studiów podyplomowych 8%, 5% to pracownicy, natomiast 10% to osoby z zewnątrz.

Na pytanie postawione w *Ankiecie*, czy strona internetowa jest czytelna i uporządkowana, większość osób, tj. 77% badanych uznało, że strona jest czytelna oraz uporządkowana, natomiast 23% udzieliło odpowiedzi negatywnej.

78% osób uczestniczących w badaniu ankietowym uważa, iż nie ma trudności w odnalezieniu potrzebnych informacji na stronie www.

Kolejne pytania ankietowe dotyczyły oceny poszczególnych aspektów strony internetowej z prośbą o zaznaczenie oceny w skali od 1 do 5.

Największa grupa osób biorących udział w badaniu – 72% zaznaczyła 5 w skali ocen, czyli bardzo dobrze oceniają dostęp do potrzebnych informacji, aktualność zamieszczonych informacji, łatwość korzystania ze strony, użyteczność strony internetowej, wygląd szaty graficznej, intuicyjność w poruszaniu się po stronie, szybkość wyszukiwania informacji, szybkość ładowania oraz treści tam zawarte, natomiast ocenę 4 zaznaczyło 8%, kolejno ocenę 3 – zaznaczyło 9%, natomiast ocenę 2 wystawiło 3% ankietowanych, a ocenę 1 – 8%.

Aby wprowadzić zmiany w funkcjonalności oraz podnieść poziom użyteczności raport został przekazany do Działu Marketingu oraz Działu IT PAM.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 9:

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

---

Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

1. sposobów sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencji i zakresu odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencji i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku,
2. zasad projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów,
3. sposobów i zakresu bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródeł informacji wykorzystywanych w tych procesach,
4. sposobów oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów,
5. zakresu, form udziału i wpływu interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów,
6. sposobów wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Zaleca się podjęcie w ramach prowadzonej polityki jakości działań monitorujących, weryfikujących oraz korygujących nieprawidłowości w zakresie spójności efektów uczenia się na kierunku pedagogika z koncepcją kształcenia na tym kierunku	Uczelnia podjęła działania naprawcze w postaci intensyfikacji spotkań Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia. Jako jednostkę monitorującą wyznaczono Uczelnianą Radę ds. Jakości Kształcenia.

10.1. Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencje i zakres odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku

Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* sprawuje Dziekan Wydziału Nauk Społecznych PAM. Jednocześnie na Wydziale zostało powołanych trzech Prodziekanów Wydziału Nauk Społecznych PAM, którzy zajmują się funkcjonowaniem kierunków. Jeden z Prodziekanów Wydziału sprawuje opiekę merytoryczną, organizacyjną i administracyjną nad kierunkami:

pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna jednolite studia magisterskie, pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia, drugi nad kierunkami: psychologia jednolite studia magisterskie i filologia angielska studia pierwszego stopnia, natomiast trzeci nad kierunkami: prawo jednolite studia magisterskie, administracja studia pierwszego i drugiego stopnia oraz bezpieczeństwo wewnętrzne studia pierwszego stopnia. Dziekan oraz Prodziekani Wydziału Nauk Społecznych PAM w zakresie administracyjnym oraz organizacyjnym współpracują ściśle z Dziekanatem Uczelni, w ramach którego wyznaczeni zostali pracownicy administracyjni obsługujący kierunki prowadzone na Wydziale.

Dla celów ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia Dziekan Wydziału dwa razy w tygodniu odbywa spotkania z Prodziekanami, omawiając poszczególne elementy jakości kształcenia i wypracowując rozwiązania doskonalące. Ponadto Dziekan Wydziału oraz Prodziekani uczestniczą w cotygodniowych spotkaniach z Rektorem PAM oraz Prorektorami PAM, podczas których omawiane są na szczeblu uczelnianym poszczególne kwestie związane z polityką jakości i dobrymi praktykami.

Dodatkowo w ramach bieżących prac Wydziału odbywają się spotkania z nauczycielami akademickimi, którzy zgłaszają swoje postulaty dotyczące doskonalenia jakości kształcenia. Postulaty te są następnie przekazywane Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia, która nadaje sprawie dalszy bieg. Organem opiniodawczym Dziekana Wydziału jest także Rada Wydziału, w ramach której dyskutowane są poszczególne elementy jakości kształcenia.

Zgodnie z dokumentem *Zakres kompetencji i odpowiedzialności w ramach struktur wewnętrznego systemu zapewnienia i oceny jakości kształcenia (poziom uczelniany i wydziałowy)*, Uczelnia tak na poziomie uczelnianym, jak i wydziałowym określiła kompetencje struktur odpowiedzialnych za politykę jakości kształcenia.

Zgodnie z zarządzeniem Rektora PAM, na poziomie uczelnianym politykę jakości prowadzi Uczelniana Rada ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia z przypisanymi następującymi kompetencjami:

- przygotowywanie z inicjatywy własnej albo na wniosek Rektora lub Prorektora właściwego ds. nauki propozycji rozwiązań (w tym rekomendacji, wytycznych lub procedur) w zakresie zapewniania jakości kształcenia, a zwłaszcza w zakresie doskonalenia procesów oceny programu studiów, możliwości osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych kierunkach studiów, zgodności z obowiązującymi przepisami prawa w obszarze szkolnictwa wyższego i nauki;
- opracowanie, wdrożenie i doskonalenie metodyki monitorowania, analizy i oceny funkcjonowania uczelnianego systemu zapewnienia i oceny jakości kształcenia, z uwzględnieniem wydziałowych systemów zapewnienia i oceny jakości kształcenia;
- monitorowanie funkcjonowania uczelnianego systemu zapewnienia i oceny jakości kształcenia, z uwzględnieniem wydziałowych systemów ds. zapewnienia i oceny jakości kształcenia, w tym prawidłowości przebiegu procesów oceny programu studiów, możliwości osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych kierunkach studiów, zgodności z obowiązującymi przepisami prawa w obszarze szkolnictwa wyższego i nauki wskazanych dla Uczelni jako całości oraz inicjowanie procesu eliminowania nieprawidłowości w zakresie realizacji procesu kształcenia na Uczelni;
- analiza i ocena funkcjonowania uczelnianego systemu zapewnienia i oceny jakości kształcenia, z uwzględnieniem wydziałowych systemów zapewnienia i oceny jakości

- kształcenia oraz przygotowanie rocznego raportu w tym względzie za dany rok akademicki wraz z rekomendacjami działań doskonalących w zakresie zapewniania jakości kształcenia i przekazanie go Rektorowi lub Prorektorowi właściwemu ds. nauki;
- analiza i opiniowanie programów studiów prowadzonych na wydziałach pod kątem ich zgodności ze strategią rozwoju Uczelni oraz z wymaganiami określonymi w aktach prawnych wyższego rzędu, uchwałach Senatu Uczelni oraz zarządzeniach wewnętrznych Rektora.

Na poziomie Wydziału Nauk Społecznych politykę jakości prowadzi Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia z przypisanymi następującymi kompetencjami:

- OBSZAR 1: Programy studiów:
  - tworzenie i modyfikowanie programów studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich,
  - indywidualizowanie programu studiów dla studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawnych w zakresie szkolnictwa wyższego i nauki;
  - zapewnianie współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, w szczególności z otoczenia społeczno-gospodarczego w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programów studiów;
  - analizowanie potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego przez zbieranie opinii pracodawców nt. absolwentów Uczelni i programów studiów;
- OBSZAR 2: Dobór i doskonalenie kadry dydaktycznej:
  - zapewnianie przygotowania naukowego i dydaktycznego nauczycieli akademickich w zakresie kształcenia;
  - weryfikacja poprawności obsady zajęć dydaktycznych według kryteriów dorobku naukowego i doświadczenia zawodowego;
  - ocenianie nauczycieli akademickich w obszarze kształcenia;
  - wspieranie rozwoju kadry dydaktycznej w celu ciągłego podnoszenia ich kompetencji naukowych i dydaktycznych w zakresie kształcenia;
- OBSZAR 3: Kształcenie i weryfikacja efektów uczenia się:
  - weryfikacja programu studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich pod kątem osiągnięcia efektów uczenia się;
  - ocena infrastruktury i zasobów edukacyjnych wykorzystywanych w procesie kształcenia;
  - ocena warunków i sposobów podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia;
  - monitorowanie i ocena przebiegu procesu dydaktycznego;
  - ocena procedury hospitowania zajęć dydaktycznych oraz praktyk zawodowych;
  - ocena wyników badania opinii studentów w poszczególnych obszarach kształcenia;
  - ocena wsparcia studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, artystycznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy;
  - rozwój i doskonalenie form wsparcia dla studentów;
  - ocena wyników badania opinii absolwentów nt. programów studiów i procesu kształcenia;
  - ocena procesu dyplomowania;
- OBSZAR 4: Umiędzynarodowienie:

- zapewnianie warunków i sposobów podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia;
- OBSZAR 5: Publiczny dostęp do informacji:
- ocena stopnia zapewniania publicznego dostępu do informacji o programach studiów i kształcenia, warunkach ich realizacji i osiągniętych rezultatach;
- ocena wyników badania ankietowego nt. publicznego dostępu do informacji.

10.2. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów

Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów są jednym z elementów polityki jakości kształcenia, a tym samym i wewnętrznego systemu zapewnienia i oceny jakości kształcenia. Skupiają się one wokół następujących wytycznych:

- tworzenie programu studiów w oparciu o przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (wraz z kolejnymi nowelizacjami), Ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 2153, z późn. zm.), Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 661, z późn. zm.), Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218), Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela (tj. Dz. U. z 2021 poz. 890, z późn. zm.);
- funkcjonowanie jednostek odpowiedzialnych za nadzorowanie i koordynowanie tego procesu, tj. Uczelnianej Rady ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia oraz Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia;
- funkcjonowanie jednostek odpowiedzialnych za określanie opisu efektów uczenia się oraz zatwierdzanie programów studiów (Senat PAM, po uprzednim zaopiniowaniu przez Samorząd Studencki PAM);
- bieżące i stałe (roczne) monitorowanie realizacji programu studiów, które jest podstawą tworzenia propozycji jego zmian;
- uwzględnianie sugestii interesariuszy wewnętrznych (np. studentów, pracowników administracyjnych, pracowników będących specjalistami w danej dyscyplinie) i zewnętrznych (np. pracodawców, praktyków) oraz wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów i trendów na współczesnym rynku pracy.

10.3. Sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródła informacji wykorzystywane w tych procesach

Stale monitorowanie programu studiów jest realizowane poprzez analizę dokumentacji programu studiów oraz jego realizację z uwzględnieniem takich elementów, jak:

- forma studiów, liczba semestrów i liczba punktów ECTS, grupy zajęć, sposoby weryfikowania i osiągnięcia efektów uczenia się;
- wymiar, zasady i forma studenckich praktyk zawodowych;
- efekty uczenia się, harmonogram realizacji programu studiów (np. właściwy układ zajęć, przyporządkowanie punktów ECTS do poszczególnych zajęć, przyporządkowanie zajęć do odpowiednich semestrów).

Uczelnia szczególną wagę przykładła do współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, biorąc pod uwagę ich zdanie w zakresie doskonalenia treści programów studiów i optymalizacji efektów uczenia się. Umożliwia to skoordynowanie procesów projektowania i dostosowywania programów studiów do potrzeb studentów i rynku pracy.

W opracowywaniu programu studiów na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* biorą udział interesariusze wewnątrzni, będący pracownikami PAM i jednocześnie specjalistami w danej dyscyplinie zgodnej z kierunkiem studiów oraz przedstawiciele Samorządu Studenckiego PAM, a także interesariusze zewnętrzeni, m.in. członkowie Rady Pracodawców.

10.4. Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów

Przedstawiciele Samorządu Studenckiego PAM na spotkaniach z władzami Uczelni i Wydziału Nauk Społecznych PAM oraz na posiedzeniach Senatu PAM mają możliwość wskazania wadliwie funkcjonujących elementów struktury organizacyjnej oraz nieprawidłowości związanych z działalnością dydaktyczno-wychowawczą. Podczas tych spotkań lub posiedzeń prezentowane i proponowane są ewentualne działania naprawcze. Uczelnia przyjęła taką możliwość, gdyż prezentuje w tym zakresie dużą otwartość na wszelkie uwagi i propozycje.

Monitorowanie i przegląd programu studiów na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* odbywa się w sposób systematyczny – na bieżąco (np. poprzez zbieranie propozycji i uwag czy też obserwację i analizę jego realizacji) oraz w trybie rocznym (kiedy na podstawie wcześniejszych uwag opracowuje się całościową propozycję zmian w programie). Proces ten odbywa się kilkietapowo:

- zgłaszanie przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych uwag, sugestii i propozycji zmian, np. za pośrednictwem Rady Pracodawców, Samorządu Studenckiego PAM, narady metodyczne na poziomie rektorskim i wydziałowym, spotkania Rady Wydziału;
- przygotowanie propozycji zmian w programie studiów na podstawie uzyskanych uwag, sugestii i propozycji;
- przedstawienie propozycji Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia, a w przypadku ich akceptacji skierowanie zmodyfikowanego programu studiów do zatwierdzenia przez Senat PAM, po uprzednim zaopiniowaniu przez Samorząd Studencki PAM;
- dyskusja i określenie opisu efektów uczenia przez Senat PAM przy zaopiniowaniu przez Samorząd Studencki PAM;
- dyskusja i zatwierdzenie programu studiów przez Senat PAM.

Studenci, uczestnicząc w pracach organów kolegialnych PAM, jak również poprzez starostów grup, bądź indywidualnie poprzez zgłoszenie swoich uwag Władzom Wydziału Nauk Społecznych PAM lub Uczelni, mają możliwość oceny osiągnięcia efektów uczenia się z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów na rynku pracy lub w dalszym kształceniu.

Podobnie w trakcie studiów studenci mają możliwość oceny osiągnięcia efektów uczenia się poprzez wypełnienie stosownej ankiety. Z kolei po zakończeniu studiów absolwenci mogą dokonać oceny osiągniętych efektów uczenia się poprzez wypełnienie ankiety w zakresie procesu monitoringu losów zawodowych studentów.

Ponadto studenci mogą zgłaszać swoje uwagi, opinie i sugestie indywidualnie Władzom Wydziału Nauk Społecznych PAM oraz Uczelni dzięki funkcjonowaniu systemu dyżurów dziekańskich i rektorskich przeznaczonych specjalnie dla studentów oraz w trakcie bieżącego kontaktu podczas zjazdów. Uczelnia prowadzi politykę otwartości na studentów i organizowania procesu kształcenia zgodnie z ich oczekiwaniami i potrzebami.

10.5. Zakres, formy udziału i wpływ interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów

W opracowywaniu programu studiów na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* biorą udział interesariusze wewnętrzni, będący pracownikami PAM i jednocześnie specjalistami w danej dyscyplinie zgodnej z kierunkiem studiów oraz przedstawicielami Samorządu Studenckiego PAM, a także interesariusze zewnętrzni, będący m.in. członkami Rady Pracodawców, która jest kolegialnym organem doradczym Dziekana Wydziału Nauk Społecznych PAM w zakresie jakości kształcenia praktycznego studentów.

Opracowując program studiów na kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia*, uwzględnia się opinie osób z zewnątrz Uczelni, z którymi posiada ona podpisane porozumienia o przyjmowaniu studentów na praktyki zawodowe i którzy znają aktualne potrzeby rynku pracy.

Ponadto przy opracowywaniu programów studiów bierze się pod uwagę raporty z monitorowania losów zawodowych absolwentów kierunku *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia*. Informacje zawarte w raportach, jak również uwagi zgłaszane przez różne grupy interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych oraz uwagi kierowane na posiedzeniach różnych organów Uczelni i Wydziału Nauk Społecznych PAM służą m.in. do wprowadzania zmian i dostosowywania programów studiów do potrzeb rynku pracy.

10.6. Sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku

Kierunek *pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia* prowadzony na ówczesnym Wydziale Pedagogiki w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych o profilu ogólnoakademickim został poddany ocenie programowej przez Polską Komisję Akredytacyjną podczas wizytacji w dniach 24-25 października 2014 r. W wyniku procesu akredytacji kierunek otrzymał ocenę pozytywną.

Kolejna wizytacja miała miejsce w dniach 21-22 maja 2021 r. Kierunek uzyskał ocenę pozytywną ze skróconym okresem dwóch lat.

Wszystkie zalecenia Polskiej Komisji Akredytacyjnej wskazane w raportach oceniających zostały wdrożone przez Uczelnię.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 10:

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony <i>należy wskazać nie więcej niż pięć najważniejszych atutów kształcenia na ocenianym kierunku studiów</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Praktyczny profil kierunku <i>pedagogika</i> 2. Doświadczona kadra dydaktyczna, w tym duża liczba specjalistów-praktyków. 3. Grupy zajęć do wyboru tematycznie adekwatne do zapotrzebowania rynku pracy na specjalistów. 4. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi. 5. Elastyczność Uczelni związana z możliwością dostosowania się do potrzeb studentów. 	<p>Słabe strony <i>należy wskazać nie więcej niż pięć najpoważniejszych ograniczeń utrudniających realizację procesu kształcenia i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Niski poziom umiędzynarodowienia studiów. 2. Słaby udział pracowników Wydziału w międzynarodowych projektach naukowo-badawczych i dydaktycznych. 3. Niewystarczający system monitoringu karier zawodowych absolwentów, trudności z pozyskiwaniem odpowiedzi na ankiety.
Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse <i>należy wskazać nie więcej niż pięć najważniejszych zjawisk i tendencji występujących w otoczeniu uczelni, które mogą stanowić impuls do rozwoju kierunku studiów</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Utrzymujący się trend społeczny do ciągłego zdobywania wiedzy i umiejętności (np. chęć zdobycia wykształcenia wyższego). 2. Możliwości odpowiedzialnego rozwoju naukowego studentów dzięki współpracy z instytucjami zewnętrznymi. 3. Potrzeby społeczne związane z rosnącymi problemami, szczególnie wśród dzieci i młodzieży. 4. Usytuowanie Uczelni w dużym mieście wojewódzkim. 	<p>Zagrożenia <i>należy wskazać nie więcej niż pięć czynników zewnętrznych, które utrudniają rozwój kierunku studiów i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uczelnie państwowe dysponujące bogatszym, darmowym zapleczem dydaktycznym i praktycznym. 2. Duża konkurencja na terenie miasta i okolic związana z kierunkiem <i>pedagogika</i>.

(Pieczęć uczelni)

dr Anna Zbaraszewska, prof. PAM

dr inż. Włodzimierz Usarek, prof. PAM

.....

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

(podpis Rektora)

Poznań, dnia 5 marca 2024 r.

(miejscowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku²

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	6	0	23	3
	II	8	4	25	25
	III	5	3	26	21
	IV	-	-	-	-
II stopnia	I	0	0	118	25
	II	0	0	99	39
jednolite studia magisterskie	I	-	-	-	-
	II	-	-	-	-
	III	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-
	V	-	-	-	-
	VI	-	-	-	-
Razem:		19	7	291	113

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2023	0	3	28	25
	2022	8	4	30	27
	2021	6	3	74	69

² Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

II stopnia	2023	0	0	124	117
	2022	0	0	115	101
	2021	0	0	146	133
jednolite studia magisterskie	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
Razem:		14	10	517	472

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.).³

Pedagogika - studia pierwszego stopnia

A. Pedagogika studia pierwszego stopnia **forma stacjonarna** (grupa specjalistycznych zajęć zawodowych: Pedagogika Opiekuńczo Wychowawcza i Resocjalizacyjna)

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	VI semestrów, 215 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	1741
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	170
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	179
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	16
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	40
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	24
Wymiar praktyk zawodowych ⁵	6 miesięcy 720 godzin
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	

³ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

⁴ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

⁵ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

<p>1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.</p> <p>2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.</p>	1953/212
---	----------

B. Pedagogika studia pierwszego stopnia **forma niestacjonarna** (grupa specjalistycznych zajęć zawodowych: Pedagogika Opiekuńczo Wychowawcza i Resocjalizacyjna)

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	VI semestrów, 215 ECTS
łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁶	1149
łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	170
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	179
łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	16
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	40
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	24
Wymiar praktyk zawodowych ⁷	6 miesięcy 720 godzin
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	-
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
<p>1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.</p> <p>2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.</p>	1298/149

⁶ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

C. Pedagogika studia pierwszego stopnia **forma stacjonarna** (grupa specjalistycznych zajęć zawodowych: Pedagogika Opiekuńczo Wychowawcza z Terapią)

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	VI semestrów, 210 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁸	1643
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	166
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	168
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	16
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	40
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	24
Wymiar praktyk zawodowych ⁹	6 miesięcy 720 godzin
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. 2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1848/205

⁸ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

⁹ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

D. Pedagogika studia pierwszego stopnia **forma niestacjonarna** (grupa specjalistycznych zajęć zawodowych: Pedagogika Opiekuńczo Wychowawcza z Terapią)

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	VI semestrów, 210 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ¹⁰	1097
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	166
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	168
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	16
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	40
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	24
Wymiar praktyk zawodowych ¹¹	6 miesięcy 720 godzin
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	-
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. 2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1240/143

¹⁰ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

¹¹ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

- E. Pedagogika studia drugiego stopnia **forma niestacjonarna** (grupa specjalistycznych zajęć zawodowych: Doradztwo zawodowe z elementami coachingu (DZ), Zarządzanie oświatą (ZO), Pedagogika społeczna i resocjalizacyjna (PSiR))

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	IV semestry, DZ i ZO 127 ECTS/PSiR 128 ECTS
łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ¹²	DZ 448/ZO 466/PSiR 474
łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	DZ 48/ ZO 47/PSiR 47
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	DZ 80/ ZO 70 /PSiR 75
łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	12
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	DZ i ZO 72/PSiR 73
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	12
Wymiar praktyk zawodowych ¹³	3 miesiące 360 godzin
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	-
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. 2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	DZ 526/76 ZO 556/88 PSiR 556/80

¹² Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

¹³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne¹⁴

A. Pedagogika studia pierwszego stopnia **forma stacjonarna/forma niestacjonarna** (grupa specjalistycznych zajęć zawodowych: Pedagogika Opiekuńczo Wychowawcza i Resocjalizacyjna)

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczna godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Język obcy	Ćwiczenia	120/80	8
Praktyki zawodowe	Zajęcia w wybranej placówce	720/720	24
Podstawy ratownictwa medycznego	Ćwiczenia	15/10	2
Źródła informacji	Ćwiczenia	6/6	1
Psychologia ogólna	Wykłady i ćwiczenia	30/25	5
Wprowadzenie do pedagogiki	Wykłady i ćwiczenia	40/30	5
Teoretyczne podstawy wychowania	Wykłady i ćwiczenia	40/30	5
Dydaktyka ogólna	Wykłady i ćwiczenia	40/30	5
Pedagogika społeczna	Wykłady i ćwiczenia	40/30	5
Trening kontaktu interpersonalnego	Ćwiczenia	20/15	3
Emisja głosu	Ćwiczenia	15/12	3
Ćwiczenia terenowe/obserwacje placówek opiekuńczych i resocjalizacyjnych	Ćwiczenia	30/18	2
Warsztat pracy pedagoga z przygotowaniem do praktyk	Ćwiczenia	20/12	2
Pedagogika specjalna	Wykłady i ćwiczenia	40/30	5
Problemy i zagrożenia współczesnego świata	Ćwiczenia	20/12	2
Środowiska wychowawcze	Ćwiczenia	15/12	2
Technologia informacyjna	Ćwiczenia	30/18	2
Socjologia edukacji	Ćwiczenia	30/20	3
Psychologia rozwoju i osobowości	Wykłady i ćwiczenia	60/30	4
Zasady badań pedagogicznych	Wykłady i ćwiczenia	40/30	3
Zaburzenia rozwoju i zachowania	Wykłady i ćwiczenia	40/30	4
Patologie społeczne	Wykłady i ćwiczenia	40/30	4
Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza	Wykłady i ćwiczenia	50/30	4
Pedagogika resocjalizacyjna	Wykłady i ćwiczenia	50/30	4
Diagnoza psychopedagogiczna	Wykłady i ćwiczenia	50/30	5

¹⁴ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Podstawy poradnictwa i pracy socjalnej	Wykłady i ćwiczenia	30/24	2
Systemy resocjalizacji i penitencjarne	Wykłady i ćwiczenia	30/24	3
Warsztat pracy opiekuna i wychowawcy	Ćwiczenia	20/15	3
Warsztat pracy kuratora	Ćwiczenia	20/15	3
Ćwiczenia terenowe/obserwacje placówek opiek./res.	Ćwiczenia	20/12	1
Przygotowanie do praktyki zawodowej	Ćwiczenia	10/6	1
Terapia pedagogiczna	Wykłady i ćwiczenia	50/35	5
Techniki socjoterapeutyczne	Wykłady i ćwiczenia	40/25	4
Opieka w instytucjach: żłobek, pedagog szkolny, praca z osobami starszymi, hospicjum	Wykłady i ćwiczenia	50/30	4
Metodyka pracy opiekuna i wychowawcy	Wykłady i ćwiczenia	50/30	4
Metodyka pracy kuratora	Wykłady i ćwiczenia	50/30	4
Edukacyjne walory kultury z animacją czasu wolnego dzieci i dorosłych	Wykłady i ćwiczenia	40/25	3
Mediacje, negocjacje, rozwiązywanie konfliktów	Ćwiczenia	20/15	2
Moduły zajęć warsztatowych do wyboru*: Teatr w pracy opiekuna wychowawcy i pracy resocjalizacyjnej Plastyka w pracy opiekuna wychowawcy i pracy resocjalizacyjnej Sport w pracy opiekuna wychowawcy i pracy resocjalizacyjnej	Ćwiczenia	60/45	6
Interwencja w sytuacjach kryzysowych	Wykłady i ćwiczenia	35/20	3
Profilaktyka i terapia uzależnień	Wykłady i ćwiczenia	35/20	3
Pomoc postpenitencjarna i opieka następcza	Wykłady i ćwiczenia	40/20	4
Techniki pracy grupowej i z indywidualnym przypadkiem	Wykłady i ćwiczenia	25/18	2
Repetytorium dyplomowe	Ćwiczenia	40/40	10
Razem:		2241/1759	179

B. Pedagogika studia pierwszego stopnia **forma stacjonarna/forma niestacjonarna** (grupa specjalistycznych zajęć zawodowych: Pedagogika Opiekuńczo Wychowawcza z Terapią)

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczna godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Język obcy	Ćwiczenia	120/80	8
Praktyki zawodowe	Zajęcia w wybranej placówce	720/720	24
Podstawy ratownictwa medycznego	Ćwiczenia	15/10	2
Źródła informacji	Ćwiczenia	6/6	1
Psychologia ogólna	Wykłady i ćwiczenia	30/25	5
Wprowadzenie do pedagogiki	Wykłady i ćwiczenia	40/30	5
Teoretyczne podstawy wychowania	Wykłady i ćwiczenia	40/30	5
Dydaktyka ogólna	Wykłady i ćwiczenia	40/30	5
Pedagogika społeczna	Wykłady i ćwiczenia	40/30	5
Trening kontaktu interpersonalnego	Ćwiczenia	20/15	3
Emisja głosu	Ćwiczenia	15/12	3
Ćwiczenia terenowe/obserwacje placówek opiekuńczych i resocjalizacyjnych	Ćwiczenia	30/18	2
Warsztat pracy pedagoga z przygotowaniem do praktyk	Ćwiczenia	20/12	2
Pedagogika specjalna	Wykłady i ćwiczenia	40/30	5
Problemy i zagrożenia współczesnego świata	Ćwiczenia	20/12	2
Środowiska wychowawcze	Ćwiczenia	15/12	2
Technologia informacyjna	Ćwiczenia	30/18	2
Socjologia edukacji	Ćwiczenia	30/20	3
Psychologia rozwoju i osobowości	Wykłady i ćwiczenia	60/30	4
Zasady badań pedagogicznych	Wykłady i ćwiczenia	40/30	3
Zaburzenia rozwoju i zachowania	Wykłady i ćwiczenia	40/30	4
Patologie społeczne	Wykłady i ćwiczenia	40/30	4
Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza	Wykłady i ćwiczenia	50/30	4
Diagnoza psychopedagogiczna	Wykłady i ćwiczenia	50/30	5
Podstawy poradnictwa i pracy socjalnej	Wykłady i ćwiczenia	30/24	2
Prawo rodzinne i opiekuńcze	Wykłady i ćwiczenia	15/10	2
Podstawy logopedii	Wykłady i ćwiczenia	20/15	2
Praca z rodziną niewydolną społecznie	Wykłady i ćwiczenia	20/12	2
Warsztat pracy opiekuna i wychowawcy	Ćwiczenia	20/15	3

Ćwiczenia terenowe/obserwacje placówek opiek./res.	Ćwiczenia	20/12	1
Przygotowanie do praktyki zawodowej	Ćwiczenia	10/6	1
Terapia pedagogiczna	Wykłady i ćwiczenia	50/35	5
Techniki socjoterapeutyczne	Wykłady i ćwiczenia	40/25	4
Elementy arteterapii	Wykłady i ćwiczenia	30/20	3
Metodyka prowadzenia zajęć korekcyjno-kompensacyjnych	Wykłady i ćwiczenia	20/12	3
Integracja sensoryczna	Wykłady i ćwiczenia	20/12	3
Opieka w instytucjach: żłobek, pedagog szkolny, praca z osobami starszymi, hospicjum	Wykłady i ćwiczenia	50/30	4
Metodyka pracy opiekuna i wychowawcy	Wykłady i ćwiczenia	50/30	4
Edukacyjne walory kultury z animacją czasu wolnego dzieci i dorosłych	Wykłady i ćwiczenia	40/25	3
Mediacje, negocjacje, rozwiązywanie konfliktów	Ćwiczenia	20/15	2
Moduły zajęć warsztatowych do wyboru*: Teatr w pracy opiekuna wychowawcy i pracy resocjalizacyjnej Plastyka w pracy opiekuna wychowawcy i pracy resocjalizacyjnej Sport w pracy opiekuna wychowawcy i pracy resocjalizacyjnej	Ćwiczenia	60/45	6
Interwencja w sytuacjach kryzysowych	Wykłady i ćwiczenia	35/20	3
Profilaktyka i terapia uzależnień	Wykłady i ćwiczenia	35/20	3
Repetitorium dyplomowe	Ćwiczenia	40	10
Razem:		2176/1713	174

C. Pedagogika studia drugiego stopnia **forma niestacjonarna** (grupa specjalistycznych zajęć zawodowych: Doradztwo zawodowe z elementami coachingu (DZ), Zarządzanie oświatą (ZO), Pedagogika społeczna i resocjalizacyjna (PSiR))

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Język obcy	Ćwiczenia	36	4
Praktyki zawodowe	Zajęcia w wybranej placówce	360	12
Media w edukacji	Ćwiczenia	10	1
Andragogika	Wykłady i ćwiczenia	18	4
Pedagogika ogólna	Wykłady i ćwiczenia	25	5
Pedagogika porównawcza	Wykłady i ćwiczenia	18	4
Pedagogika specjalna	Wykłady i ćwiczenia	18	3
Pedeutologia	Wykłady i ćwiczenia	20	4
Doradztwo szkolne i zawodowe z elem. coachingu			
Procedury badań pedagogicznych	Ćwiczenia	15	4
Teoria i praktyka kształcenia	Ćwiczenia	15	4
Teoretyczne podstawy doradztwa zawodowego	Wykłady i ćwiczenia	24	4
PR i coaching w biznesie/edukacji	Wykłady i ćwiczenia	18	2
Doradca zawodowy w szkole	Wykłady i ćwiczenia	18	2
Kompetencje coachingowe i interpersonalne w pracy doradcy zawodowego	Ćwiczenia	18	4
Diagnoza predyspozycji edukacyjnych i zawodowych klienta	Ćwiczenia	18	4
Coaching i projektowanie działań pomocowych	Ćwiczenia	18	4
Dynamika współczesnych trendów w edukacji i pracy	Ćwiczenia	18	5
Strategie poszukiwania pracy. Absolwent na rynku pracy	Wykłady i ćwiczenia	18	3
Strategie poszukiwania pracy. Absolwent na rynku pracy	Wykłady i ćwiczenia	18	3
Poradnictwo i doradztwo dla osób z niepełnosprawnością	Wykłady i ćwiczenia	18	3
Coaching kariery - planowanie i zarządzanie	Wykłady i ćwiczenia	18	3

Razem:		739	82
Zarządzanie oświatą			
Procedury badań pedagogicznych	Ćwiczenia	15	4
Teoria i praktyka kształcenia	Ćwiczenia	15	4
Przygotowanie działalności placówki oświatowej (podstawy prawne, fundamenty, tworzenie)	Ćwiczenia	18	2
Zarządzanie zasobami ludzkimi w oświacie	Ćwiczenia	18	2
Techniki informatyczne w zarządzaniu	Ćwiczenia	12	3
Nadzór pedagogiczny	Ćwiczenia	15	3
Współczesny menedżer i marketing usług edukacyjnych	Wykłady i ćwiczenia	18	3
Strategia rozwoju placówki edukacyjnej	Wykłady i ćwiczenia	18	2
System archiwizacji i ochrony danych	Ćwiczenia	12	2
Rozwój zawodowy i ocena pracy nauczyciela	Ćwiczenia	9	2
Przywództwo edukacyjne w placówkach oświatowych	Ćwiczenia	12	2
Techniki negocjacji i rozwiązywania konfliktów	Ćwiczenia	12	2
Zarządzanie motywacją własną i innych	Ćwiczenia	12	2
Razem:		691	70
Pedagogika społeczna i resocjalizacyjna			
Procedury badań pedagogicznych	Ćwiczenia	15	4
Teoria i praktyka kształcenia	Ćwiczenia	15	4
Środowiska społeczne (rodzinne, szkolne, rówieśnicze, lokalne)	Wykłady i ćwiczenia	18	2
Człowiek w sytuacjach zagrożenia (ubóstwo, bezdomność, bezrobocie, choroba)	Wykłady i ćwiczenia	18	3
Zaburzenia przystosowania społecznego	Wykłady i ćwiczenia	18	4
Pedagogika czasu wolnego dzieci i dorosłych	Ćwiczenia	12	2
Programy profilaktyczne i kompensacyjne w pracy pedagoga	Ćwiczenia	18	4
Praca socjalna. System i organizacja pomocy społecznej	Wykłady i ćwiczenia	18	3
Socjoterapia w obszarze resocjalizacji i penitencjarystyki	Ćwiczenia	18	4

Profilaktyka i terapia uzależnień	Ćwiczenia	12	2
Mediacje, negocjacje, rozwiązywanie konfliktów	Wykłady i ćwiczenia	18	3
Instytucje resocjalizacji i opieki postpenitencjarnej	Wykłady i ćwiczenia	18	2
Wiktymologia	Wykłady i ćwiczenia	18	3
Readaptacja społeczna skazanych	Ćwiczenia	18	4
Razem:		739	81

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich / Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela¹⁵

A. Pedagogika studia pierwszego stopnia **forma stacjonarna/forma niestacjonarna** (grupa specjalistycznych zajęć zawodowych: Pedagogika Opiekuńczo Wychowawcza i Resocjalizacyjna)

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczna godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia ¹⁶
Wprowadzenie do pedagogiki	Wykłady i ćwiczenia	40/30	5	Dr Mirosława Ściupider-Młodkowska
Teoretyczne podstawy wychowania	Wykłady i ćwiczenia	40/30	5	Dr Ewa Czaja
Dydaktyka ogólna	Wykłady i ćwiczenia	40/30	5	Dr Ewa Czaja
Pedagogika społeczna	Wykłady i ćwiczenia	40/30	5	Mgr Renata Jedynak-Zimny
Trening kontaktu interpersonalnego	Ćwiczenia	20/15	3	Dr Jakub Wierzbicki
Emisja głosu	Ćwiczenia	15/12	3	Mgr Sylwia Napierała-Segura
ćwiczenia terenowe/obserwacje placówek opiekuńczych i	Ćwiczenia	30/18	2	Mgr Urszula Sokalska

¹⁵ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

¹⁶ Podanie nazwiska osoby prowadzącej nie dotyczy kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz kierunku pedagogika specjalna przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego.

resocjalizacyjnych				
Warsztat pracy pedagoga z przygotowaniem do praktyk	Ćwiczenia	20/12	2	Mgr Róża Sawala
Pedagogika specjalna	Wykłady i ćwiczenia	40/30	5	Dr Aleksandra Załustowicz
Problemy i zagrożenia współczesnego świata	Ćwiczenia	20/12	2	Dr Juliusz Iwanicki
Środowiska wychowawcze	Ćwiczenia	15/12	2	Dr Ewa Roman
Socjologia edukacji	Wykłady i ćwiczenia	30/20	3	Dr Anna Czarnecka
Psychologia rozwoju i osobowości	Wykłady i ćwiczenia	60/30	4	Dr Barbara Wawak-Sobierajska
Współczesne systemy i koncepcje pedagogiczne	Wykłady	20/12	2	Dr Ewa Roman
Zasady badań pedagogicznych	Wykłady i ćwiczenia	40/30	3	Dr Anna Czarnecka
Zaburzenia rozwoju i zachowania	Wykłady i ćwiczenia	40/30	4	Dr Aleksandra Załustowicz
Patologie społeczne	Wykłady i ćwiczenia	40/30	4	Mgr Ewelina Milart
Wybrane zagadnienia psychologii klinicznej i psychopatologii	Wykłady	25/12	3	Dr Grzegorz Bręczewski
Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza	Wykłady i ćwiczenia	50/30	4	Dr Ewa Roman
Pedagogika resocjalizacyjna	Wykłady i ćwiczenia	50/30	4	Mgr Rafał Jackowski
Diagnoza psychopedagogiczna	Wykłady i ćwiczenia	50/30	5	Dr Marta Majorczyk
Podstawy poradnictwa i pracy socjalnej	Wykłady i ćwiczenia	30/24	2	Mgr Urszula Sokalska
Systemy resocjalizacji i penitencjarne	Wykłady i ćwiczenia	30/24	3	Mgr Rafał Jackowski
Prawo rodzinne i opiekuńcze	Wykłady	15/10	2	Mgr Małgorzata Biskup
Warsztat pracy opiekuna wychowawcy	Wykłady i ćwiczenia	20/15	3	Dr Beata Iwanicka
Ćwiczenia terenowe/obserwacja	Ćwiczenia	20/12	1	Mgr Urszula Sokalska

placówek opiek./res.				
Pedagogika w kontekście antropologii kulturowej	Wykłady	20/15	2	Dr Irena Czerwonogóra
Techniki pracy grupowej z indywidualnym przypadkiem	Wykłady i ćwiczenia	25/18	2	Mgr Urszula Sokalska
Podstawy gerontologii	Wykłady	10/10	1	Dr Ewa Roman
Terapia pedagogiczna	Wykłady i ćwiczenia	50/35	5	Mgr Angelika Paszkowska-Basiak
Techniki socjoterapeutyczne	Wykłady i ćwiczenia	40/25	4	Mgr Angelika Paszkowska-Basiak
Elementy arteterapii	Wykłady i ćwiczenia	30/20	3	Mgr Emilia wieczorek
Metodyka prowadzenia zajęć korekcyjno-kompensacyjnych	Wykłady i ćwiczenia	20/12	3	Mgr Małgorzata Kulikowska
Integracja sensoryczna	Wykłady i ćwiczenia	20/12	3	Mgr Aneta Dąbrowska
Opieka w instytucjach: żłobek, pedagog szkolny, praca z osobami starszymi, hospicjum	Wykłady i ćwiczenia	50/30	4	Mgr Aleksandra Dziewiałtowska-Gintowt
Metodyka pracy opiekuna wychowawcy	Wykłady i ćwiczenia	50/30	4	Dr Beata Iwanicka
Edukacyjne walory kultury z animacją czasu wolnego dzieci i dorosłych	Wykłady i ćwiczenia	40/25	3	Mgr Ewelina Milart
Polityka społeczna	Wykłady	25/15	3	Dr Juliusz Iwanicki
Bezpieczeństwo i odpowiedzialność prawna opiekuna wychowawcy	Wykłady	10/8	2	Mgr Małgorzata Pawłowska
Mediacje, negocjacje, rozwiązywanie konfliktów	Ćwiczenia	20/15	2	Dr Jakub Wierzbicki
Moduły zajęć warsztatowych do wyboru*: Teatr w pracy opiekuna wychowawcy i terapeuty	Ćwiczenia	60/45	6	Mgr Emilia Wieczorek/ Mgr Aneta Dąbrowska

Plastyka w pracy opiekuna wychowawcy i terapeuty Sport w w pracy opiekuna wychowawcy i terapeuty				
Interwencja w sytuacjach kryzysowych	Wykłady i ćwiczenia	35/20	3	Mgr Aneta Dąbrowska
Praktyki zawodowe	Praktyki	720/720	24	-
Razem:		1560/1290	110	

B. Pedagogika studia pierwszego stopnia **forma stacjonarna/forma niestacjonarna** (grupa specjalistycznych zajęć zawodowych: Pedagogika Opiekuńczo Wychowawcza z Terapią)

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczna godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia ¹⁷
Wprowadzenie do pedagogiki	Wykłady i ćwiczenia	40/30	5	Dr Mirosława Ściupider-Młodkowska
Historia wychowania/myśli pedagogicznej	Wykłady	25/18	2	Dr Bartosz Dziewiałtowski-Gintowt
Teoretyczne podstawy wychowania	Wykłady i ćwiczenia	40/30	5	Dr Ewa Czaja
Dydaktyka ogólna	Wykłady i ćwiczenia	40/30	5	Dr Ewa Czaja
Pedagogika społeczna	Wykłady i ćwiczenia	40/30	5	Mgr Renata Jedynak-Zimny
Trening kontaktu interpersonalnego	Ćwiczenia	20/15	3	Dr Jakub Wierzbicki
Emisja głosu	Ćwiczenia	15/12	3	Mgr Sylwia Napierała-Segura
ćwiczenia terenowe/obserwacje placówek opiekuńczych i	Ćwiczenia	30/18	2	Mgr Urszula Sokalska

¹⁷ Podanie nazwiska osoby prowadzącej nie dotyczy kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz kierunku pedagogika specjalna przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego.

resocjalizacyjnych				
Warsztat pracy pedagoga z przygotowaniem do praktyk	Ćwiczenia	20/12	2	Mgr Róża Sawala
Pedagogika specjalna	Wykłady i ćwiczenia	40/30	5	Dr Aleksandra Załustowicz
Problemy i zagrożenia współczesnego świata	Ćwiczenia	20/12	2	Dr Juliusz Iwanicki
Środowiska wychowawcze	Ćwiczenia	15/12	2	Dr Ewa Roman
Socjologia edukacji	Wykłady i ćwiczenia	30/20	3	Dr Anna Czarnecka
Psychologia rozwoju i osobowości	Wykłady i ćwiczenia	60/30	4	Dr Barbara Wawak-Sobierajska
Współczesne systemy i koncepcje pedagogiczne	Wykłady	20/12	2	Dr Ewa Roman
Zasady badań pedagogicznych	Wykłady i ćwiczenia	40/30	3	Dr Anna Czarnecka
Zaburzenia rozwoju i zachowania	Wykłady i ćwiczenia	40/30	4	Dr Aleksandra Załustowicz
Patologie społeczne	Wykłady i ćwiczenia	40/30	4	Mgr Ewelina Milart
Wybrane zagadnienia psychologii klinicznej i psychopatologii	Wykłady	25/12	3	Dr Grzegorz Bręczewski
Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza	Wykłady i ćwiczenia	50/30	4	Dr Ewa Roman
Diagnoza psychopedagogiczna	Wykłady i ćwiczenia	50/30	5	Dr Marta Majorczyk
Podstawy poradnictwa i pracy socjalnej	Wykłady i ćwiczenia	30/24	2	Mgr Urszula Sokalska
Systemy resocjalizacji i penitencjarne	Wykłady i ćwiczenia	30/24	3	Mgr Rafał Jackowski
Prawo rodzinne i opiekuńcze	Wykłady	15/10	2	Mgr Małgorzata Biskup
Praca z rodziną niewydolną społecznie	Ćwiczenia	20/12	2	Mgr Ewelina Milart
Podstawy logopedii	Wykłady i ćwiczenia	20/15	2	Mgr Renata Jedynak-Zimny
Warsztat pracy opiekuna wychowawcy	Wykłady i ćwiczenia	20/15	3	Dr Beata Iwanicka

Ćwiczenia terenowe/obserwacja placówek opiek./res.	Ćwiczenia	20/12	1	Mgr Urszula Sokalska
Pedagogika w kontekście antropologii kulturowej	Wykłady	20/15	2	Dr Irena Czerwonogóra
Techniki pracy grupowej z indywidualnym przypadkiem	Wykłady i ćwiczenia	25/18	2	Mgr Urszula Sokalska
Podstawy gerontologii	Wykłady	10/10	1	Dr Ewa Roman
Terapia pedagogiczna	Wykłady i ćwiczenia	50/35	5	Mgr Angelika Paszkowska-Basiak
Techniki socjoterapeutyczne	Wykłady i ćwiczenia	40/25	4	Mgr Angelika Paszkowska-Basiak
Elementy arteterapii	Wykłady i ćwiczenia	30/20	3	Mgr Emilia Wieczorek
Metodyka prowadzenia zajęć korekcyjno-kompensacyjnych	Wykłady i ćwiczenia	20/12	3	Mgr Małgorzata Kulikowska
Integracja sensoryczna	Wykłady i ćwiczenia	20/12	3	Mgr Aneta Dąbrowska
Opieka w instytucjach: żłobek, pedagog szkolny, praca z osobami starszymi, hospicjum	Wykłady i ćwiczenia	50/30	4	Mgr Aleksandra Dziewiałtowska-Gintowt
Metodyka pracy opiekuna wychowawcy	Wykłady i ćwiczenia	50/30	4	Dr Beata Iwanicka
Edukacyjne walory kultury z animacją czasu wolnego dzieci i dorosłych	Wykłady i ćwiczenia	40/25	3	Mgr Ewelina Milart
Polityka społeczna	Wykłady	25/15	3	Dr Juliusz Iwanicki
Bezpieczeństwo i odpowiedzialność prawna opiekuna wychowawcy	Wykłady	10/8	2	Mgr Małgorzata Pawłowska
Mediacje, negocjacje, rozwiązywanie konfliktów	Ćwiczenia	20/15	2	Dr Jakub Wierzbicki
Moduły zajęć warsztatowych do wyboru*: Teatr w pracy opiekuna	Ćwiczenia	60/45	6	Mgr Emilia Wieczorek Mgr Aneta Dąbrowska

wychowawcy i terapeuty Plastyka w pracy opiekuna wychowawcy i terapeuty Sport w pracy opiekuna wychowawcy i terapeuty				
Interwencja w sytuacjach kryzysowych	Wykłady i ćwiczenia	35/20	3	Dr Mirosława Ściupider-Młodkowska
Praktyki zawodowe	Praktyki	720/720	24	-
Razem:		1560/1290	110	

C. Pedagogika studia drugiego stopnia **forma niestacjonarna** (grupa specjalistycznych zajęć zawodowych: Doradztwo zawodowe z elementami coachingu (DZ), Zarządzanie oświatą (ZO), Pedagogika społeczna i resocjalizacyjna (PSiR))

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia ¹⁸
Andragogika	Wykłady i ćwiczenia	18	4	Dr Ewa Roman
Pedagogika ogólna	Wykłady i ćwiczenia	25	5	Dr Ewa Roman
Pedagogika porównawcza	Wykłady i ćwiczenia	18	4	Dr Juliusz Iwanicki
Pedagogika specjalna	Wykłady i ćwiczenia	18	3	Dr Aleksandra Załustowicz
Pedeutologia	Wykłady i ćwiczenia	20	4	Dr Ewa Czaja
Psychologia społeczna	Wykłady	15	4	Mgr Wiktoria Szpek
Praktyki zawodowe	Zajęcia praktyczne w wybranych placówkach	360	12	-

¹⁸ Podanie nazwiska osoby prowadzącej nie dotyczy kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz kierunku pedagogika specjalna przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego.

RAZEM		474	36	
Doradztwo szkolne i zawodowe z elementami coachingu				
Procedury badań pedagogicznych	Ćwiczenia	15	4	Dr Marta Majorczyk
Teoria i praktyka kształcenia	Ćwiczenia	15	4	Dr Ewa Roman
Doradca zawodowy w szkole	Wykłady i ćwiczenia	18	3	Mgr Aleksandra Dziewiałtowska-Gintowt
Diagnoza predyspozycji edukacyjnych i zawodowych klienta	Ćwiczenia	18	4	Mgr Magdalena Rolska
Dynamika współczesnych trendów w edukacji i pracy	Ćwiczenia	18	5	Mgr Aleksandra Dziewiałtowska-Gintowt
RAZEM Z ZAJĘCIAMI KIERUNKOWYMI		558	56	
Zarządzanie oświatą				
Procedury badań pedagogicznych	Ćwiczenia	15	4	Dr Marta Majorczyk
Teoria i praktyka kształcenia	Ćwiczenia	15	4	Dr Ewa Roman
Przygotowanie działalności placówki oświatowej (podstawy prawne, fundamenty, tworzenie)	Ćwiczenia	18	2	Mgr Lidia Kurzawa-Pabin
Prawo i polityka oświatowa	Wykłady	18	3	Mgr Lidia Kurzawa-Pabin
Techniki negocjacji i rozwiązywania konfliktów	Ćwiczenia	12	2	Mgr Aleksandra Dziewiałtowska-Gintowt
Zarządzanie motywacją własną i innych	Ćwiczenia	12	2	Dr Piotr Warych
Razem z zajęciami kierunkowymi		450	53	
Pedagogika społeczna i resocjalizacyjna				
Procedury badań pedagogicznych	Ćwiczenia	15	4	Dr Marta Majorczyk
Teoria i praktyka kształcenia	Ćwiczenia	15	4	Dr Ewa Roman
Środowiska społeczne (rodzinne, szkolne,	Wykłady i ćwiczenia	18	2	Dr Ewa Roman

rówieśnicze, lokalne)				
Zaburzenia przystosowania społecznego	Ćwiczenia	18	2	Dr Czesław Toboła
Pedagogika czasu wolnego dzieci i dorosłych	Ćwiczenia	12	2	Dr Ewa Czaja
Programy profilaktyczne i kompensacyjne w pracy pedagoga	Ćwiczenia	18	4	Mgr Urszula Sokalska
Mediacje, negocjacje i rozwiązywanie konfliktów	Wykłady i ćwiczenia	3	3	Dr Małgorzata Gierwazik
Razem z zajęciami kierunkowymi i praktykami zawodowymi		573	57	

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych¹⁹

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Problems and risks of the modern world/Problemy i zagrożenia współczesnego świata	Ćwiczenia	II	Stacjonarne i niestacjonarne	angielski	116/0
Health education/edukacja zdrowotna	Wykłady	II	Stacjonarne i niestacjonarne	angielski	116/0
Human resources management/Zarządzanie zasobami ludzkimi	Ćwiczenia	IV	Niestacjonarne	angielski	116/0
Psychology of emotion and motivation/Zarządzanie motywacją własną i innych	Ćwiczenia	IV	Niestacjonarne	angielski	116/0

¹⁹ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.